

M A X

B R O O K S

R Ă Z B O I U L Z

TREI

S C I E N C E
F I C T I O N

M A X

B R O O K S

RĂZBOIUL Z

ε P S I L O N

S C I E N C E

F I C T I O N

TRADUCERE DIN ENGLEZĂ DE
BOGDAN PERDIVARĂ

TREI

EDITORI:

Silviu Dragomir

Vasile Dem. Zamfirescu

DIRECTOR EDITORIAL:

Magdalena Mărculescu

DESIGN:

Faber Studio

DIRECTOR PRODUCȚIE:

Cristian Claudiu Coban

REDACTOR:

Luciana Vlad

DTP:

Răzvan Nasea

CORECTURĂ:

Roxana Samoilescu

Lorina Chițan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**Brooks, Max****Războiul Z / Max Brooks ; trad.: Bogdan Perdivară. -****București : Editura Trei, 2012****ISBN 978-973-707-677-9****I. Perdivară, Bogdan (trad.)****821.111(73)-31=135.1**

Titlul original: World War Z**Autor: Max Brooks****Copyright © 2006 by Max Brooks****Copyright © Editura Trei, 2012****pentru prezenta ediție****C. P. 27-0490, București****Tel. /Fax: +4 021 300 60 90****e-mail: comenzi@edituratrei.ro****www.edituratrei.ro****ISBN: 978-973-707-677-9**

*Pentru Henry Michael Brooks,
care mă face să-mi doresc să schimb lumea*

CUPRINS

9	INTRODUCERE
13	AVERTISMENTE
67	VINOVĂȚIE
96	MAREA PANICĂ
144	CÂND S-A ÎNTORS FOAIA
184	SUA: FRONTUL DE ACASĂ
247	ÎN JURUL ȘI DEASUPRA LUMII
353	RĂZBOI TOTAL
426	RĂMAS-BUN
444	MULȚUMIRI

Poartă multe nume: „Criza“, „Anii Întunecați“, „Molima Umblătorilor“, ca și denumiri mai noi și mai „pe val“ precum „Războiul Z“ sau „Primul Război Z“. Mie, unul, îmi displace ultima poreclă, fiindcă implică un inevitabil „Al Doilea Război Z“. Pentru mine o să fie întotdeauna „Războiul Zombi“ și, cu toate că vor fi mulți cei ce vor contesta, poate, acuratețea științifică a cuvântului *zombi*, aceștia vor avea dificultăți în găsirea unui termen care să fie mai larg acceptat pentru desemnarea creaturilor care aproape că ne-au cauzat extincția. *Zombi* rămâne un cuvânt devastator, de neegalat în puterea de a invoca atâtea și atâtea amintiri și emoții, și tocmai aceste amintiri și emoții sunt subiectul cărții de față.

Această documentare a celui mai important conflict din istoria umană își datorează începuturile unei neînțelegeri mult mai neînsemnate și mult mai personal, dintre mine și președinția Comisiei de Analiză Postbelică a Națiunilor Unite. Inițial, activitatea depusă pentru Comisie putea fi numită, foarte bine, muncă din dragoste. Diurnele de călătorie, accesul la informații securizate, sumedenia de traducători umani și electronici, ca și micul însă aproape neprețuitul „amic“, convertorul grafic de voce (darul cel mai de preț pentru un om a cărui viteză

la tastatură e cea mai scăzută din lume), erau cu toate grăitoare în privința respectului și prețuirii de care se bucura munca mea în cadrul proiectului. Nu mai este, așadar, nevoie să spun cât de șocat am fost când am descoperit că aproape jumătate din această muncă fusese radiată din versiunea finală a raportului.

„Era mult prea intim“, a zis președinta în timpul uneia dintre multele noastre discuții „animate“. „Prea multe opinii, prea multe sentimente. Raportul nu e despre așa ceva. Ne trebuie fapte și cifre clare, neinfluențate de factorul uman.“ Și avea, desigur, dreptate. Raportul oficial era o colecție de date reci, nemiloase, o „analiză post-factum“ obiectivă care avea să le permită generațiilor viitoare să studieze evenimentele acelei decade apocaliptice fără a fi influențate de „factorul uman“. Dar nu e tocmai „factorul uman“ cel care ne leagă atât de strâns de trecutul nostru? Le va păsa oare urmașilor noștri de cronologii și de statistici cu victime, așa cum le-ar păsa de relatări personale ale unor indivizi nu atât de diferiți de ei înșiși? Prin excluderea factorului uman nu riscăm oare acel gen de detașare personală față de o istorie care ar putea, ferească sfântul, să se repete vreodată? Și, până la urmă, nu este factorul uman singura diferență reală între noi și inamicii pe care-i numim astăzi „morții vii“? I-am prezentat „șefei“ argumentul de mai sus, poate ceva mai puțin profesional decât ar fi fost îngăduit, iar ea, după exclamația mea finală, „nu putem lăsa poveștile astea să moară!“, a răspuns pe loc cu: „Atunci nu le lăsa. Scrie o carte. Ți-ai păstrat notițele și ai libertatea legală să le folosești. Cine naiba nu-ți dă voie să menții în viață poveștile astea în paginile propriei tale cărți?“

Unii critici se vor lega fără îndoială de conceptul unei lucrări de istorie personală, înjghebate atât de curând

după terminarea ostilităților la nivel mondial. Nu au trecut, până la urmă, decât doisprezece ani de când Ziua VA a fost declarată în Statele Unite continentale, și abia un deceniu de când ultima mare putere mondială și-a sărbătorit triumful prin „Ziua Victoriei în China“. De vreme ce atât de mulți socotesc Ziua VC sfârșitul oficial, cum am putea cu adevărat să privim obiectiv când, după cum spunea un coleg de la Națiunile Unite, „e pace cam de-atâta timp cât a ținut și războiul“? E un argument valid, unul care necesită un răspuns. În cazul acestei generații, a celor care au luptat și au suferit pentru a ne oferi deceniul de pace, timpul e în aceeași măsură dușman pe cât e și aliat. Da, anii ce vor veni vor aduce o perspectivă mai clară asupra trecutului, adăugând o sporită înțelepciune amintirilor, ce vor fi văzute prin prisma unei lumi maturizate, de după război. Însă multe dintre amintiri ar putea să nu mai existe atunci, captive în trupuri și spirite prea slăbite sau infirme ca să se mai bucure de fructele victoriei. Nu e niciun secret că speranța de viață la nivel global e doar o umbră palidă a celei de dinainte de război. Malnutriția, poluarea, revenirea unor boli altădată eradicate rămân, chiar și în Statele Unite, trăsături ale realității prezente; pur și simplu nu există destule resurse pentru îngrijirea tuturor victimelor cu afecțiuni fizice sau psihologice. Din cauza acestui dușman, timpul, am lăsat deoparte luxul analizei retrospective și am publicat relatările supraviețuitorilor. Poate că peste zeci de ani de acum înainte cineva își va asuma sarcina de a înregistra amintirile unor supraviețuitori mult mai în vârstă, mult mai înțelepți. Poate că unul dintre aceștia aș putea fi chiar eu.

Deși este mai ales un volum de memorii, cartea include multe dintre detaliile tehnologice, sociale, economice

ș.a.m.d. ce se pot găsi în Raportul Comisiei, fiindcă acestea au legătură cu istoriile vocilor care sunt reproduse în paginile ce urmează. Este cartea lor, nu a mea, și am încercat să mă mențin, pe cât posibil, în umbră. Am încercat să mă abțin de la a judeca și de la comentariile de orice fel. Dacă vreun factor uman se cere scos din pagină, să fie atunci propriul meu factor.

Regiunea Chongqing, Federația Unită a Chinei

[La apogeul său de dinainte de război, regiunea se lăuda cu o populație de peste treizeci și cinci de milioane. Acum abia dacă au mai rămas cincizeci de mii de oameni. Fondurile pentru reconstrucție au sosit cu greutate în partea aceasta de țară, fiindcă guvernul a ales să-și concentreze eforturile asupra zonelor de coastă, mai populate. Nu există rețea electrică centrală, și nici apă potabilă în afară de fluviul Yangtze. Dar străzile sunt curățate de moloz, iar „consiliul de securitate” local a reușit să împiedice orice izbucnire postbelică a infecției. Președintele consiliului este Kwang Jing-shu, un medic care încă mai izbuște, în ciuda vârstei înaintate și a rănilor căpătate în război, să le facă vizite la domiciliu tuturor pacienților săi.]

Primul puseu al epidemiei l-am văzut într-un sătuc izolat, care oficial nici nu avea nume. Locuitorii îl numeau „Noul Dachang”, dar asta mai degrabă din rațiuni

nostalgice. Căminul lor de altădată, „Vechiul Dachang”, dăinuise încă din vremea celor Trei Regate, cu ferme, case, ba chiar și cu arbori despre care se spunea că sunt bătrâni de secole. Când s-a construit Barajul celor Trei Defileuri, iar apele au început să crească în lacurile de acumulare, mare parte din Dachang a fost dezasamblat, cărămidă cu cărămidă, și construit apoi pe teren mai înălțat. Acest Nou Dachang, totuși, nu mai era o localitate, ci devenise un „muzeu istoric național”. Trebuie să fi fost o ironie sfâșietoare pentru bieții țărani să-și vadă satul salvat numai pentru a putea să-l viziteze ca turiști. Poate că de aceea unii au ales să-și numească nou construitul cătun „Noul Dachang”, ca să mențină o legătură cu tradiția, fie și numai cu numele. Eu, personal, nici nu știam că există locul ăsta, așa că vă dați seama cât de nedumerit am fost când am primit acel apel telefonic.

Spitalul era liniștit; noaptea fusese una ușoară, chiar și cu numărul tot mai mare, în ultima vreme, de accidente rutiere pe fond de consum alcoolic. Motocicletele deveneau foarte populare. Aveam o vorbă: motocicletele voastre Harley-Davidson au omorât mai mulți tineri chinezi decât toți soldații căzuți în Războiul Coreei. De aceea mă bucuram că am parte de o gardă liniștită. Eram ostentiv, mă dureau picioarele și spatele. Eram pe punctul să ies la fumat și să privesc răsăritul, când mi-am auzit numele. Recepționistul din seara aceea era tânăr și nu prea înțelegea dialectul local. Se petrecuse un accident sau era vreo boală. Ceva urgent, oricum, lucrul ăsta era evident; ni se cerea ajutor imediat.

Ce puteam să spun? Doctorii mai tineri, puștii care au impresia că medicina e doar un mijloc de a-și umple conturile din bănci, n-aveau să se ducă, eram sigur, să ajute

un pârlit de „nongmin“ doar de dragul ajutorului. Cred că în sufletul meu am încă un impuls revoluționar. „Datoria noastră este de a ne asuma responsabilitatea pentru popor.“¹ Vorbele acelea încă au însemnătate pentru mine... și am încercat să-mi amintesc asta în vreme ce Căprioara² mea se legăna și sălta pe drumurile de țară pe care guvernul promisese, fără să se apuce vreodată, să le asfalteze.

Mi-a fost al naibii de greu să găsesc locul. Nu exista oficial și nu apărea, așadar, pe nicio hartă. M-am rătăcit de câteva ori și a trebuit să cer indicații de la localnici, care credeau cu toții că mă refer la localitatea-muzeu. Îmi cam pierdusem răbdarea când am ajuns la șirul de căsuțe cocoțate pe deal. Țin minte că mă gândeam: *Ar face bine să fie ceva serios*. Când le-am văzut fețele, mi-am regretat dorința pe loc.

Erau șapte cu toții, întinși pe paturi pliante. Sătenii îi aduseseră în noua sală de consiliu comunal. Pereții și podeaua erau din ciment. Aerul era umed și rece. *Cum să nu fie bolnavi*, mi-a trecut prin cap. I-am întrebat pe săteni cine se ocupase de oamenii aceia. Au spus că nimeni, că nu era „sigur“. Am băgat de seamă că ușa fusese încuiată pe dinafară. Sătenii erau în mod clar înspăimântați. Stăteau gheboșați și-și șopteau unii altora; unii se țineau la distanță și se rugau. Comportamentul lor m-a înfuriat, dar nu eram furios pe ei, înțelegeți, nu pe ei ca indivizi, ci pe ceea ce reprezentau în țara noastră. După secole de dominație străină, exploatare și umilință, ne ceream în sfârșit locul de drept ca țărâm central al umanității. Eram

¹ Din „Citate ale Președintelui Mao Zedong“, apărut inițial în „Starea de fapt și strategia noastră după victoria în Războiul de Rezistență împotriva Japoniei“, 13 august 1945.

² Un automobil antebelic produs în Republica Populară Chineză.

cea mai bogată și dinamică superputere, eram stăpânii tuturor lucrurilor, de la spațiul cosmic la cel cibernetic. Ne aflam în zorii a ceea ce lumea începea în fine să recunoască drept „Secolul Chinezesc“, și cu toate acestea mulți dintre noi trăiau încă precum țăraniiăștia ignoranți, la fel de conservatori și superstițioși ca și sălbaticii Yangshao din vechime.

Încă eram pierdut în grandiosul meu criticism cultural când am îngenuncheat ca să o examinez pe prima pacientă. Avea febră mare, de patruzeci de grade, și era zguduită de frisoane puternice. Abia conștientă, a gemut slab când am încercat să-i mișc membrele. Pe antebrațul drept avea o rană, o urmă de mușcătură. Examinând-o mai îndeaproape, mi-am dat seama că nu provenea de la un animal. Dimensiunea mușcăturii și urmele de dinți duceau la concluzia că era vorba despre o ființă umană de talie mică, posibil tânără. Deși am presupus că aceasta era sursa infecției, leziunea propriu-zisă era surprinzător de curată. I-am întrebat pe săteni, din nou, cine se îngrijise de oamenii aceia. Și mi-au spus din nou că nimeni. Știam că nu poate fi adevărat. Într-o gură de om sunt o groază de bacterii, mai multe chiar decât în gura câinelui celui mai murdar. Dacă nu curățase nimeni rana femeii, de ce nu palpita, inflamată?

I-am examinat pe ceilalți șase pacienți. Aveau cu toții simptome și răni similare în diferite zone ale corpului. Am întrebat un bărbat, cel mai lucid din grup, ce sau cine le provocase rănilor. Mi-a spus că se întâmplase când încercaseră să-l potolească pe „el“. „Pe cine?“ am întrebat.

L-am găsit pe „Pacientul Zero“ după o ușă încuiată, într-o casă abandonată din cealaltă parte a localității. Avea doisprezece ani. Încheieturile și picioarele îi erau legate

cu sfoară de împachetat din plastic. Deși își jupuisese pielea cu legăturile, nu se vedea niciun strop de sânge. Și nici pe celelalte răni, pe leziunile adânci de pe brațe și picioare ori din ciotul uscat care fusese cândva degetul mare de la piciorul drept. Se smucea ca un animal; un căluș îi atenua urletele.

La început, sătenii au încercat să mă oprească. M-au avertizat să nu mă apropii, fiindcă băiatul era „blestemat”. Pielea copilului era rece și cenușie precum cimentul pe care zăcea. Nu i-am putut sesiza nici bătaile inimii și nici pulsul. Avea ochi tulburi, deschiși larg și înfundați în orbite. Mă țintuia cu privirea ca un animal de pradă. Pe parcursul consultului a fost inexplicabil de ostil, încercând să mă apuce cu amândouă mâinile și să mă muște în ciuda călușului.

Mișcările îi erau atât de violente, încât a trebuit să le cer unor săteni dintre cei mai vâjnoși să-l imobilizeze. La prima chemare n-au vrut să se clintească, tremurând în pragul ușii ca niște iepurași. Le-am explicat că nu există risc de infecție dacă folosesc mănuși și măști. Când au clătinat din cap, mi-am transformat cererea într-un ordin, deși nu aveam nicio autoritate legală.

A fost de ajuns. Cei doi bivoli s-au lăsat în genunchi lângă mine. Unul a apucat picioarele băiatului, iar celălalt i-a înșfăcat mâinile. Am încercat să iau o mostră de sânge, dar am izbutit să extrag doar o materie cafenie, vâscoasă. În vreme ce trăgeam acul, băiatul a mai avut un episod de zbucium violent.

Unul dintre „asistenți”, cel responsabil cu brațele, a renunțat să mai încerce să i le țină și a considerat că era mai sigur să i le imobilizeze la podea cu genunchii. Dar băiatul s-a zvârcolit iarăși și i-am auzit brațul drept

făcând „poc“. Capete colțuroase de os și radiusul și ulna i-au străpuns pielea cenușie. Cu toate că băiatul n-a țipat de durere, ba chiar a părut să nu bage de seamă, atât a fost suficient pentru ca asistenții mei să se retragă în grabă și să fugă din încăpere.

Și eu am făcut, instinctiv, câțiva pași înapoi. Mi-e jenă să recunosc asta; am fost doctor mare parte a vieții mele. Am fost pregătit și... ați putea spune chiar „crescut“ de Armata de Eliberare a Poporului. Am avut de-a face din plin cu răni căpătate în luptă, am înfruntat moartea mai mult decât o dată, dar eram speriat, speriat cu adevărat, de copilul ăsta slăbănog.

Băiatul a început să se răsucească spre mine, iar brațul i s-a rupt de tot, desprinzându-se. Carnea și mușchii s-au sfâșiat complet, până ce n-a mai rămas decât un ciot. Brațul drept, liber acum, dar tot legat de bucata retezată de braț stâng, a început să se încordeze și să-i deplaseze corpul pe podea.

Am dat buzna afară, încuind ușa după mine. Am încercat să-mi vin în fire, să-mi stăpânesc frica și rușinea. Vocea încă îmi era șovăielnică atunci când i-am întrebat pe localnici cum se infectase băiatul. Nu a răspuns niciunul. De acum se auzeau izbituri în ușă, pumnul băiatului bocănind slab în lemnul subțire. Abia am reușit să nu tresar. M-am rugat ca ei să nu observe că mă albisem la față. Am răcnit, de frică și de frustrare, că *trebuia* să știu ce se întâmplase cu copilul.

A ieșit în față o femeie, poate mama lui. Se vedea că plânsese zile întregi; avea ochii uscați și teribil de roșii. A recunoscut că totul se întâmplase când băiatul se dusese cu tatăl lui la „pescuit de lună“, un termen care descrie scufundările făcute în căutarea de lucruri prețioase prin

ruinele inundate ale Barajului celor Trei Defileuri. Cu mai bine de o mie o sută de sate, orașele, ba chiar și orașe abandonate, exista întotdeauna speranța că se putea recupera ceva de valoare. Mi-a explicat că nu jefuiau, că era vorba chiar despre fostul lor sat, Vechiul Dachang, și că încercau să recupereze unele posesiuni de familie care rămăseseră prin casele ce nu fuseseră mutate. A repetat asta și a trebuit să o întrerup cu promisiunea că nu aveam să anunț poliția. Mi-a explicat într-un târziu că băiatul venise plângând, cu o urmă de mușcătură pe picior. Nu știa ce se întâmplase, apa fusese prea întunecată și mâloasă. Tatăl lui dispăruse.

Am apucat telefonul mobil și am format numărul doctorului Gu Wen Kuei, un vechi tovarăș din armată care lucra acum la Institutul de Boli Infecțioase de la Universitatea din Chongqing.³ Am schimbat amabilități, am discutat despre sănătatea noastră și despre nepoți; așa se cădea. Apoi i-am vorbit despre epidemie, iar el a ascultat și a făcut glume pe seama obiceiurilor igienice ale țărănoilor. Am încercat să-i țin isonul, dar i-am spus apoi că eram de părere că incidentul ar putea avea însemnătate. I-am povestit totul: mușcăturile, febra, băiatul, brațul... și fața i-a încremenit. Zâmbetul i-a pierit.

Mi-a cerut să i-i arăt pe cei infectați. M-am întors în sala de consiliu și am trecut cu camera telefonului peste fiecare dintre pacienți. M-a rugat să apropii mai mult aparatul de rănille propriu-zise. Am făcut asta, și, când am întors telefonul înapoi spre fața mea, am văzut că imaginea video fusese întreruptă.

³ Institutul de Boli Infecțioase și Parazitoze al Primului Spital Afiliat, Universitatea de Medicină din Chongqing.

„Stai unde ești“, a rostit, redus acum la o voce depărtată. „Scrie numele tuturor celor care au luat contact cu infecției. Dacă cineva intră în comă, părăsiți încăperea și blocați ieșirea.“ Vocea îi era inexpressivă, robotică, de parcă ar fi exersat un discurs sau ar fi citit de undeva. M-a întrebat: „Ești înarmat?“ „De ce-aș fi?“ am replicat. Mi-a spus că o să revină, tot cu vocea aceea profesională. A zis că are câteva telefoane de dat și că ar trebui să aștept „sprijin“ în câteva ore.

Au ajuns în mai puțin de un ceas, cincizeci de oameni în elicoptere mari de armată Z-8A, îmbrăcați cu toții în costume de protecție. Au zis că sunt de la Ministerul Sănătății. Nu știu de ce-și închipuiau că o să-i creadă cineva. Cu pășitul agresiv, cu aroganța intimidantă, până și țopârlaniiăștia de la capătul lumii puteau să-i recunoască pe tipii din Guoanbu.⁴

Prioritatea lor maximă era sala de consiliu. Pacienții au fost luați cu tărgile, încătușați la mâini și la picioare, cu gurile astupate de călușuri. Apoi s-au dus după băiat. L-au scos într-un sac pentru cadavre. Maică-sa se văita; ea și restul satului au fost adunați pentru „examinare“. S-a făcut o listă cu numele lor, li s-a luat sânge. Au fost dezbrăcați unul câte unul și fotografiați. Ultima persoană dezgolită a fost o femeie bătrână, veștejită. Avea un trup slab și gărbos, o față cu o mie de riduri și niște picioare minuscule, care trebuie că-i fuseseră strânse în feșe în copilărie. Își agita pumnul osos către „doctori“. „Asta vă e pedeapsa!“ țipa. „Răzbunarea pentru Fengdu!“

Se referea la Orașul Fantomelor, ale cărui temple și altare erau dedicate lumii subpământene. Ca și Vechiul

⁴ Guokia Anquan Bu: Ministerul antebelic al Securității de Stat.

Dachang, fusese un obstacol nefericit în calea următorului Mare Salt Înainte chinez. Fusese evacuat, apoi demolat și după aceea inundat aproape în totalitate. N-am fost niciodată o persoană superstițioasă și nu mi-am permis nicicând să mă las pradă opiului popoarelor. Sunt doctor, om de știință. Cred doar în ceea ce pot vedea și atinge. Fengdu nu mi se păruse niciodată altceva decât un loc ief-tin și de prost gust pentru agățatul turiștilor. Sigur că vorbele baborniței n-au avut niciun efect asupra mea, însă avea un ton, o furie... fusese martoră la destule dezastre în anii ei pe fața pământului: clanurile războinice, japonezii, coșmarul nebunesc al Revoluției Culturale... știa că se pregătește o altă furtună, chiar dacă nu era destul de educată ca să înțeleagă despre ce e vorba.

Colegul meu, doctorul Kuei, înțelesese însă cât se poate de bine. Își riscase poziția ca să mă avertizeze, să-mi dea destul timp ca să-i sun și poate să-i alertez și pe alții înainte de sosirea „Ministerului Sănătății”. Spusese ceva... o frază pe care n-o mai folosisese tare de mult, de când cu acele ciocniri „minore” la granița cu Uniunea Sovietică. Asta era prin 1969. Ne găseam într-un buncăr de pământ pe partea noastră de Ussuri, la mai puțin de un kilometru în aval de Chen Bao. Rușii se pregăteau să recucerească insula, iar uriașa lor artilerie ne izbea ca o măciucă trupele.

Gu și cu mine ne străduiam să scoatem schijele din burta unui soldat nu cu mult mai tânăr decât noi. Intestinul gros al băiatului fusese sfâșiat, iar noi eram mânjiți pe halate cu sângele și excrementele lui. La fiecare șapte secunde pe lângă noi ateriza un obuz și trebuia să ne aplecăm peste pacient ca să ferim rana să nu fie împrôșcată cu pământ; de fiecare dată îl auzeam suspinând încetișor

și chemându-și mama. Se mai auzeau și alte voci, înălțându-se din întunericul beznă chiar dincolo de intrarea buncărului nostru, voci deznădăjduite, furioase, care n-ar fi trebuit să fie în partea noastră de râu. Aveam doi infanteriști la intrare. Unul dintre ei a strigat „Spetsnaz!” și a început să tragă pe întuneric. Auzeam acum și alte focuri de armă, de-ale noastre sau de-ale lor, nu ne dădeam seama.

Ne-a lovit un alt obuz și ne-am aplecat iarăși peste băiatul muribund. Fața lui Gu era la doar câțiva centimetri de a mea. Chiar și în lumina slabă a lămpașului cu parafină am văzut că era palid și tremura. S-a uitat la pacient, către ușă și apoi spre mine, și deodată a zis: „Nu-ți face griji, totul o să fie bine”. Și să știți că omul ăsta nu spusese în viața lui ceva pozitiv. Îi stătea în fire să se îngrijoreze, era un morocănos nevrotic. Dacă îl durea capul, era o tumoare cerebrală; dacă stătea să plouă, atunci recolta din anul respectiv era pândită de calamitate. Era felul lui de a controla situația, strategia lui de-o viață ca s-o scoată întotdeauna la capăt. Acum, când realitatea părea mai cruntă decât toate profețiile lui fataliste, nu avusese încotro și schimbase foaia. „Nu-ți face griji, totul o să fie bine.” Pentru întâia oară lucrurile au ieșit cum prevăzuse. Rușii n-au mai trecut râul, ba chiar am reușit să-l salvăm și pe pacient.

Ani întregi, după aceea, obișnuiam să-l întărit întreându-l ce i-ar trebui ca să mai spună și el o vorbă bună, și răspundea mereu că ar fi nevoie de ceva mult mai grav decât prima dată ca să o facă din nou. Acum eram bătrâni și ceva mult mai grav era pe punctul de a se întâmpla. A zis-o chiar după ce m-a întrebat dacă sunt înarmat. „Nu, de ce-aș fi?” am spus. A urmat o tăcere scurtă, sunt sigur că mai ascultau și alții. „Nu-ți face griji”, a zis, „totul o să fie bine”. Atunci mi-am dat seama că nu era un episod

epidemic izolat. Am încheiat convorbirea și am sunat-o rapid pe fata mea din Guangzhou.

Soțul ei lucra pentru China Telecom și-și petrecea în străinătate cel puțin o săptămână pe lună. I-am spus că ar fi o idee bună ca data viitoare să meargă cu el, să o ia și pe nepoata mea și să stea cât de mult poate. Nu aveam timp de explicații; semnalul mi-a fost bruiat chiar când a apărut primul elicopter. Ultimul lucru pe care am reușit să i-l spun a fost „Nu-ți face griji, totul o să fie bine“.

[Kwang Junshu a fost arestat de MSS și încarcerat fără a fi învinuit oficial. Până să reușească să scape, epidemia se răspândise dincolo de granițele Chinei.]

Lhasa, Republica Populară a Tibetului

[Cel mai populat oraș al lumii se reface încă după rezultatele alegerilor generale de săptămâna trecută. Social-democrații au zdrobit Partidul Lamist, obținând o victorie clară, iar străzile încă mai sunt pline cu oameni ce sărbătoresc. L-am întâlnit pe Nury Televaldi la o cafenea aglomerată de pe promenadă. A trebuit să țipăm ca să ne auzim prin zumzetul euforic.]

Înainte să înceapă molima, traficul de persoane peste graniță nu a fost niciodată popular. Ca să aranjezi cu pașapoartele, cu autocarele false, cu contactele și protecția din cealaltă parte aveai nevoie de o groază de bani. Pe atunci

singurele rute care funcționau erau cele spre Thailanda și Myanmar. Unde stăteam eu, la Kashi, singura opțiune era către fostele republici sovietice. Nimeni nu voia să se ducă acolo și de aceea n-am fost de la început un shetou.⁵ Eu mă țineam de importuri: opiu brut, diamante neșlefuite, fete, băieți, orice era valoros pentru făcăturile alea primitive de țări. Molima a schimbat totul. Eram deodată asaltați cu oferte, și nu doar din cele venite de la liudong renkou⁶, dar și, cum se spune pe la dumneata, de la oameni cu stare. Aveam profesioniști din mediul urban, fermieri particulari, ba chiar și oficiali guvernamentali de rang mic. Erau oameni care aveau multe de pierdut. Nu le păsa unde se duc, voiau doar să plece odată.

Știați că se refugiau cât mai departe de epidemie?

Auzisem zvonuri. Ba avusesem și un focar prin Kashi. Guvernul l-a înăbușit destul de rapid. Dar ne prinseserăm, ceva nu era cum trebuie.

N-a încercat guvernul să vă închidă afacerea?

Oficial, da. Pedepsele pentru trafic de persoane au fost înăsprite. Punctele de control la graniță au primit întăriri. Au executat și câțiva shetou, public, ca să dea exemplu. Dacă nu știai povestea adevărată, cum o știam eu de unde mă aflam atunci, puteai crede că ținutul sub control era eficient.

Spuneți că lucrurile stăteau altfel?

⁵ „Cap de șarpe”, o călăuză de *renshe* (sau „șarpe uman” alcătuit din refugiați).

⁶ Populația „flotantă” a Chinei, forța de muncă lipsită de domiciliu.

Kashi era un oraș în plină expansiune. Cred că 90 la sută, poate mai mult, din traficul terestru către vest trecea pe aici, ba chiar și ceva trafic aerian.

Trafic aerian?

Numai un pic. Eu nu m-am băgat prea tare în transportul de refugiați pe calea aerului, m-am ocupat doar de vreo câteva zboruri cargo spre Kazahstan ori Rusia. Afaceri mărunte. Nu era ca în est, unde Guangdong și Jiangsu scoteau afară mii de oameni pe săptămână.

Puteți fi mai explicit?

Traficul aerian de persoane a devenit o afacere înfloritoare în provinciile estice. Era vorba de clienți groși la pungă, din cei care-și permiteau pachete de călătorii cu rezervare și vize turistice clasa întâi. Avionul îi ducea la Londra sau Roma, ba chiar și la San Francisco, unde se înregistrau la hotel, ieșeau să admire împrejurimile și se evaporau pur și simplu. Erau bani serioși. Mereu mi-am dorit să mă pot ocupa și eu de transporturi aeriene.

Dar cum era cu infecția? Nu exista riscul să fie descoperită?

Asta abia mai târziu, după zborul 575. Inițial nu existau prea mulți infectați pe avioanele alea. Ori erau în faze incipiente. Traficanții aeriени erau extrem de atenți. Dacă aveai vreun semn de infecție avansată, nici nu se apropiau de tine. Voiau să-și protejeze afacerea. Regula numărul unu era că nu-i poți păcăli pe funcționarii de la biroul de imigrație până ce nu-l păcăleai pe shetou mai întâi.

Trebuia să arăți și să te porți ca un om absolut sănătos, și chiar și atunci era o cursă contra cronometru. Înainte de zborul 575 am auzit o poveste despre un cuplu, un om de afaceri înstărit și soția lui. Bărbatul fusese mușcat. Nu o mușcătură serioasă, înțelegeți, ci una dintre acelea „lente“, în care nu este atins niciun vas de sânge important. Sunt sigur că aveau impresia că în Occident există un tratament, cum credeau mulți dintre infectați. Se pare că au ajuns la hotelul lor din Paris chiar când simptomele au început să se manifeste. Soția a încercat să cheme un doctor, dar el i-a interzis. Se temea că o să-i trimită înapoi. Ea a făcut cum i s-a spus și, după două zile de mârâieli și gălăgie, personalul hotelului a ignorat în cele din urmă semnul cu **NU DERANJAȚI!** și a intrat în cameră. Nu sunt sigur dacă așa a izbucnit epidemia din Paris, dar ar avea logică.

Ziceți că nu au chemat doctorul, că se temeau să nu fie trimiși înapoi, dar ce rost avea să încerce să caute un tratament în Vest?

Nu prea înțelegeți ce-i în sufletul unui refugiat, așa-i? Oamenii ăștia erau deznădăjduiți. Erau prinși între infecție și posibilitatea de a fi sechestrați și „tratați“ de propriul lor guvern. Dacă ați avea pe cineva drag, o rudă, un copil care s-a infectat, și ați crede că există măcar o dâră de speranță în altă țară, nu ați face tot ce vă stă în puteri să ajungeți acolo? N-ați vrea să credeți că mai există o speranță?

Ziceți că soția omului aceluia împreună cu restul de renshe s-au volatilizat pur și simplu?

Mereu a fost așa, chiar și înainte de declanșarea epidemiei. Unii stau cu familia, alții, cu prietenii. O mulțime

dintre cei mai săraci aveau să-și plătească *bao*⁷ către mafia chineză locală. Majoritatea s-au topit în măruntaiele statului gazdă.

În zonele sărace?

Dacă vreți să le spuneți așa. Ce loc mai bun să te ascunzi decât acea parte a societății pe care nu vrea să o bage în seamă nimeni? Altfel cum ar fi izbucnit atâtea focare de epidemie în atâtea ghetouri occidentale?

Se spune că mulți contrabandiști propagau mitul unui tratament-miracol existent în alte țări.

Unii.

Și dumneavoastră?

[Pauză]

Nu.

[Din nou pauză]

Cum a schimbat zborul 575 traficul aerian de persoane?

Restricțiile s-au înăsprit, dar numai în anumite țări. Shetou erau grijulii, dar și inventivi. Aveau o vorbă, „fiecare casă de om bogat are și o intrare pentru servitori“.

Ce înseamnă asta?

⁷ Datoriile făcute de mulți refugiați în timpul exodului.

Dacă Europa de Vest și-a sporit securitatea, mergi prin Europa de Est. Dacă nu te lasă SUA să intri, treci prin Mexic. Sunt sigur că asta a ajutat țările bogate cu populație de albi să se simtă mai în siguranță, cu toate că deja izbucneau infecții și înăuntrul granițelor lor. Eu nu sunt specialist în lucruri din astea, v-am spus doar că m-am ocupat mai mult de transporturi terestre către țări din Asia Centrală.

Era mai ușor să pătrunzi acolo?

Practic se rugau de noi să facem afaceri. Țările alea erau așa de distruse economic, autoritățile, așa de înapoiate și de corupte, încât ne-au ajutat de fapt cu documentele necesare în schimbul unui procent din profit. Erau chiar și shetou, sau cum le-or zice în limbile lor de sălbatici, care lucrau cu noi ca să treacă renșhe prin fostele republici sovietice în India sau Rusia, ori chiar Iran, deși n-am întrebat și nici n-am vrut să știu pe unde ajungeau acei renșhe. Treaba mea se încheia la graniță. Ștampile pe acte, vehiculele înregistrate, bani la grăniceri și partea mea de profit.

Ați văzut multă lume infectată?

La început, nu. Molima acționa prea repede. Nu era ca la transportul aerian. Puteau trece săptămâni până ajungeai la Kashi și chiar cea mai lentă dintre infecții, mi s-a spus, nu dura mai mult de câteva zile. Clienții infectați se reanimau undeva pe drum, unde erau recunoscuți și colectați de poliția locală. Mai târziu, după ce epidemia s-a extins și poliția a fost copleșită, am început să văd o mulțime de infectați pe traseu.

Erau periculoși?

Arareori. De obicei, familia lor îi ținea legați și cu căluș. Mai vedeai ceva mișcare pe locurile din spate ale mașinii, câte o zbatere pe sub haine sau prelate. Auzai câte un bufnet din portbagaj sau, mai târziu, din lăzi găurite pentru respirat depozitate prin spatele dubelor. Găuri pentru respirat... chiar n-aveau nicio idee despre ce se întâmpla cu cei dragi.

Și dumneavoastră aveți?

Da, înțelegeam deja, dar știam că ar fi fără rost să încerc să le explic. Le luam bani și-i trimiteam mai departe. Am avut noroc. N-a trebuit niciodată să am de-a face cu problemele transportului pe mare.

Era mai dificil?

Și mai periculos. Asociații mei de pe coastă trebuiau să se descurce cu eventualitatea ca vreun infectat să-și rupă legăturile și să contamineze întregul transport.

Ce făceau în asemenea cazuri?

Am auzit diverse „soluții“. Uneori vasele aruncau ancora pe lângă o coastă nepopulată — nu conta dacă aceea era sau nu țara de destinație, ar fi putut fi orice regiune de coastă — și „descărcau“ încărcătura de renșhe infectați pe țărm. Am auzit că unii căpitani se opreau în mijlocul mării și aruncau pur și simplu peste bord încărcătura aceea care se zvârcolea. Asta ar putea explica primele

cazuri de înotători și scufundători care începuseră să dispară fără urmă sau zvonuri de oameni peste tot prin lume care ziceau că fuseseră văzuți ieșind din valuri. Măcar n-a trebuit să am de-a face cu așa ceva.

Am avut totuși un incident similar, cel care m-a convins că se făcuse vremea s-o las baltă. Era un camion, o rablă veche și ponosită. Și se auzeau gemete dinăuntru. O mulțime de pumni băteau în foaia de aluminiu. Se legăna, la propriu, înainte și înapoi. În cabină era un bancher de investiții foarte bogat din Xian. Făcuse o mulțime de bani răscumpărând datorii pe cărți de credit americane. Îi ajunsese cât să plătească pentru toată familia lărgită. Costumul lui Armani era boțit și sfâșiat. Avea urme de zgârieturi pe un obraz, iar în ochii lui ardea focul acela febril pe care-l vedeam tot mai des, zi după zi. Ochii șoferului arătau altfel, ca ai mei, aveau o privire care spunea că poate banii n-o să mai fie, în curând, de prea mare folos. I-am strecurat o bancnotă de cincizeci în plus și i-am urat noroc. Asta a fost tot ce am putut face.

Încotro se îndrepta camionul?

Spre Kârgâzstan.

Meteora, Grecia

[Mănăstirile sunt săpate în stânci abrupte, inaccesibile; unele clădiri se ițesc în vârful unor coloane înalte, aproape verticale. Odată un

refugiu atractiv împotriva turcilor otomani, s-au dovedit apoi la fel de sigure și în cazul morților vii. Trepte postbelice, făcute mai ales din metal sau lemn, toate ușor de retras, fac față fluxului tot mai crescut de pelerini și turiști. Meteora a devenit o destinație populară pentru ambele grupuri în ultimii ani. Unii caută înțelepciune și iluminare spirituală, alții, pur și simplu, pacea. Stanley MacDonald e unul dintre cei din urmă. Veteran al mai tuturor campaniilor din Canada sa de obârșie, a întâlnit morții vii într-un altfel de război, când Batalionul Trei de Infanterie Ușoară al Prințesei Patricia a fost implicat în operațiunile de stopare a traficului de droguri din Kârgâzstan.]

Vă rog să nu ne confundați cu „echipele Alpha“ americane. Asta se întâmpla mult înainte să fie trimise, înainte de „Panică“, înainte de autocarantina israeliană... ba chiar înainte de prima explozie publică majoră a infecției la Cape Town. Era chiar la început, înainte ca să se știe ce avea să urmeze. Misiunea noastră era strict convențională, opiu și hașiș, recolta de bază pentru export a teroriștilor din toată lumea. Peste asta urma să dăm în deșertul acela stâncos. Comercianți, bandiți și bătăuși anjagați local. Doar la așa ceva ne așteptam. Doar pentru așa ceva eram pregătiți.

Intrarea în peșteră a fost ușor de găsit. O descoperisem urmând dărele de sânge ce duceau către caravană. Am știut într-o clipită că era ceva șubred la mijloc. Nu existau corpuri. Triburile rivale își lasă întotdeauna victimele expuse și mutilate, ca avertisment pentru ceilalți. Sânge era din belșug, sânge și bucățele de carne putrezită, cafenie, dar singurele cadavre pe care le-am găsit erau ale catârilor

folosiți la cărat. Fuseseră doborâți, nu împușcați; părea opera unor animale de pradă. Burțile le erau spintecate și carnea le era însemnată de mușcături mari. Am presupus că era vorba de câini sălbatici. Haite de asemenea animale afurisite hoinăreau prin văi și erau mari și fioroase ca lupii arctici.

Cel mai uimitor lucru era că marfa se afla încă în sacii atârnați de șei sau împrăștiată printre cadavre. Acum, chiar și dacă nu era o răfuială teritorială, chiar dacă era vorba despre o răzbunare religioasă sau tribală, nimeni nu lasă, așa, la voia întâmplării, cincizeci de kile de Bad Brown⁸ brut, de prima mână, ori arme automate în stare perfectă sau trofee personale costisitoare precum ceasuri, miniplayere și aparate GPS.

Dâra de sânge urca panta, depărtându-se de masacrul din vale. Mult sânge. Oricine ar fi pierdut așa de mult nu s-ar mai fi ridicat în veci în picioare. Doar că reușise cumva. Nu primise asistență medicală. Alte urme nu se vedeau. Din câte puteam spune, omul ăsta alergase, sângerase, căzuse cu fața la pământ — îi mai vedeam încă urma feței imprimată în nisip. Cumva, fără să se sufocă, fără să sângereze mortal, zăcuse acolo o vreme, apoi se ridicase iar și pornise la drum. Noile urme erau foarte diferite de celelalte. Erau pași mai lenți, mai apropiați. Piciorul drept i se târa și de aceea își pierduse pantoful, un baschet Nike vechi și uzat. Dârele erau stropite cu fluid. Nu era sânge, nici ceva omenesc, ci picături de ceva tare, negru, cu crustă; nu aveam habar ce putea fi. Ne-am luat după semnele astea și am dat peste intrarea în peșteră.

Nu s-a deschis focul asupra noastră, nu am observat nicio reacție de vreun fel. Am găsit intrarea în tunel

⁸ Nume dat unui tip de opiu ce se obține în provincia Badakșan din Afganistan.

nepăzită și larg deschisă. Am început imediat să vedem corpuri, bărbați uciși de propriile lor capcane explozive. Arătau de parcă încercaseră... cu fuga... să scape.

Dincolo de ei, în prima încăpăre, am zărit prima dovadă a unei lupte armate duse dintr-o singură parte, fiindcă doar un perete al peșterii era ciuruit de urme de gloanțe. În partea opusă se aflau cei ce trăseseră. Fuseseră sfărtecați. Membrele, oasele, strivite și roase cu dinții... unii încă își păstrau armele, o mână retezată strângea în palmă un Makarov vechi. Mâinii îi lipsea un deget. L-am găsit în partea cealaltă a încăperii, împreună cu trupul unui alt bărbat, neînarmat, care fusese nimerit de peste o sută de gloanțe. Câteva îi desprinseseră partea de sus a capului. Degetul îi rămăsese blocat printre dinți.

Fiecare încăpăre din peșteră spunea o poveste similară. Am descoperit baricade distruse, arme descărcate. Am dat peste alte corpuri, ori bucăți din ele. Doar cei intacti muriseră de împușcături în cap. Am dat de carne, mestecată, carne terciuită ieșindu-le în ghemotoace din gâtleejuri și stomacuri. După dărele de sânge, urmele de pași, cartușele golite și găurile de glonț se vedea că întregul conflict începuse la infirmerie.

Am descoperit câteva paturi de spital, însângerate toate. La capătul salonului am dat peste... un doctor fără cap, lungit pe jos lângă un pat cu cearșafuri mânjite, purtând pe piciorul stâng un baschet Nike uzat.

Ultimul tunel pe care l-am verificat se prăbușise din cauza unei explozii-capcană. Printre bucățile de calcar se vedea o mână înălțată. Încă mișca. Am reacționat din instinct, m-am aplecat, am tras de braț, i-am simțit strângerea. Ca de oțel, mai că mi-a zdrobit degetele. Am vrut să mă retrag, să scap. Nu-mi dădea drumul. Am tras mai tare, m-am proptit cu picioarele în pământ. A ieșit întâi

brațul, apoi capul, fața jupuită, cu ochi holbați și buze cenușii, apoi brațul celălalt, care m-a apucat și a început să strângă, după aceea umerii. Am căzut pe spate, cu jumătatea de sus a chestiei peste mine. Partea de la brâu în jos îi rămăsese blocată sub bolovani, încă legat de partea de sus printr-un șirag de măruntaie. Încă mișca, încă înfigea degetele în mine, încercând să-mi tragă brațul spre gură. Am dus mâna la armă.

Focul a pornit spre înainte, pe sub bărbie, și i-a risipit creierii pe tavan. Eram singur în tunel când s-a întâmplat asta. Am fost singurul martor...

[Se oprește din vorbit.]

„Expunere la agenți chimici necunoscuți.“ Asta mi-au spus în Edmonton, la întoarcere, că e asta sau o reacție alergică la medicația noastră profilactică. Au băgat la înaintare și o porție sănătoasă de SSPT.⁹ Îmi trebuiau doar odihnă, multă odihnă și o „evaluare“ pe termen lung.

„Evaluare“... asta se întâmplă când e vorba de ai tăi. Când e vorba de inamic, îi spune „interogatoriu“. Te învață să rezisti dușmanului, cum să-ți protejezi mintea și spiritul. Nu te învață cum să rezisti alor tăi, mai ales celor care cred că încearcă să te „ajute“ să vezi „adevărul“. Nu m-au convins ei, m-am convins singur. Voiam să-i cred și voiam ca ei să mă ajute. Eram un soldat bun, bine antrenat, cu experiență; știam ce le pot face tovarășilor mei oameni și ce-mi pot face ei mie. Credeam că sunt pregătit de orice. *[Privește fără țintă peste vale.]* Dar oare ce om cu mintea întreagă ar fi fost pregătit pentru asta?

⁹ Sindromul de stres posttraumatic.

[Sosesc legat la ochi, pentru a nu dezvălui locul unde se află „gazda” mea. Cei din alte părți le zic Yanomami, „Oamenii agresivi”, și nu se știe dacă această presupusă natură războinică sau faptul că satul lor atârnă suspendat de copacii cei mai înalți le-a permis să treacă prin criză la fel de bine, dacă nu și mai bine, decât națiunile cele mai industrializate. Nu este clar dacă Fernando Oliveira, albul emaciat și dependent de droguri „de la marginea lumii”, este oaspetele, mascota sau prizonierul lor.]

Eram încă doctor, asta mi-am spus. Da, eram bogat și mă îmbogățeam neconținut, însă măcar succesul îmi venea din executarea procedurilor medicale necesare. Nu suceam și învârteam nasuri de adolescenți și nici nu coseam „pintos” de sudanezi unor dive transsexuale.¹⁰ Eram încă doctor, încă ajutam oameni, și, dacă asta i se părea așa de „imoral” Nordului cel atât de moralist și de ipocrit, atunci de ce continuau să vină cetățeni de acolo?

Pachetul a sosit de la aeroport cu o oră înainte de pacient, pus la gheață într-un răcitor de plastic pentru picnic. Inimile sunt foarte rare. Altfel stau lucrurile cu fificații sau pielea, și cu siguranță nu e cazul rinichilor, care, după ce a trecut legea „consimțământului prezumat”, puteau fi căpătați de la mai orice spital sau morgă din țară.

¹⁰

Se susținea că, înainte de război, organele sexuale ale sudanezilor condamnați pentru adulter erau tăiate și vândute pe piața neagră mondială.

A fost testată?

Pentru ce? Ca să faci un test, trebuie să știi ce cauți. Pe atunci nu știam de Molima Umblătorilor. Ne preocupau afecțiunile convenționale — hepatita ori SIDA — și nici nu aveam timp, măcar, să facem testele pentru ele.

De ce?

Fiindcă zborul durase prea mult deja. Organele nu pot fi ținute la gheață o veșnicie. Deja ne cam forțam norocul cu asta.

De unde provenea?

China, cel mai probabil. Furnizorul meu opera pe lângă Macao. Ne încredeam în el. Avea un dosar bun. Când ne-a încredințat că pachetul era „curat“, l-am crezut pe cuvânt; n-aveam încotro. Cunoștea riscurile, eu la fel, ca și pacientul. Herr Muller, pe lângă afecțiunile sale cardiace, era blestemat și cu un defect genetic rar, dextrocardie cu *situs inversus*. Avea organele dispuse exact pe dos; ficatul era pe stânga, inima pe dreapta și așa mai departe. Vă dați seama cu ce situație unică ne confruntam. N-am fi putut să transplantăm o inimă oarecare și s-o punem invers. Nu merge așa. Ne trebuia o inimă proaspătă, sănătoasă, de la un „donator“ cu exact aceeași afecțiune. Unde puteam găsi așa ceva dacă nu în China?

A fost un noroc?

[Zâmbește.] Și „rapiditate politică“. I-am spus furnizorului ce îmi trebuia, i-am dat parametrii, și la trei săptămâni am primit un e-mail cu titlul, simplu, „avem ceva pe măsură“.

Așadar, ați făcut operația.

Am asistat, doctorul Silva a executat procedura propriu-zisă. Era un chirurg cardiolog de renume, care lucra la cazurile cele mai complicate la spitalul Israelita Albert Einstein din São Paulo. Un ticălos arogant, chiar și pentru un cardiolog. Mi-a distrus egoul să lucrez cu... condus de... nemernicul ăla, care mă trata de parcă eram un rezident de anul întâi. Dar ce puteam face?... Herr Muller avea nevoie de o inimă nouă și casa mea de pe plajă avea nevoie de un jacuzzi nou cu plante aromatice.

Herr Muller nu și-a mai revenit din anestezie. Cum stătea întins în postoperatoriu, la câteva minute doar după ce fusese închis, au început să apară simptomele. Temperatura, pulsul, saturația cu oxigen... eram îngrijorat, și asta cred că-i gâdila orgoliul „ colegului mai experimentat“. Mi-a spus că era vorba ori despre o reacție obișnuită la tratamentul imunosupresor, ori despre complicațiile firești în cazul unui bărbat supraponderal, cu viață nesănătoasă, în vârstă de șaizeci și șapte de ani, care tocmai trecuse printr-una dintre cele mai traumatice proceduri ale medicinei moderne. Mă surprinde că nu mi-a pus palma pe cap „liniștitor“, ticălosul. Mi-a zis să mă duc acasă, să fac un duș și să trag un pui de somn, să chem poate o fată sau două, să mă relaxez. El avea să stea de gardă și să mă sune dacă era vreo schimbare.

[Oliveira strânge cu furie buzele și începe să mestece încă un șomoioag din misteroasele frunze aflate alături.]

Și ce puteam să cred? Poate erau anestezicele, OKT 3. Sau mă îngrijoram eu prea din cale-afară. Fusese primul meu transplant de inimă. Ce știam eu? Dar, totuși... mă călca pe nervi așa de tare, încât ultimul lucru pe care îl doream era să dorm. Așa că am făcut ce ar trebui să facă orice medic când îi suferă pacientul; am ieșit în oraș. Am dansat, am băut, am pus să mi se facă lucruri indecente, erotice; am pierdut șirul. Nici nu eram sigur măcar că îmi vibra telefonul când a sunat de primele două ori. Trebuie să fi trecut cam o oră până ce am răspuns. Graziela, recepționista mea, era foarte agitată. Mi-a spus că Herr Muller intrase în comă cu o oră înainte. Am ajuns în mașină înainte să termine fraza. Până la clinică era un drum de treizeci de minute și în timpul ăsta l-am înjurat neconținut pe Silva și pe mine însumi. Deci *aveam* motive să fiu îngrijorat! Deci *avusesem* dreptate! Ego exacerbat, ați putea spune; cu toate că situația avea și pentru mine consecințe grave, tot mă bucuram că mânjea reputația invincibilului Silva.

Am ajuns și am găsit-o pe Graziela încercând s-o liniștească pe Rosi, una dintre asistentele mele, care se isterizase. Biata fată era de neconsolat. Am plesnit-o zdravăn peste obraz — asta a calmat-o — și am întrebat-o ce se petrece. De ce avea uniforma pătată cu sânge? Unde era doctorul Silva? De ce ieșiseră pacienții din saloane și ce dracu' era zgomotul ăsta ca o bubuitură: Mi-a spus că Herr Muller rămăsese, brusc și inexplicabil, fără puls. Încercaseră să-l resusciteze, și Herr Muller deschisese ochii și-l mușcase pe doctorul Silva de mână. Cei doi se

luptaseră; Rosi încercase să ajute, dar fusese cât pe ce să fie mușcată și ea. Îl lăsase acolo pe Silva, fugise din salon și încuiase ușa în urma ei.

Mi-a venit să râd. Era tare caraghios. Poate că Superman se înșelase, îi pusese un diagnostic greșit, dacă așa ceva era posibil. Poate doar se ridicase din pat și, inconștient, încercase să se țină de doctorul Silva ca să-și păstreze echilibrul. Trebuia să fie o explicație rezonabilă... și totuși pe uniformă ei era sânge, iar din salonul lui Herr Muller se auzeau zgomote înfundate. M-am întors la mașină să-mi iau arma, mai mult ca să le liniștesc pe Graziela și Rosi decât pentru mine.

Purtați armă?

Locuiam în Rio. Ce crezi, că îmi purtam „pinto“ în toc? M-am întors la rezerva lui Herr Muller, am bătut de mai multe ori. Nu se auzea niciun sunet. Am șoptit numele lui și al lui Silva. Niciun răspuns. Am observat că pe sub ușă se prelingea sânge. Am intrat și am văzut că sângele se întinsese pe dușumea. Silva zăcea în colțul îndepărtat al camerei, iar Muller stătea aplecat peste el, cu spatele gras, albicios și păros către mine. Nu mai știu cum i-am atras atenția, dacă i-am spus pe nume, am înjurat sau am rămas pur și simplu pe loc. Muller s-a întors spre mine, cu bucățele de carne însângerată căzându-i din gură. Am văzut că suturile se deschiseseră parțial și că din incizie se prelingea un fluid gros, negru și gelatinos. S-a ridicat nesigur în picioare și a pornit încet, țeapăn, spre mine.

Am ridicat pistolul și am țintit înspre inimă. Era un „Desert Eagle“ israelian, mare și ostentativ, motiv pentru care îl și alesesem. Nu mai trăsesem cu el, Doamne

ferește. Nu eram pregătit pentru recul. Glonțul a luat-o razna, literalmente i-a zburat capul de pe umeri. Noroc, atâta tot, un prost norocos rămas acolo înțepenit, cu o armă fumegândă, și un firicel de urină caldă curgându-mi pe picior. Era rândul meu să fiu plesnit de câteva ori de Graziela până să-mi vin în fire și să sun la poliție.

V-au arestat?

Ai înnebunit? Erau partenerii mei, cum crezi că puteam face rost de organe? Cum crezi că am reușit să mă ocup de tot tămbălăul? Se pricep foarte bine la asta. M-au și ajutat să le explic celorlalți pacienți că un criminal maniac intrase în clinică și-i omorâse pe Herr Muller și pe doctorul Silva. S-au asigurat și că nimeni din personal nu spune ceva care să contrazică varianta asta.

Și ce s-a întâmplat cu corpurile?

Pe Silva l-au făcut victima unui probabil „jaf în mașină“. Nu știu unde au pus cadavrul; poate l-au lăsat pe vreo alee mărginașă de ghetou din Orașul lui Dumnezeu, să pară vreo tranzacție cu droguri sfârșită prost, ca să dea poveștii mai multă credibilitate. Sper că l-au ars și gata, sau că l-au îngropat... adânc.

Credeți că el...

Nu știu. Avea creierul intact când a murit. Dacă nu l-au băgat în sac... dacă pământul a fost suficient de moale... Cât i-ar fi luat să iasă afară?

[Începe să mestece altă frunză. Îmi oferă și mie. Îl refuz.]

Și domnul Muller?

Nicio explicație, nici văduvei lui și nici ambasadei Austriei. Încă un turist răpit care nu avusese grijă de el într-un oraș primejdios. Nu știu dacă Frau Muller a crezut vreodată povestea sau dacă a încercat să mai afle ceva. Probabil că nu și-a dat seama niciodată ce norocoasă a fost.

De ce a fost norocoasă?

Vorbești serios? Dacă nu se reanima la mine în clinică? Dacă reușea să ajungă acasă?

Se poate așa ceva?

Sigur că se poate! Gândește-te numai. Fiindcă infecția a pornit de la inimă, virusul a avut acces direct la sistemul circulator, așa că i-a ajuns în creier, probabil, la câteva secunde după implant. Dar dacă iei alt organ, de pildă ficatul sau rinichiul, ori o bucată de piele grefată, o să dureze mult mai mult, mai ales dacă virusul e prezent doar în cantități mici.

Dar donatorul...

Nu e nevoie să fie complet reanimat. Dacă e abia infectat? Organul ar putea să nu fie saturat complet. Poate are doar o urmă infimezimală de virus. Dacă pui organul în alt corp, poate dura zile, săptămâni, până își găsește drum în

sânge. Până atunci, pacientul poate fi aproape recuperat, bucuros, sănătos și trăind o viață normală.

Dar oricine ar extrage organul...

... s-ar putea să nu știe cu ce are de-a face. Eu n-am știut. Erau fazele cele mai timpurii, când nimeni nu știa nimic încă. Dar și dacă știau, ca unii de prin armata chineză... vorbești de imoralitate aici... Cu ani înainte de epidemie făceau milioane de pe urma organelor de prizonieri politici executați. Crezi că un virus mititel i-ar opri să exploateze găina cu ouă de aur?

Dar cum...

Scoți inima la puțin timp după moartea victimei... ba poate și cât e încă vie... făceau asta, știi, scoteau organe vii ca să se asigure că-s proaspete... le acopereau cu gheață și le trimiteau cu avionul la Rio... China era odată cel mai mare exportator de organe umane din lume. Cine știe câte cornee infectate, câte glande pituitare infectate... Doamne, Dumnezeu, cine știe câți rinichi infectați au împins pe piața globală. Și astea-s doar organele! Vrei să vorbim despre ovulele „donate” de prizoniere politice, despre spermă, sânge? Crezi că imigrația a fost singura cale prin care infecția s-a răspândit pe planetă? Nu toate focarele inițiale au fost de origine chineză. Poți explica poveștile acelea cu oameni morți subit și straniu, apoi reanimați fără să fi fost mușcați? De ce au fost atâtea focare prin spitale? Refugiații ilegali chinezi nu se duceau la spital. Știi câte mii de oameni au beneficiat de transplanturi ilegale în anii aceia de dinainte de Marea Panică? Dacă doar 10 la sută erau infectați, dar chiar și unu la sută...

Aveți vreo dovadă în sprijinul acestei teorii?

Nu... dar asta nu înseamnă că nu s-a întâmplat! Când mă gândesc la câte transplanturi am făcut eu, la toți pacienții aceia din Europa, din lumea arabă, ba și din Statele Unite cele atât de moraliste. Nu prea mulți dintre voi, iancherii, întrebați de unde provenea rinichiul sau pancreasul, dacă era vreun puști de prin mahalalele din Rio sau vreun student chinez ghinionist băgat la închisoare pe motive politice. Nu știați și nu vă păsa. Semnați cecurile de călătorie, intrați sub bisturiu și vă întorceați la Miami sau New York sau de pe unde mai erați.

Ați încercat cumva să-i găsiți pe pacienții în cauză, să-i avertizați?

Nu, n-am făcut-o. Încercam să îmi revin după un scandal, să-mi recapăt reputația, baza de clienți, contul bancar. Voiam să uit ce se întâmplase, nu să investighez și mai mult. Când mi-am dat seama de pericol, acesta deja îmi zgâria la ușa din față.

Bridgetown Harbor, Barbados,
Federația Indiilor Occidentale

*[Mi s-a spus să aștept un „vapor înalt“, deși „pânzele“ navei NI **Imfingo** sunt de fapt cele patru turbine de vânt verticale ce se înalță din chila suplă a trimaranului. Atunci când sunt cuplate cu sistemele MSP, sau membranele cu schimb*

*de protoni, acumulatorii, o tehnologie care convertește apa mării în electricitate, e ușor de înțeles de ce prefixul „NI” vine de la „Navă Infinită”. Ridicate în slăvi și considerate viitorul incontestabil al transportului maritim, asemenea vase se văd deocamdată rar sub alte pavilioane decât cele ale guvernelor. **Imfingo** are proprietar și utilizator particular. Jacob Nyathi este căpitanul ei.]*

M-am născut cam în același timp cu Africa de Sud cea nouă, de după apartheid. În zilele acelea euforice, guvernul cel nou nu doar că a promis democrație pe sistemul „omul și votul”, ci și locuri de muncă și locuințe pentru întreaga țară. Tata a crezut că asta înseamnă imediat. Nu a priceput că era vorba despre obiective de lungă durată, ce ar fi trebuit atinse după mulți ani — generații — de muncă grea. Credea că, dacă ne abandonăm teritoriul tribal și ne stabilim într-un oraș, aveam să găsim acolo o casă nou-nouță și slujbe bine plătite care ne așteptau. Tata era un om simplu, un muncitor cu ziua. Nu-l pot învinui pentru lipsa de educație, pentru că a visat o viață mai bună pentru familia lui. Și așa ne-am stabilit în Khayelitsha, una dintre cele patru așezări mari de lângă Cape Town. A fost o viață petrecută într-o sărăcie lucie, umilitoare, fără speranță. A fost copilăria mea.

În noaptea în care s-a întâmplat, mă întorceam acasă din stația de autobuz. Era cam cinci dimineața și îmi terminasem schimbul la T.G.I. Friday's de pe cheiul Victoria, unde eram ospătar. Fusesse o noapte bună. Primisem bacșișuri mari, iar veștile de la Turneul celor Trei Națiuni erau îndeajuns ca să facă orice sud-african să simtă că-i crește inima. „Antilopele” noastre îi bătuseră bine pe All Blacks... din nou!

Poate că gândul la asta îmi distrăsese atenția la drum, ori eram pur și simplu rupt de oboseală, dar am simțit cum corpul îmi reacționează instinctiv încă înainte să aud focurile de armă. Bubuitul armelor nu era ceva neobișnuit, nu în cartierul meu și în perioada aceea. „Omul și arma“, ăsta era sloganul vieții mele în Khayelitsha. La fel ca un veteran de război, capeți abilitați de supraviețuire aproape genetice. Ale mele erau ascuțite ca briciul. M-am lăsat pe burtă, am încercat să sesizez originea zgomotului și m-am uitat, în același timp, după o suprafață dură sub care să mă ascund. Multe case erau doar niște cocioabe improvizate, bucăți de lemn sau tablă ruginită ori folii de plastic legate de pari subrezi. Focul dădea iama în șoproanele astea măcar o dată pe an, iar gloanțele treceau prin ele ca prin fum.

Am grăbit pasul și m-am ghemuit după o frizerie, care fusese construită dintr-un container de dimensiunea unei mașini. Nu era perfect, dar făcea față pentru câteva secunde, suficient cât să stai cu capul la cutie și să aștepti să se termine cu împușcăturile. Doar că nu s-a terminat. Pistoale, carabine și țăcănitul acela de neuitat, care îți spune că un individ a pus mâna pe un Kalașnikov. Dura prea mult ca să fie doar un raid obișnuit al vreunei bande. Acum se auzeau și țipete, răcnete. A început să miroasă a fum. Am auzit zgomotul mulțimii agitate. Mi-am scos capul și m-am uitat pe după colț. Zeci de oameni, majoritatea în pijamale, strigau toți: „Fugiți! Plecați de aici! Vin!“ Prin jur se aprindeau felinare la case, din colibe se șteau fețe. „Ce se întâmplă?“ întrebau. „Cine vine?“ Erau cei mai tineri. Cei mai în vârstă au rupt-o pur și simplu la fugă. Aveau un altfel de instinct de supraviețuire, unul născut

în vremea când erau sclavi în propria țară. Pe timpurile acelea știa toată lumea cine sunt „ei“, și, dacă „ei“ veneau, nu puteai decât s-o iei la fugă și să te rogi.

Și ați fugit?

N-am putut. Familia mea, mama și cele două surori mai mici, locuia la doar câteva „uși“ de stația de radio Zibonele, chiar locul de unde fugeau oamenii. Nu am stat să mă gândesc. Am acționat prosteste. Ar fi trebuit să fac un ocol, să găsesc o alee sau o stradă liniștită.

Am încercat să mă strecur prin mulțime, să împing în direcția opusă. Credeam că mă pot aține pe lângă case. M-au izbit întruna, și pereții ei de plastic s-au înfășurat în jurul meu în timp ce scheletul se prăbușea. Eram prins, nu puteam să respir. Cineva a sărit peste mine, m-a dat cu capul de pământ. M-am zbatut să mă eliberez, m-am zvârcolit și m-am rostogolit în stradă. Eram încă pe burtă când i-am văzut: zece sau cincisprezece, niște siluete profilate peste focurile unor adăposturi arzând. Nu le vedeam fețele, dar îi auzeam mârâind. Se îndreptau spre mine bălăngănindu-se, cu brațele ridicate.

M-am ridicat în picioare, capul îmi vuia, mă durea tot corpul. Am început să mă retrag instinctiv înapoi peste „pragul“ celei mai apropiate colibe. Ceva m-a apucat din spate, m-a prins de guler, a sfâșiat țeșătura. M-am răsucit, m-am ferit și am izbit tare cu piciorul. Era masiv, mai mare și mai greu decât mine cu câteva kilograme. Un fluid negru îi curgea pe piepții cămășii albe. Avea un cuțit înfipt în piept, blocat între coaste și băgat până la plăsele. O bucată din gulerul meu, de care își încheștase dinții, a căzut când i s-au deschis fălcile. A mârâit și s-a

întins spre mine. Am încercat să mă feresc. M-a apucat de încheietură. Am simțit un pocnet și o durere care m-a fulgerat în tot corpul. Am căzut în genunchi, am încercat să mă răsucesc și să-i pun piedică. Am dat cu mâna peste un ceaun greu, de gătit. L-am apucat și am izbit tare. I-am spart fața. L-am izbit iarăși și iarăși, i-am zdrobit craniul până ce s-a fărâmat osul și creierii au început să i se prelingă peste piciorul meu. S-a prăvălit într-o parte. M-am eliberat chiar când un altul apărea la intrare. De data asta scheletul șubred al construcției a lucrat în avantajul meu. Am dat cu piciorul în peretele din spate, făcând să se cutremure coliba și doborând-o.

Am fugit fără țință. Era un coșmar de colibe și flăcări și mâini care se întindeau să apuce. Am trecut în fugă pe lângă o colibă unde o femeie stătea ascunsă într-un ungher. Avea doi copii atârnați de ea, plângând. „Vino cu mine!” am zis. „Te rog, haide, trebuie să plecăm!” Am întins spre ea mâinile, m-am apropiat. Și-a dat copiii la spate, agitând o șurubelniță ascuțită. Ochii îi erau holbați, înfricoșați. În spate auzeam sunete... colibe distruse, făcute una cu pământul. Am trecut de la Xhosa la engleză. „Te rog”, am implorat-o, „trebuie să fugi!” Am întins brațul spre ea, dar m-a înțepat în mână. I-am lăsat acolo. Nu știam ce să mai fac. Încă mi-o aduc aminte, când dorm sau doar stau așa, cu ochii închiși. Uneori e mama mea, iar copilașii care plâng sunt surorile mele.

Am văzut ceva luminos în față, licărind prin găurile din pereții colibelor. Am fugit cât m-au ținut picioarele. Am încercat să-i strig. Îmi pierdusem suflul. Am dat peste peretele unui șopron și m-am trezit brusc într-un spațiu liber. Farurile erau orbitoare. Am simțit o izbitură în umărul drept. Cred că am leșinat înainte să cad la pământ.

Mi-am venit în fire pe un pat de la spitalul Groote Schuur. Nu mai văzusem până atunci interiorul unui salon de reanimare. Era așa de curat și alb. M-am gândit că poate am murit. Medicamentele, sunt sigur, au contribuit la asta. Nu mai încercasem substanțe de niciun fel până atunci, nici măcar să beau ceva cu alcool. Nu voiam să ajung ca atâția de prin cartier, ca tata. Toată viața mă luptasem să mă țin departe, și acum...

Morfina, sau ce mi-or fi băgat în vene, era delicioasă. Nu-mi păsa de nimic. Nu mi-a păsat când mi-au spus că poliția mă împușcase în umăr. L-am văzut pe bărbatul din patul de alături scos în grabă cu targa de îndată ce i s-a oprit respirația. Nu mi-a păsat nici când i-am auzit vorbind de o epidemie de „turbare“.

Cine vorbea despre asta?

Nu știu. Cum am zis, eram pe altă lume. Îmi amintesc doar voci de pe holul de lângă salonul meu, voci care se certau pe un ton ridicat. „Asta n-a fost turbare!“ răcnea unul. „Turbarea nu-i face pe oameni așa!“ Și după aceea... nu știu ce... că „ce dracu’ propui, avem cincisprezece aici, la parter! Naiba știe câți or mai fi pe-acolo!“ Ciudat lucru, îmi tot învârt conversația asta în cap, ce-ar fi trebuit să gândesc, să simt, să fac. Dar a mai durat mult până să redevin lucid, până să mă trezesc și să dau piept cu coșmarul.

[Jurgen Warmbrunn e pasionat de mâncarea etiopiană, motiv pentru care ne-am și întâlnit într-un restaurant Falasha. Cu pielea rozaliu-deschis și sprâncene albe și înfoiate, asortate cu părul gen „Einstein“, ar putea fi confundat cu un savant nebun sau un profesor universitar. Nu e nici una, nici alta. Deși nu ar admite că a făcut sau că probabil încă mai face parte dintr-un serviciu secret israelian anume, admite deschis că la un moment dat putea fi numit „spion“.]

Foarte mulți nu cred că un lucru se poate întâmpla până ce nu s-a întâmplat. Nu-i din prostie sau slăbiciune, așa e natura umană. Nu învinuiesc pe nimeni că n-a crezut. Nu pretind că aș fi mai isteț sau mai bun decât ei. Cred că important aici e unde s-a nimerit să te naști. Eu s-a întâmplat să mă nasc într-un grup de oameni care trăiesc temându-se constant de extincție. Face parte din identitatea noastră, e parte din perspectiva asupra lumii și e un lucru care ne-a învățat, prin oribile experiențe cu încercări și eșecuri, să fim mereu în alertă.

Primul avertisment pe care l-am primit despre molimă a fost de la prietenii și clienții noștri din Taiwan. Se plâneau de noul nostru program de decriptat. Se pare că nu reușea să descifreze anumite e-mailuri din surse chineze, ori le decoda atât de prost, că textele deveneau ininteligibile. Eu bănuiam că problema nu stătea în program, ci chiar în mesajele traduse. Comuniștii de pe continent...

nu mai erau ei chiar comuniști, așa e... dar ce vreți de la un om bătrân? Comuniștii aveau neplăcutul obicei de a folosi prea multe computere, din prea multe generații diferite și din prea multe țări.

Înainte să sugerez teoria respectivă administrației de la Taipei, m-am gândit că ar fi o idee bună să arunc eu însumi o privire peste mesajele fără cap și coadă. Am descoperit cu surprindere că ideogramele însele erau decodate perfect. Dar textul în sine... totul avea de-a face cu o nouă epidemie care mai întâi își elimina victima, apoi îi reanima corpul transformând-o într-un soi de dement ucigaș. Evident, nu credeam să fie adevărat așa ceva, mai ales fiindcă după doar câteva săptămâni a început criza din Strâmtoarea Taiwan și toate mesajele ce se refereau la cadavre vii au încetat brusc. Bănuiam că e vorba despre un al doilea nivel de codare, un cifru înăuntrul altui cifru. Era o procedură destul de standardizată, încă de la primele mijloace de comunicare. Sigur că Roșii nu se refereau cu adevărat la cadavre. Trebuia să fie o nouă tehnologie militară sau vreun plan de război ultrasecret. Am lăsat-o baltă, am încercat să uit de povestea asta. Totuși, cum zicea unul dintre marii noștri eroi naționali, „simțul de păianjen îmi vibra“.

Nu după mult timp, la petrecerea de la nunta fetei mele, am ajuns să stau de vorbă cu unul dintre profesorii ginerelui meu de la Universitatea Ebraică. Omului îi plăcea să pălăvrăgească și băuse un pic cam mult. Îi tot dădea cu vărul lui, care făcea nu știu ce treabă prin Africa de Sud și care-i spusese povești despre golemi. Știți legenda cea veche a Golemului, cu rabinul care suflă viață unei statui neînsuflețite? Mary Shelley a preluat ideea în cartea ei *Frankenstein*. La început n-am zis nimic, am ascultat

doar. Omul a continuat să dea din gură despre cum golemii ăștia nu erau făcuți din argilă, și nici nu erau docili și obedienți. Imediat ce a menționat reanimarea unor corpuri umane, i-am cerut numărul de telefon al vărului. A reieșit că fusese la Cape Town într-unul din circuitele acelea „Turul Adrenalinei“, cred că era vorba despre hrănitul rechinilor sau așa ceva.

[Dă ochii peste cap.]

Se pare că rechinul i-a făcut hatârul și l-a mușcat fix de fund, motiv pentru care fusese internat la Grote Schuur chiar în timp ce erau aduse primele victime de la Khayelitsha. Nu văzuse niciun caz cu ochii lui, dar personalul medical îi povestise destule cât să am cu ce-mi umple bătrânul reportofon. Am prezentat apoi poveștile astea, împreună cu e-mailurile chinezești decodate, superiorilor mei.

Și aici e momentul în care am beneficiat în mod direct de circumstanțele unice ale precarei noastre securități. În octombrie 1973, când atacul arab neprevăzut aproape că ne-a azvârlit în Mediterana, avusesem toate informațiile înaintea noastră, toate semnele de avertisment, dar pur și simplu o „dădusem la spate“. Nu am luat nicidecum în calcul posibilitatea unui asalt total, coordonat, cu armament convențional, venit din partea a șapte țări, și cu siguranță nu chiar în ziua celei mai sfinte dintre sărbătorile noastre. Spuneți-i stagnare, spuneți-i rigiditate, spuneți-i mentalitate de turmă, de neiertat. Imaginați-vă un grup de persoane care se uită lung la un scris pe perete și unde fiecare îi felicită pe ceilalți pentru că citesc cuvintele corect. Dar în spatele grupului e o oglindă care arată adevăratul mesaj

al celor scrise. Nimeni nu se uită în oglindă. Nimeni nu crede că e necesar. Ei bine, după ce aproape că i-am lăsat pe arabi să termine ce a început Hitler, ne-am dat seama nu doar că imaginea din oglindă era necesară, ci și că trebuie să rămână pentru totdeauna strategia noastră națională. Cu începere din 1973, dacă nouă analiști de securitate ajungeau la aceeași concluzie, era de datoria altor zece să-i contrazică. Nu conta cât de depărtată sau nerezonabilă era o posibilitate, cineva trebuia mereu să sape mai mult. Dacă centrala nucleară a vecinilor poate fi folosită ca să facă arme cu plutoniu, cercetezi; dacă umblă vorba că un dictator construiește un tun atât de mare încât poate trimite peste mări și țări încărcături cu antrax, cercetezi; și dacă există cea mai firavă șansă ca niște trupuri moarte să revină la viață transformate în mașini de ucis nemiloase, sapi și tot sapi până ce ajungi la adevărul absolut.

Și asta am făcut, am săpat fără oprire. N-a fost ușor la început. Cu China scoasă din peisaj... și când criza taiwaneză a pus capăt oricăror încercări de strângere de date... am rămas cu foarte puține surse de informație. Dădeam peste multe lucruri fără folos, mai ales pe internet; zombi din spațiu și Zona 51... apropo, ce-i cu fetișul ăsta, la voi în țară, pentru Zona 51? După o vreme am început să descopăr date folositoare: cazuri de „turbare” similare cu cele din Cape Town... abia mai târziu i-au spus turbare africană. Am găsit evaluările psihologice ale unor pușcași canadieni care se întorseseră recent din Kârgâzstan. Am găsit blogul unei asistente braziliene care le povestea cu detalii prietenilor despre uciderea unui chirurg cardiolog.

Majoritatea informațiilor proveneau de la OMS. ONU este o bijuterie a birocrăției, o mulțime de pepite de informație valoroasă într-un munte de rapoarte necitite. Am

găsit incidente prin toată lumea, toate închise cu explicații „plauzibile“. Cazurile mi-au permis să alcătuiesc un mozaic coerent al noii amenințări. Cei în cauză erau morți cu adevărat, erau agresivi și, evident, deveneau tot mai numeroși. Am mai făcut și o descoperire foarte încurajatoare: cum să le pui capăt existenței.

Atacând creierul.

[Râde potolit.] Vorbim despre asta, acum, ca și cum ar ține de magie, ca apa sfințită sau glonțul de argint, dar de ce n-ar fi distrugerea creierului singura cale de anihilare a acestor creaturi? Nu-i și singura cale prin care putem fi și noi anihilați?

Vă referiți la ființele umane?

[Încuviințează din cap.] Nu asta suntem până la urmă? Doar un creier ținut în viață de o mașinărie complexă și vulnerabilă căreia îi zicem organism? Creierul nu poate supraviețui dacă o singură parte a mașinăriei este distrusă ori dacă e lipsit de lucruri necesare precum mâncarea și oxigenul. Asta e singura diferență măsurabilă între noi și „Nemorți“. Creierii lor nu au nevoie de un sistem de suport ca să supraviețuiască, așa că e necesar să fie atacat organul însuși *[Mâna lui dreaptă, închipuind o armă, se ridică și îi atinge tâmpla.]* O soluție simplă, însă numai dacă recunoșteam problema! Ținând cont de viteza cu care se răspândea epidemia, mi s-a părut prudent să caut confirmări în cercurile străine de informații.

Paul Knight îmi era prieten de mult timp, încă de când cu Entebbe. Ideea de a folosi o dublură a Mercedesului

negru al lui Amin a fost a lui. Paul se pensionase din serviciul guvernamental chiar înainte de „reformele” agenției lui și începuse să lucreze pentru o firmă privată de consultanță din Bethesda, Maryland. Când l-am vizitat acasă, am descoperit cu stupeoare nu numai că lucra la același proiect ca și mine, în timpul lui liber, desigur, dar și că avea un dosar aproape la fel de voluminos ca al meu. Am stat o noapte întreagă să citim fiecare descoperirea celui-lalt. Niciunul dintre noi nu a vorbit. Cred că nici nu eram conștienți măcar unul de altul, de lumea înconjurătoare, de orice altceva în afara cuvintelor aflate în fața ochilor. Am terminat aproape simultan, chiar când cerul începea să se lumineze spre răsărit.

Paul a întors ultima pagină, apoi s-a uitat la mine și a zis, foarte stăpân pe el, „E destul de nasol, nu?” Am dat din cap că da și i-am răspuns cu „Și acum ce ne rămâne de făcut?”

Și așa a fost scris raportul „Warmbrunn-Knight”.

Aș vrea să nu i se mai zică așa. Mai erau încă cinci-sprezece nume pe raport: virologi, agenți de informații, analiști militari, jurnaliști, ba chiar și un observator ONU care monitorizase alegerile din Jakarta când primul val de infecții a lovit Indonezia. Toți erau experți în domeniile lor, toți avansaseră concluzii similare chiar înainte să-i contactăm. Raportul nostru avea sub o sută de pagini. Era concis, era comprehensiv, era tot ce ne trebuia, credeam noi, pentru a ne asigura că focarele de infecție nu aveau să capete niciodată proporții epidemice. Știu că multe dintre merite au fost atribuite planului militar sud-african, și pe bună dreptate, dar, dacă mai multă lume ar fi citit raportul

și s-ar fi străduit să pună în practică recomandările lui, atunci acel plan nu ar mai fi avut nevoie să existe.

**Dar unii chiar au citit și au urmat recomandările.
Chiar guvernul dumneavoastră...**

Cu chiu, cu vai, și uitați-vă cu ce costuri.

Bethleem, Palestina

[Cu chipul viril și farmecul său studiat, Saladin Kader ar putea fi star de cinema. E prietenos, însă defel servil, sigur pe sine fără a fi arogant. Este profesor de urbanism la Universitatea Khalil Gibran și, firește, obiectul pasiunii studentelor sale. Stăm sub statuia celui care a dat numele universității. Ca mai toate lucrurile ce se găsesc într-una dintre cele mai prospere metropole din Orientul Mijlociu, bronzul său lustruit licărește în soare.]

M-am născut și am crescut în Kuweit City. Familia mea era una dintre cele „norocoase” care nu au fost deportate după 1991, după ce Arafat s-a aliat cu Saddam împotriva restului lumii. Nu eram bogați, dar nici în nevoie. Mă simțeam confortabil, la adăpost chiar, iar asta, oho, se vedea în felul în care mă purtam.

M-am uitat la transmisiunea Al Jazeera de după telegheaua de la cafeneaua Starbucks la care lucram zi de zi

după școală. Era aglomerația de după-amiază și localul gema de lume. Să fi auzit ce rumoare, câtă bășcălie și ce sunete de dezaprobare mai scoteau oamenii. Sunt sigur că gălăgia de la noi era cât cea din Adunarea Generală.

Sigur că am crezut că-i o minciună sionistă, cine n-ar fi crezut? Când ambasadorul israelian a anunțat în Adunarea Generală a Națiunilor Unite că țara sa voia să pună în practică o strategie de „carantină voluntară”, eu ce puteam să cred? Trebuia să dau credit cu adevărat poveștii aceleia de nebuni, că turbarea africană era de fapt o nouă molimă care transforma cadavrele în canibali însetați de sânge? Cum să crezi o așa nebunie, mai ales când vine de la inamicul cel mai detestat?

Nici măcar n-am mai auzit a doua parte a discursului ținut de nemernicul ăla umflat, partea în care vorbea de oferirea de azil, fără întrebări, oricărui evreu născut în străinătate, oricărui străin cu părinți israelieni, tuturor palestinienilor care trăiau în fostele teritorii ocupate și familiilor palestinienilor care au locuit cândva în interiorul granițelor israeliene. Ultima chestie se aplica și alor mei, care erau refugiați de la războiul din '67 al agresiunii sioniste. Ținând seama de recomandările conducerii OEP, fugisem din satul nostru crezând că aveam să ne întoarcem îndată ce frații noștri egipteni și sirieni i-ar fi azvârlit în mare pe evrei. Eu nu mai fusesem în Israel, sau în ceea ce era pe punctul de a fi absorbit în noul stat al Palestinei Unificate.

Ce ați crezut că se află în spatele acestei tactici a israelienilor?

Am crezut așa: sioniștii tocmai fuseseră dați afară din teritoriile ocupate, susțineau că plecaseră voluntar, ca și

în Liban și mai recent în Fâșia Gaza, dar de fapt noi știam că-i alungaserăm. Ei știau că următoarea lovitură, cea finală, avea să distrugă atrocitatea aceea ilegală pe care o numeau țară și, ca să se pregătească, încercau să recruteze evrei tineri din străinătate pe post de carne de tun și... și — mi s-a părut că-s foarte deștept că m-am prins — să răpească un număr cât mai mare de palestinieni pe care să-i folosească drept scuturi umane! Aveam toate răspunsurile. Cine nu le are la șaptesprezece ani?

Tatăl meu nu era așa de convins de ingenioasele mele teorii geopolitice. Era om de serviciu la spitalul Amiri. Lucrase în seara în care spitalul avusese de-a face cu primul focar major de turbare africană. Nu văzuse cu ochii lui cadavre să se ridice de pe targă sau carnagiul pacienților înspăimântați și al personalului de securitate, dar se confruntase îndeajuns cu rezultatele epidemiei pentru a se convinge că rămânerea în Kuweit era sinucidere curată. A decis plecarea în aceeași zi în care Israelul a făcut declarația.

Trebuie să vă fi venit greu să auziți așa ceva.

Era blasfemie! Am încercat să-l aduc cu picioarele pe pământ, să-l conving cu logica mea de adolescent. Îi arătam imaginile de pe Al Jazeera, imaginile provenite din noul stat palestinian de pe Malul Vestic; sărbătoririle, demonstrațiile. Oricine care deschidea ochii putea să vadă că eliberarea totală stătea la îndemână. Israelienii se retrăseseră din toate teritoriile ocupate și se pregăteau chiar să evacueze Al Quds, pe care îl numesc Ierusalim! Toate conflictele între facțiuni, violența dintre diversele organizații de rezistență, știam că aveau să se stingă toate

după ce ne unificam pentru a da evreilor o ultimă și nimicitoare lovitură. Și tata nu putea să vadă asta? Nu înțelegea că, în câțiva ani, în câteva luni, *chiar* ne puteam întoarce pe pământul străbun, de data asta ca eliberatori, și nu ca refugiați?

Cum a fost demontat argumentul dumneavoastră?

„Demontat“, ce eufemism drăguț! A fost „demontat“ după a doua izbucnire a epidemiei, aceea mai mare de la Al Jahrah. Tata își lăsase slujba, scosese toți banii de la bancă, câți erau... avea bagajele făcute... rezervările de bilete confirmate. Televizorul se auzea zbierând pe fundal, cu poliția spărgând ușa de la intrarea unei case. Raportul oficial dădea vina pe „extremiști pro-occidentali“. Tata și cu mine ne certam, ca de obicei. Încerca să mă convingă că văzuse lucrurile acelea în spital și că, până ce conducătorii noștri aveau să accepte starea de fapt, avea să fie prea târziu.

Eu, evident, mă stropșeam la ignoranța lui timidă, la dorința lui de a abandona „Bătălia“. La ce mă puteam aștepta de la un om care-și petrecuse o viață întreagă curățând toalete într-o țară care îi trata pe ai noștri doar un pic mai bine decât pe muncitorii emigranți din Filipine? Își pierduse orientarea, respectul de sine. Sioniștii veneau cu vorbe goale, cu promisiuni ale unei vieți mai bune, iar el se azvârlea asupra lor ca un dulău peste ciolan.

Tata a încercat, cu toată răbdarea de care era capabil, să mă facă să pricep că nu îndrăgea Israelul mai mult decât majoritatea militanților martiri Al Aqsa, dar că israelienii erau singurii care se pregăteau activ pentru furtuna ce avea să vină și singurii care se ofereau să ne adăpostească și să ne protejeze familia.

I-am răs în nas. Apoi am dat drumul bombei: i-am zis că găsisem deja un site al Copiilor lui Yassin¹¹ și că așteptam un mesaj de la un recrutor care, se spunea, opera chiar în Kuweit City. I-am spus tatei că n-are decât să se facă slugă la jidani, dar că data următoare când aveam să ne întâlnim avea să fie ca să-l salvez din vreun lagăr de concentrare. Mi s-a părut că suna foarte eroic. L-am ținut cu privirea, m-am ridicat de la masă și am slobozit ultima sentință: „Cele mai mârșave fiare sunt, înaintea lui Allah, cei care nu au credință!”¹²

La masă s-a lăsat brusc o tăcere apăsătoare. Mama a coborât privirea, surorile mele s-au uitat una la cealaltă. Nu se auzea decât televizorul, cuvintele grăbite ale unui reporter la fața locului care le spunea tuturor să-și păstreze calmul. Tatăl meu nu era un bărbat vânjos. Cred că și la vremea aceea eram mai masiv decât el. Și nici nu era genul furios; nu cred că a ridicat vreodată vocea. Am văzut în ochii lui ceva, ceva ce n-am recunoscut, apoi s-a năpustit brusc asupra mea, ca un vârtej care m-a lipit de perete, și m-a plesnit așa de tare că mi-a țiuit urechea. „Ai să MERGI!”, a răcnit apucându-mă de umăr și izbindu-mă de mai multe ori de tapetul ieftin. „Sunt taică-tu! O să mă ASCULȚI!” Încă o palmă și am început să văd fulgere albe prin fața ochilor. „O SĂ MERGI CU FAMILIA ASTA SAU NU MAI IEȘI VIU DE AICI!” Alte plesneli și îmbrânceli, smuceli și țipete. Nu pricepeam de unde apăruse omul ăsta, leul care-l înlocuise pe părintele meu fragil și docil. Un leu care-și apăra puii. Știa că frica era singura armă

¹¹ O organizație teroristă de tineret numită după răposatul șeic Yassin. Martirii, respectând un cod foarte strict, nu puteau fi mai vârstnici de optsprezece ani.

¹² „Cele mai mârșave fiare sunt, înaintea lui Allah, cei care nu au credință, cei ce nu vor să creadă.” Citat din Coran, partea a 8-a, secțiunea 55.

care îi mai rămânea ca să-mi salveze viața și că, dacă nu mă temeam de amenințarea molimei, atunci, la naiba, aveam să mă tem de el!

A funcționat?

[*Râde*] Mare martir mai eram și eu, cred că am bocit tot drumul până la Cairo.

Cairo?

Nu erau zboruri directe spre Israel din Kuweit, și nici măcar din Egipt după ce Liga Arabă a impus restricții de circulație. Trebuia să zburăm din Kuweit la Cairo și după aceea să luăm un autobuz prin deșertul Sinai și să ajungem la punctul de trecere de la Taba.

Apropiindu-ne de graniță, am văzut pentru prima oară Zidul. Era încă neterminat, bare dezgolite de oțel înălțându-se peste fundația din beton. Știam de infamul „perimetru de securitate” — nu era arab să nu știe —, dar crezusem până atunci că înconjura doar Malul Vestic și Fâșia Gaza. Acolo, în mijlocul deșertului pustiu, nu făcea decât să-mi confirme teoria că israelienii se așteptau la atacuri pe întreaga lungime a graniței. *Bun, mi-am spus. Egiptenii au redescoperit în cele din urmă că au și coaie.*

La Taba am fost dați jos din autobuz și ni s-a spus să mergem pe jos, într-un singur șir, pe lângă cuști unde se aflau câini foarte mari și feroși. Am trecut unul câte unul. Un grănicer, un tip slăbănog, negru african — habar n-aveam că există și evrei negri¹³ —, i-a ținut mâna

¹³ La acest punct guvernul israelian finalizase operațiunea „Moise II”, prin care ultimii etiopieni „falasha” au fost transportați în Israel.

întinsă. „Așteaptă!” a zis într-o arabă pe care abia am recunoscut-o. Apoi „mergi, haide!” Bărbatul din fața mea era bătrân. Avea barba lungă, albă și se sprijinea într-un baston. Când a trecut pe lângă câini, animalele au început să se agite sălbatic, să urle și să mârâie, să clănțane din dinți și să se izbească în pereții cuștilor. Cât ai clipi, lângă bătrân au apărut doi tipi solizi, în civil, i-au zis ceva la ureche și l-au escortat de acolo. Se vedea că bătrânul e rănit. Avea *dishdasha* ruptă la șold și pătată cu sânge cafeniu. Oamenii aceia nu erau doctori, evident, iar duba neagră și fără însemne la care l-au dus nici vorbă să fie o ambulanță. *Ticăloșii*, m-am gândit în vreme ce familia bătrânului se lamenta. *Îi dau deoparte pe cei prea bătrâni și bolnavi ca să le fie de folos la ceva.* Apoi a venit rândul nostru să trecem pe lângă câini. La mine n-au lătrat, nici la restul familiei mele. Ba chiar am impresia că unul a dat din coadă când sora mea a întins mâna. Dar la cel de după noi... iarăși au început lătrăturile și mârâielile, și din nou au apărut civilii cei doi. M-am întors să mă uit la el și am văzut cu surprindere că era un alb, poate american, ori canadian... nu, american era, engleza lui era prea gălăgioasă. „Pă bune că-s în regulă!” Tipa și se zbătea. „Haideți, mă, ce mama dracu’!” Era bine îmbrăcat, la costum și cravată și cu un geamantan asortat care a fost azvârlit deoparte când a început să se lupte cu israelienii. „Tipule, lasă-mă naibii în pace! Îs de-ai voștri! Pă bune!” Nasturii cămășii i s-au rupt, lăsând la vedere un bandaj pătat de sânge, înfășurat strâns peste stomac. Când l-au băgat în mașină, încă urla și dădea din picioare. Nu înțelegeam. De ce oamenii ăștia? N-avea a face, se vedea treaba, că erai sau nu arab ori rănit. Am văzut refugiați răniți grav care au trecut nesupărați. Au fost escortați cu toții la ambulanțe, nu la dubele negre. Știam că e ceva cu câinii. Făceau un filtru

împotriva turbării? Mi se părea cea mai rezonabilă variantă și a continuat să fie teoria mea pe parcursul cazării de lângă Yeroham.

Tabăra de relocare?

Relocare și carantină. Mi se părea, la vremea aceea, o închisoare. Era exact ce mă așteptasem să se întâmple cu noi: corturile, aglomerația, gardienii, sârma ghimpată și soarele pârjolitor din deșertul Negev. Ne simțeam ca prizonierii, eram prizonieri, și, cu toate că n-aș fi avut curaj să-i zic tatei „ți-am spus eu“, o vedea clar în mutra mea acrită.

Dar nu mă așteptasem la examinarea medicală; zilnică, făcută de o armată de personal. Sânge, piele, păr, salivă, chiar urină și fecale¹⁴... era istovitor, te secătuia. Singurul lucru care făcea situația suportabilă și care a prevenit probabil o revoltă printre deținuții musulmani era că majoritatea medicilor și asistentelor erau ei înșiși palestinieni. Doctorul care le-a consultat pe mama și pe surorile mele era femeie, o americană dintr-un loc numit Jersey City. Bărbatul care ne-a examinat pe noi era din Jabalya, Gaza, și fusese el însuși deținut cu câteva luni în urmă. Ne tot spunea: „Ați luat decizia bună venind aici, o să vedeți. Știu că e greu, dar o să vedeți că era singura cale“. Ne-a spus că totul era adevărat, tot ce spusese israelienii. Tot nu puteam crede, deși din ce în ce mai mult din mine voia s-o facă.

Am rămas la Yeroham trei săptămâni, până ce documentele ne-au fost procesate și examenele medicale ne-au

¹⁴ Nu se știa, pe atunci, dacă virusul putea supraviețui în dejecții solide în afara corpului uman.

găsit, în cele din urmă, sănătoși. Știți, în tot timpul ăsta abia dacă s-au uitat la pașapoartele noastre. Tata se străduise, se zbatuse atâta ca documentele noastre oficiale să fie în regulă. Nu cred că le-a păsat. Cu excepția cazului când Forțele de Apărare israeliene sau poliția îți voiau pielea pentru vreo ispravă nu prea „cușer“, conta doar să ieși bine la analize.

Ministerul Asistenței Sociale ne-a furnizat cupoane pentru locuință de stat, educație gratuită și o slujbă pentru tata, cu un salariu suficient ca să întrețină întreaga familie. *E prea bine ca să fie adevărat*, am cugetat în vreme ce urcam în autobuzul de Tel Aviv. *Ciocanul o să cadă cât de curând.*

Și așa a fost, după ce am intrat în orașul Beer Sheeba. Dormeam, n-am auzit împușcăturile și nici n-am auzit cum se sparge parbrizul. M-am trezit brusc când am simțit că autobuzul scapă de sub control și o ia razna. Ne-am izbit de marginea unei clădiri. Lumea țipa, erau sânge și sticlă peste tot. Familia mea era aproape de ieșirea de urgență. Tata a dat cu piciorul în ușă și ne-a tras pe toți afară, în stradă.

Se trăgea de la ferestre și din cadrele ușilor. Vedeam că e vorba de soldați contra civili, iar civilii aveau arme și bombe artizanale. *Asta e!* m-am gândit. Simțeam că-mi sare inima din piept. *Eliberarea a început!* Înainte să apuc să fac ceva, să mă alătur tovarășilor în bătălie, cineva m-a apucat de cămașă și m-a împins prin cadrul ușii unui Starbucks.

Am fost aruncat pe jos lângă familia mea; surorile plângeau, iar mama încerca să le cuprindă în brațe. Tata avea o rană de glonț în umăr. Un infanterist israelian m-a lipit de pământ, ferindu-mi fața de fereastra deschisă.

Îmi fierbea sângele; am început să caut din ochi ceva ce puteam folosi ca armă, poate un ciob de geam cu care să-i străpung beregata jidanului.

O ușă s-a deschis brusc în dosul cafenelei, soldatul s-a întors într-acolo și a început să tragă. Un corp însângerat s-a izbit de pământ lângă noi și din mâna ce zvâcnea spasmodic s-a rostogolit o grenadă. Infanteristul a luat-o grăbit și a încercat s-o azvârle în stradă. A explodat în aer. Corpul lui ne-a ferit de explozie. S-a prăvălit peste cadavrul fratelui meu arab ucis. Doar că nu era arab. Când mi s-au uscat lacrimile, am observat că purta payess și yarmulka și că pe pantalonii umezi și sfârtecați se vedeau franjuri tzitzit însângerați. Omul era evreu, rebelii înarmați din stradă erau evrei! Bătălia sălbatică dimprejur nu era o ridicare a insurgenților palestinieni, ci începutul războiului civil israelian.

După părerea dumneavoastră, care credeți că a fost motivul războiului?

Cred că au fost multe cauze. Știu că repatrierea palestinienilor era nepopulară, ca și retragerea generală de pe Malul Vestic. Sunt sigur că Programul de Relocare Strategică a contribuit și el destul la aprinderea spiritelor. O mulțime de israelieni au trebuit să își vadă casele rase cu buldozerul pentru a face loc acelor ansambluri rezidențiale fortificate, autosuficiente. Al Quds, cred... a fost picătura care a umplut paharul. Guvernul Coaliției a decis că era un punct de vulnerabilitate majoră, prea mare pentru a fi controlat, și o deschizătură care ducea chiar în inima Israelului. Nu doar că au evacuat orașul, dar și întregul Nablus și coridorul Hebron. Credeau că doar dacă ar

construi un zid mai scund pe vechea linie de demarcație din 1967 ar fi putut rezolva chestiunea securității fizice, indiferent cât de ostilă ar fi fost dreapta lor fundamentalistă. Am aflat toate astea mult mai târziu, vă dați seama, ca și faptul că singurul motiv pentru care armata a triumfat în cele din urmă a fost că majoritatea rebelilor proveneau dintre ultraortodocși și nu își satisfăcuseră serviciul militar. Știați asta? Eu n-am știut. Mi-am dat seama că nu știam mai nimic, practic, despre poporul ăsta pe care îl urăsem toată viața mea. Tot ce știam eu că e adevărat s-a spulberat în ziua aceea, la confruntarea cu adevăratul nostru dușman.

Eram cu ai mei și fugeam spre trapa unui tanc israelian¹⁵, când de după colț a apărut una din dubele acelea negre, fără însemne. O rachetă a pocnit-o exact în motor. Duba a fost aruncată în aer, s-a prăbușit cu susul în jos și a explodat într-o jerbă de foc portocaliu, strălucitor. Mai aveam câțiva pași până la tanc, suficient cât să văd cum s-au desfășurat evenimentele. Printre fiarele contorsionate au început să se cațäre siluete, torțe mișcându-se lent, cu hainele și pielea inundate de benzină arzând. Soldații de pe lângă noi au început să tragă în siluetele astea. Am văzut cum le apăreau găuri în piept, pe unde îi străpungeau gloanțele, fără să-i afecteze. Comandantul de pluton de lângă mine a strigat „*B’rosh! Yoreh B’rosh!*” iar soldații și-au schimbat ținta. Le-au... siluetelor... creaturilor le-au explodat capetele. Când au căzut la pământ, benzina se consumase, lăsând cadavrele negre, carbonizate și descăpățanate. Am înțeles pe loc de ce anume încercase

¹⁵ Spre deosebire de alte tancuri de luptă, un „Merkava” israelian are uși laterale pentru transbordarea pe front a trupelor.

să mă avertizeze tatăl meu, ce avertisment încercaseră să lanseze către restul lumii israelienii! Dar nu puteam să pricep de ce restul lumii nu asculta.

Langley, Virginia, SUA

[Biroul directorului Central Intelligence Agency ar putea aparține unui manager executiv, unui doctor sau unui director de școală dintr-un orașel oarecare. Sunt obișnuitele cărți de specialitate pe raft, diplome și fotografii pe perete și, pe masă, o minge de baseball cu autograful prinzătorului Johnny Bench de la Cincinnati Reds. Bob Archer, gazda mea, îmi citește pe față că așteptam altceva. Presupun că de aceea a ales să desfășurăm aici interviul.]

Când vă gândiți la CIA, vă imaginați probabil două dintre cele mai populare și rezistente legende. Prima e că misiunea noastră ar fi să periem globul întreg căutând orice fel de amenințare la adresa Statelor Unite, iar a doua, că am avea puterea să o facem pe prima. Mitul acesta este un rezultat secundar al unei organizații care, prin natura ei, trebuie să existe și să opereze în secret. Secretul e un vacuum, și nimic nu umple mai bine un vacuum decât speculațiile paranoide. „Hei, știi cine l-a omorât pe cutare, eu am auzit că ar fi CIA. Auzi, dar ce zici de lovitura de stat

din Republica El Banana, trebuie să fi fost CIA. Uită-te cu grijă la site-ul ăla pe net, știi că CIA înregistrează toate vizionările făcute vreodată pe orice site!" Imaginea asta o aveau cei mai mulți despre noi înainte de război, și era una pe care o încurajam cu multă plăcere. Voiam ca tipii răi să ne bănuiască, să se teamă de noi și, poate, să se gândească de două ori înainte să facă rău vreunui cetățean de-al nostru. Aici stătea avantajul imaginii noastre de caracatiță omniscientă. Singurul dezavantaj era că până și oamenii noștri credeau în imaginea asta, așa că, ori de câte ori se întâmpla ceva fără vreun avertisment, spre cine credeți că se îndrepta degetul acuzator? „Hei, cum de a ajuns țara aia de nebuni să aibă bombe ale atomice? Ce-a făcut CIA? De ce a omorât atâta lume fanaticul ăla? CIA ce făcea? Cum se face că, atunci când morții încep să revină la viață, noi nu știm nimic până ce ne dau buzna pe geamul de la sufragerie? Unde mama mă-sii a fost afurisita de CIA!?!“

Adevărul e că nici CIA și nici alți membri oficiali și neoficiali ai serviciilor de informații din State n-au fost vreodată vreun soi de iluminați globali atotcunoscători și atotvăzători. În primul rând, nici nu aveam atâtea fonduri. Chiar și în perioada cecurilor în alb, când cu Războiul Rece; nu e posibil fizic să ai ochi și urechi în orice cameră dosnică, peșteră, alee, bordel, buncăr, birou, casă, mașină și câmp de orez de pe întreaga planetă. Nu mă înțelegeți greșit, nu spun că eram neputincioși, și poate ne putem asuma câteva dintre chestiile de care ne-au suspectat admiratorii sau criticii noștri de-a lungul vremii. Dar, dacă puneți laolaltă toate teoriile conspiraționiste neghioabe de la Pearl Harbor¹⁶ până în zilele de dinaintea Marii Panici,

¹⁶ CIA, numită inițial OSS, nu a fost creată până în iunie 1942, la șase luni după atacul japonez de la Pearl Harbor.

ajungeți la o organizație nu doar mai puternică decât Statele Unite, dar și decât eforturile reunite ale întregii specii umane.

Nu suntem vreo superputere din umbră cu secrete antice și tehnologie extraterestră. Avem limitări foarte reale și posibilități extrem de finite, așa că de ce ne-am risipi ce avem la dispoziție încercând să vânam absolut orice amenințare potențială? Așa ajungem la al doilea mit despre ce face cu adevărat o organizație secretă. Nu ne putem împrăști peste tot, sperând să dăm peste pericole noi și posibile. În loc de asta trebuia mereu să le identificăm și să ne concentrăm asupra celor cu adevărat clare și existente. Dacă vecinul sovietic încearcă să-ți dea foc la casă, nu te mai apuci să-ți faci griji în privința arabului de peste drum. Dacă te trezești brusc cu arabul în curte, nu mai ai timp să-ți faci griji despre Republica Populară Chineză, iar dacă într-o bună zi comuniștii chinezi îți apar la ușă cu un ordin de evacuare într-o mână și un cocteil Molotov în cealaltă, atunci ultima ta grijă e să te uiți peste umăr după vreun cadavru umblător.

Dar n-a început în China epidemia?

Ba da, și la fel a fost și cu una dintre cele mai ample „maskirovka“ din istoria spionajului modern.

Pardon?

A fost o înșelăciune, o făcătură. Partidul Comunist Chinez știa că e pe primul loc pe lista noastră de supraveghere. Știa că nu ar fi putut niciodată ascunde acțiunile naționale de tip „Sănătate și Siguranță“. Și-au dat seama că

mijlocul cel mai bun pentru a le masca era să le ascundă undeva la vedere. În loc să mintă despre acțiunile ca atare, au mințit în privința obiectului acestora.

Reprimarea disidenților?

Și mai mult, întregul incident cu Strâmtoarea Taiwan: victoria Partidului Național pentru Independența Taiwanului, asasinarea ministrului comunist al apărării, acumularea de tensiuni, amenințările cu războiul, demonstrațiile și înăbușirea lor de după aceea au fost toate puse la cale de Ministerul Securității de Stat exclusiv cu scopul de a abate atenția mondială de la adevăratul pericol ce sporea înăuntrul Chinei. Și a funcționat! Tot ce știam, orice strop de informație despre Partid, disparițiile bruște, execuțiile în masă, carantinele, încorporarea rezerviștilor — totul se putea explica ușor ca o procedură standard de tip chinezesc. A mers așa de bine, de fapt, eram așa de convinși că al Treilea Război Mondial e pe cale să izbucnească în Strâmtoarea Taiwan, încât am deviat alte resurse din țări în care epidemia de nemorți începea să capete proporții.

Așa de buni erau chinezii.

Și așa de proști eram noi. Nu a fost deloc o pasă bună pentru Agenție. Încă ne trăgeam sufletul după epurările...

Adică după reforme?

Nu, epurări, fiindcă asta au fost. Când Joe Stalin și-a împușcat ori băgat la închisoare cei mai buni generali, n-a făcut nici pe jumătate răul pe care l-a făcut serviciilor

secrete administrația noastră, cu „reformele ei“. Ultimul război regional a fost o harababură, și ghici cine a tras ponoasele? Ni se ceruse să justificăm o strategie politică, apoi, când strategia a devenit o vulnerabilitate politică, cei care dăduseră ordinul s-au așezat printre spectatori și au început să ne arate pe noi cu degetul. „Cine ne-a spus, de la început, că ar trebui să mergem la război? Cine ne-a băgat în toată mizeria? CIA!“ Nu ne puteam apăra fără să încălcăm principiile securității naționale. Trebuia să stăm cu capul plecat și s-o încasăm. Și cu ce rezultat? Moarte cerebrală. De ce să te mai ații pe acolo și să ajungi victima unei vânători de vrăjitoare politică, dacă puteai să scapi spre sectorul privat: bani mai mulți, ore de lucru decente și, poate, cine știe, un pic de respect și apreciere din partea celor pentru care lucrezi. Am pierdut o mulțime de bărbați și femei de ispravă, o groază de experiență, inițiativă și capacități analitice neprețuite. Am rămas cu ciurucurile, cu o șleahță de eunuci miopi și nepricopsiți.

Dar nu a plecat, totuși, chiar toată lumea.

Nu, sigur că nu. Unii dintre noi am rămas fiindcă chiar credeam în ce facem. Nu ne interesau banii, condițiile de muncă și nici măcar să fim bătuți cu recunoștință pe umăr când și când. Voiam să-i menținem în siguranță pe ai noștri. Dar chiar și cu asemenea idealuri vine un moment când trebuie să-ți dai seama că, adunate, sângele, sudoarea și lacrimile tale nu fac, până la urmă, doi bani.

Deci știați ce se întâmpla cu adevărat.

Nu... nu... nu aveam cum. Nu se putea confirma că...

Dar aveai anumite suspiciuni.

Aveam... îndoieli.

Ați putea fi mai exact?

Nu, îmi pare rău. Dar pot spune că am adus în discuție de câteva ori subiectul, în fața colegilor.

Ce s-a întâmplat?

Răspunsul era mereu același: „Te îngropi“.

Și așa a fost?

[Încuviințează.] Am vorbit cu... cineva cu autoritate... o întâlnire de doar cinci minute, în care mi-am exprimat anumite îngrijorări. Mi-a mulțumit că venisem și mi-a zis că o să analizeze problema cât de curând. În următoarea zi am primit ordin de transfer: Buenos Aires, cu plecare imediată.

Ați auzit vreodată de raportul Warmbrunn-Knight?

Acum da, însă pe atunci... exemplarul a fost transmis de Paul Knight însuși, în original, însemnat cu „exclusiv pentru citit“, destinat directorului... l-au găsit pe fundul sertarului unui funcționar de la o filială FBI din San Antonio, la trei ani după Marea Panică. S-a dovedit a fi o sursă de referință, fiindcă imediat după transferul meu Israelul a venit cu declarația de „Carantină Voluntară“. Se sfârșise vremea avertizărilor. Faptele erau acolo; acum se punea doar întrebarea: cine să le creadă?

[E primăvară, „sezonul de vânătoare“. Pe măsură ce se încălzește afară și corpurile de zombi înghețați încep să se reanimeze, elemente ale N-For (Forța Nordică) ale Națiunilor Unite sosesc la „curățenia“ anuală. În fiecare an numărul nemorților scade. La rata actuală, zona va fi complet „sigură“ peste aproximativ un deceniu. Travis D'Ambrosia, comandantul suprem al forțelor aliate din Europa, a venit să superviseze personal operațiunile. În vocea generalului se ghicește ceva molcom, o anumită tristețe. Pe parcursul interviului se străduiește să mențină contactul vizual.]

Nu o să neg că s-au făcut greșeli. Nu o să neg că am fi putut să ne pregătim mai bine. Sunt primul care să admită că am dezamăgit poporul american. Aș vrea doar ca poporul american să știe de ce.

„Dacă israelienii au dreptate?“ Au fost primele vorbe care au ieșit pe gura șefului după declarația de la ONU a Israelului. „Nu zic că ar avea“, a zis ca să se asigure că subliniază asta, „zic doar, dacă e așa?“ Voia opinii autentice, nereținute. Era genul ăla de om, șeful Statului-Major. Menținea conversația la un nivel „ipotetic“, complăcându-se în fantezia că era vorba despre un joc intelectual și atâta tot. Restul lumii doar nu avea să creadă, până la urmă, ceva atât de scandalos, și atunci de ce s-o fi făcut bărbații și femeile din sală?

Am ținut-o așa cu șaradele cât am putut, zâmbind și aruncând câte-o glumiță... nici nu mai știu cum s-a produs

trecerea. A fost așa de subtilă, nu cred că a observat de fapt cineva, dar brusc ne-am trezit cu o încăpere plină de profesioniști într-ale armatei, fiecare cu decenii de experiență de luptă și mai multă pregătire academică decât un neurochirurg oarecare, și fiecare vorbea deschis și onest despre posibila amenințare a cadavrelor umblătoare. A fost... ca și cum s-ar fi spart un baraj; tabuul se spulberase și adevărul începea să se năpustească afară. A fost... eliberator.

Deci avuseserăți și dumneavoastră anumite suspiciuni?

Cu luni înainte de declarația Israelului; la fel și șeful Statului-Major. Toți din sala aceea auziseră câte ceva sau bănuiau ceva.

Citise vreunul raportul Warmbrunn-Knight?

Nu, nimeni. Auzisem de el, dar nu știam ce conține. Am pus de fapt mâna pe un exemplar la vreo doi ani după Marea Panică. Majoritatea recomandărilor pentru măsuri militare erau identice, aproape cuvânt cu cuvânt, cu ale noastre.

Ale dumneavoastră?

Propunerile pe care le-am făcut la Casa Albă. Am transmis un program complet de intervenție, nu doar pentru eliminarea amenințărilor din Statele Unite, dar și pentru respingerea și controlul epidemiei în toată lumea.

Ce s-a întâmplat?

Le-a plăcut, la Casa Albă, Faza Unu. Era ieftină, rapidă și, executată corect, putea avea eficiență de sută la sută. Faza Unu implica detașarea de unități speciale în zonele infestate. Ordinele erau de investigare, izolare și eliminare.

Eliminare?

Dar cu maximă atenție.

Era vorba despre echipele Alpha?

Da, domnule, și au fost extrem de eficiente. Chiar dacă informațiile de luptă sunt secretizate pentru următorii 140 de ani, pot spune că bătălia dusă de ele reprezintă unul dintre momentele excepționale din istoria luptătorilor de elită ai Americii.

Atunci, ce n-a mers?

A mers totul cu Faza Unu, dar echipele Alpha ar fi trebuit să fie doar o măsură de șoc. Misiunea lor nu a fost niciodată să pună capăt amenințării, ci doar să o întârzie îndeajuns pentru trecerea la Faza Doi.

Dar Faza Doi nu a fost niciodată finalizată.

Nici măcar n-a început, și aici e și motivul pentru care armata americană a fost prinsă, atât de rușinos, pe picior greșit.

Faza Doi implica o mobilizare națională majoră, cum nu se mai văzuse din cele mai negre zile ale celui de-al

Doilea Război Mondial. Un asemenea efort necesită o investiție uriașă, atât din avuția țării, cât și în ce privește sprijinul la nivel național; ambele, atunci, erau inexistente. Americanii tocmai trecuseră printr-un conflict foarte lung și sângeros. Erau osteniți. Le ajunsese. Ca și în anii 1970, foaia se schimba de la o percepție militaristă la una foarte plină de resentiment.

În regimurile totalitare — comunism, fascism, fundamentalism religios — sprijinul popular se înțelege de la sine. Poți începe războaie, le poți prelungi, poți băga pe oricine în uniformă cât timp vrei, fără să te îngrijoreze nici cea mai vagă critică politică. Într-o democrație se întâmplă exact opusul. Adeziunea publică trebuie considerată o resursă națională finită. Resursa asta trebuie folosită înțelept, cumpătat și cu profit maxim la investiția făcută. America e în mod special sensibilă când vine vorba despre războaie și nimic nu aduce mai ușor dezaprobarea decât percepția înfrângerii. Spun „percepție“ deoarece America e o societate de genul „totul sau nimic“. Ne place să câștigăm în stil mare, eseul de aur, adversarul doborât în prima rundă. Vrem să știm, și odată cu noi să știe și toți ceilalți, că victoria noastră a fost nu doar incontestabilă, ci că a fost absolut zdrobitoare. Dacă nu... păi, atunci... uitați-vă unde eram înainte de Panică. Nu pierduserăm ultimele confruntări, nici vorbă. Ba chiar îndepliniserăm o sarcină foarte dificilă cu resurse foarte puține și în circumstanțe extrem de nefavorabile. Am câștigat, dar publicul nu a fost de aceeași părere, fiindcă nu a fost o victorie fulgerătoare și definitivă, așa cum o cerea spiritul nostru național. Trecuse prea mult timp, se cheltuiseră prea mulți bani, prea multe vieți se pierduseră sau fuseseră devastate ireparabil. Nu doar că ne

cam folosiserăm toate rezervele de sprijin public, dar eram chiar pe minus.

Gândiți-vă numai la valoarea în bani a Fazei Doi. Știți cât costă să pui în uniformă un singur cetățean american? Și nu mă refer doar la perioada cât activează în uniforma aceea: antrenamentul, echipamentul, mâncarea, spațiul de locuit, transportul și îngrijirea medicală. Vorbesc despre suma pe termen lung pe care țara, plătitorul american de taxe, trebuie să o plătească acelei persoane pentru tot restul vieții ei. E o povară strivitoare, iar pe vremea aceea abia ne ajungeau banii ca să ne menținem cum eram.

Chiar dacă pungile n-ar fi fost goale, chiar să fi avut toți banii pentru toți soldații care ne trebuiau pentru implementarea Fazei Doi, pe cine credeți că am fi putut păcăli să se încorporeze? Asta stă în inima reținerii Americii față de război. Ca și cum ororile „tradiționale” n-ar fi fost de ajuns — morții, desfigurații, cei distruși psihic —, apăreau acum o nouă serie de dificultăți, cu „Cei Trădați”. Eram o armată de voluntari și uite ce se alesese de voluntarii noștri. Câte povești vă amintiți despre soldați cărora li s-a prelungit durata contractului, sau despre vreun rezervist care, după zece ani de viață civilă, s-a trezit că e rechemat în forțele militare active? Câți s-au întors la viați distruse ori, mai rău, nu s-au mai întors? Americanii sunt oameni onești, vrem ca afacerea să fie corectă. Știu că multe alte culturi credeau că asta e ceva naiv, ba chiar infantil, dar este unul dintre cele mai sacre principii ale noastre. Să vezi că Unchiul Sam își încalcă cuvântul, că reintră în viețile private ale oamenilor, că le revocă *libertatea*...

După Vietnam, când eram un tânăr plutonier în Germania de Vest, a trebuit să instituim un program de stimulente doar ca să ne împiedicăm soldații să dezerteze.

După ultimul război, niciun stimulent din lume nu mai reușea să ne completeze efectivele rărite, niciun fel de plăți bonus sau reduceri de stagiu ori instrumente de recrutare online deghizate în jocuri video civile.¹⁷ Generația aceea trecuse prin destule, și, de aceea, când nemorții au început să ne devoreze țara, am fost aproape prea slabi și vulnerabili ca să-i oprim.

Nu dau vina pe conducerea civilă și nu sugerez că noi, cei în uniformă, ar trebui să nu ascultăm de ei. Este sistemul nostru și e cel mai bun din lume. Dar trebuie protejat, apărat, și să nu mai fie niciodată abuzat într-un asemenea hal.

Stația Vostok, Antarctica

[În perioada antebelică așezarea era considerată cea mai izolată din lume. Este situată lângă polul geomagnetic sudic, deasupra stratu-lui de gheață gros de patru kilometri de pe lacul Vostok, și aici s-au înregistrat cele mai scăzute temperaturi din lume, de minus 89 grade Celsius, în vreme ce temperaturile maxime urcă arareori peste minus 22. Gerul acesta, ca și faptul că pentru a ajunge la stație prin intermediul transportului terestru e nevoie de mai bine de o lună, a făcut Vostokul atât de atrăgător pentru Breckinridge „Breck“ Scott.]

¹⁷ Înainte de război, un joc online de tip „shooter” cunoscut ca „Armata Americii” a fost pus la dispoziție, pe gratis, de guvernul SUA, pentru a stimula, după cum au susținut unii, atragerea de noi recruți.

Ne întâlnim în „Dom“, sera fortificată, geodezică ce este alimentată cu energie de la uzina geotermală a stației. Această îmbunătățire, ca și multe altele, a fost introdusă de dl Scott după ce a cumpărat stația de la guvernul rus. Nu a mai părăsit-o de la Marea Panică.]

Vă pricepeți cât de cât la economie? Mă refer la capitalismul global, baban, de dinainte de război. Știți cum funcționa? Eu nu, și oricine care zice că știe mănâncă o grămadă de căcat. Nu există reguli, nici legi științifice. Câștigi, pierzi — o panaramă totală. Singura regulă care mi s-a părut vreodată de bun-simț am învățat-o de la un profesor de la Wharton, unul de istorie, nu de economie. „Frica“, avea el obiceiul să zică, „e cea mai valoroasă marfă din univers.“ M-a dat pe spate. „Dați drumul la tv“, zicea. „Ce vedeți? Oameni care-și vând produsele? Nu. Oameni care vând frica de a trebui să trăiești fără produsele lor.“ Să mor io dacă n-avea dreptate. Frica de îmbătrânit, de singurătate, frica de sărăcie, frica de eșec. Frica e una din cele mai primare emoții pe care le avem. Frica e primordială. Frica vinde. Asta mi-era mantra. „Frica vinde.“

Când am auzit prima dată de infecție, când încă-i mai spuneau turbarea africană, am sesizat aici ocazia vieții. N-o să uit cât oi trăi prima transmisie, programul ăla cu epidemia de la Cape Town, zece minute de transmisie propriu-zisă și după aceea o oră întreagă de speculații despre ce s-ar întâmpla dacă virusul ar ajunge vreodată în America. Slavă emisiunilor de știri. Treizeci de secunde mai târziu am început să dau telefoane.

M-am întâlnit cu câțiva oameni dragi și apropiați. Văzuseră același material cu toții. Am fost primul care a

venit cu o chestie lucrativă: un vaccin, un vaccin adevărat pentru turbare. Slavă Domnului că nu-i niciun tratament pentru turbare. Un tratament i-ar face pe oameni să-l cumpere numai dacă ar crede că-s infectați. Dar un vaccin! E preventiv! Lumea o să-l ia câtă vreme se simte-n pericol!

Aveam destule contacte în industria biomedicală, și alte contacte pe Hill și Penn Ave. Puteam obține un proto funcțional în mai puțin de o lună și o propunere scrisă în vreo două zile. Am obosit câte mâini am strâns.

Și FDA?

Ei, fiți serios! Pe atunci FDA¹⁸ era una dintre cele mai subfinanțate și prost organizate organizații din țară. Cred că încă se mai felicitau că au scos dropsurile cu Roșu nr. 2 dintre bomboanele M&M¹⁹. Și în plus era vorba de cea mai favorabilă pentru afaceri administrație din istoria americană. Tipul de la Casa Albă ziceai că-i J.P. Morgan ori John D. Rockefeller revenit printre cei vii. Echipa lui nici nu s-a obosit, măcar, să citească raportul nostru de evaluare a costurilor. Cred că deja căutau lovitura norocoasă. A trecut prin FDA în două luni. Mai știți ce discurs a ținut președintele în Congres, că fusese cică testat în Europa de ceva vreme și că singurul lucru care-i stătea în cale era propria noastră „birocrație îmbâcsită”? Mai țineți minte toată povestea cu „poporul n-are nevoie de un guvern mare, ci de protecție mare, și are mare nevoie de ea!” Să-mi dau palme, cred că jumate de țară și-a udat chiloții la faza asta. Cam cât de mare a fost nivelul de aprobare în noaptea aia,

¹⁸ Food and Drug Administration, agenție americană cu atribuții în protecția sănătății publice și siguranța consumatorului. (*N.t.*)

¹⁹ Legendă urbană: deși bomboanele roșii au fost eliminate din 1976 până în 1985, la acestea nu s-a folosit Roșu nr. 2.

60 la sută, 70? Știu doar că produsul a crescut la bursă cu 389 la sută în prima zi! N-ai decât să te oftici, Baidu.com!

Și nu știați dacă o să meargă?

Știam că o să meargă împotriva turbării, și asta au și zis că era — nu? — o tulpină mai aiurită de turbare de junglă.

Cine spunea asta?

Păi, „ei“, ăștia, Națiunile Unite... cineva. Că doar așa a ajuns să-i zică toată lumea, „turbarea africană“.

A fost vreodată testat pe o victimă reală?

De ce? Oamenii oricum își făceau vaccinuri antigripale tot timpul, fără să știe dacă erau pentru tulpina potrivită. De ce ar fi fost altfel acum?

Dar pagubele...

De unde să știm că o să se ajungă atât de departe? Știți doar câte amenințări din astea cu boli erau. De parcă umbla Moartea Neagră pe pământ o dată la trei luni... ori ebola, gripa aviară, aia porcină. Știți câți oameni au făcut bani pe sperieturile alea? Rahat, eu mi-am făcut primul milion cu pilulele antiradiație fără niciun efect, când cu teama de atacuri atomice.

Și dacă descoperea cineva...

Să descopere ce? N-am mințit nicicum, nu înțelegeți? Ne-au spus că era turbare, așa că am făcut vaccinuri

împotriva turbării. Am zis că le-au testat în Europa și substanța pe care se bazau fusese testată în Europa. Tehnic vorbind, n-am mințit niciodată. Tehnic, n-am făcut nimic rău.

Și dacă descoperea cineva că nu era turbare...

Păi, cine să ne dea în gât? Medicii? Ne-am asigurat că se dă pe rețetă, așa că doctorii aveau de pierdut la fel de mult ca și noi. Mai cine? FDA, care l-a lăsat să treacă? Congresmenii care au votat să fie acceptat? Toată lumea avea de câștigat! Toți căpătau statut de eroi, toți căpătau parale. La șase săptămâni după ce a intrat Phalanx pe piață, au apărut și mărcile alea ieftine, de duzină, și toate s-au vândut ca pâinea caldă, ca și alte accesorii gen purificatoare de aer pentru locuință.

Dar virusul nu se transmitea prin aer.

Nu conta! Încă îi spuneau la fel! „De la realizatorii lui...” A trebuit doar să pun „Poate preveni *unele* infecții virale”. Și gata. Acum înțeleg de ce era cândva ilegal să strigi „foc!” într-un teatru aglomerat. Oamenii n-o să zică „Hei, nu simt miros de fum, chiar o fi vreun foc?” nu, ei zic „La naiba, foc! Să FUGIM!” [Râde.] Am scos bani din purificatoare de aer pentru case și mașini; am avut un succes enorm cu talismanul ăla micuț pe care-l purtai la gât când te suiai în avion! Dacă filtra ceva, nu știu, dar s-a vândut.

Lucrurile mergeau așa de bine că am început să înființez companii din astea fantomă, știți, cu planul să construiesc fabrici prin toată țara. Acțiunile pentru tâmpeniile alea s-au vândut mai ceva decât marfa reală. Nu mai era

nici măcar ideea de siguranță, era ideea ideii de siguranță! Mai știți când am început să avem primele cazuri aici în State, faza cu tipul ăla din Florida care a zis că a fost mușcat și că a supraviețuit fiindcă lua Phalanx? Oho! *[Se ridică în picioare, mimează o acuplare frenetică.]* Să-l binecuvânteze Dumnezeu pe nătărăul ăla, cine-o fi fost.

Dar nu era de la Phalanx. Medicamentul dumneavoastră nu proteja deloc.

Îi proteja de frică. Asta vindeam, și alta nu. Să-mi dau palme, datorită lui Phalanx sectorul biomed a început să-și revină, și asta a declanșat și bursa, care a dat impresia că își revine economia, lucru care a restaurat încrederea consumatorului de a stimula o revenire pe bune! Phalanx, să mor io, a pus cruce recesiunii! Eu... *Eu* am pus cruce recesiunii!

Și apoi? Când infecțiile au devenit mai serioase și presa a arătat într-un târziu că nu exista niciun medicament-minune?

Chiar așa, să-mi dau palme. Cățeaua aia ar trebui împușcată, cum îi zice, curviștina care a ieșit prima cu povestea! Uitați ce-a făcut! Ne-a tras la toți preșul de sub picioare! A provocat un efect de spirală! A produs Marea Panică!

Și dumneavoastră personal nu vă asumați nicio responsabilitate?

Pentru ce? Că am scos și eu, în mă-sa, ceva mălai acolo... ei, destul de mult *[chicotește]*. N-am făcut decât

ce-ar trebui să facă oricare din noi. Mi-am urmat visul și mi-am luat partea. Vreți să dați vina pe cineva, dați pe ăla care i-a zis de la-nceput turbare, or, știa că nu-i turbare și ne-a dat oricum undă verde. Rahat, dacă aveți de gând să dați vina, de ce să nu începeți cu oile alea care au dat banul fără discuție, fără să se obosească să facă un pic de cercetare responsabilă. Nu le-am pus eu pistolul la tâmplă. Au ales cu capul lor. ăia sunt tipii răi, nu eu. Eu n-am făcut rău nimănui cu mâna mea, și, dacă alții au fost așa de proști să lase să li se facă rău, asta e, să-mi trag palme. Sigur că... dacă e pe undeva vreun iad... *[vorbește și totodată râde]*... nici nu vreau să mă gândesc câți dintre fraierii ăia proști de bubuie m-or aștepta acolo. Numai banii înapoi să nu-i vrea.

Amarillo, Texas, SUA

[Grover Carlson lucrează la un colector de combustibil de la uzina experimentală de bioconversie a orașului. Combustibilul colectat este găinașul. Îl urmează pe fostul șef de personal de la Casa Albă, care împinge roaba peste câmpia plină de coțofene.]

Sigur că am primit copia noastră din raportul Knight, doar nu credeți că suntem CIA cumva? L-am citit cu trei luni înainte ca israelienii să-l facă public. Înainte să facă Pentagonul gălăgie, era treaba mea să-l informez personal pe președinte, care și-a dedicat o întâlnire întreagă ca să-i discute mesajul.

Care era?

Lăsați totul baltă, concentrați toate eforturile, tipic mizerie alarmistă. Veneau la noi zeci de rapoarte din astea pe săptămână, așa era de obicei, și fiecare susținea că sprietoarea lor era „cea mai mare amenințare pentru existența umană“. Ete, na! Vă imaginați cum ar fi fost America dacă guvernul federal apăsa pe frâne de fiecare dată când un dement paranoic striga „lupul“ ori „încălzire globală“ sau „morți vii“? Fiți serios. Ce am făcut, ce a făcut fiecare președinte de la Washington încoace a fost să venim cu un răspuns măsurat, potrivit, în relație directă cu o amenințare reală.

Echipele Alpha.

Printre altele. Ținând cont de cât de puțin prioritar era acest pericol pentru consilierul pe probleme de siguranță națională, cred că i-am acordat o atenție destul de mare. Am scos un videoclip educativ pentru poliția locală și statală, despre ce să facă în caz de focar epidemic. Ministerul Sănătății și al Asistenței Sociale a făcut o pagină web care trata modul în care ar trebui să se poarte familiile cu cei infectați. Și ce părere aveți de felul cum a fost trecut Phalanx prin FDA?

Dar Phalanx nu a funcționat.

Mda, și știți cât ar fi durat să inventăm unul care funcționa? Vedeți numai câți bani și resurse s-au băgat în cercetările pe cancer sau SIDA. Ați vrea să fiți omul care spune poporului american că ia bani din proiectele astea și îi dă pe o boală de care majoritatea nici n-a auzit măcar?

Uitați numai cât am băgat în cercetare în timpul războiului și după, și *tot* nu avem un tratament sau vaccin. Știam că Phalanx era placebo și eram recunoscători că există. A liniștit lumea și ne-a lăsat să ne facem treaba.

Ce, ați fi vrut să le spunem mai degrabă adevărul? Că nu e o tulpină nouă de rabie, ci o super-molimă misterioasă care reanima decedații? Vă închipuiți ce panică: proteste, revolte, devastări ale proprietății private în valoare de miliarde? Vă imaginați cum ar fi blocat pișăcioșii de senatori guvernarea, numai ca să treacă prin Congres vreo lege pretențioasă și în ultimă instanță inutilă, vreo „Lege a Protecției Zombi”? Vă imaginați cât de afectat ar fi fost capitalul politic al președinției? Vorbim de un an electoral, de lupte crâncene. Noi eram „echipa de curățenie”, nenorociții care trebuiau să adune rahatul lăsat în urmă de conducerea de până atunci și, credeți-mă, în ultimii opt ani se ridicase ditamai movila de rahat! Singurul motiv pentru care am reușit să ne strecurăm înapoi la putere a fost că prostovanul nostru cel nou ales a promis „reîntoarcerea la pace și prosperitate”. Poporul american n-ar fi acceptat ceva mai prejos. Lumea credea că trecuse deja prin vremuri destul de grele și ar fi fost sinucidere politică să le spui că unele și mai grele așteptau după colț.

Deci nu ați încercat cu adevărat să rezolvați problema.

Ei, na! Dar sărăcia se poate „rezolva”? Putem să „rezolvăm” cu infracționalitatea? Ori cu bolile, șomajul, războiul sau alte herpesuri sociale? Pe naiba, nu. Putem doar să sperăm că le menținem la un nivel destul de suportabil, ca oamenii să-și poată vedea de viețile lor. Nu

e cinism, e maturitate. Nu poți opri ploaia. Dar poți să construiești un acoperiș care speră tu că n-o să picure, sau cel puțin n-o să picure pe oamenii care o să voteze pentru tine.

Ce înseamnă asta?

Haideți acum...

Serios. Ce înseamnă asta?

Bun, în fine, „Domnul Smith se duce la afurisitul de Washington“, asta înseamnă că, în politică, te concentrezi pe nevoile electoratului tău. Îi menții fericiți și ei te mențin în funcție.

De aceea anumite infecții au fost neglijate?

Iisuse, ziceți de parcă am fi uitat pur și simplu de ele.

A cerut poliția locală ajutor suplimentar de la guvernul federal?

Dar când *nu* au cerut polițiștii mai mulți oameni, echipamente mai bune, ore în plus de antrenament sau „fonduri de facilitare comunitară“? Pămpălăii ăia sunt aproape la fel de răi ca soldații, mereu se văicăresc că n-au niciodată „ce le trebuie“, dar nu trebuie să-și riște slujbele crescând taxele, nu? Nu trebuie să-i explice lui Peter din suburbie de ce-l jumulește pentru binele lui Paul din ghetou, nu?

Nu vă îngrijorau eventuale dezvăluiri publice?

Cine să le facă?

Presa, mass-media.

„Media“? Adică rețelele alea controlate de cele mai mari corporații din lume, corporații care ar fi căzut direct în nas dacă o altă panică lovea bursele? Aia e media?

Deci n-ați cerut, de fapt, să se cosmetizeze nimic.

N-am avut de ce, s-au cosmetizat ei singuri. Aveau la fel de mult, dacă nu mai mult, de pierdut. Și în plus deja își căpătaseră subiectele cu un an înainte, când au apărut primele cazuri în America. A venit apoi iarna, Phalanx a ajuns în farmacii, numărul de cazuri a scăzut. Poate or fi „descurajat“ vreo câțiva reporteri mai tineri și mai idealisti, dar de fapt toată istoria era ca și moartă după câteva luni. Devenise „suportabilă“. Oamenii învățau să trăiască cu ea și căutau mereu, cu nesaț, ceva diferit. Știrile mari înseamnă afaceri mari, și trebuie să te menții proaspăt dacă vrei să-ți menții succesul.

Dar existau și grupuri media alternative.

Da, și cine le ascultă? Tocilari cu prea multă glagorie în cap, și pe ăștia cine-i ascultă? Nimeni! Cui o să-i pese de o minoritate fragilă de PBS-NPR care a pierdut contactul cu majoritatea? Cu cât strigau mai mult elitiștii că „Morții se plimbă printre noi“, cu atât americanul de rând le întorcea mai dihai spatele.

Stați să văd dacă vă înțeleg poziția.

Poziția administrației.

Poziția administrației, anume că ați dat problemei exact atâta atenție câtă necesita.

Corect.

Fiindcă în orice moment o guvernare are destule pe cap, iar o sperietură publică în plus era ultimul lucru care le trebuia americanilor.

Mda.

Deci v-ați gândit că amenințarea era destul de nesemnificativă pentru a fi „soluționată” de echipele Alpha în străinătate și de un plus de antrenament al forțelor locale.

Întocmai.

Deși ați fost avertizat de contrariu, că situația nu putea fi înfășată în pânza vieții publice și că era vorba, de fapt, de o catastrofă la nivel global pe cale de a se produce.

[DI Carlson se oprește, îmi aruncă o privire furioasă și saltă în roabă o lopată plină cu „combustibil”.]

Mai aveți de crescut.

[Cartierul acesta este, potrivit broșurii, „Noua Comunitate” pentru „Noua Americă”. Bazat pe modelul israelian al „Masadei”, e clar de la început că a fost construit avându-se în minte un singur scop. Casele sunt toate pe piloni, înălțate în așa fel încât din fiecare se vede perfect zidul de șapte metri, din beton armat. Fiecare locuință are o casă a scării retractilă și se poate lega de casa vecină tot printr-un podeț care se poate trage. Acoperișurile cu celule solare, pereții protejați, grădinile, turnurile de veghe și porțile groase de oțel au făcut din Troia un succes imediat pentru locuitori; constructorul mai are deja de onorat încă șapte comenzi în partea continentală a SUA. Constructorul Troiei, arhitectul-șef și întâiul ei primar este Mary Jo Miller.]

Da, eram îngrijorată, mă îngrijorau ratele la mașină și împrumutul de afaceri al lui Tim. Eram îngrijorată că fisura din piscină se tot lărgea și că noul filtru tot lăsa o peliculă de alge. Îmi făceam griji pentru portofoliul nostru, chiar dacă brokerul electronic mă asigura că nu era vorba decât de un pic de agitație, așa, ca de prima investiție, și că acțiunile erau mult mai profitabile decât un 401(k) standard. Lui Aiden îi trebuia pregătire la matematică, Jenna avea nevoie de crampoanele potrivite pentru cantonamentul de fotbal. Părinții lui Tim se gândeau să vină la noi de Crăciun. Fratele meu se întorsese la de-alcoolizare. Finley avea viermi, unul din pești avea nu știu

ce micoză care creștea pe lângă ochiul drept. Erau doar câteva din grijile mele. Mai mult decât suficient ca să mă țină ocupată.

Vă uitați la știri?

Mda, câte cinci minute pe zi: știri locale, sport, bârfe cu celebrități. De ce să mă deprim uitându-mă la tv? Aveam parte de asta și când mă suiam, în fiecare dimineață, pe cântar.

Și alte surse? Radio?

În timp ce conduceam? Aia era ora mea zen. După ce-i lăsam pe copii, îl ascultam pe *[nume neprecizat din motive legale]*. Glumele lui ajutau să treacă ziua.

Dar internetul?

Ce-i cu el? Pentru mine însemna cumpărături; pentru Jenna era tema pentru acasă; pentru Tim... chestii la care se jura mereu că n-o să se mai uite. Nu vedeam decât ce știri îmi intrau pe pagina de pornire a contului.

Dar la serviciu trebuie să fi fost unele discuții...

Da, asta la început. Te cam lua frica, era cam ciudat, „știi, am auzit că nu-i de fapt turbare“ și chestii din astea. Dar în prima iarnă povestea a rămas fără suflu, mai țineți minte, și oricum era mai distractiv să povestești din episodul de-aseară al *Taberei de Slăbit* sau să spurci cum îți vine la gură pe oricine nu era prin preajmă în clipa aceea.

La un moment dat, prin martie sau aprilie, am venit la slujbă și am găsit-o pe doamna Ruiz strângându-și lucrurile. M-am gândit că era retrogradată sau poate trimisă în altă parte, ceva ce consideram o amenințare reală. Mi-a explicat că erau „ei“, așa le zicea întotdeauna, „ei“, sau „toate câte se întâmplă“. Mi-a spus că familia sa își vânduse deja casa și își cumpăraseră o cabană pe lângă Fort Yukon, Alaska. Mi s-a părut cea mai tâmpită chestie pe care o auzisem vreodată, mai ales că venea de la cineva ca Inez. Nu era ca ignoranții ceilalți, era o mexicană „curată“. Îmi pare rău să folosesc termenul ăsta, dar așa gândeam pe atunci, asta eram.

Soțul dumneavoastră s-a arătat îngrijorat în vreun fel?

Nu, dar copiii da, numai că nu verbal sau conștient, așa cred. Jenna a început să se bage în încăierări. Aiden nu voia să se culce decât dacă lăsam luminile aprinse. Lucruri mărunte din astea. Nu cred că aveau acces la mai multe informații decât Tim, sau nu aveau ocupații de adult care să-i abată de la grijile astea.

Cum ați reacționat dumneavoastră și soțul?

Zoloft și Ritalin SR pentru Aiden, Adderall XR pentru Jenna. O vreme a mers. Mă călca pe nervi doar că asigurarea nu acoperea costurile, fiindcă puștii mai luau și Phalanx deja.

De cât timp luau Phalanx?

De când începuse să se găsească. Luam toți „Phalanx pentru Pacea Minții“. Era felul nostru de a ne pregăti... și Tim, care a cumpărat o armă. Mi-a tot promis că mă duce la poligon să învăț să trag. „Duminică“, zicea, „duminica asta mergem.“ Știam că nici vorbă. Duminicile erau pentru amanta lui, ticăloasa de șase metri lungime, cu doi cilindri, către care își îndrepta toată dragostea. Nu prea îmi păsa. Ne luam pastilele, și el măcar știa să folosească pistolul Glock. Era parte din viață, ca alarmele de fum și airbagurile. Te mai gândeai când și când, întotdeauna era în suspensie câte un... „în caz că“. Și acum, sincer, erau atâtea de care să-ți faci griji; parcă lună de lună mai apărea câte ceva alarmant. Cum să le mai ții socoteala? De unde știi care din astea e pe bune?

Și de unde ați știut?

Se întunecase. Începuse meciul. Tim era în fotoliu cu o bere. Aiden se juca pe dușumea cu soldații lui. Jenna își făcea temele la ea în cameră. Scoteam rufele din mașină, așa că nu l-am auzit pe Finley lătrând. Sau l-am auzit poate, dar n-am stat să mă gândesc. Casa noastră era pe ultimul șir din comunitate, chiar la poalele dealurilor. Locuiam într-o zonă liniștită, abia construită de lângă San Diego. Mereu apărea câte un iepure, uneori câte o căprioară, și țopăia pe peluză, iar pe Finley îl apuca mereu bâțâiala. Cred că aveam în plan să-i cumpăr o zgardă din aceea antilătrat, cu citronella. Nu mai știu când au început și ceilalți câini să latre, ori când am auzit alarma mașinii jos, pe stradă. M-am dus la Tim în birou doar când am auzit ceva ce suna a foc de armă. Tim nu auzise nimic. Dăduse sonorul prea tare. Eu îi tot spuneam că ar trebui să facă un

control pentru auz, că doar nu-ți petreci tinerețile într-o trupă de metale grele fără să... [oftează]. Aiden auzise ceva și el. M-a întrebat ce e. Eram pe punctul să-i spun că nu știu când i-am văzut ochii holbați. Se uita dincolo de mine, la ușa glisantă de sticlă care dădea în curtea din spate. M-am întors exact la timp ca să o văd făcută țândări.

Avea cam un metru șaptezeci și cinci, umeri înguști, căzuți și o burtică moale, care se bălăngănea. Nu avea cămașă și pielea îi era cenușie, plină de tăieturi și zgaibe. Mirosea ca plaja, a alge putrezite și apă de mare. Aiden a sărit și s-a ascuns după mine. Tim s-a ridicat din fotoliu și s-a pus între mine și chestia aia. Într-o clipită a fost ca și cum toate minciunile s-ar fi destrămat. Tim a început să se uite disperat împrejur după vreo armă, tocmai când chestia l-a înșfăcat de cămașă. Au căzut luptându-se pe covor. A strigat la noi să intrăm în dormitor și spre mine să iau pistolul. Eram pe hol când am auzit-o țipând pe Jenna. Am luat-o la fugă spre camera ei, am dat ușa de perete. Mai era unul, mare, așa zice că avea aproape doi metri, cu umeri imenși și brațe noduroase. Geamul era spart; o prinsese pe Jenna de păr. Jenna țipa „mamimamimami!”

Ce-ați făcut?

Ăă... nu știu sigur. Când încerc să-mi amintesc am senzația că totul se derulează prea repede. A tras-o pe Jenna spre gură, și-o ținea căscată. Am strâns tare... am tras... Copiii zic că i-am smuls capul de pe umeri, i l-am rupt pur și simplu cu tot cu carne, mușchi și ce mai era pe acolo. Nu cred că e posibil așa ceva. Dar poate cu adrenalina aia... cred că puștii mei și-au fabricat o amintire de-a lungul anilor, transformându-mă într-un soi de superfemeie sau

așa ceva. Știu că am eliberat-o pe Jenna. Țin minte asta și că, la nicio secundă, Tim a intrat în cameră și era plin pe cămașă de chestia aia neagră și cleioasă. Într-o mână avea pistolul și în alta lesa lui Finley. Mi-a aruncat cheile mașinii și mi-a spus să-i bag pe copii în Chevrolet. A dat fuga în curtea din spate în vreme ce noi o apucam spre garaj. Am auzit cum i se descarcă arma chiar în timp ce porneam motorul.

Baza Parnell a Gărzii Aeriene Naționale,
Memphis, Tennessee, SUA

[Gavin Blaire pilotează unul dintre dirijabilele de luptă D-17 ce alcătuiesc inima Patrulei Aeriene Civile a Americii. Sarcina i se potrivește de minune. În viața civilă a pilotat un balon Fujifilm.]

Se întindeau până la linia orizontului: berline, camioane, autobuze, dube, orice se putea conduce. Am văzut și tractoare, am văzut și o betonieră. Serios, am văzut și un camion fără nimic pe el decât un panou uriaș, o reclamă la un „Club pentru domni“. Oamenii se cocoțaseră deasupra panoului. Lumea se suia pe orice, pe capote, se băga prin spațiile pentru bagaje. Îmi amintea de pozele vechi cu trenurile din India, de care oamenii atârnavă ca maimuțele.

Pe marginea străzii zăceau puzderie de resturi — valize, cutii, ba chiar și mobilier scump. Am văzut și un pian cu coadă, făcut zob ca și cum ar fi fost azvârlit din remorca unui camion. Erau și o mulțime de mașini abandonate. Unele erau trase pe dreapta, altele fără nimic înăuntru, la altele părea să se fi terminat benzina. Am văzut și multă lume pe jos, pornită peste câmpii sau pe marginea

șoselei. Unii băteau în geamuri, cu tot soiul de chestii în mâini. Câteva femei își arătau nurii. Cred că voiau să facă troc, probabil pentru benzină. Nu cred că voiau să-i ia cineva, că doar se mișcau mai iute decât mașinile. N-ar fi avut niciun sens, dar... *[ridică din umeri]*.

Mai încolo pe stradă, cam la vreo cincizeci de kilometri, traficul era un pic mai fluid. V-ați gândi că era mai mult calm. Nici vorbă. Lumea semnaliza cu farurile, se împingea cu mașinile, se dădea jos și se lua la harță. Am văzut câțiva întinși pe marginea drumului, abia mai mișcau, dacă mișcau. Oamenii treceau de ei în grabă, cu bagaje în spinare, cu copii în cârcă sau doar alergând, toți în aceeași direcție. După câțiva kilometri am văzut și de ce.

Creaturile alea se îmbulzeau printre mașini. Șoferii de pe banda cealaltă încercau să iasă de pe șosea, virau și nimereau în noroi, blocând spațiile de acces dintre benzi. Oamenii nu mai puteau deschide portierele. Mașinile erau prea pline. Am văzut chestiile alea băgându-se prin geamuri deschise, trăgând oameni afară sau făcându-și ele loc înăuntru. Mulți șoferi erau prinși în interior. Portierele le erau închise și, presupun, blocate. Morții nu puteau să intre, dar nici cei vii să iasă. Am văzut cum câțiva indivizi intrați în panică au deschis focul prin parbrize, distrugând bruma de protecție pe care o mai aveau. Prostesc. Ar mai fi putut s-o țină așa câteva ore acolo, ba poate chiar să aibă o șansă de scăpare. Dar poate nu exista scăpare, ci doar un sfârșit mai rapid. Era și un trailer cu cai, oprit pe banda centrală. Se legăna nebunește înainte și înapoi. Caii încă erau înăuntru.

Hoarda a continuat să se întindă printre mașini, croindu-și literalmente drum cu ghearele și cu dinții printre amărâții ăia care încercau să scape. Asta mă râcăie cel mai

mult, că nu se duceau nicăieri. Era vorba de I-80, o fâșie de autostradă dintre Lincoln și North Platte. Amândouă locurile erau puternic infestate, ca și orașelele dintre ele. Oare ce-o fi fost în capul lor? Cine organizase exodul? Făcuse cineva asta? Oare lumea văzuse un șir de mașini și se alăturase fără să pună întrebări? Am încercat să-mi imaginez cum trebuie să fi fost, blocați bară la bară, cu copii plângând, cu câine lătrând, știind ce urma după câțiva kilometri doar și sperând, rugându-se ca vreunul din față să știe încotro merge.

Ați auzit vreodată de un experiment pe care l-a făcut un jurnalist american la Moscova, în anii 1970? S-a pus la coadă în fața unei clădiri, fără nimic special, o ușă oarecare și atât. Și nu peste mult cineva s-a așezat la rând în spatele lui, după aceea încă doi, și nici una, nici două coada s-a întins pe tot cvartalul. Nimeni n-a întrebat pentru ce se stătea la coadă. Au presupus cu toții că merita. Nu pot spune dacă povestea aceea era adevărată. Poate e o legendă urbană sau un mit al Războiului Rece. Cine știe?

Alang, India

[Stau pe țărm cu Ajay Shah, cu privirea ațintită asupra epavelor ruginite ce au fost cândva nave falnice. Fiindcă guvernul nu are bani să le scoată de acolo și fiindcă timpul și forțele naturii le-au făcut carcasele de oțel aproape inutilizabile, ele rămân monumente tăcute, spre aducere aminte, ale măcelului care s-a petrecut cândva pe această plajă.]

Mi s-a spus că întâmplările de aici nu au fost neobișnuite și că, peste tot pe unde oceanul se întâlnește cu pământul, oamenii au încercat cu disperare să se îmbarce pe orice plutea, încercând să-și găsească salvarea pe ape.

Nu știam ce era Alang, chiar dacă trăisem o viață întreagă în Bhavnagarul învecinat. Eram director executiv, un „guler alb“, lucrător la birou din ziua când terminasem studiile la universitate. Nu lucrasem cu mâinile decât ca să apăs tastatura, și după aceea, când programele noastre au început să meargă cu comenzi vocale, nici măcar atât. Știam că Alang e port, de aceea am încercat să ajung din prima acolo. Mă așteptasem să dau peste un șantier naval înțesat de vase gata să ne ducă departe, în siguranță. Habar n-aveam că era exact opusul. Alang nu construia nave, le distrugea. Era cel mai mare cimitir de nave de dinainte de război. Vase de peste tot erau cumpărate de companii indiene de colectare a fierului vechi, aduse pe plajă, tăiate și dezasamblate până la ultima piuliță. Cele câteva zeci de vase pe care le-am văzut nu erau nave complet funcționale și pline cu încărcătură, ci chile dezvelite ce fuseseră înșiruite pe mal și lăsate să moară.

Nu existau docuri, nici rampe de încărcare. Alang era mai puțin un șantier și mai mult o limbă lungă de nisip. Procedura obișnuită era să izbești vasele de țarm și să le lași să eșueze ca balenele pe plajă. M-am gândit că singura mea speranță se baza pe cele câteva nou-venite care încă mai stăteau ancorate în larg, cu echipaje reduse la minimum și, nădăjduiam, cu ceva combustibil prin rezervoare. Una dintre nave, *Veronique Delmas*, încerca să-și remorcheze una dintre surori înapoi în larg. Tot soiul de frânghii și lanțuri fuseseră legate de APL *Tulip*, un cargou singaporez care fusese deja dezmembrat parțial. Am ajuns

chiar când *Delmas* își pornea motoarele. Am văzut apa albicioasă bolborosind când s-a opintit. Am auzit câteva funii mai slabe pocnind cu zgomote ca de pușcă.

Dar lanțurile mai rezistente... au ținut mai mult decât chila. Cred că atunci când se izbise de mal *Tulip* își fracturase grav structura de rezistență. Când *Delmas* a început să tragă, am auzit un geamăt oribil, scrâșnetul asurzitor al metalului. *Tulip* s-a rupt la propriu în două, prova a rămas pe țărm, iar pupa s-a prăvălit în mare.

Nu se mai putea face nimic, *Delmas* era deja în viteză și a târât după ea pupa în apă adâncă, unde s-a răsucit și s-a scufundat în câteva secunde. Trebuie să fi fost cel puțin o mie de persoane la bord, umpleau ochi cabinele și trecerile și orice bucățică de spațiu de pe punte. Strigătele lor au fost acoperite de bubuitul aerului care ieșea la suprafață.

Dar de ce n-au stat refugiații la bordul navelor trase la țărm, de ce n-au tras scările ca să le facă inaccesibile?

Vorbiți acum dintr-o perspectivă rațională. N-ați fost acolo în noaptea aceea. Șantierul era plin ochi, o mulțime de oameni scoși din minți, luminați de focurile de dincolo de țărm. Sute dintre ei încercau să ajungă la nave înot. Era plin țărmul cu cei care nu reușiseră.

Zeci de bărci mai mici se deplasau înainte și înapoi, ducând oameni de la țărm către vase. „Dă-mi toți banii“, ziceau unii, „tot ce ai, și te iau.“

Banii încă mai aveau valoare?

Bani, mâncare sau orice considerau de valoare. Am văzut un echipaj care voia doar femei, femei tinere.

Altul nu lua decât refugiați cu piele de culoare deschisă. Nemernicii băgau lanternele în ochii oamenilor, încercând să scape de ciocolatii ca mine. Ba chiar am văzut un căpitan, pe punte, agitând un pistol și răcnind „Nu primim din caste inferioare, nu luăm paria!” Paria? Caste? Cine dracu' mai gândește așa? Și să vedeți nebunie, unii mai în vârstă chiar au ieșit din rând! Vă vine să credeți?

Dau și eu exemple din cele mai negative, înțelegeți? La fiecare profitor sau psihopat scârbos erau zece oameni buni și de treabă, cu karma încă nepătată. Mulți pescari și proprietari de bărci mai mici, care ar fi putut scăpa bine mersi cu familiile, au ales să se pună în pericol continuând să revină pe țarm. Când te gândești la riscuri: să fie uciși pentru bărci, lăsați pe țarm sau atacați de vârcolacii de sub apă, care tare erau mulți...

Mulți mai erau. Mulți refugiați infectați încercaseră să înoate spre vapoare și se reanimaseră după ce se înecaseră. Era la reflux, suficient cât să se înece cineva, dar îndeajuns de puțin adânc ca dihăniile să se apuce de vânat. Mulți înotători dispăreau brusc sub apă, bărcile se răsturnau și-și prindeau pasagerii dedesubt. Dar salvatorii continuau să revină sau chiar săreau de pe nave ca să-i salveze pe cei din apă.

Așa am fost salvat eu. Am fost unul dintre cei care au încercat să înoate. Vasele păreau mult mai aproape decât erau de fapt. Eram un bun înotător, dar după ce mersesem pe jos din Bhavnagar, după ce luptasem pentru supraviețuire mai toată ziua, abia dacă aveam forță să fac pluta pe spate. Când am ajuns unde intenționasem nu mai aveam destul aer în plămâni ca să strig după ajutor. Nu aveam pe unde urca. Latura netedă a vasului se înălța peste mine. Am dat cu pumnul în tabla de oțel și am tras un chiot cu ultimele puteri.

Chiar când începeam să mă scufund am simțit un braț puternic cum mi se înfășoară de-a curmezișul pieptului. Asta e, am gândit; îndată aveam să simt dinții intrându-mi în carne. În loc să mă tragă, brațul m-a ridicat spre suprafață. Am nimerit la bordul lui *Sir Wilfred Grenfell*, un cutter ce făcuse parte din paza de coastă canadiană. Am încercat să vorbesc, să-mi cer scuze că n-am un ban, să explic că puteam munci, puteam face orice voiau. Marinarul mi-a zâmbit. „Stai liniștit“, mi-a spus, „suntem gata s-o luăm din loc.“ Am simțit cum vibrează puntea, apoi o zguduitură când am pornit.

Asta a fost partea cea mai neplăcută, să văd ce se întâmpla în celelalte vapoare pe lângă care treceam. Unii care ajunseseră la bord infectați începuseră să se reanimeze. Unele vase erau abatoare plutitoare, altele pur și simplu stăteau ancorate și ardeau. Oamenii săreau în mare. Mulți s-au scufundat și n-au mai apărut.

Topeka, Kansas, SUA

[Sharon ar putea fi considerată frumoasă după orice standard — cu păr lung, roșcat, ochi verzi scânteietori și trupul de dansatoare sau de supermodel antebelic. Dar are totodată și mintea unei fete de patru ani.

Ne aflăm la Căminul de Reabilitare Rothman pentru Copii Sălbăticiți. Doctorița Roberta Kelner, medicul curent al lui Sharon, îi descrie starea drept „norocoasă“. „Măcar vorbește și gândește

coerent“, explică ea. „Rudimentar, dar măcar creierul îi funcționează.“ Doctorița Kelner așteaptă cu nerăbdare interviul, însă nu și doctorul Sommers, directorul de programe de la Rothman. Fondurile au fost mereu firave pentru programul de față, și administrația actuală amenință cu închiderea.

La început Sharon e timidă. Nu vrea să-mi strângă mâna și se ferește să se uite în ochii mei. Deși a fost găsită în ruinele din Wichita, nu se poate ști unde a început povestea ei.]

Eram la biserică, eu și cu mami. Tati ne-a spus că o să vină și el mai târziu. Tati avea ceva de făcut. Trebuia să-l așteptăm în biserică. Erau toți acolo. Aveau lucruri. Aveau cereale, apă și suc și saci de dormit și lanterne și *[mimează o pușcă]*. Doamna Randolph avea una. Nu trebuia. Erau periculoase. Mi-a spus că erau periculoase. Era mămica lui Ashley. Ashley era prietena mea. Am întrebat-o unde e Ashley. A început să plângă. Mami mi-a zis să nu întreb de Ashley și i-a zis doamnei Randolph că îi pare rău. Doamna Randolph era murdară, avea roșu și maro pe rochie. Era grasă. Avea brațe mari și moi.

Mai erau și alți copii acolo, Jill și Abbie și alți copii. Doamna McGraw îi supraveghea. Aveau creioane. Colorau peretele. Mami mi-a zis să mă duc să mă joc cu ei. Mi-a spus că e OK. A spus că Pastorul Dan a zis că era OK.

Pastorul Dan era acolo, încerca să-i facă pe oameni să-l asculte. „Vă rog, oameni buni...” *[imită o voce gravă, joasă]* „liniștiți-vă, «toritățile» o să vină, numai calmați-vă și așteptați «toritățile»“. Nimeni nu-l asculta. Toți vorbeau, nu stătea nimeni pe scaun. Oamenii încercau să vorbească la cheștiile lor *[mimează că ține un telefon]*, erau supărați

pe chestiile lor, le azvârleau, ziceau cuvinte urâte. Mi-a părut rău pentru Pastorul Dan. *[Imită sunetul unei sirene.]* Afară. *[Scoate din nou sunetul, pornind încet, apoi tot mai puternic, apoi iarăși mai încet, repetând de mai multe ori.]*

Mami vorbea cu doamna Cormode și alte mămici. Se certau. Mami era nervoasă. Doamna Cormode tot zicea *[cu accent tărăgănat, furios]* „Ei, și ce? Ce mai poți face?”. Mami clătina din cap. Doamna Cormode vorbea singură. Nu îmi plăcea de doamna Cormode. Era nevasta Pastorului Dan. Era rea și îi plăcea să comande.

Cineva a țipat... „Uite-i că vin!” Mami a venit și m-a luat în brațe. Au tras banca noastră și au pus-o lângă ușă. Au pus toate băncile lângă ușă. „Repede!” „Blocați intrarea!” *[Imită câteva voci diferite.]* „Dați-mi un ciocan!” „Cuie!” „Au ajuns în parcare!” „Vin încoace!” *[Întoarce capul spre doctorița Kelner.]* Am voie?

[Doctorul Sommers pare nesigur. Doctorița Kelner zâmbește și încuviințează din cap. Am aflat mai târziu că există un motiv pentru care încăperea este izolată fonic. Sharon imită geamătul unui zombi. E fără îndoială cel mai realist pe care l-am auzit vreodată. E clar că, după cât se simt de deranjați, Sommers și Kelner au aceeași părere.]

Veneau. Se făceau mai mari. *[Geme iar. Apoi izbește cu pumnul drept în masă.]* Voiau să între. *[Izbiturile sunt puternice, mecanice.]* Oamenii țipau. Mami m-a strâns în brațe. „E OK”. *[Vocea i se domolește și începe să-și mângâie singură părul.]* N-o să-i las să pună mâna pe tine. Șșș...

[Bate acum cu amândoi pumnii, iar bătăile devin haotice, simulând mai mulți atacatori.] „Baricadați ușa!”

„Ține-o! Ține-o!“ *[Imită sunetul de sticlă spartă.]* Fereastra s-a spart, geamul din față de lângă ușă. Luminile s-au stins. Oamenii mari s-au speriat. Au țipat.

[Vocea ei revine la imitarea celei a mamei.] „Șșș... copilaș. Nu-i las eu să te prindă.“ *[Mâinile i se plimbă peste păr și față, mângâind cu blândețe fruntea și obraji. Sharon îi aruncă o privire întrebătoare doctoriței Kelner. Kelner dă din cap aprobator. Vocea lui Sharon simulează brusc sunetul a ceva voluminos spărgându-se, un zgomot ca un horcăit plin cu flegmă, venit din fundul gâtului.]* „Au intrat!“ *Împușcați-i!“* *[Imită apoi un foc de armă...]* „Nu-i las să te ia, nu-i las.“ *[Sharon se uită brusc într-o parte, peste umărul meu, la ceva care nu e acolo.]* „Copiii! Nu-i lăsați să ajungă la copii!“ Asta a fost doamna Cormode. „Salvați copiii! Salvați copiii!“ *[Sharon face alte zgomote de focuri de armă. Își adună mâinile și formează un pumn dublu, pe care îl proiectează cu putere într-o prezență invizibilă.]* Atunci copiii au început să plângă. *[Imită înjunghieri, lovituri de pumn și izbituri cu obiecte.]* Abbie plângea tare. Doamna Cormode a luat-o în brațe. *[Imită ridicatul a ceva, sau cineva, apoi aruncatul în perete al obiectului.]* Și atunci Abbie s-a oprit. *[Începe iar să-și mângâie fața, vocea mamei a devenit mai apăsată.]* „Șșș... e în regulă, copilaș, e în regulă...“ *[Mâinile i se deplasează către gât, unde se încleștează strâns.]* „Nu-i las să te prindă! NU-I LAS SĂ PUNĂ MÂNA PE TINE!“

[Sharon începe să gâfâie după aer. Doctorul Sommers schițează un gest ca s-o oprească. Doctorița Kelner întinde un braț. Sharon se oprește brusc și își ridică brațele, scoțând un sunet ca de foc de armă.]

Cald și umed, sărat în gură, mă înțepă la ochi. Brațe m-au ridicat și mă duc. *[Se ridică de la masă și imită o mișcare precum cea a unei mingi de fotbal.]* Mă duc în parcare. „Fugi, Sharon, și nu te opri!“. *[E o altă voce, nu cea a mamei.]* „Haide, aleargă, fuguța, hai!“ Au tras-o de lângă mine. Brațele ei mi-au dat drumul. Erau brațe mari, moi.

Kuzhir, insula Olkon, Lacul Baikal,
Sfântul Imperiu Rus

[Încăperea e goală cu excepția unei mese, a două scaune și a unei oglinzi mari, cât peretele, care e aproape sigur un geam pentru observație. Stau față în față cu subiectul meu, scriind pe un suport care mi s-a furnizat (nu m-au lăsat cu transcriptorul din „motive de securitate“). Fața Mariei Juganova e ridată, părul încărunțit, trupul i se opintește, strâns în uniformă ponosită pe care a insistat să o poarte cu ocazia interviului. Suntem, tehnic vorbind, singuri, deși simt că de după cealaltă parte a oglinzii mă pironesc ochi iscoditori.]

Nu am știut că era o Mare Panică. Eram complet izolați. Cam cu o lună înainte să înceapă, la vremea când știrista aceea americană a dat la iveală povestea, tabăra noastră a fost pusă sub interdicție de comunicație pe termen nedefinit. Toate televizoarele le-au scos din barăci

și toate radiourile personale și telefoanele mobile. Aveam unul din cele ieftine, cu cinci minute preplătite. Atâta își puteau permite părinții mei. Trebuia să-l folosesc ca să-i sun de ziua mea, era prima aniversare pe care n-o sărbătoream acasă.

Eram concentrați în Osetia de Nord, Alania, una dintre republicile noastre sudice mai sălbatice. Misiunea oficială era „menținerea păcii“, prevenirea de conflicte etnice între Osetia și minoritățile ingușe. Ne-a venit rândul cam în același timp când au decis să ne taie legăturile cu lumea. O chestiune de „securitate statală“, așa i-au spus.

Cine erau „ei“?

Toți: ofițerii noștri, Poliția Militară, ba și un civil în haine obișnuite care a apărut într-o zi ca de nicăieri. Era un nemernic afurisit, cu față îngustă, ca de șobolan. Așa îi ziceam: „Față de Șobolan“.

Ați încercat vreodată să aflați cine era?

Cine, eu personal? Niciodată. Și nici altcineva n-a încercat. Ei, mai mârâiam noi; așa-s soldații, întotdeauna comentează. Dar nici n-a fost timp pentru plângeri mai serioase. Imediat după ce s-au tăiat comunicațiile, am intrat în alertă de luptă de gradul unu. Până atunci serviciul fusese ușor — leneveală, monotonie, mai câte un marș prin munți. Acum stăteam cu zilele prin munții ăia, în uniformă completă de luptă și cu muniție de război. Am umblat prin fiecare sătuc, prin fiecare casă. Am luat la întrebări toți țăranii și călătorii și... nu știu... caprele care ne tăiau calea.

Întrebări? În ce scop?

Nu știam. „Sunt prezenți toți cei din familie?” „A dispărut cineva?” „A fost cineva atacat de vreun animal sau om turbat?” Asta mă încurca cel mai tare. Turbat? Înțelegeam la animale, dar un om? Mai erau și o mulțime de controale medicale, oamenii ăștia erau dezbrăcați la pielea goală și doctorii le cercetau fiecare centimetru de corp... căutau ceva... nu ni s-a spus ce anume.

Nu avea sens, nimic n-avea. Am găsit odată o ascunzătoare plină de arme, model 74, niște 47 mai vechi, multă muniție, probabil cumpărate de la vreun oportunist corupt din batalionul nostru. Nu știam cui aparțineau armele; ori traficanților de droguri, ori gangsterilor locali, poate erau ale așa-ziselor „Echipe de Represiune”, cele pentru care porniserăm de la început misiunea. Și ce-am făcut? Le-am lăsat acolo. Civilul ăla mititel, „Față de Șobolan”, a stat de vorbă în particular cu câțiva bătrâni ai satului. Nu știu ce-au vorbit acolo, dar pot să spun că arătau speriați de moarte: își făceau cruce și se rugau în tăcere.

Nu pricepeam. Eram nedumeriți, furioși. Nu înțelegeam ce naiba căutam acolo. Aveam un veteran la noi în batalion, Baburin. Luptase în Afganistan și de două ori în Cecenia. Se zvonea că, atunci cu blocada lui Elțin, tancheta lui BMP²⁰ a fost prima care a tras în clădirea Dumei. Ne plăcea să-l ascultăm povestind. Era mereu binedispus, tot timpul beat... atunci când avea impresia că poate scăpa basma curată. S-a schimbat după incidentul cu armele. Nu mai zâmbea, gata cu poveștile. Cred că n-a mai pus în

²⁰ BMP este un vehicul de transport blindat inventat și utilizat de trupele sovietice, apoi de cele ruse.

gură un strop după aia, iar când vorbea cu noi, arareori, nu spunea decât „Asta nu-i bine. O să se întâmple ceva“. Ori de câte ori am încercat să-l întreb ce, a ridicat din umeri și s-a dus. Moralul a scăzut destul de mult după aceea. Oamenii erau încordați, bănuitori. Față de Șobolan era acolo mereu, în umbră, ascultând, urmărind, șoptind la urechea ofițerilor.

Era cu noi și în ziua când am luat la puricat un orașel oarecare, mai mult un cătun care părea de la capătul lumii. Ne făcuserăm căutările și interogatoriile standard. Eram pe picior de plecare. Deodată un copil, o fetiță, a apărut în fugă pe singurul drum din localitate. Copila plângea, se vedea că-i înspăimântată. A început să vorbească cu părinții ei... aș fi vrut să fi avut vreme să le învăț limba... și să arate cu mâna înspre câmpuri. Acolo se vedea o siluetă micuță, altă fetiță, care înainta spre noi cu mers împiedicat, prin noroi. Locotenentul Tihonov a ridicat binoclul și am văzut cum se albește la față. A venit lângă el Față de Șobolan, avea și el binoclu și s-a uitat, apoi a șoptit ceva la urechea locotenentului. Petrenko, lunetistul plutonului, a primit ordin să țintească fata aceea. Așa a făcut. „O ai în cătare?“ „O am.“ „Trage.“ Cam așa a fost, cred. Țin minte că s-a lăsat un moment de tăcere. Petrenko a ridicat ochii spre locotenent și i-a cerut să repete ordinul. „M-ai auzit“, a zis cu furie locotenentul. Eu eram mai departe de Petrenko și tot îl auzisem. „Ți-am zis să elimini ținta acum!“ Vedeam cum îi tremură țeava puștii. Era un recrutar slabănog, nici prea curajos și nici prea puternic, dar a coborât brusc arma și a zis că n-o face. Uite-așa. „Nu, să trăiți.“ A fost de parcă ar fi înghețat soarele pe cer. Nu știa nimeni ce să facă, mai ales locotenentul Tihonov. Toți își aruncau priviri, apoi am început să ne uităm toți spre câmp.

Față de Șobolan se ducea într-acolo, cu încetineală, aproape ca și cum ar fi mers la plimbare. Fetița era acum destul de aproape, așa că îi vedeam fața. Avea ochii holbați, fixați pe Față de Șobolan. Brațele îi erau ridicate, și am deslușit un geamăt ascuțit, străpungător. A întâmpinat-o în mijlocul câmpului. S-a sfârșit înainte ca majoritatea dintre noi să-și dea seama ce se petrece. Cu o mișcare iscusită, Față de Șobolan a scos un pistol de sub pardesiu, a împușcat-o exact între ochi, apoi s-a răsucit și a pornit înapoi spre noi, cu pași la fel de măsurați. O femeie, probabil mama fetei, a izbucnit în hohote. A căzut în genunchi, scuipându-ne și blestemându-ne. Față de Șobolan nici n-a băgat-o în seamă măcar. I-a șoptit numai ceva locotenentului Tihonov, apoi a urcat în tanchetă de parcă s-ar fi suit într-un taxi în Moscova.

În noaptea aceea... trează, pe salteaua mea, am încercat să-mi iau gândul de la ce se întâmplase. Am încercat să nu mă gândesc la faptul că Poliția Militară îl ridicase pe Petrenko și nici că armele noastre fuseseră încuiate în armurărie. Știam că ar fi trebuit să-mi pară rău de copil, că ar fi trebuit să fiu furioasă, ba chiar să mă gândesc la răzbunare în privința lui Față de Șobolan, ba poate și un pic vinovată că nu ridicasem un deget ca să împiedic ce se petrecuse. Știam că așa ar fi trebuit să mă simt; dar la un moment dat nu mai simțeam decât frică. Tot întorceam pe-o parte și pe alta ce zisese Baburin, că avea să se petreacă un lucru rău. Nu voiam decât să mă duc acasă, la ai mei. Dacă fusese vreun atac terorist oribil? Dacă era război? Familia mea locuia în Bikin, aproape că vedeai granița chineză de-acolo. Simțeam nevoia să vorbesc cu ei, să mă asigur că erau bine. Așa de tare m-am îngrijorat, că am început să vomit, așa de tare că m-au internat

la infirmerie. În felul ăsta n-am ajuns în patrula din ziua aia și așa se face că eram tot în pat când s-au întors în după-amiaza următoare.

Eram pe pat și reciteam un exemplar vechi din *Semnadstat*²¹. Am auzit o busculadă, motoare de vehicule, voci. Deja se aduna o mulțime pe terenul de paradă. M-am năpustit într-acolo și l-am văzut pe Arkadi în mijlocul mulțimii. Arkadi era mitraliorul companiei mele, un bărbat mare cât un urs. Eram prieteni fiindcă îi ținea pe ceilalți la distanță, dacă înțelegeți ce vreau să zic. Zicea că-i amintesc de sora lui. [*Zâmbește trist.*] Îmi plăcea de el.

La picioarele lui se târa cineva. Aducea a femeie bătrână, dar pe cap avea un sac de iută și era legată cu un lanț de gât. Avea rochia ruptă și pielea de pe picior îi fusese jupuită complet. Nu se vedea sânge, doar un fel de puroi negru. Arkadi tocmai ținea un discurs, vorbea răspicat, furios. „Gata cu minciuna! Gata cu ordinele să împușcăm civili! Și uitați de ce am adus-o pe micuța noastră zhopoliz aici...”

L-am căutat cu privirea pe locotenentul Tihonov, dar nu l-am văzut pe nicăieri. În stomac mi s-a pus o minge de gheață.

„...fiindcă am vrut să vedeți cu toții!” Arkadi a ridicat lanțul, trăgând-o pe bătrânică de gâtlej. A apucat sacul și l-a smuls. Fața ei era cenușie, și tot corpul la fel, avea ochii mari și firoși. A mârâit ca un lup și a încercat să-l înhațe pe Arkadi. A apucat-o pe după gât cu mâna lui puternică, ținând-o la o lungime de braț distanță.

„Vreau să vedeți toți de ce suntem aici!” A tras cuțitul de la centură și l-a înfipt în inima femeii. Am tresărit, ca

²¹ *Semnadstat* era o revistă rusească ce avea ca grup-țintă adolescentele. Titlul său, 17, fusese copiat ilegal după o publicație americană cu același nume.

toată lumea. Era băgat până-n plăsele și ea tot se zbătea și mârâia. „Uitați-vă!” a răcnit el, înfigând din nou și din nou cuțitul. „Uitați-vă! Asta nu ne spun! De asta ne spetim noi, asta trebuie să găsim!” Se vedeau capete înclinate că da, se auzeau și câteva mormăieli aprobatoare. Arkadi a continuat: „Dar dacă chestiile astea-s peste tot? Dacă sunt acasă la noi, chiar acum, cu familiile noastre?” Încerca să-i privească în ochi pe cât mai mulți dintre noi. Nu mai era suficient de atent la bătrână. A slăbit strânsoarea, ea s-a smucit și s-a eliberat, după aceea l-a mușcat de mână. Arkadi a urlat. Și-a îngropat pumnul în fața ei. A căzut la picioarele lui; se zbătea și horcăia și stropea cu un clei negricios. A isprăvit-o cu bocancul. I-am auzit toți craniul pocnind.

Din rana lui Arkadi picura sânge. A ridicat pumnul spre cer, urlând, cu venele de pe gât umflându-se. „Vrem acasă!” a mugit. „Vrem să ne apărăm familiile!” Și alții din adunare începeau să se ia după el. „Da! Vrem să ne apărăm familiile! E-o țară liberă! E democrație! Nu ne puteți ține în închisoare!” Strigam și eu cu ceilalți. Bătrâna aceea, creatura care primea un cuțit în inimă și nu murea... dacă mai erau asemenea jivine și acasă? Dacă-i amenințau pe cei dragi... pe părinții mei? Toată frica, toate îndoielile, toate emoțiile negative se transformau într-o explozie de furie. „Vrem să mergem acasă! Vrem să mergem acasă!” Strigam, strigam, și apoi... Un glonț mi-a șuierat pe lângă ureche și ochiul stâng al lui Arkadi a făcut implozie. Nu țin minte să fi fugit, nici dacă am inhalat gazul lacrimogen. Nu mai știu când au apărut comandourile Spetznaz, dar erau deodată printre noi; ne-au pus la pământ, ne-au legat unii de alții cu cătușe, unul din ei m-a călcat așa de tare pe piept, că am crezut că o să mor acolo, chiar în clipa aceea.

Asta era Decimarea?

Nu, doar începutul. Nu eram prima unitate a armatei care se revolta. Începuse, de fapt, când poliția militară a închis baza. Când puneam noi la cale mica noastră „demonstrație“, guvernul decisese în ce fel să reinstaureze ordinea.

[Își netezește uniforma și își îndreaptă spatele înainte de a vorbi.]

Să „decimezi“... eu credeam că înseamnă să ștergi de pe fața pământului, să provoci pagube oribile, să distrugi... dar de fapt însemna să omori zece procente, că unu din zece trebuie să moară... și exact asta ne-au făcut.

Cei de la Spetznaz ne-au strâns pe terenul de defilare, nici mai mult, nici mai puțin decât în uniformă de paradă. Noul nostru comandant ne-a ținut un discurs despre datorie și responsabilitate, despre jurământul de a apăra patria și despre cum îl încălcasem cu trădarea noastră egoistă și lașitatea individuală. Nu mai auzisem așa cuvinte. „Datorie“? „Responsabilitate“? Rusia, Rusia mea nu era altceva decât o debandadă apolitică. Trăiam în haos și corupție și încercam doar s-o scoatem la capăt cumva. Nici măcar armata nu era vreun bastion al patriotismului; era un loc unde învățai o meserie, aveai masă și casă și poate făceai ceva bani să trimiți acasă, asta dacă guvernul găsea de cuviință să plătească soldele. „Jurământ să aperi patria“? Nu erau cuvintele generației mele. Asta auziai de la bătrânii patrioți veterani ai Marelui Război, genul de hodorogi terminați și demenți care asediau Piața Roșie cu flamurile lor sovietice zdrențuite și șirurile de decorații

prinse de uniforme decolorate și roase de molii. Datoria față de țară era o glumă. Dar eu nu râdeam. Știam că urmau execuțiile. Bărbați înarmați în jur, cei de sus din turnurile de pază, eram pregătită, toți mușchii din corp mi se încordaseră în așteptarea împușcăturii. Și am auzit vorbele acelea...

„Copii răsfățați ce sunteți, voi credeți că democrația e un dar al lui Dumnezeu. O așteptați, o cereți! Ei bine, o să aveți o șansă să o practicați.“

Astea sunt vorbele întocmai și o să-mi rămână întipărite în minte tot restul vieții.

Ce voia să zică?

Noi aveam să fim cei care decideau cine era pedepsit. Împărțiți în grupe de câte zece, urma să votăm care dintre noi să fie executat. Și apoi noi... soldații, trebuia să ne omorâm cu mâna noastră prietenii. Au trecut cu niște cărucioare mici pe lângă noi. Încă le aud scârțâitul roților. Erau pline de bolovani, cam cât un cap de om, grei și cu muchii ascuțite. Unii au plâns, s-au rugat, ne-au implorat ca niște copii. Alții, ca Baburin, s-au pus fără vorbă în genunchi. M-a privit drept în față când am coborât bolovanul spre fața lui.

[Oftează încetișor, privind în spate la oglindă.]

Genial. Al naibii de genial. Execuțiile convenționale ar fi putut instaura disciplina, ar fi putut readuce ordinea de sus în jos, dar să ne facă pe toți complici, așa ne țineau laolaltă nu doar prin frică, dar și prin vinovăție. Puteam să zicem nu, puteam să refuzăm și să fim noi împușcați,

dar nu. Am continuat cu toată povestea. Am făcut toți o alegere în cunoștință de cauză și, fiindcă alegerea avea un preț așa de greu, nu cred că a vrut cineva să mai facă și altă dată treaba asta. Am renunțat la libertate în ziua aceea, și am făcut-o cu bucurie. Din clipa aceea am trăit în libertate adevărată, libertatea de a arăta cu degetul spre altcineva și de a spune: „Ei m-au pus să fac asta! E vina lor, nu a mea.“ Libertatea, Doamne ajută, de a zice „doar am urmat ordinele“.

Bridgetown, Barbados, Federația Indiilor de Vest

[Barul lui Trevor întruchipează „Indiile Vestului Sălbatic“ sau, mai precis, „Zona economică specială“ de pe fiecare insulă. Nu e genul de loc pe care majoritatea l-ar asocia cu ordinea și pacea vieții caraibiene de după război. Parcă nu-și are locul aici. Izolate de restul insulei și practicând o cultură a violenței haotice și a destrăbălării, Zonele economice speciale sunt concepute cu scopul precis de a-i despărți pe „ne-insulari“ de banii lor. Disconfortul meu pare să-i facă plăcere lui T. Sean Collins. Giganticul texan face vânt înspre mine unui țoi de rom „arde-l drace“, apoi își saltă pe masă picioarele butucănoase, încălțate cu cizme.]

Încă n-au scornit nume pentru ce făceam io. Adică nu unu' adevărat. „Contractor independent“ sună de parc-aș

vărui pereți și-aș unge cu ipsos. „Securitate privată“, cu asta parc-ai fi un tolomac care păzește la mall. „Mercenar“ mai e cum e, se mai apropie ceva, da' tot e cât se poate de departe de mine. Mercenar sună ca un țăcănit întors din Vietnam, tatuat până-n dinți și cu mustătoaie, care-și vâra nasu' prin oalele cu căcat din Lumea a Treia, fincă și-a pierdut rostu' în lumea reală. Nu eram io ăla. Mda, veteran eram, și-mi foloseam pregătirea pe bani, așa-i... are și armata asta hazu' ei, mereu îți promit să te-nvețe „meserii cu căutare pe piață“, dar nu-ți zic neam că nu-i nimic cu mai multă căutare decât să știi să omori niște oameni și să ai grijă să nu fie alții omorâți.

Poate eram mercenar, dar nu puteai zice asta dacă te uitai la mine. Eram băiat gigea, mașină faină, casă mișto, aveam și menajeră care venea o dată-n săptămână. Prieteni droaie, planuri să mă-nsor și jucam golf la club aproape ca un meseriaș. Și, mai ales, lucram pentru o companie cam cum erau toate înainte de război. Fără fofilări, fără unghere retrase și plicuri în miez de noapte. Aveam zile de concediu și liber de boală, îngrijire medicală și dentist ieftin ca braga. Îmi plăteam impozitele, cam multe; aveam și fondu' de pensii pus la punct. Puteam să lucrez în străinătate; Dumnezeu știe că cerere era, dar, după ce pățiseră tovarășii mei când cu ultimele confruntări, am zis ia mai dă-i în mă-sa și să mă pun eu să păzesc vreun umflat de președinte sau vreo vedetă, vreun dobitoc de două parale. Și așa m-am trezit când a dat Panica.

Nu te superi că nu dau nume, bun așa? Unii-s încă vii sau mai au proprietăți și din alea... poț' să-ți închipui... că încă mă amenință cu judecata? După tot ce-a fost? Bun, deci fără nume de oameni sau locuri, dar să zicem că-i o

insulă... una mare... una *lungă*²², chiar lângă Manhattan. Nu mă pot da în judecată pentru asta, nu?

Clientu' meu nu știu sigur ce făcea. Ceva în divertisment sau finanțe. Habar n-am. Posibil că era chiar unu' din acționarii principali de la firma mea. Oricum, avea parale și-un hogeac fantastic de fain pe plajă.

Clientului nostru-i plăcea să știe oameni pe care-i știa toată lumea. Planul era să furnizeze servicii de securitate ălor care puteau să-i crească cota în timpu' războiului și după, s-o facă pe Moise cu ăia speriați și faimoși. Și știi ceva? Au pus botu'. Actorii, cântăreții, mai erau rapperi și sportivi profesioniști, tipi care apar pe la emisiuni la televizor, ori curviștina aia răsfățată, cu față obosită, celebră doar fîncă era o curvetă bogată și răzgâiată.

Mai era și mogulu' ăla de studiouri de înregistrare, cu ditamai cerceii cu diamante. Avea un AK modificat, cu lansator de rachete. Îi plăcea să tot dea din gură că-i o copie exactă a unuia din *Scarface*. N-am avut inima să-i spun că Señor Montana folosise un A-1 cu șaișpe focuri.

Era și gagiu' cu comedia politică, îl știi, ăla cu show-ul. Trăgea pe nas dintre lăptăriile unei fetișcane thailandeze și turuia cum că ce se întâmplă nu era doar o chestie de viii împotriva morților, că povestea avea să trimită unde de șoc pe toate planurile societății: social, economic, politic, ba chiar și ecologic. Zicea că, subconștient, știam cu toții ade-văru' deja, în timpul „Marii Negări“, și că de aia s-au agitat așa de tare când a ieșit la iveală, până la urmă, chestia. Avea un fel de sens, până a început să-i tragă cu siropul de porumb cu fructoză multă și feminizarea Americii.

²² Este vorba de Long Island, insulă aflată la nord de Manhattan, parte a metropolei New York. (N.t.)

Nebunie, știi, da' te cam aștepți să fie și indivizi din ăștia, io unu mă așteptam. Nu mă așteptam, totuși, la „oamenii lor“. Fiecare din ei, nu conta cine erau și ce făceau, trebuia să aibă, nu știi, 'jde mii de stiliști, agenți și asistenți personali. Unii erau destul de mișto, cred, făceau chestii pe bani sau fincă se gândeau c-or să fie în siguranță prin zonă. Tineri care încercau să-și facă și ei un viitor. Nu-i poți învinui pentru asta. Dar printre ceilalți... niște rahați pișați pe ei care-o făceau pe grozavii. Nesimțiți aroganți care-o făceau pe șefi cu toată lumea. Am rămas cu unu' din ăștia în minte, asta numai pentru că purta o șapcă de baseball pe care scria „Treci la treabă!“ Cred că era slugoiu' șef al umflatului care câștigase concursul de talente. Avea ăsta vreo paispe oameni în jur! La început mă gândeam, țin minte, că era cu neputință să avem grijă de atâția, dar, după ce am dat un tur, mi-am dat seama că șeful nostru planificase totu' ca la carte.

Își transformase casa într-un vis al obsedatului de supraviețuire. Avea mâncare deshidratată cât să hrănească o armată cu anii și apă la discreție de la un desalinizator care se ducea până-n ocean. Avea turbine de vânt, panouri solare și generatoare de rezervă, cu cisterne imense de combustibil îngropate sub curte. Luase destule măsuri de securitate cât să-i țină departe pentru totdeauna pe morții vii: ziduri înalte, senzori de mișcare și arme, ah, ce mai arme. Mda, șefu' își făcuse bine tema, da' cel mai mândru era de faptul că toate camerele din casă erau legate la o transmisie pe net care mergea în toată lumea douășpatru din douășpatru de ore. ăsta era motivu' real de-și adusese numai prieteni „aproțiați“ și „de bază“. Nu voia doar să aștepte trecerea furtunii în confort și lux, voia și să știe

cineva că o făcea. Era chestia cu celebritatea, felu' lui să se asigure de audiență cât mai mare.

Nu numai că aveai câte-o cameră web în aproape orice cameră, dar era și presa pe care-o găseai de obicei când se dădeau Premiile Oscar. Nici nu visam io, pe cuvânt, cât de babană era industria de divertisment. Erau cu zecile, de la puzderie de reviste și emisiuni tv. „Cum vă simțiți?“, asta auzeam mai mereu. „Cum rezistați?“ „Ce credeți că ne așteaptă?“ și jur c-am auzit pe unu' cum întreabă „Cu ce sunteți îmbrăcat?“

Momentu' cel mai supraréalist pentru mine era să stau în bucătărie cu unii de la personal și alte gărzi de corp și să ne uităm toți la tv, unde ghici pe cine dădeau, chiar pe noi! Camerele de filmat erau la doi pași, la modu' propriu, puse pe „vedete“ care stăteau pe canapele și se uitau la știri. Transmisia era în direct din New York-ul de Est; morții veneau pe Third Avenue, oamenii se ocupau de ei corp la corp, cu ciocane și țevi, manageru' de la un magazin sportiv împărțea bâte de baseball și răcnea „Dați-le la cap!“ Am mai văzut și unu' pe role. Avea o crosă de hochei în mână, cu un satâr cât casa prins de lamă. Se învârtea în scheme pe-acolo, la viteza aia putea să fi luat un gât sau două. S-a filmat tot, s-a văzut pe cameră, brațu' putred care-a ieșit din canalizare fix în fața lui, bietul de el zburând prin aer, cum a aterizat drept în față și cum l-a tras de păr în canalizare. În clipa aceea camerele din livingul nostru s-au întors să surprindă reacția celebrităților care se uitau. Au fost unii care au tresărit, câțiva pe bune, câțiva prefăcut. Țin minte cum gândeam că-i respect mai puțin pe ăia care încercau să verse lacrimi de crocodil decât pe curviștina răzgâiată care l-a făcut „tembel“ pe tipu' cu

rotilele. Ea măcar le spunea verde în față. Știu că stăteam lângă un gagi, Serghei, un amărăștean vai de capu' lui, cu moacă tristă. M-a convins, cu poveștile lui despre Rusia natală, că oalele cu căcat din Lumea a Treia nu erau neapărat doar pe la tropice. Când aparatul a prins reacțiile frumuseilor ăloră, a mormăit ceva în rusă. N-am priceput decât „Romanovi“, și chiar voiam să-l întreb ce înseamnă când s-a pornit alarma.

Cineva declanșase senzorii de presiune pe care-i plasasem la câțiva kilometri în jurul zidului. Erau destul de sensibili cât să detecteze și un singur zombi, da' acumă o luaseră razna. Radiourile ne cârâiau: „Contact, contact, colțu' de sud-vest... căcat, sunt cu sutele!“ Era un ditamai căsoiul, mi-au trebuit câteva minute să mă pun în poziție de tragere. Nu pricepeam de ce-i așa de agitat omul pus de șase. Și ce dacă erau câteva sute? N-aveau cum să treacă de zid. După aia l-am auzit răcnind „Aleargă! Să dea dracu', ăștia-s rapizi!“ Zombi rapizi, asta mi-a pus un nod în pânțe. Dacă puteau alerga, atunci se puteau și cățăra, dacă se cățărau, poate că și gândeau, și dacă puteau gândi... acumă chiar mă luase frica. Țin minte cum au luat amicii lu' șefu' cu asalt armurăria și alergau pe-acolo ca niște figuranți dintr-un film de acțiune de anii '80 când am ajuns în salonul de oaspeți de la etaju' trei.

Am tras piedica armei și am desfăcut vizoru' lunetei. Era un gen de-ălea noi, o combinație de amplificator de lumină și imagine termică. A doua chestie nu-mi trebuia, fiindcă gagiii nu aveau căldură corporală. Așa că, atunci când am văzut ce lumină verde-deschis aveau ăia câteva sute care fugeau, mi s-a uscat gâtulejul. ăia nu erau morți vii.

„Uite-o!“ i-am auzit cum strigă. „Aia-i casa de la știri!“ Aveau scări, puști, copii mici. Vreo doi aveau niște săculeți

grei în spate. O apucaseră spre porțile mari, din oțel dur, care puteau să oprească și o mie de mortăciuni. Explozia le-a smuls din balamale și le-a trimis prin aer în casă ca pe niște stelute de ninja imense. „Foc!” țipa la radio șefu. „Puneți-i la pământ! Omorâți-i! Tragețitragețitrageți!”

„Atacatorii”, cum să le spun altfel, se apropiau de casă. Curtea era plină de mașini parcate, automobile sport și Hummeruri, ba și niște camionete cu roți mari ale unui băiețuș de la Liga de Fotbal. Ardeau cu pălălaie, unele puse într-o rână, altele pe roți, cu o fumăraie de nedescris, puturoasă, de la cauciucuri, care te sufoca și te orbea. Nu se auzeau decât focuri de armă, ale lor și ale noastre, și nu zic doar de noi, din echipa de securitate. Toți gagiii importanți care încă nu făcuseră-n pantaloni fie își pusese în cap să fie eroi, fie simțeau că au o reputație de apărat în fața celorlalți. Mulți au cerut ca anturajul să-i protejeze. Și unii au făcut asta, ca băieții ăia de douăj’ de ani, asistenți personali, care nu mai trăseseră în viața lor cu o armă. N-au dus-o prea mult. Dar mai erau și slugoii care-au trecut de partea atacatorilor. Am văzut un coafor, cât se poate de „zână”, cum a băgat un deschizător de scrisori în gâtulejul unei actrițe, l-am văzut și pe domnul „Treci la treabă” încercând să smulgă o grenadă din mâna tipului de la concursul de talente, asta până le-a explodat în mâini.

Era haos maxim, exact cum îți imaginezi că ar arăta sfârșitu’ lumii. O bucată de casă ardea, sânge peste tot, corpuri ori bucăți de corpuri erau împrăștiate peste tot, și-o groază de chestii scumpe. Am dat peste șorecarul curviștinei, care o tinea pe ușa din spate. S-a uitat la mine, m-am uitat la el. Dacă ar fi fost să avem o discuție, ar fi sunat ceva genu’ „Și stăpănu’, ce-i cu el?” „Da’ al tău?” „Ia mai dă-i în mă-sa.” Mulți dintre paznicii angajați aveau atitudinea asta, motivu’ pentru care nu trăsesem un

foc. Ne plăteau să apărăm bogătanii de zombi, nu de ai nu așa de bogați care voiau doar un ascunziș sigur. I-am auzit zbierând, când dădeau asaltu' la ușa din față. Niciun „pune laba pe pileală” sau „violați curvele”; se auzea „stingeți focul!” și „trimiteți femeile și copiii sus pe scări!”

Mai să calc pe domnu' Comedie Politică în drum spre plajă. El și cu o gagică, blonda bătrână și uscată care-i era, cică, inamic politic, și-o trăgeau de parcă se sfârșea lumea și, ce știu io, poate că pentru ei s-o fi sfârșit. Am reușit s-ajung la nisip, am dat peste o placă de surf, mai scumpă probabil decât casa în care-am crescut, și-am început să dau din mâini înspre luminile de la orizont. Erau puzderie de bărci pe apă în noaptea aia, o droaie de lume o tulea din Dodge. Am socotit că vreunu' m-ar putea duce pân' la New York Harbor. Noroc că i-am putut mitui cu o pereche de cercei cu diamante.

[Își termină Țoiul de rom și face semn pentru încă unul.]

Uneori stau și mă-ntreb de ce n-au tăcut în mă-sa din gură, știi? Nu doar șefu', toți paraziții ăia de li se sufla în cur. Aveau mijloace să se țină departe de gâlceavă, atunci de ce n-au făcut-o? Du-te în Antarctica sau Groenlanda, ori stai aici, dar stai dracului departe de ochiu' publicului. Da' poate că nu erau în stare, ca un întrerupător pe care nu-l mai poți opri. Ei, da' ce dracu' știu io?

[Chelnerul apare cu un pahar nou și T. Sean îi aruncă o monedă de-argint.]

„Dacă te ține, dă-te-n stambă.”

[De la suprafață nu se văd decât coșurile, captatoarele de vânt masive, săpate atent, ce continuă să aducă aer proaspăt, chiar dacă rece, în labirintul de trei sute de kilometri pătrați de dedesubt. Au mai rămas prea puțini din cei un sfert de milion de oameni care locuiau cândva această minune a ingineriei. Unii au rămas ca să încurajeze fluxul redus, dar în creștere, de turiști. Unii sunt curatori, trăiesc din pensia oferită de noul program de patrimoniu internațional UNESCO. Alții, ca Ahmed Farahnakian, ex-maiorul Farahnakian din Forțele Aeriene ale Gărzilor Revoluției Iraniene, nu au unde altundeva să se ducă.]

India și Pakistan. Cum erau Coreea de Nord și cea de Sud sau NATO și fostul Pact de la Varșovia. Dacă ar fi fost ca două părți să folosească bombe nucleare una împotriva alteia, musai să fie India și Pakistan. Toată lumea știa asta, toți se așteptau la asta, și tocmai de asta nu s-a întâmplat. Fiindcă pericolul era așa de omniprezent, de-a lungul anilor, se pusese la punct o mașinărie întreagă ca să fie evitat. Între cele două capitale exista o linie de urgență, ambasadorii își spuneau pe numele mic, iar generalii, politicienii și cine mai era implicat în proces erau cu toții antrenați să se asigure că ziua de care se temeau toți n-avea să vină niciodată. Nimeni nu și-ar fi imaginat — eu, unul, nu — că evenimentele aveau să se desfășoare în felul ăsta.

Infecția nu ne lovise atât de dur ca pe alte state. Pământul nostru era foarte muntos. Transportul era

difficil. Populația era relativ mică; ținând cont de mărimea țării și dacă te gândeai că multe dintre orașe puteau fi izolate ușor de o armată relativ numeroasă, nu e greu de priceput cât de optimiști erau conducătorii noștri.

Problema era cu refugiații, care veneau cu milioanele dinspre est, cu milioanele! Curgeau în șiruri dinspre Belucistan și ne dădeau peste cap planurile. Multe zone erau infectate deja, hoarde mari se întindeau către orașe. Grănicerii au fost copleșiți, puncte de gardă întregi au fost îngropate sub valuri de mortăciuni. Nu se puteau închide granițele și totodată să ne descurcăm cu focarele noastre interne.

Am cerut ca pakistanezii să-și controleze populația. Ne-au asigurat că fac tot ce pot. Știam că ne mint.

Majoritatea refugiaților proveneau din India și erau doar în trecere prin Pakistan, în căutarea unui loc sigur. Cei de la Islamabad erau chiar dornici să-i lase să se ducă. Mai bine să pasezi problema altei națiuni decât să aibă chiar ei de-a face cu ea. Poate că ne-am fi putut combina forțele, am fi putut coordona o operațiune comună într-o zonă ce putea fi apărată. Munții din zona sudică centrală: Pab, Kirthar, culmile din Brahuiul Central. Am fi putut opri oricâți refugiați sau morți vii. Planul a fost refuzat. Un oarecare atașat militar paranoic de la ambasada lor ne-a spus verde în față că orice urmă de bocanc străin pe teritoriul lor va fi considerată declarație de război. Nu știu dacă președintele lor a văzut vreodată propunerea noastră; liderii noștri n-au vorbit direct cu el. Vedeți ce vreau să zic de India și Pakistan. Noi n-aveam relațiile lor. Mașinăria diplomatică nu era pornită. Din câte știm, rahatul ăla de colonel și-a informat guvernul că intenționam să anexăm provinciile lor de vest!

Dar ce puteam face? Zi de zi ne treceau granița sute de mii de persoane, din care poate zeci de mii erau infectați! Trebuia să acționăm decisiv. Trebuia să ne apărăm!

Între țările noastre este o șosea. Mică după standardele voastre, nici măcar pavată prin multe locuri, dar era artera principală din sudul Belucistanului. Dacă era blocată într-un singur loc, la podul peste râul Ketch, se putea stopa 60 la sută din traficul de refugiați. Am zburat acolo, în misiune, eu însumi, noaptea, cu escortă puternică. Nu era nevoie de amplificare a imaginii. Se vedeau farurile mașinilor de la kilometri întregi, o linie lungă și subțire în întuneric. Am văzut până și lanternele ținute în mâini. Zona era infestată masiv. Am țintit piciorul central al podului, care ar fi fost cel mai greu de reparat. Bombele au explodat cum trebuia. Erau convenționale, foarte explozibile, suficient cât să-și facă treaba. Avionul, american, din vremea când eram aliați de conjunctură, folosit să distrugă un pod construit cu ajutoare umanitare americane. O ironie care nu scăpase Statului-Major. Mie, unul, nu-mi păsa nici cât negru sub unghie. Cum am simțit că Phantom-ul se ușurează, am apăsat manșa, am așteptat raportul avionului-observator și m-am rugat din toate puterile ca Pakistanul să nu răspundă la atac.

Evident că rugăciunile n-au avut succes. Trei ore după aceea garnizoana lor de la Qila Safed a deschis focul asupra unui punct de frontieră de-al nostru. Acum știu că președintele și ayatollahul ar fi vrut să nu continue cu ostilitățile. Obținusem ce dorisem, ei se răzbunaseră. Ochi pentru ochi și cu asta basta. Dar cine să le spună și celorlalți? Ambasada lor din Teheran își distrusese codurile și radiourile. Scârba aia de colonel preferase să se împuște decât să trădeze vreun „secret de stat“. Nu aveam linie scurtă și

nici canale diplomatice. Nu știam cum să contactăm conducerea pakistaneză. Conflictul escalada de la o oră la alta. Confruntări la granițe, atacuri aeriene. S-a întâmplat cu o iuțea fantastică, după doar trei zile de război convențional, fără vreun obiectiv clar, doar o nebunie turbată.

[Ridică din umeri.]

Am creat o fiară, un monstru nuclear pe care nu-l putea îmblânzi niciuna dintre părți... Teheran, Islamabad, Qom, Lahore, Bandar Abbas, Ormara, Emam Khomeyni, Faisalabad. Nu se mai știe câți au murit în deflagrații sau câți aveau să moară după ce norul radioactiv a început să se întindă peste țările noastre, peste India, Asia de Sud-Est, Pacific, peste America.

Nimeni nu crezuse că ar fi posibil, nu între noi. Pentru numele lui Dumnezeu, ei ne ajutaseră să ne construim programul nuclear de la zero! Ne-au dat materialele, tehnologia, au negociat cu renegați din Coreea de Nord și Rusia... n-am fi fost putere nucleară dacă nu ne-ar fi ajutat frații noștri musulmani. Nu s-ar fi așteptat nimeni la așa ceva, dar pe de altă parte cine s-ar fi așteptat să se scoale morții, nu? Doar cineva anume ar fi putut prevedea toate astea, și în el nu mai cred.

Denver, Colorado, SUA

[Trenul meu întârzie. Se testează podul mobil vestic. Todd Wainio nu pare să fie deranjat că

mă așteaptă pe peron. Ne strângem mâinile sub pictura murală din stație, înfățișând Victoria, de departe cea mai ușor de recunoscut imagine a experienței americane din Războiul Z. Având la origine o fotografie, înfățișează un pluton de soldați staționați pe partea dinspre New Jersey a râului Hudson, cu spatele, privind cum se crapă de ziuă în Manhattan. Gazda mea pare, alăturat acestor imagini uriașe, iconice, foarte mică și fragilă. Ca majoritatea bărbaților din generația lui, Todd Wainio a îmbătrânit înainte de vreme. Are o burtă rotunjoară, păr rărit și cărunt și trei cicatrice adânci, paralele, pe obrazul drept; ar fi greu de ghicit că fostul infanterist american se află, cronologic cel puțin, la începutul vieții.]

În ziua aceea cerul era roșu. Fumul ăla, mizeriile cu care au umplut aerul toată vara. Totul era îmbăiat într-o lumină ca de ambră roșie, ca și cum te-ai uita la lume prin niște lentile de culoarea iadului. Așa am văzut prima dată Yonkers, o suburbie mică, deprimată și roșiatică, un pic mai la nord de New York. Nu cred că a auzit prea multă lume de locul ăsta. Eu nici vorbă să fi auzit, și acum iote-l că-i în rând cu astea, Pearl Harbor... nu, nu Pearl, acolo a fost un atac prin surprindere. Mai mult ca Little Bighorn, unde am... hm... măcar ăia de la conducere, măcar ei știau despre ce-i vorba, sau așa ar fi trebuit. Ce vreau să zic e că n-a fost o surpriză, războiul ăsta... urgența... sau cum îi mai zice... se pornise deja. Trecuseră cam vreo trei luni de când toată lumea sărise în trenul groazei.

Mai știi cum era, cum o luau razna de frică oamenii... își băteau geamurile-n cuie, furau mâncare, puști,

trăgeau în tot ce mișca? Cred că mai mulți au omorât ei, toți Rambo ăștia, și focurile răzlețe de armă, și accidente rutiere, și toată... tot vârtejul de căcat care se cheamă acum „Marea Panică”; cred că la început au omorât mai multă lume decât Zack.

Aș zice că înțeleg de ce s-au gândit autoritățile că o bătălie mare-mare, de înfruntare, era așa o idee bună. Voiau să arate la lume că încă erau la butoane, să-i facă să se liniștească naibii ca să se poată ocupa de problema reală. M-am prins de chestie și, fiindcă le trebuia o spoială de propagandă, am ajuns eu în Yonkers.

Nu era chiar așa un loc rău de bătălie. O parte din oraș era într-o vâlcea, și peste dealurile din vest era râul Hudson. Șoseaua Saw Mill River trecea chiar prin mijlocul liniei noastre de apărare și refugiații care curgeau pe autostradă îi conduceau pe morți exact către noi. Era un punct de blocaj natural și o idee bună... singura idee bună din ziua aceea.

[Todd întinde mâna după încă o „Q²³”, o țigaretă americană numită așa de la faptul că are în compoziție douăzeci și cinci la sută tutun.]

De ce nu ne-au pus pe acoperișuri? Aveau un centru comercial, vreo două garaje, clădiri mari cu acoperișuri plate, numai bune. Puteau așeza o companie întreagă chiar deasupra la A&P. Putea să fi văzut toată valea, complet la adăpost în caz de atac. Era un bloc de apartamente, avea cam douăzeci de niveluri... și fiecare avea o priveliște perfectă spre autostradă. De ce nu era o echipă de pușcași la fiecare fereastră?

²³ Q este inițiala de la *quarter*, adică „sfert”. (N.t.)

Știi unde ne-au pus? Fix pe pământ, pe după saci de nisip sau în tranșee. Am pierdut o groază de timp numai să pregătim pozițiile alea complicate de tragere. Era pentru „adăpost și camuflaj“, ne-au spus. Adăpost și camuflaj? „Adăpost“ înseamnă protecție fizică, protecție convențională în fața armelor de calibru mic sau a bombardamentului aerian. Păi, așa inamic aveam noi de înfruntat? Se pusese Zack pe lovituri aeriene și tras cu artileria? Și de ce dracu' ne băteam capul cu camuflatul, când toată chestia în bătaia asta era să-l facem pe Zack să vie drept spre noi? Tembelism total! Tot ce-a fost!

Sunt sigur că la comandă era vreun retardat mucegăit prin Germania, un general din ăia care și-au petrecut anii de activitate încercând să apere Vestul de rusnaci. Fițos și îngust la minte... sătul de atâția ani de hărțuieli pe la granițe. Din ăia a fost sigur, fiindcă tot ce am făcut duhnea a strategie pasivă din Războiul Rece. Știi că au încercat până și să sape tranșee pentru tancuri? Le-au meșterit inginerii cu explozibil niște găuroaie de toată frumusețea, chiar în parcare de la A&P.

Aveați tancuri?

Măi, omule, dar ce n-aveam: tancuri, tanchete, Humvee-uri înarmate cu de toate, de la mitraliere de calibrul cincizeci la mortiere de cele noi, Vasilek. Alea măcar *ar fi putut* fi de folos. Aveam baterii de rachete sol-aer Stinger, aveam și sistemul de podeț portabil AVLB, perfect pentru pârlăiașul adânc de zece centimetri care curgea pe lângă șosea. Aveam o groază de vehicule electronice de război XM5, pline-ochi de radare și dispozitive de bruiaj și... a, da... aveam și ditamai FDL-ul, Familie de Latrine, trântit acolo în mijlocul harababurii. Păi, de ce, când apa

încă avea presiune pe țevi și toaletele mergeau în toate clădirile și casele din zonă? Erau multe chestii în plus pe acolo! Numai rahaturi care blocau circulația și arătau drăguț, și cred că de asta și erau acolo, ca să arate drăguț.

Pentru presă.

Păi, da, la naiba, cred că era măcar un reporter la două sau trei uniforme²⁴. Pe jos și în dube, nu mai știu câte elicoptere de știri se învâртеau... te-ai gândi că la câte erau ar fi putut să ia unu-două și să salveze oameni din Manhattan... da, al dracului, cred că toată povestea a fost pregătită pentru presă, ca să le arătăm ce putere de distrugere avem în mașinăriile noastre verzi... sau maronii... că unele tocmai se întorseseră din deșert, nu apucaseră să le vopsească din nou. Era mult pentru spectacol, nu doar vehiculele, dar și noi. Omule, ne-au băgat în PPOM 4, Poziție Protectivă Orientată spre Misiune, cu costume umflate și măști, din cele care ar trebui să te protejeze în medii radioactive sau cu pericol biochimic.

Credeau superiorii dumneavoastră că virusul se transmitea prin aer?

Dacă asta credeau, atunci de ce nu i-au protejat pe reporteri? De ce „superiorii” ăștia nu i-au înțolit, pe ei și pe toți care se aflau imediat în spatele liniei frontului? Ei stăteau bine mersi, la răcoare și confortabil, în uniforme normale, iar noi asudam sub grămezi de cauciuc, filtre de

²⁴ Deși e o exagerare, datele antebelice au arătat că la Yonkers a existat un raport presă-armată mai ridicat decât pe orice alt câmp de bătaie din istorie.

cărbune și armuri groase și grele. Și ce geniu s-o fi gândit să ne bage în armuri? Că îi zgândărise presa că nu au avut destule în războiul de dinainte? La ce-ți trebuie cască dacă te lupți cu un mort viu? Lor le trebuie căști, nu nouă! Și mai exista și Rețeaua... sistemul de luptă integrată Luptătorul Terestru. Era o chestie electronică ce permitea fiecăruia dintre noi să intre în legătură cu ceilalți și gradatilor să intre în legătură cu noi. La ochi aveai un dispozitiv ce descărca hărți, date GPS, imagini din satelit în timp real. Îți puteai găsi poziția exactă pe câmpul de luptă, poziția prietenilor, a dușmanilor... te și puteai uita pe camera video din arma ta, sau din a oricui, ca să vezi ce-i după vreun boschet sau după colț. Luptătorul Terestru permitea oricărui soldat să aibă informația unui întreg post de comandă și dădea voie postului de comandă să controleze soldații aceia ca pe un singur individ. „Netrocentric“, asta tot auzeam de la ofițerii din fața camerelor. „Netrocentric“ și „hiper-război“. Termeni mișto, dar nu însemnau nici pe dracu' când încercai să sapi o tranșee cu PPOM și armură pe tine, plus Luptătorul Terestru și echipamentul standard de luptă, și toate astea într-una din cele mai călduroase veri înregistrate. Nu-mi vine să cred că mă mai țineam pe picioare când a început să-și facă apariția Zack.

La început doar un șir, câte unu-doi, se bălăngăneau printre mașinile abandonate care blocau șoseaua goală. Măcar refugiații fuseseră evacuați. OK, ăla a fost alt lucru pe care l-au făcut bine. Să alegi un punct de blocaj și să trimiți civilii de acolo, bună treabă. Dar restul...

Zack a început să intre în primul perimetru de foc, cel atribuit proiectilelor cu rază mai lungă. N-am auzit cum se lansau rachetele, casca atenua zgomotele, dar le-am văzut cum se duc spre țintă. Le-am văzut cum se arcuiesc,

cum li se sparge învelișul și ies la iveală bombițele alea. Cam de mărimea unei grenade de mână, antipersonal, cu capacitate antiblindaj limitată. S-au împrăștiat printre inamici și au început să detoneze la contactul cu șoseaua sau cu mașinile abandonate. Rezervoarele de benzină au izbucnit ca niște vulcani mici, ca niște gheizere de foc și de moloz care s-au adăugat la „ploaia de oțel“. Trebuie să fiu cinstit, a fost un iureș, tipii chiuiiau în microfoane, și eu la fel, când am văzut că mortăciunile încep să pice. Aș zice că erau cam treizeci, poate patruzeci sau cincizeci, împrăștiați pe șapte sute de metri de autostradă. Bombardamentul inițial a lichidat cel puțin trei sferturi din ei.

Doar trei sferturi.

[Todd își termină țigareta trăgând din ea lung, cu năduf. Întinde imediat mâna după alta.]

Mda, păi, asta ar fi trebuit să ne-ngrijoreze atunci și acolo. „Ploaia de oțel“ i-a lovit pe toți, până la unul, le-a făcut mațele terci; peste tot numai organe și bucăți de carne, le cădeau din corpuri și ei înaintau... dar împușcături la cap... fiindcă încerci să distrugi creierul, nu corpul, și atâta vreme cât le mergea bibilica și se puteau mișca cât de cât... unii încă mergeau, alții erau prea zob ca să stea pe picioare și se târau. Da, ne-am fi îngrijorat noi, dar nu mai era timp.

Șiragul se transforma într-un șuvoi. Erau cu zecile acum, veneau compact printre mașinile care ardeau. Ce chestie și cu Zack... îți vine să crezi că o să fie mereu înțolit cu hainele bune, de duminică. Așa i-a zugrăvit

presa, nu?... mai ales la început... mortăciuni în costume și rochii, cum ar fi, adică, un eșantion din America de zi cu zi, numai că moartă. Doar că n-arătau deloc așa. Cei mai mulți infectați, primii din ei, cei din primul val, muriseră în timp ce primeau îngrijiri medicale acasă, în paturile lor. Mulți încă aveau halate de spital sau pijamale și cămăși de noapte. Unii erau în izmene sau chiloți... ori goi, o mulțime de goi pușcă. Li se vedeau rănilor, urmele uscate de pe corp, niște despicături care te făceau să tremuri, și băgat în echipamentul ăla în care te coceai.

A doua „ploaie de oțel” n-a avut impact nici pe jumate cât prima, n-a mai explodat niciun rezervor, iar acum morții din șirurile mult mai strânse ajungeau, nu știu cum, să se adăpostească unii pe alții de o posibilă rană la cap. Nu mă temeam, încă nu. Nu eram eu în apele mele, dar eram destul de sigur că o să-mi revin îndată ce Zack intra în perimetrul de foc al armatei.

Iarăși, nici tunurile Paladin nu le-am auzit, erau prea departe pe deal, dar le-am văzut aterizând obuzele. Erau proiectile standard HE 115, cu miez exploziv și cămașă metalică cu fragmentare. N-au făcut pagubă nici cât rachetele!

De ce?

În primul rând că nu apărea efectul de balon. Când o bombă explodează lângă tine, organismul îți plesnește pur și simplu de la fluidele corporale, ca un afurisit de balon. Asta nu s-a întâmplat cu Zack, poate fiindcă are mai puține fluide corporale decât noi ori fiindcă fluidul ăla aduce mai mult a gel. Nu știu. Dar n-au făcut nicio brânză, și la fel și cu efectul TNI.

Traumă Nervoasă Instantanee, cred că așa-i zice. Un alt efect al unei explozii puternice în apropiere. Trauma e uneori atât de mare încât organele, creierul, tot, se deconectează pur și simplu, se închid ca și cum ai apăsa pe butonul de oprit viața. Ceva cu implusuri electrice și nu știu ce. Habar n-am, că doar nu-s vreun futut de doctor.

Dar nu s-a întâmplat?

Nici măcar o dată... nu mă-nțelege greșit... nu e ca și cum Zack a scăpat cu față curată din baraj. Am văzut corpuri făcute terci de explozii, azvârlite-n aer, rupte în bucăți, ba și capete, capete vii cu ochi și fălci care încă mișcau, săltând sus pe cer ca niște dopuri de șampanie... îi doboram la pământ, așa e, dar nu pe atât de mulți și atât de repede cât aveam nevoie!

Suvoiul se făcuse de-acum ca un râu, un potop de corpuri, plescăind, gemând, pășind pe frații lor stâlciți și îndreptându-se încet și sigur spre noi, ca un val ce se mișcă cu încetinitorul.

Următorul perimetru de foc era tirul direct cu arme grele, tunurile de tanc de 120, Bradley-urile cu mitraliere și proiectile antitanc. Au început și Humvee-urile să ragă, cu mortiere, rachete și Mark 19, care-s un fel de mitraliere, dar trag cu grenade. Elicopterele Comanche au coborât vâjâind, ni s-a părut că mai să ne atingă capul, cu mitraliere, cu rachetele Hellfire și cu bateriile Hydra.

A fost abator curat, un nor de materie organică s-a ridicat pe deasupra hoardei.

Nimic nu poate supraviețui la așa ceva, mă gândeam, și așa a și părut pentru puțin timp... până ce tirul a început să moară.

Să moară?

Să se diminueze, să se reducă.

[Rămâne tăcut o clipă, apoi, cu furie, ochii săi își regăsesc concentrarea.]

Nimeni nu s-a gândit la asta, *nimeni*. Să nu-mi vii acum cu povești din alea cu reduceri de bugete și probleme de aprovizionare. Singurul lucru care nu se găsea îndeajuns era bunul-simț, ce mama dracului! Niciunul din ăia de pe la West Point ori Colegiul de Război, medaliați și-n cur, n-a zis „Ei, avem grămezi de arme fițoase, dar avem destul rahat pentru tras cu ele?” Nu s-a gândit nimeni la câtă muniție ar fi nevoie pentru artilerie în cazul unei operațiuni de durată, câte rachete trebuiau, câte încărcături cu mitralii... tancurile aveau chestiile alea zise proiectile cu fragmentare... cam ca niște cartușe uriașe de carabină. Trăgeau cu biluțe de tungsten... nu chiar perfect, risipeau cam o sută de bile pe cap de mortăciune, dar era totuși ceva, în mă-sa! Erau trei de fiecare Abrams, *trei*! Trei într-o magazie în care intrau patruzeci! Restul erau HEAT sau SABOT standard! Știi ce-o să facă un „glonț de argint”, un proiectil de uraniu perforator de blindaj, într-un grup de cadavre ambulante? Nimic! Știi cum e să vezi un tanc de șaizeci și ceva de tone trăgând într-o mulțime, cu rezultate de tot căcatul? Trei proiectile cu fragmentare!

Și șrapnelele? În zilele astea tot auzim despre ele, țepușele alea mici din oțel care transformă orice armă într-o bubuială pe cînste! Vorbim despre ele de parcă-s inventate acum, dar le aveam și hăt, prin Coreea. Le aveam pentru rachetele Hydra și aruncătoarele Mark 19. Imaginează-ți numai un singur 19 trăgând trei sute cincizeci de focuri pe minut, fiecare cu vreo sută de țepușe²⁵. Poate că nu schimba sorții... dar... la naiba cu tot!

Tirul slăbea, Zack venea mai departe spre noi... și frica... o simțeau toți, în ordinele de la comandanții de companii, în felul în care se mișcau oamenii în jurul meu... Vocea aia mică din fundul capului care scheaună fără oprire „rahat, rahat“.

Eram ultima linie de apărare, slăbuță când venea vorba de putere de foc. Ar fi trebuit să luăm în cătare câte un mort care se nimerea să scape din canonada chestiilor mai grele. Poate unul din trei se aștepta să tragă cu arma și unul din zece să elimine vreo țintă.

Veneau cu miile, se scurgeau peste panourile auto-străzii, pe aleile mărginașe, pe lângă case, prin ele... erau tare mulți și gemeau atît de tare că sunetele ne rezonau în căști.

Am tras piedicile armelor, am fixat țintele, a venit ordinul să tragem... Eu eram pușcaș pe SAW²⁶, o mitralieră ușoară cu care ar trebui să tragi în rafale scurte, controlate, să țină cam cât ai spune „mori, nemernicule, mori“. Prima rafală a fost prea joasă. L-am nimerit pe unul fix în piept. L-am văzut cum zboară pe spate, se trîntește de asfalt, apoi se ridică la loc ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Mă, și când se ridică...

²⁵ Proiectilul standard antebelic de 40 mm conținea 115 bucăți de șrapnel.

²⁶ O mitralieră de calibru mic; SAW este prescurtarea de la Squad Automatic Weapon.

[Țigara, neglijată, s-a consumat cu totul. O aruncă și o strivește mecanic.]

Am făcut și eu ce-am putut să-mi controlez tirul, și sfincterul. „Țintește la cap“ îmi tot spuneam. „Ține-ți firea și țintește la cap.“ Și în timpul ăsta SAW-ul meu clănțănea „mori, nemernicule, mori“.

Puteam să-i oprim, ar fi trebuit, tipul și pușca, de atâta ai nevoie, nu? Soldați profesioniști, țintași antrenati... cum de-au trecut totuși? Încă se întreabă asta criticii și Napoleonii de canapea care n-au fost acolo. Crezi că-i așa simplu? Crezi că după ce te-au „antrenat“ să țintești în partea centrală a corpului toată cariera ta militară poți brusc să te faci expert în focuri la cap? Crezi că în costumul ăla strâmt și casca aia cu glugă sufocantă e așa ușor să bagi un încărcător nou sau să rezolvi un blocaj al puștii? Crezi că după ce ai văzut cum minunile alea ale tehnologiei militare moderne își dau duhul și cad în curul lor high-tech, că după ce ai trecut deja prin trei luni de Mare Panică și-ai văzut cum tot ce știai tu că-i realitate e halit de viu de un inamic ce n-ar fi trebuit să existe o să-ți mai păstrezi cumpătul și degetul calm pe trăgaci?

[Împunge cu degetul în direcția mea.]

Ei bine, am făcut-o. Am reușit totuși să ne facem treaba și să-l punem pe Zack să plătească pentru fiecare futut de centimetru! Poate că, dacă aveam mai mulți oameni, mai multă muniție, poate dacă eram lăsați să ne facem treaba...

[Strânge degetul la loc în pumn.]

Luptătorul Terestru, marele luptător high-tech, super-mega-netrocentricul pulii. Era și așa destul de rău să vezi ce-i în fața ta, dar camerele de altitudine arătau și cât de groaznic de mare era hoarda cu adevărat. Ne confruntam noi cu mii, dar după ei mai erau milioane! Nu uita că vorbim despre grosul infecției din New York City! Era doar capul unui ditamai șarpele de nemorți, care se întindea până hăt, departe, tocmai până în Times Square! N-aveam nevoie să vedem asta. Eu nu voiam să văd asta! Vocea aia mică și speriată nu mai era așa de mică. „Căcat, CĂCAT!“ Și brusc nici nu mai era doar în capul meu. O auzeam în căști. De fiecaare dată când câte un tolmăc nu se putea controla, Luptătorul Terestru se asigură că restul auzea tot. „Sunt prea mulți!“ „Tre’ să ne cărăm dracului de-aici!“ Cineva din alt pluton, nu știam cum îl cheamă, a început să zbiere „L-am lovit în cap și n-a murit! Îi lovești în cap și nu mor!“ Sunt sigur că nu nimerise creierul, se mai întâmplă, un glonț care doar a trecut razant prin craniu... dacă ar fi fost calm și și-ar fi folosit creierul propriu, și-ar fi dat seama. Panica e și mai molipsitoare decât germele Z, și Luptătorul Terestru cel minunat a făcut ca germele ăsta să se transmită pe calea aerului. „Cum?“ „Nu mor?“ „Cine-a spus asta?“ „L-ai împușcat în cap?“ „Să-mi bag picioarele! Țștia-s indestructibili!“ Auzeai din astea în toată rețeaua, cum se scăpau pe ei de frică.

„Toată lumea ciocu’ mic!“ a urlat cineva. „Mențineți formația! Ieșiți din rețea!“ era o voce de om mai în vârstă, te prindeai de asta, dar brusc a fost acoperită de țipete și dispozitivul meu vizual, cred că și ale celorlalți, s-a umplut de imaginea unei guri din care țâșnea sângele, cu dinții rupți. Imaginea era a unui tip din curtea unei case, dincolo de perimetrul nostru. Proprietarii lăsaseră probabil încuiate acolo câteva rubedenii reanimate când

o șterseseră. Poate că șocul de la explozii o fi slăbit ușile sau ceva, fiindcă au năvălit afară și s-au năpustit direct pe bietul amărât. Camera video de la armă a înregistrat toată chestia, căzută într-o poziție perfectă. Erau cinci, un bărbat, o femeie, trei copii; l-au țintuit pe spate, bărbatul i s-a suit pe piept, copiii îl apucaseră de brațe și încercau să muște prin costum. Femeia i-a smuls masca, vedeai groaza din ochii băiatului. N-o să uit în veci cum a țipat când i-a mușcat bărbia și buza de jos. „Sunt în spatele nostru!” striga cineva. „Ies din case! S-a rupt linia! Sunt peste tot!” Imaginea s-a întunecat brusc, tăiată extern, și a revenit vocea, vocea de tip mai în vârstă... „Nu intrați în rețea!” a ordonat încercând din răspuțeri să-și stăpânească vocea, apoi legătura s-a întrerupt.

Sunt sigur că trebuie să fi durat mai mult de câteva secunde, altfel n-avea cum, chiar dacă bâzâiau deja pe deasupra noastră, dar chiar după ce transmisia s-a întrerupt cerul s-a umplut ochi cu JSF-uri²⁷. Nu le-am văzut să lanseze vreo încărcătură. Eram pe fundul gropii mele și înjuram armata și pe Dumnezeu și mâinile mele, că nu săpaseră mai adânc. S-a zguduit pământul și cerul s-a înnegrit. Erau resturi peste tot, pământ și cenușă și chestii care ardeau și îmi treceau pe deasupra capului. Am simțit că se lasă ceva pe omoplații mei, moale și greu. M-am răsucit și era un cap, pe trunchiul lui, negru tăciune și fumegând, care tot încerca să mai muște! I-am ars un picior și m-am cărat din gaura mea la câteva secunde după ce au terminat de tras cu rachetele.

M-am trezit că mă holbez la un nor de fum negru, pe unde fusese hoarda. Șoseaua, casele, totul era acoperit de norul ăsta de miez de noapte. Îmi amintesc vag că și alții

²⁷ JSF: Joint Strike Fighters, avioane multirol. (N.t.)

ieșeau din tranșeele lor, că se deschideau trapele la tancuri și Bradley-uri și toată lumea stătea și se holba în negură. A fost un moment de nemișcare și tăcere care în mintea mea a durat ore întregi.

Și-apoi au apărut prin fumăraie, ca niște monștri dintr-un coșmar de copil! Unii fumegau, alții ardeau încă, unii se târau, alții se trăgeau pe burțile spintecate... poate unu din douăzeci mai era în stare să se miște, situație în care mai rămâneau... la naiba... câteva mii? Și în spatele lor, amestecându-se cu ei și împingând spre noi neconținut, milionul care mai rămăsese, ăia pe care loviturile aeriene nu-i atinseseră măcar!

Și atunci s-a rupt linia. Nu-mi amintesc totul clar. Văd niște străfulgerări: oameni care fug, gâfâieli, reporteri. Țin minte un jurnalist cu o mustață mare, pe oală, cum încerca să tragă din buzunar un pistol Beretta, înainte ca trei mortăciuni în flăcări să-l tragă în jos... mi-amintesc și pe unul care încerca să forțeze portiera unei dube de știri, cum a sărit înăuntru, a azvârlit afară o reporteriță drăguță, blondă, și-a încercat să demareze, până ce un tanc i-a strivit pe amândoi. Două elicoptere de știri s-au izbit unul într-altul și ne-au furnizat și nouă niște ploaie de oțel. Un pilot de Comanche... mare curaj pe băiat, respect... a încercat să-și întoarcă elicea spre inamicii care veneau. Lamele au deschis o cărare prin ei, până ce a dat peste o mașină și aparatul s-a dus de-a rostogolul peste A&P. Împușcături... o nebunie... la întâmplare... m-am ales cu un glonț în stern, în mijlocul plăcii centrale a armurii. A fost de parcă aș fi intrat în fugă într-un zid, chiar dacă nu mișcasem deloc. M-a dat pe spate, nu puteam să respir, și chiar atunci un fraier a aruncat o grenadă luminoasă în fața mea.

Lumea era albă, îmi țiuiam urechile. Am încremenit... simțeam mâini care mă apucă, mă strâng de brațe. Am dat din picioare și cu pumnii, am simțit cum se face cald și ud între picioare. Am răcnit, dar nu-mi auzeam vocea. Alte mâini, mai puternice, încercau să mă ridice și să mă ducă undeva. Dat din picioare, zbatut, înjurat și bocit... și brusc m-a pocnit un pumn în falcă. Nu m-a dărâmat, dar m-am simțit relaxat deodată. Erau tovarășii mei. Zack nu dă cu pumnul. M-au cărat în cel mai apropiat Bradley. Mi s-a limpezit vederea cât să văd că geana de lumină a dispărut când s-a închis trapa.

[Întinde mâna după încă un Q, apoi decide, brusc, să renunțe.]

Știu că istoricilor „profesioniști” le place să vorbească despre Yonkers și să zică ce „eșec catastrofic al sistemului militar modern” a fost, cum a dovedit vechiul adagiul că armatele învață perfect arta de a lupta într-un război exact la timp ca să-l prindă pe următorul. Eu personal cred că astea-s bălării. Sigur, n-am fost pregătiți, instrumentele, antrenamentul, tot ce-am zis până acum, futaiul ăsta dement, la grămadă, dar nu armele care-au eșuat au pus armata pe fugă. E de când... nu știu, cred că de când e războiul pe lume. Frica, mă, e frică și-atât, și n-ai nevoie de unul ca Sun Tzu ca să știi că lupta adevărată nu înseamnă să-l omori sau să-l rănești pe tipul celălalt, înseamnă să-l sperii pe celălalt cât s-o lase baltă. Îngenuncheați-le spiritul, asta e deviza oricărei armate de succes, de când se pictau triburile pe fețe până la „blitzkrieg” ori... cum îi ziceau primei operațiuni din al doilea război din Golf, „Șoc și Groază”? Perfect nume, „Șoc și Groază!” Dar ce te faci

dacă inamicul nu poate fi șocat și-ngrozit? Nu că nu vrea, dar *nu poate* biologic! Asta s-a întâmplat în ziua aceea lângă New York City, ăsta-i eșecul care mai că ne-a făcut să pierdem afurisitul de război. Faptul că nu-l puteam șoca și îngrozi pe Zack s-a întors asupra noastră, și așa a ajuns Zack să ne șocheze și să ne sperie el pe noi! Nu se tem! Orice facem, oricâți am omorî, n-o să se teamă în vecii vecilor!

Yonkers ar fi trebuit să refacă încrederea poporului american, și în loc de asta noi, practic, le-am spus să-și ia adio de la viață. Dacă nu era Planul Sud-african, cred că acum ne bălăngăneam și mormăiam cu toții.

Ultimul lucru pe care mi-l amintesc a fost că Bradley-ul a fost azvârlit ca o mașinuță de jucărie. Nu știu unde a fost impactul, dar cred că aproape. Sunt sigur că, dacă aș mai fi stat acolo afară, expus, nu mai apucam ziua de azi.

Ai văzut vreodată efectele unei arme termobarice? Ai întrebat pe vreunul cu epoleți despre ele? Îmi tai coaiele dacă ți-au spus tot adevărul. Auzi chestii despre căldură și presiune, despre mingea de foc care continuă să se extindă, să explodeze, să distrugă și să ardă tot în cale. Căldură și presiune, asta înseamnă termobaric. Cam nașpa sună, nu? Dar n-o să auzi de efectul imediat de după, de vacuumul care se creează când mingea de foc se contractă brusc. Oricine a scăpat cu viață o să se trezească cu aerul supt din plămâni, sau — și asta n-o să recunoască ei *niciodată* — cu plămânii ieșiți pe gură. Evident că nimeni nu trăiește destul ca să ajungă să spună genul ăsta de poveste de groază, de aia s-a și descurcat Pentagonul să ascundă adevărul, dar, dacă vezi vreodată o poză cu vreo mortăciune, sau chiar un exemplar real, umblător, care să-și bălăngăne

amândoi plămânii și gâtlejul în josul buzelor, nu uita să-i dai numărul meu de telefon. Mă bucur întotdeauna să mă văd cu încă un veteran de la Yonkers.

Robben Island, provincia Cape Town,
Statele Unite ale Africii de Sud

*[Xolelwa Azania mă întâmpină la masa de scris și mă invită să trec în locul lui, ca să mă bucur de briza răcoroasă a oceanului care îi bate în fereastră. Se scuză pentru „dezordine” și insistă să-și ia notițele de pe birou înainte să continue. Dl Azania e la volumul al treilea al cărții **Pumnul de curcubeu: Africa de Sud în război**. Cartea e chiar despre subiectul discuției noastre, punctul de cotitură al luptei împotriva morților vii, momentul în care țara lui a reușit să se depărteze de marginea prăpastiei.]*

*Lipsit de pasiune, o expresie destul de mundană pentru a descrie una dintre figurile cele mai controversate ale istoriei. Unii îl slăvesc ca salvator, alții îl urgisesc ca pe un monstru, dar dacă l-ai întâlnit vreodată pe Paul Redeker, dacă ai discutat opiniile lui despre lume și problemele ei sau, mai important, soluțiile la problemele pe care le-a adus molima, probabil că singurele cuvinte potrivite pentru impresia pe care ți-o face omul ar fi *lipsit de pasiune*.*

Paul a crezut mereu, ei bine, poate că nu mereu, dar măcar pe parcursul vieții sale de adult, că defectul fundamental al umanității era emoția. Avea obiceiul să spună că inima ar trebui să existe doar pentru a pompa sânge la creier și că orice altceva era o pierdere de timp și energie. Lucrările sale de la universitate, pe tema „soluțiilor” alternative la controverse istorice și sociale, l-au adus mai întâi în atenția guvernului din perioada apartheidului. Mulți psihobiografi au încercat să-i lipească eticheta de „rasist”, însă, chiar cu cuvintele lui, „rasismul este un reziduu regretabil al emoției iraționale”. Alții au susținut că, pentru ca un rasist să urască un grup, ar trebui, în schimb, să iubească un altul. Redeker credea că și iubirea, și ura sunt irelevante. Pentru el erau „impedimente ale condiției umane” și, din nou cu vorbele lui, „imaginați-vă ce am putea realiza dacă rasa umană și-ar împărtăși doar umanitatea”. Rău? Majoritatea ar spune că da, doar că alții, mai ales un grup mic din centrul puterii de la Pretoria, credeau că e vorba despre „o sursă neprețuită de intelect eliberat”.

Era pe la începutul anilor 1980, o perioadă critică pentru guvernarea apartheid. Țara se odihnea pe un pat de cuie. Aveai Congresul Național African, aveai Partidul Libertății Inkatha, erau și extremiști de dreapta din rândul populației afrikaner care abia așteptau să se revolte și să declanșeze un întreg circ rasial. La granițe, Africa de Sud avea doar națiuni ostile și, în cazul Angolei, sprijinită de sovietici și mânată de Cuba, război civil. La combinația asta adăugați o izolare întreținută de democrațiile vestice (care includea și câteva importante embargouri la cumpărarea de arme) și nu mai este o surpriză că în mintea Pretoriei era mereu prezent spectrul luptei pentru supraviețuire, până la ultimul om.

De aceea l-au angajat pe domnul Redeker să revizuiască planul guvernamental ultrasecret numit „Planul Portocaliu“. „Portocaliul“ exista de când guvernul de apartheid venise la putere, în 1948. Era scenariul apocaliptic pentru minoritatea albă a țării, planul de a face față unei revolte totale a populației africane indigene. Fusesse actualizat cu perspective strategice noi de-a lungul anilor. La fiecare deceniu situația devenea din ce în ce mai sumbră. Cu sporirea numărului de state independente din zonă și cu multiplicarea numărului de voci care militau pentru libertate și care se făceau auzite din rândurile majorității, cei din Pretoria și-au dat seama că o confruntare nu ar duce doar la sfârșitul guvernării albilor, dar și la sfârșitul albilor înșiși.

Aici a intrat în scenă Redeker. A revizuit Planul Portocaliu, care, în varianta lui completă din 1984, era strategia de supraviețuire în ultimă instanță pentru populația de afrikaner. Nu a fost ignorată nicio variabilă. Populație, teren, resurse, logistică... Redeker nu doar că a îmbunătățit planul incluzând armele chimice din Cuba și opțiunile nucleare ale țării sale, dar, de asemenea, și acest lucru a făcut „Portocaliul optzeci și patru“ atât de istoric, a introdus și o evaluare a numărului de afrikaneri care aveau să fie salvați și a celor care trebuiau sacrificați.

Sacrificați?

Redeker credea că încercarea de a-i proteja pe toți ar fi depășit resursele guvernului și le-ar fi făcut inutilizabile, condamându-se astfel întreaga populație. A comparat asta cu supraviețuitorii de pe un vapor care se scufundă, care răstoarnă barca de salvare fiindcă nu există, pur și

simplicu, loc pentru toți. A inclus în evaluare venitul, coeficientul de inteligență, fertilitatea și o listă întreagă de „calități dezirabile”, inclusiv poziționarea subiectului față de o eventuală zonă de criză. „Prima victimă a conflictului trebuie să fie propriul nostru sentimentalism”, așa începea concluzia finală a propunerii lui, „deoarece supraviețuirea sa ar însemna distrugerea noastră”.

„Portocaliu optzeci și patru” a fost un plan bine întocmit. Era clar, logic, eficient și l-a făcut pe Paul Redeker unul dintre cei mai huliți oameni din Africa de Sud. Primii săi dușmani erau unii dintre afrikanerii mai radicali, fundamentalisti, ideologii rasiști și ultrareligioșii. Mai apoi, după căderea apartheidului, numele său a ajuns cunoscut în rândurile populației obișnuite. Bineînțeles că a fost invitat să apară la audierile cu „Adevărul și Reconcilierea” și bineînțeles că a refuzat. „N-o să pretind că am o inimă doar ca să-mi salvez pielea”, a declarat public, adăugând: „Nu contează ce aş face, o să vină după mine oricum”.

Și așa a și fost, deși probabil nu în maniera la care s-ar fi așteptat Redeker. A fost în timpul Marii Panici de la noi, care a început cu câteva săptămâni înainte de a voastră. Redeker era vârat în cabana Drakensberg, pe care și-o cumpărase cu banii câștigați din postura de consultant de afaceri. Îi plăceau afacerile. „Un singur scop, suflet deloc” era o vorbă de-a lui. N-a fost surprins când ușa i-a sărit din țâțâni și în casă au dat buzna angajați ai Agenției Naționale de Informații. I-au verificat numele, identitatea, acțiunile din trecut. L-au întrebat de-a dreptul dacă el concepute „Portocaliu optzeci și patru”. A răspuns firesc, fără emoție. Bănuia și accepta o răzbunare de ultim moment; lumea oricum se ducea de râpă, n-ar fi stricat să fie doborâți niște „draci de-ai apartheidului” mai întâi.

Dar nu reușise să prevadă felul în care și-au coborât deodată armele și cum și-au scos măștile de gaze agenții. Erau de toate culorile: negri, asiatici, mulatri, ba chiar și un alb, un afrikaner înalt care a pășit în față și, fără să-și spună numele sau gradul, a întrebat răstit... „Omule, ai un plan pentru chestia asta. Nu-i așa?”

Redeker lucrase într-adevăr la o soluție proprie pentru epidemia de nemorți. Ce să fi făcut altceva în ascunzătoarea aceea izolată? Fusesse un exercițiu intelectual, nu credea că avea să mai rămână cineva să o citească. Nu avea nume fiindcă, după cum a explicat mai târziu, „numele există doar ca să distingă ceva de altceva” și, până atunci, nu mai existase un asemenea plan. Redeker ținuse, din nou, seama de toate, nu doar de situația strategică a țării, dar și de fiziologia, comportamentul și „doctrina de luptă” ale morților vii. Puteți găsi Planul Redeker în orice bibliotecă publică, dar uitați câteva din punctele fundamentale:

Mai întâi, nu exista nicio cale pentru a fi salvați toți. Epidemia era prea extinsă. Forțele armate fuseseră deja prea slăbite pentru a izola eficient amenințarea și, împrăștiate așa prin toată țara, ar fi ajuns tot mai slăbite pe zi ce trecea. Forțele noastre trebuiau consolidate, retrase într-o „zonă sigură” specială, protejată la modul ideal de obstacole naturale precum munți, râuri; putea fi chiar și o insulă. Odată concentrate în zona respectivă, trupele puteau eradica infestarea dintre granițele acesteia, apoi să folosească resursele aflate la dispoziție pentru a o apăra de alte asalturi ale morților vii. Era prima parte a planului și avea tot atâta sens ca și o retragere militară convențională.

Partea a doua se ocupa de evacuarea civililor și n-ar fi putut fi închipuită decât de Redeker. Doar o mică parte a populației civile, considera el, putea fi evacuată în zona

sigură. Oamenii respectivi urmau să fie salvați nu doar pentru a furniza forță de muncă pentru o eventuală reinstaurare a economiei de război, ci și pentru a prezerva legitimitatea și stabilitatea autorităților, pentru a le arăta celor aflați deja înăuntrul zonei că liderii „au grijă de ei”.

Evacuarea asta parțială mai avea un motiv, unul deosebit de logic și de întunecat care, cred mulți, o să-i asigure lui Redeker un loc de frunte în panteonul iadului. Cei lăsați în urmă urmau să fie mânați în zone speciale, izolate. Ei aveau să fie „momeală umană”, să-i distragă pe nemorți de la urmărirea armatei care se retrăgea în zona sigură. Redeker a susținut că acești refugiați izolați și neinfecțați trebuiau ținuti în viață, bine apărați și chiar aprovizionați, dacă se putea, pentru a ține hoardele de nemorți fixate în zonă. Vedeți geniul, demența? Să ții oamenii prizonieri fiindcă „zombi care îi asediază pe acei supraviețuitori vor diminua numărul celor care se aruncă asupra sistemului nostru defensiv”. În momentul acela agentul afrikaner l-a privit cu luare-aminte pe Redeker, și-a făcut cruce și a zis: „Doamne ajută, omule”. Altul a spus: „Dumnezeu să ne ajute pe toți”. Era negrul care părea șeful operațiunii. „Și acum să-l scoatem de aici.”

În câteva minute se aflau deja în elicopter cu direcția Kimberley, chiar baza subterană unde Redeker scrisese „Portocaliul optzeci și patru”. A fost introdus într-o ședință a ce mai rămăsese din cabinetul președintelui, unde raportul său a fost citit cu voce tare. Să fi auzit rumoarea, cum ridica vocea ministrul Apărării. Era zulu de etnie, un bărbat feroce care ar fi preferat să lupte în stradă decât să fugă într-un buncăr.

Vicepreședintele era mai preocupat de relațiile publice. Nu voia să-și imagineze cât avea să-i valoareze

pielea dacă veștile despre acest plan ar fi ajuns la urechile populației.

Președintele a interpretat totul ca pe o insultă la adresa lui. L-a luat la propriu de guler pe ministrul Siguranței și l-a întrebat de ce naiba i-l adusesse pe criminalul ăsta de război dement și rasist.

Ministrul a început să se bâlbâie că nu pricepea de ce e așa de supărat președintele, mai ales că el dăduse ordinul să fie găsit Redeker. Președintele, gesticulând amplu, a răcnit că nu dăduse nicicând un asemenea ordin, apoi, de undeva din sală, o voce slabă a zis: „Eu l-am dat“.

Stătuse lipit de perete; se ridicase acum, gârbovit de vârstă, în baston, dar cu spiritul la fel de puternic și de viu ca întotdeauna. Bătrânul om de stat, părintele democrației noastre, omul pe nume Rolihlahla, nume tradus de unii, de-a dreptul, cu „Beleaua“. Când s-a ridicat el, s-au ridicat și ceilalți, mai puțin Paul Redeker. Bătrânul l-a ținut cu privirea, a zâmbit cu acea mijire a ochilor atât de faimoasă în lumea întreagă și a rostit: „Molo, mhlobo wam“. „Bun venit, persoană din regiunea mea.“ S-a îndreptat încetișor spre Paul, s-a întors spre guvernul Africii de Sud, a luat din mână albului paginile scrise și a rostit cu o voce puternică și tinerească: „Planul ăsta o să ne salveze poporul“. Apoi, indicându-l cu mâna pe Paul, a spus: „*Omul* ăsta o să ne salveze poporul“. Și apoi a venit momentul acela, pe care istoricii o să-l dezbată până ce o să dispară din amintire. L-a îmbrățișat pe albul afrikaner. Pentru ceilalți nu era decât îmbrățișarea lui obișnuită, strânsă, dar pentru Paul Redeker... Știu că majoritatea psihobiografilor îl zugrăvesc și acum ca pe un individ fără suflet. E o noțiune general acceptată. Paul Redeker: fără sentimente, fără compasiune, fără inimă. Și totuși unul dintre autorii noștri cei mai

respectați, vechiul prieten și biograf al lui Biko, postulează că Redeker era de fapt un om extrem de sensibil, prea sensibil, de fapt, pentru viața în Africa de Sud guvernată de apartheid. Insistă că jihadul lung de-o viață al lui Redeker contra emoțiilor era singurul fel de a-și proteja sănătatea mentală de ura și brutalitatea la care asista zilnic. Nu se știe prea multe despre copilăria lui Redeker, nici măcar dacă a avut părinți ori dacă a fost crescut de stat, dacă a avut prieteni sau a fost vreodată iubit. Cei care-l știau de la muncă aveau probleme în a-și aminti vreo interacțiune socială sau orice fel de atitudine fizică denotând afecțiune. Îmbrățișarea părintelui națiunii, emoția adevărată pătrunzând prin scutul său impenetrabil...

[Azania zâmbește jenat.]

Poate că-i prea sentimental totul. Din câte știm, era un monstru fără inimă și îmbrățișarea bătrânului n-a avut niciun impact. Dar vă pot spune că aceea a fost ultima zi în care cineva l-a mai văzut pe Paul Redeker. Nici acum nu se știe exact ce s-a ales de el. Atunci am intrat eu în joc, în săptămânile de haos în care se implementa Planul Redeker. A durat ceva să-i conving, dar odată ce i-am convins că lucrasem mulți ani cu Paul Redeker și că, mai important, îi înțelegeam modul de a gândi mai bine decât orice om rămas viu în Africa de Sud, cum ar fi putut să refuze? Am lucrat la retragere și după aceea, în lunile de consolidare, și apoi până la sfârșitul războiului. Măcar mi-au apreciat serviciile, altfel de ce mi-ar fi oferit condiții atât de luxoase? *[Zâmbește.]* Paul Redeker, înger și demon. Unii îl urăsc, alții îl venerază. Eu îl compătimesc și atât. Dacă mai există pe undeva, sper sincer că și-a găsit pacea.

[După ce sunt îmbrățișat la despărțire, sunt condus la feribotul ce mă va duce pe continent. Securitatea e strictă; arăt ecusonul de acces. Paznicul alb, înalt, mă fotografiază din nou. „Omule, trebuie grijă mare“, îmi spune înmânându-mi stiloul. „Multă lume pe-aici vrea să-l trimită în iad.“ Semnez lângă numele meu, sub sigla Institutului Psihiatric din Robben Island. NUMELE PACIENTULUI VIZITAT: PAUL REDEKER.]

Armagh, Irlanda

[Deși nu este el însuși catolic, Philip Adler s-a alăturat puhoaielor de vizitatori ai refugiului de război al Papei. „Nevastă-mea e bavareză“, explică în barul hotelului nostru. „A trebuit să facă pelegrinajul la catedrala Sfântul Patrick.“ E prima lui ieșire din Germania de când s-a terminat războiul. Întâlnirea noastră este accidentală. Nu obiectează când pornesc reportofonul.]

Hamburgul era puternic infectat. Erau pe străzi, prin clădiri, curgeau din Neuer Elbtunnel. Încercasem un baraj cu vehicule civile, dar se strecurau prin orice fel de spațiu ca niște viermi umflați și sângeroși. Erau și refugiați peste tot. Unii veniseră tocmai de prin Saxonia, crezând că o să scape pe mare. Navele plecaseră de mult, portul era un dezastru. Aveam mai bine de o mie de oameni izolați la

Reynolds Aluminiumwerk și cel puțin de trei ori pe atât la terminalul Eurokai. Fără mâncare, fără apă potabilă, stăteau și așteptau să fie salvați, cu morții foșgăind pe afară și nu știu câți infectați înăuntru.

Rada portului era plină-ochi cu cadavre, dar cu cadavre care încă mișcau. Îi împinseserăm în radă cu tunuri cu apă antirevoltă; economiseam muniție și puteam păstra și străzile curate. A fost o idee bună, până ce s-a dus presiunea din hidranți. Ne pierduserăm și comandantul cu două zile înainte... accident prostesc. Unul dintre ai noștri a împușcat un zombi care era aproape călare pe el. Glonțul a trecut prin căpățâna creaturii și a dus cu el bucățele de țesut bolnav pe cealaltă parte, apoi a nimerit în umărul colonelului. Nebunie, nu? Mi-a predat comanda sectorului înainte să moară. Prima mea însărcinare oficială a fost să-l lichidez.

Stabilisem cartierul general în hotelul Renaissance. Un amplasament decent, perimetre de tragere bune și spațiu suficient pentru unitatea noastră și câteva sute de refugiați. Oamenii mei, cei care nu erau implicați în apărarea baricadelor, încercau să transforme în felul ăsta și alte clădiri similare. Fiindcă șoselele erau blocate și trenurile nu operau, am considerat că mișcarea cea mai bună era să sechestrez cât mai mulți civili cu putință. Ajutorul avea să vină, era doar o chestiune de timp.

Eram pe punctul să organizez o căutare ca să găsim obiecte ce puteau fi transformate în arme albe, fiindcă rămăsesem în pană de muniție, când a venit ordinul de retragere. Nu era ceva neobișnuit. Unitatea noastră se retrăsese neconținut încă din primele zile ale Panicii. Totuși era neobișnuit locul. Divizia folosea coordonate cu latitudine și longitudine, pentru prima dată de când începuseră problemele. Până atunci folosiseră pur și simplu nume civile,

pe un canal deschis; era pentru ca refugiații să știe unde să se adune. Acum era vorba de o transmisie codificată și de o hartă care nu mai fusese folosită de la sfârșitul Războiului Rece. A trebuit să verific de trei ori coordonatele ca să mă conving. Ne trimiseseră la Schafstedt, ceva mai la miazănoapte de Nord-Ostsee Kanal. Al naibii, putea să fie și Danemarca!

Aveam totodată ordine stricte să *nu* deplasăm civilii. Și mai rău, ni se ordonase să *nu-i* informăm despre plecarea noastră! Nu avea niciun sens. Voiau să ne tragem spre Schleswig-Holstein, dar să lăsăm refugiații în urmă? Voiau să lăsăm totul și s-o luăm la goană? Trebuia să fie vreo greșală.

Am cerut confirmarea. Am primit-o. Am cerut-o iar. Poate greșiseră ceva cu harta sau schimbaseră codurile fără să ne spună. (N-ar fi fost prima oară când greșeau.)

M-am trezit apoi că stau de vorbă cu generalul Lang, comandantul întregului front de nord. Îi tremura vocea. Auzeam asta cu tot zgomotul de împușcături. Mi-a zis că ordinele nu erau greșite, că trebuia să încolonez ce mai rămăsese din garnizoana Hamburg și să pornesc imediat spre nord. Nu se poate așa ceva, mi-am spus. Simpat, nu? Puteam să accept orice altceva se întâmpla, faptul că niște cadavre se ridicau ca să consume lumea, dar asta... să urmez ordine care ar fi cauzat indirect un masacru...

Păi, da, sunt eu soldat bun, dar sunt și vest-german. Înțelegeți diferența? În Est li se spusese că nu sunt responsabili pentru atrocitățile din al Doilea Război Mondial, că, în calitate de buni comuniști, erau victime ale lui Hitler în aceeași măsură ca și ceilalți. Pricepeți de ce naziștii rași în cap și protofasciștii se găseau mai degrabă în Est? Nu simțeau responsabilitatea trecutului, nu în felul în care

o simțeam noi în Vest. Încă de la naștere eram învățați să îndurăm povara rușinii bunicilor noștri. Eram învățați că, deși purtam o uniformă, datoria noastră supremă era față de conștiința noastră, indiferent de consecințe. Așa am fost crescut și așa am reacționat. I-am spus lui Lang că nu puteam, cu conștiința curată, să-i ascult ordinul, că nu puteam să-i las pe oamenii aceia fără apărare. Când a auzit asta s-a făcut foc. Mi-a zis că *trebuia* să respect instrucțiunile primite sau aveam să fiu atât eu, cât și oamenii mei, acuzați de trădare și judecați cu „eficiență rusească”. *Aici s-a ajuns*, m-am gândit atunci. Auziserăm toți ce se întâmplase... revoltele, tulburările sociale, decimările. M-am uitat la băieții ăștia din jurul meu, de optsprezece-nouăsprezece ani, osteniți, speriați și luptând pentru viețile lor. Nu le-am putut face asta. Am dat ordinul de retragere.

Cum au reacționat?

N-au fost plângeri, cel puțin mie nu mi s-au plâns. S-au certat un pic între ei. M-am prefăcut că nu observ. Și-au făcut datoria.

Și civilii?

[*Pauză.*] Ne-au făcut albie de porci. „Unde plecați?” strigau din clădiri. „Veniți înapoi, lașilor!” Am încercat să răspund. „Nu, ne întoarcem după voi”, am zis. „Venim mâine cu mai mulți oameni. Stați pe loc, ne întoarcem mâine.” Nu m-au crezut. „Mincinos nenorocit!” mi-a strigat o femeie. „Îmi lași copilașul să moară!”

Cei mai mulți n-au încercat să ne urmeze, erau prea îngrijorați de zombii de pe străzi. Câțiva, mai curajoși,

s-au agățat de transportoarele noastre blindate. Au încercat să ajungă la trape. I-am dat jos. A trebuit să ne grăbim fiindcă cei blocați în clădiri au început să arunce cu lucruri, lămpi, mobilă, în capul nostru. Un soldat de-al meu a fost lovit cu o găleată plină cu dejecții umane. Am auzit un glonț răpăind pe Marderul meu.

Pe drumul de ieșire din oraș am trecut pe lângă ultima dintre noile noastre unități de Reacție Rapidă și Stabilizare. Fuseseră boțiți tare pe la începutul săptămânii. Pe atunci nu știam, dar erau printre acele unități considerate dispensabile. Aveau ordinul să ne acopere retragerea, să împiedice prea mulți zombi, sau refugiați, să se ia după noi. Li se ordonase să reziste până la capăt.

Comandantul lor stătea în picioare, ridicat prin cupola unui vehicul Leopard. Îl cunoșteam. Luptaserăm împreună în Bosnia, în trupele IFOR ale NATO. E poate melodramatic să zic că mi-a salvat viața, dar a încasat un glonț sârbesc care, sunt sigur, îmi era destinat mie. Îl văzusem ultima oară într-un spital din Sarajevo, glumind despre cum o să scape din casa aceea de nebuni pe care o numeau țară. Și acum iată-ne, mărșăluind pe autostrada distrusă, în inima țării noastre. Ne-am privit în ochi, ne-am salutat. M-am ghemuit la loc în blindat și m-am prefăcut că mă uit pe hartă, ca șoferul să nu-mi vadă lacrimile. „Când ne întoarcem“, mi-am zis, „o să-l omor pe ticălosul ăla“.

Pe generalul Lang.

Plănuisem totul. Nu aveam să arăt furios, ca să nu-i dau vreun motiv de alertă. Urma să-i transmit raportul și să cer scuze pentru conduita mea. Poate voia să-mi țină și vreun discurs moralizator, să încerce să explice sau să justifice retragerea noastră. Bun, m-am gândit, în cazul

ăsta o să-l ascult cu răbdare, să-l fac să se relaxeze. Apoi, când se ridică să dea mâna cu mine, aveam să scot pistolul din toc și să-i zbor creierii ăia de estic pe harta care a fost odată a țării noastre. Se putea să fie și membrii comandamentului pe acolo, marionetele celelalte care „nu făceau decât să execute ordinele”. I-aș fi terminat pe toți înainte să mă doboare! Era perfect. N-aveam de gând să merg ca oaia la tăiere, ca un băiețuș din Hitlerjugend. Aveam să-i arăt eu lui, și celorlalți, ce înseamnă să fii un adevărat Deutsche Soldat.

Dar nu așa s-au petrecut lucrurile.

Nu. Am reușit într-adevăr să pătrund în biroul generalului Lang. Eram ultima unitate de dincoace de canal. O așteptase. Imediat ce a sosit raportul s-a așezat la birou, a semnat câteva ordine finale, a scris și a sigilat o scrisoare către familie, după care și-a tras un glonț în creier.

Nenorocitul. Acum îl urăsc și mai mult decât îl uram pe drumul dinspre Hamburg.

De ce?

Fiindcă acum pricep de ce a făcut ce-a făcut, detaliile Planului Prochnow²⁸.

N-ar fi trebuit să-l simpatizați aflând toate acestea?

Glumiți? Tocmai de asta îl urăsc! Știa că era doar primul pas al unui război lung și că o să avem nevoie de oameni ca el ca să ne ajute să câștigăm. Laș nenorocit.

²⁸ Versiunea germană a Planului Redeker.

Mai știți ce ziceam despre felul în care ești legat de conștiința proprie? Nu poți da vina pe altcineva, nici pe creatorul planului, nici pe superiorul în grad, pe nimeni în afară de tine. Trebuie să-ți faci alegerile proprii și să trăiești chinându-te zi după zi cu consecințele acelor alegeri. Și el o știa. De aceea a dezertat, de aceea i-a lăsat baltă pe civilii aceia. Vedea drumul întinzându-se înaintea, un drum abrupt și înșelător ca o cărare de munte. Trebuia să urcăm cu toții cărarea aceea și să târâm după noi bolovanul faptelor noastre. El n-a putut. Greutatea era prea mare pentru el.

Sanatoriul pentru veterani Evcenko,
Odessa, Ucraina

[Încăperea nu are ferestre. Neoane tulburi, fluorescente, luminează pereții de beton și culcușurile nespălate. Pacienții de aici suferă mai ales de probleme respiratorii, mult înrăutățite de lipsa oricărui tratament. Nu există doctori, iar asistentele și infirmierii nu pot face mare lucru pentru a ușura suferințele bolnavilor. Camera, măcar, e caldă și uscată, un lux fabulos pentru o țară aflată în miez de iarnă. Bohdan Taras Kondratiuk stă în fund pe patul lui din capătul salonului. Fiind erou de război, are atârnat un cearșaf pentru intimitate. Tușește în batistă înainte de a vorbi.]

Haos. Nu știu cum să-l descriu altfel, o cădere completă a organizării, a ordinii, a controlului. Luptasem deja

în patru încleștări dure: Luck, Rovno, Novograd și Jitomir. Oamenii erau epuizați, înțelegeți. Ce văzuseră, ce au trebuit să facă, atâta retragere, acțiuni de ariergardă, goană. În fiecare zi auzeai de alt oraș căzut, altă șosea închisă, altă unitate copleșită.

Kievul ar fi trebuit să fie sigur, în spatele frontului. Ar fi trebuit să fie centrul noii noastre zone de securitate, cu suficiente trupe, complet aprovizionat, liniștit. Dar ce se întâmplă imediat ce sosim? Primesc ordine de odihnă și recuperare? Să-mi repar vehiculele, să-mi refac contingentul, să-mi vindec răniții? Nu, evident că nu. De ce-ar fi lucrurile așa cum ar trebui să fie? Niciodată n-au fost în felul ăsta.

Zona de securitate era iarăși schimbată, de data asta în Crimeea. Guvernul se mutase deja... fugise... la Sevastopol. Ordinea civilă se prăbușise. Kievul era evacuat cu totul. Asta era treaba armatei, ce mai rămăsese din ea.

Companiei noastre i s-a ordonat să supravegheze ruta de evacuare la podul Patona. Era primul pod din lume sudat electric și mulți străini îl comparau cu Turnul Eiffel. Municipality plănuiase o restaurare grandioasă, un vis de revenire la gloria de altădată. Dar, ca și cu celelalte din țara asta, visul n-a devenit niciodată realitate. Până și înainte de criză podul era un coșmar al traficului. Acum era plin-ochi cu evacuați. Podul ar fi trebuit să fie închis traficului auto, dar unde erau baricadele promise, betonul și oțelul care ar fi făcut imposibilă orice intrare în forță? Mașini erau peste tot, Laguri și Ziguri mici, câteva Mercedesuri și un mamut de camion GAZ proțăpît chiar în mijloc, răsturnat pe-o parte! Am încercat să-l mișcăm, să-l tragem cu lanțuri legate de un tanc. Nicio șansă. Ce puteam face?

Era un pluton de blindate, știți? Tancuri, nu poliție militară. Nici n-am văzut vreunul de la PM. Am fost asigurați că urma să fie acolo, dar nici noi n-am auzit nimic despre ei, nici celelalte „unități” de la celelalte poduri. E o glumă și să le spui „unități”. Erau doar adunături de bărbați în uniforme, furieri și bucătari; oricine avea vreo legătură cu armata se trezea brusc responsabil pentru controlul traficului. Nimeni dintre noi nu era pregătit de așa ceva, nu eram antrenați, echipați. Unde era echipamentul antirevoltă pe care ni l-au promis, scuturile, armurile, unde era tunul cu apă? Aveam ordinul să „procesăm” toți evacuații. Înțelegeți, „procesarea” însemna să vedem dacă se molipsise vreunul. Dar unde era afurisitul de copoi? Cum să cauți infecția fără câini? Ce-o să faci, o să inspec-tezi vizual fiecare refugiat? Da! Și totuși exact asta ne-au zis să facem. *[Clatină din cap.]* S-au gândit ei că amărății ăia îngroziți, tremurând, cu moartea suflându-le în ceafă și siguranța — așa li se părea — la doar câțiva metri mai încolo, o să facă un rând ordonat și o să ne lase să-i dezbră-căm la piele și să-i examinăm centimetru cu centimetru? Chiar credeau că bărbații ar fi acceptat senini ca noi să le examinăm nevestele, mamele, copilele? Vă imaginați? Și chiar am încercat s-o facem. Aveam alternativă? Trebuiau separați dacă voiam să supraviețuim. Ce rost mai are să evacuezi oameni, dacă aduc infecția cu ei?

[Clatină din cap, râde cu amărăciune.] A fost un dezastru. Unii pur și simplu au refuzat, alții au încercat să fugă pe lângă noi sau au sărit în râu. S-au pornit încă-ierări. Mulți dintre oamenii mei au fost bătuți rău, trei înjunghiați, unul împușcat de o bunicuță înspăimântată cu un Tokarev vechi și ruginit. Sunt sigur că era mort deja când a căzut în apă.

Înțelegeți, eu nu eram acolo. Eram la radio și ceream ajutor! Ajutorul e pe drum, ziceau ei, nu rupeți rândurile, nu fiți deznădăjduiți, ajutorul e pe drum.

Kievul ardea, peste Nipru. Din centrul orașului se ridica coloane negre. Eram în bătaia vântului, duhoarea era groaznică, putea a lemn, cauciuc și a carne arsă. Nu știam cât de departe erau acum, poate la un kilometru, poate mai puțin. Pe deal focul cuprinsese mânăstirea. Afurisită tragedie. Avea ziduri înalte și poziție strategică, am fi putut rezista acolo. Orice cadet de anul întâi ar fi putut-o transforma într-o fortăreață de necucerit — să umple pivnițele, să încuie porțile și să urce lunetiști în clopotnițe. Puteau apăra podul până... până în Ziua de Apoi, ce pizda mă-sii!

Mi s-a părut că aud ceva, un sunet pe celălalt țărm... sunetul ăla pe care-l fac, știți, când sunt adunați, când se apropie... îl deosebești printre toate strigătele, înjurăturile, claxoanele și focurile lunetiștilor, sunetul ăla îl știi.

[Încearcă să le imite gemetele, dar îl apucă un acces de tuse. Ridică batista spre față. Pe batistă rămân urme de sânge.]

Sunetul ăla m-a mișcat din fața radioului. M-am uitat peste oraș. Ceva mi-a atras privirea, ceva ce venea pe deasupra acoperișurilor și se apropia cu iuțeală.

Avionul cu reacție a zburat peste noi cam la înălțimea copacilor. Erau de fapt patru aparate Suhoi 25, suficient de aproape cât să le pot identifica. *Ce mama dracului, m-am gândit, o să apere aerian podul? Ori să bombardeze zona din spatele lui?* La Rovno a mers asta, câteva minute cel puțin. Avioanele au virat, ca și cum și-ar fi confirmat

ținta, au redus altitudinea și s-au năpustit direct spre noi! *Ei, mama dracului*, mi-a venit în cap atunci, *o să bombardeze podul!* Renunțaseră la evacuare și voiau să-i omoare pe toți!

„Afară de pe pod!” am început să strig. „Toată lumea afară!” Panica s-a răspândit prin mulțime. O vedeai ca pe un val, ca pe o undă electrică. Lumea a început să țipe, să se împingă înainte, înapoi, în toate părțile. Zeci s-au aruncat în apă îmbrăcați gros, cu haine și încălțăminte cu care nu se putea înota.

Trăgeam de oameni, le spuneam să fugă. Am văzut când au dat drumul bombelor, m-am gândit că aş putea să mă arunc pe burtă în ultimul moment, să mă adăpostesc de explozie. Apoi s-au deschis parașutele și am știut. Într-o clipită am început să mă zbat ca un pițigoi în colivie. „Închideți!” am răcnit. „Închideți!” am sărit pe tancul de lângă mine, am trântit trapa în urma mea și am ordonat echipajului să verifice sistemul de închidere! Tancul era un T-72 depășit. Nu știam dacă mai funcționează sistemul de compresie, nu-l mai testasem de ani întregi. Puteam doar să ne rugăm și să sperăm, agățați de coșciugul nostru de oțel. Mitraliorul bocea, șoferul înțepenise, comandantul vehiculului, un sergent de doar douăzeci de ani, se făcuse ghem pe podea, cu mâna încleștată pe cruciulița de la gât. I-am pus mâna pe creștet, l-am asigurat că totul o să fie bine, dar ochii îi țineam lipiți de periscop.

RVX nu e la început un gaz. Vine sub formă de ploaie: picături mici și uleioase care se prind de orice obiect. Intră prin pori, prin ochi, prin plămâni. În funcție de cantitate, efectele pot fi instantanee. Am văzut cum membrele evacuaților încep să tremure, cum le cad inerte brațele după ce substanța și-a croit drum în sistemul nervos. Se frecau

la ochi, încercau să vorbească, să se miște, să respire. Eram recunoscător că nu trebuia să le miros conținutul lenjeriei, descărcarea bruscă a vezicii și a intestinelor.

De ce să fi făcut asta? Nu pricepeam. Nu știa comandamentul general că armele chimice nu au efect pe nemorți? Nu învățaseră nimic de la Jitomir?

Primul cadavru care s-a mișcat a fost al unei femei, cu o secundă sau mai mult înainte de ceilalți, o mână zvâcnind pe spatele unui bărbat care arăta ca și cum ar fi încercat s-o protejeze. A alunecat într-o parte în vreme ce ea s-a ridicat, nesigură, în genunchi. Avea fața pungită și brăzdată de vene înnegrite. Cred că m-a văzut pe mine sau tancul nostru. Fălcile i s-au căscat, brațele i s-au înălțat. Îi vedeam și pe ceilalți cum revin la viață, cam câte unul la patruzeci sau cincizeci de persoane, toți cei care fuseseră mușcați înainte și încercaseră s-o ascundă.

Și atunci am înțeles. Da, învățaseră de la Jitomir și găsiseră acum o utilizare mai bună pentru stocurile de armament din Războiul Rece. Cum îi separi eficient pe infectați de ceilalți? Cum îi împiedici pe evacuați să răspândească infecția în spatele frontului? Asta era o cale.

Începeau să se reanimeze cu toții, să se ridice în picioare și să pornească țepeni, peste pod, spre noi. L-am strigat pe omul de la tun. Abia dacă a bâiguit un răspuns. L-am tras un șut în fund și i-am ordonat, răcnind, să-și fixeze ținta! A durat un pic, dar a pus cătarea pe prima femeie și a apăsat pe trăgaci. M-am ținut de urechi când a bubuit tunul. Celelalte tancuri au deschis și ele focul.

În douăzeci de minute s-a terminat. Știu că ar fi trebuit să aștept ordine sau măcar să raportez situația noastră. Am mai văzut șase avioane trecând razant, cinci îndreptându-se spre alte poduri și ultimul spre centrul

orașului. Am ordonat companiei noastre să se retragă, să pornească spre sud-vest și să înainteze. În jurul nostru erau o mulțime de corpuri, ale celor care trecuseră de pod înainte să atace gazul. Când am trecut peste ele, au pocnit ca niște baloane.

Ați fost vreodată la Muzeul Marelui Război Patriotic? Era una dintre cele mai impresionante clădiri din Kiev. Curtea era plină cu mașinării: tancuri, arme de toate clasele și mărimile, de la Revoluție până în zilele noastre. Două tancuri erau puse față în față la intrarea muzeului. Erau ornamentate cu desene colorate și copiii erau lăsați să se cațere pe ele și să se joace acolo. Era și o Cruce de Fier, mare de un metru, făcută din sutele de Cruci de Fier luate de la hitleriștii morți. Era și o pictură murală, pe un perete întreg, arătând o mare bătălie. Soldații noștri erau umăr la umăr, ca un val de putere și curaj prăvălit peste germani, un val care i-a alungat de pe pământul patriei noastre. Multe simboluri naționale, dar niciunul la fel de spectaculos ca statuia cu *Rodina Mat (Patria)*. Era cea mai înaltă construcție din oraș, o capodoperă de oțel inoxidabil pur mai înaltă de șaiszeci de metri. A fost ultimul lucru din Kiev pe care l-am văzut, sabia și scutul ei ridicate într-un triumf etern, ochii ei reci și lucitori privindu-ne de sus cum fugeam.

Parcul natural Sand Lakes, Manitoba, Canada

[Jesika Hendriks arată cu mâna întinderea pustietății subarctice. Frumusețea naturală a fost

înlocuită de ruine: vehicule abandonate, rămășițe de tot felul și cadavre umane rămân înghețate parțial în zăpada și gheața cenușie. De fel din Waukesha, Wisconsin, canadianca naturalizată face parte din Proiectul de Refacere a Vieții Sălbatică. Împreună cu câteva sute de voluntari, a venit aici în fiecare vară de la încetarea oficială a ostilităților. Deși Proiectul pretinde că a făcut progrese substanțiale, nimeni nu poate ști când va fi acesta finalizat.]

Nu-i învinovățesc pe ei, pe cei de la guvern, pe oamenii care trebuiau să ne protejeze. Cred că pot înțelege, obiectiv vorbind. N-ar fi putut să-i facă pe toți să se ia după armată, spre vest, prin Munții Stâncoși. Cum să ne hrănească pe toți, cum să ne apere și cum ar fi putut spera vreodată să oprească hoardele de reanimați care ne-ar fi urmărit cu siguranță? Înțeleg de ce au vrut să abată spre nord cât mai mulți refugiați cu putință. Ce să facă, să ne oprească la Stâncoși cu forța armelor, să ne gazeze ca ucrainenii? Măcar, dacă mergeam spre nord, aveam o șansă cât de cât. Odată ce scădea temperatura și reanimații înghețau, unii dintre noi ar fi putut supraviețui. Asta se întâmpla peste tot în lume, oamenii fugeau spre nord sperând să rămână în viață până la venirea iernii. Nu, nu-i învinuiesc că au vrut să ne trimită în altă direcție, asta pot să iert. Dar felul iresponsabil în care au făcut-o, lipsa de informații vitale care i-ar fi ajutat pe așa de mulți să rămână în viață... asta nu pot ierta.

Era în august, la două zile după Yonkers și la doar trei zile după ce guvernul începuse să se retragă spre vest. N-avuseserăm prea multe izbucniri epidemice în

vecinătate. Văzusem una singură, o adunătură de șase hră-
nindu-se dintr-un om fără adăpost. Polițiștii îi terminaseră
repede. S-a întâmplat la trei cvartale de casa noastră, și
atunci tata a decis să plecăm.

Eram în camera de zi; tata învăța cum să-și încarce
noua pușcă, iar mama termina de bătut în cuie șipcile de
la ferestre. Nu găseai nimic la tv cu *altceva* decât știri cu
zombi ori imagini în direct ori înregistrări de la Yonkers.
Când stau să mă gândesc, încă nu-mi vine a crede cât de
neprofesionistă a fost presa. Multe vorbe goale, prea puține
fapte. Toți „experții” aceia care se contraziceau unii pe
alții, care mai de care încercând să pară cât mai „șocanți”
și „pătrunzători”. Era o harababură totală, nimeni nu părea
să știe ce-i de făcut. Singurul lucru cu care se puseseră de
acord era că toți cetățenii trebuiau „să plece spre nord”.
Fiindcă morții vii îngheață bocnă, frigul extrem este sin-
gura noastră scăpare. Numai asta auzeam. Fără instrucți-
uni despre *unde* să pornim spre nord, ce să luăm cu noi,
cum să supraviețuim, numai sloganul ăla afurisit ce era
rostit pe toate gurile ori se rotea mereu și mereu în josul
ecranelor tv: „Du-te în nord. Du-te în nord. Du-te în nord”.

„Asta e”, a zis tata, „o pornim mâine spre nord”. Încerca
să aibă o voce hotărâtă, bătea darabana pe pușcă. Nu mai
pusese mâna pe o armă în viața lui. Era un gentilom în
sensul cel mai literal — un om gentil. Scund, chel, cu o
față cărnoasă care se înroșea când râdea, era regele glu-
melor nereușite și al remarcilor stâjenitoare. Avea mereu
ceva pentru tine, un compliment sau un zâmbet sau un
mic supliment la banii de buzunar despre care mama nu
trebuia să afle. Era polițistul bun al familiei, lăsa toate deci-
ziile majore în seama mamei.

Mama încerca acum să discute, să-l aducă cu picioarele pe pământ. Trăiam într-o zonă alpină, aveam tot ce ne trebuia. De ce s-o pornim spre necunoscut când puteam să ne facem provizii, să continuăm cu fortificatul casei și să așteptăm să dea prima brumă de toamnă? Tata nici n-a vrut să audă. Puteam să murim până la toamnă, puteam să murim până săptămâna viitoare! Era tare prins în Marea Panică. Ne-a spus că o să fie ca o expediție mai lungă. Că o să trăim cu carne de elan și cu fructe sălbatice. Mi-a promis că mă învață să pescuiesc și m-a întrebat cum o să-i spun iepurașului meu, după ce-l prindem. Trăise toată viața în Waukesha. Nu făcuse niciodată expediții.

[Îmi arată ceva în gheață, o colecție de DVD-uri crăpate.]

Asta își lua oamenii cu ei: uscătoare de păr, cuburi magice, laptopuri cu duzina. Nu cred că erau chiar așa de proști să creadă că o să le poată folosi. Ori poate unii credeau. Cred că mulți dintre ei se temeau să nu le piardă, să nu se întoarcă peste șase luni și să-și găsească locuințele prădate. Noi am crezut că ne facem bagajele cu cap. Haine groase, ustensile de gătit, medicamente și câtă mâncare la conservă puteam duce. Părea de ajuns pentru doi ani. Dar pe drum am dat gata jumătate din ea. Nu m-a deranjat. Era ca o aventură drumeția noastră spre nord.

Toate poveștile cu șosele obstrucționate și violențe n-au avut de-a face cu noi. Noi am fost în primul val. Singurii înaintea noastră erau canadieni, și majoritatea plecaseră de mult. Era încă circulație pe drumuri, mașini mai multe decât am văzut vreodată, dar se deplasau toate

destul de rapid și nu se aglomerau decât prin orașelele de la marginea drumului ori pe lângă parcuri.

Parcuri?

Parcuri, locuri de camping, tot felul de locuri unde credeau oamenii că au ajuns destul de departe. Tata îi privea de sus pe oamenii ăștia, zicea că au ochelari de cal și că-s iraționali. Spunea că suntem încă prea aproape de zone populate și că singurul mod ca să ne descurcăm era să mergem cât de departe spre nord puteam. Mama se oțăra mereu că nu era vina lor, că majoritatea își terminaseră, pur și simplu, benzina. „Și a cui e vina pentru asta?” zicea tata. Noi aveam niște canistre pline în dubiță, tata se aprovizionase încă din primele zile ale Panicii. Trecuserăm de o groază de îmbulzeli de pe lângă benzinării, și multe aveau panourile astea imense afară, pe care scria NU MAI AVEM BENZINĂ. Tata trecea la repezeală pe lângă ele. Trecea la repezeală pe lângă multe, mașini înțepenite care trebuiau împinse, autostopiști care așteptau să-i ia cineva. Erau mulți din ăștia, uneori mergeau în șiruri pe marginea drumului, arătând în felul ăla în care îți imaginezi că arată refugiații. Ici și colo mai oprea câte o mașină să mai ia pe câte cineva și, brusc, voiau cu toții în mașină. „Vezi în ce s-au băgat?” Țsta era tata.

Am luat și noi o femeie, care mergea singură, cu o valiză din aceea pe roțile. Părea destul de inofensivă, așa singură în ploaie. De aceea s-au oprit probabil mama și tata să o ia. O chema Patty și era din Winnipeg. Nu ne-a spus cum a ajuns pe acolo și nici noi n-am întrebat. Era foarte recunoscătoare și a încercat să le dea alor mei toți banii pe care-i avea. Mama nu i-a primit și a promis că

o s-o ducem până unde mergeam și noi. S-a pornit pe plâns, ne-a mulțumit. Eram mândră că părinții mei făceau o faptă bună, asta până a strănutat și a scos batista să-și sufle nasul. Ținuse în buzunar mâna stângă, de când o luaserăm cu noi. Am văzut că era bandajată și că avea o pată negricioasă care arăta a sânge. A văzut că am văzut și a devenit agitată. Ne-a spus să nu ne facem griji, că se tăiasse doar, din greșeală. Tata s-a uitat la mama și au devenit amândoi foarte tăcuți. Îmi evitau privirea, nu rosteau o vorbă. M-am trezit, în noaptea aceea, și am auzit cum se trănestește portiera. Nu mi s-a părut nimic ciudat. Mereu ne opream ca să mergem la toaletă. Mă trezeau și pe mine în caz că aș fi avut nevoie, dar de data asta n-am știut ce s-a întâmplat până ce dubița nu a pornit din nou. M-am uitat după Patty, dar nu era. Mi-am întrebat părinții ce se întâmplase și mi-au spus că ea îi rugase să o lase pe drum. M-am uitat în spate și mi s-a părut că o deslușesc, o siluetă care se făcea din ce în ce mai mică. Mi s-a părut că alerga după noi, dar eram obosită și nedumerită, nu puteam să fiu sigură. Nici nu cred că voiam să știu. Am făcut abstracție de multe în timpul călătoriei spre nord.

Cum ar fi?

Cum ar fi ceilalți „autostopiști“, cei care nu alergau. Nu erau prea mulți, dacă vă amintiți, vorbim despre primul val. Am dat peste maximum șase, hălăduind în mijlocul șoselei, ridicând mâinile când ne apropiam. Tata îi ocolea și mama îmi spunea să las capul jos. Nu i-am văzut de aproape mai deloc. Aveam fața lipită de scaun și ochii închiși. Nu voiam să-i zăresc. Mă gândeam doar la chiftele de elan și la fructe sălbatice. Mă îndreptam spre Tărâmul

Făgăduinței. Știam că, odată ajunși destul de departe în nord, totul avea să fie în regulă.

Și pentru puțină vreme a fost. Am găsit un loc de camping grozav chiar pe malul unui lac, fără prea multă lume, dar destulă cât să ne simțim „în siguranță” dacă apărea vreun mort. Toți erau foarte prietenoși, era o atmosferă de ușurare colectivă. La început a fost cam ca o petrecere. Se făcea de mâncare la ceaun în fiecare noapte, iar oamenii aruncau acolo ce vânaseră sau pescuiseră peste zi, mai ales pește. Unii aruncau dinamită în lac, se auzea un ditamai pocnetul și peștii ieșeau la suprafață, plutind. N-o să uit niciodată sunetele alea, exploziile sau huruitul drujbelor când se tăiau arbori, muzica de la radio și instrumentele pe care le aduseseră familiile. Serile cântam în jurul focului, aveam niște focuri uriașe de bușteni clădiți unul peste altul.

Asta era când încă mai aveam copaci, înainte să apară al doilea și al treilea val, când oamenii au ajuns să ardă frunze și cioturi, apoi orice lucru pe care puteau pune mâna. Mirosul de plastic și cauciuc a devenit chiar supărător, îl simțeau în gură, în păr. Deja, la vremea aceea, nu mai erau pești sau ceva să fie vânat. Nimeni nu a părut să-și facă griji. Toți se bazau pe iarnă, că o să-i înghețe pe morți.

Dar odată înghețați morții, cum aveți să supraviețuiți peste iarnă?

O întrebare bună. Nu cred că majoritatea și-au făcut planuri de lungă durată. Poate credeau că „autoritățile” urmau să ne salveze sau că puteau s-o ia din loc și să se întoarcă pe la casele lor. Sunt sigur că o mulțime de lume nu s-a gândit la nimic decât la ziua care li se întindea în

față, bucuroși că erau în sfârșit în siguranță și încrezători că situația avea să se rezolve de la sine. „O să fim toți acasă cât ai zice pește“, spuneau oamenii. „Se termină totul până la Crăciun.“

[Îmi atrage atenția asupra altui obiect prins în gheață, un sac de dormit cu personaje din desene animate. Este mic și are pete cafenii.]

Cam la ce credeți că ar folosi ăsta, să dormi în el la o petrecere în pijamale, într-un dormitor încălzit? OK, poate n-au putut face rost de un sac ca lumea — magazinele cu obiecte pentru camping au fost primele epuizate sau sparte —, dar e incredibil cât de ignoranți sunt unii dintre ei. Mulți erau din zone cu climă caldă, unii chiar de prin sudul statului Mexico. Vedeai cum oamenii se bagă în sacii de dormit cu ciubotele în picioare, fără să-și dea seama că le afecta circulația. Îi vedeai bând ca să se încălzească, fără să priceapă că asta le scădea și mai mult temperatura, eliberând mai multă căldură corporală. Îi vedeai cu paltoane mari și groase și doar cu tricouri pe dedesubt. Făceau o muncă fizică, se încălzeau, scoteau paltonul. Erau plini de sudoare și cu mult bumbac care absorbea umezeala. Bătea vântul și... mulți s-au îmbolnăvit atunci, în acel septembrie. Răceală și gripă. Ne-au molipsit și pe noi, ceilalți.

La început toată lumea era prietenoasă. Cooperam. Schimbam sau chiar cumpăram ce ne trebuia de la celelalte familii. Toți credeau că băncile aveau să se redeschidă nu peste multă vreme. Ori de câte ori mama și tata se duceau să caute de mâncare, mă lăsau cu câte un vecin. Aveam și un radio mic de urgență, genul la care dădeai la manivelă

ca să-l încarci, așa că auzeam seară de seară știrile. Erau toate despre retragere, despre trupe care lăsau oamenii în urmă. Ascultam cu harta Statelor Unite în față, arătam cu degetul orașele și orașelele de unde veneau rapoartele. Stăteam în brațe la tata. „Vezi“, zicea el, „n-au ieșit de acolo la timp. N-au fost isteți ca noi“. Se silea să zâmbească. O perioadă, scurt timp, am crezut că are dreptate.

Dar după prima lună, când mâncarea a început să se împuțineze și zilele să devină tot mai reci și mai întunecoase, oamenii au început să se înrăiască. Nu mai erau focuri de tabără, nici gătit la cazan și cântece. Tabăra a devenit o harababură, nimeni nu-și mai strângea gunoariile. Nici nu se oboseau măcar să le îngroape.

Nu mai eram lăsată cu vecinii, părinții mei nu aveau încredere în nimeni. Lucrurile deveneau periculoase, vedeai tot mai multe încăierări. Am văzut două femei luptându-se pentru o haină de blană, sfâșiind-o în două de la mijloc. Am văzut un tip cum l-a prins pe altul care încerca să-i fure din mașină și i-a făcut capul terci cu un levier. Multe din astea se întâmplau noaptea, învălmășeală și răcnete. Din când în când câte un pocnet de armă și cineva plângând. Odată am auzit pe cineva mișcând pe lângă cortul improvizat pe care-l înjghebaserăm și îl întinseserăm peste dubiță. Mama mi-a zis să-mi bag capul la cutie și să-mi acopăr urechile. Tata a ieșit. Am auzit strigăte chiar și cu urechile acoperite. Pușca tatei s-a descărcat. Cineva a țipat. Tata s-a întors, avea fața albă. Nu l-am întrebat ce se întâmplase.

Singura dată când dovedeau un pic de unitate era când apărea câte un mort. Erau din cei ce urmaseră după al treilea val, veneau singuri sau în grupuri mici. Se întâmpla asta cam o dată la două zile. Cineva dădea alarma și se

adunau toți să-i doboare. Și apoi, după ce se termina, ne întorceam iarăși unii împotriva altora.

Când s-a făcut destul de rece ca să înghețe lacul, când morții au încetat să mai vină, mulți s-au gândit că era destul de sigur ca să încerce să se întoarcă acasă pe jos.

Pe jos? Nu cu mașina?

Nu mai era combustibil. Îl folosiseră la gătit ori ca să se încălzească în mașini. Zi după zi erau grupuri de astea de amărâți, pe jumătate hămesiți și rufoși, încărcăți cu chestiile inutile pe care le aduseseră cu ei, toți cu sclipirea aceea de speranță disperată pe fețe.

„Unde cred ei că se duc“, zicea tata. „Nu-și dau seama că mai la sud nu s-a făcut suficient de frig? Nu știu că încă-i mai așteaptă acolo?“ Era convins că, dacă rezistam îndeajuns, lucrurile aveau să se îndrepte mai devreme sau mai târziu. Era în octombrie, când încă arătam ca o ființă umană.

[Dăm peste o grămăjoară de oase, prea multe ca să le numărăm. Zac într-o groapă, pe jumătate acoperite de gheață.]

Eram o puștoaică destul de plinuță. Nu făcusem niciodată sport, mă hrăneam cu produse de la fast-food și crăntănele. În august, când am ajuns, eram doar un pic mai subțirică. Până în noiembrie am ajuns un schelet. Burtica tatei dispăruse, mama căpătase niște pomeți ascuțiți. Se certau o mulțime, pe orice motiv. Asta mă speria cel mai tare. Acasă nu ridicau niciodată tonul. Erau profesori de școală „progresiști“. Mai era câte o cină mai

tensionată uneori, cu tăceri apăsătoare, dar nu așa. Abia așteptau să-și sară la beregată. Odată, cam pe la Ziua Recunoștinței... nu m-am mai putut scula din sacul de dormit. Aveam burta umflată și zgaibe dureroase pe nas și gură. De la vecini venea un miros. Găteau ceva, carne, și mirosea tare bine. Mama și tata erau afară și se certau. Mama zicea că „asta“ e singura cale. Nu știam ce era „asta“. Zicea că „asta“ nu era „așa de rău“, fiindcă vecinii, și nu noi, o „făcuseră“ de fapt. Tata a zis că noi nu aveam să ne coborâm la nivelul acela și că mamei ar trebui să-i fie rușine. Mama s-a luat tare de el, a început să chirăie că din vina lui eram acolo, că eu eram pe moarte. Mama i-a zis că un bărbat adevărat ar ști ce să facă. L-a făcut papă-lapte și a zis că el voia să murim, ca după aceea să fugă, ca un „poponar“, cum știa ea de mult că e el cu adevărat. Tata a înjurat-o, i-a zis să tacă naibii. Tata nu înjura *niciodată*. Am auzit ceva, un zgomot ca o plescăitură. Mama a intrat, ținând peste ochiul drept o mână de zăpadă. Tata a venit și el. N-a spus nimic. Avea o expresie cum nu mai văzusem, ca și cum ar fi fost altcineva. A apucat radioul meu, pe care încercau să-l cumpere oamenii... sau să-l fure, de mult timp, și s-a dus spre rulota vecină. A revenit zece minute mai târziu fără radio, dar cu o găletușă mare de tocană aburindă. Era așa de bună! Mama mi-a zis să nu mănânc așa de repede. M-a hrănit cu dumicați mici. Părea ușurată. Plângea un pic. Tata încă avea privirea aceea. Privirea pe care urma s-o am și eu în câteva luni, când mama și tata s-au îmbolnăvit amândoi și a trebuit să-i hrănesc.

[Îngenunchez pentru a examina grămăjoara de oase. Toate sunt sfărâmate, măduva le-a fost extrasă.]

Iarna ne-a lovit tare pe la începutul lui decembrie. Zăpada era mai înaltă decât capetele noastre, munți întregi, compactă și cenușie de la poluare. Tabăra a amuțit. Nu mai erau certuri și împușcături. Pe la Crăciun se găsea o groază de mâncare.

[Ridică ceva ce arată ca un femur în miniatură. A fost curățat bine cu un cuțit.]

Se zice că au murit unsprezece milioane de oameni în iarna aceea, și asta doar în America de Nord. Celelalte locuri nu se pun: Groenlanda, Islanda, Scandinavia. Nu vreau să mă gândesc la Siberia, la refugiații aceia din sudul Chinei, la cei din Japonia care nu mai ieșiseră niciodată din orașe și la amărății din India. Asta a fost prima Iarnă Gri, când mizeria din atmosferă a început să schimbe clima. Se zice că o parte din murdărie, nu știu câtă anume, a fost cenușă de resturi umane.

[Pune un semn deasupra gropii.]

A durat foarte mult, dar soarele a ieșit în cele din urmă, vremea a început să se încălzească, zăpada să se topească. Pe la mijlocul lui iulie venise în sfârșit primăvara, și la fel și morții vii.

[Un alt membru al echipei ne strigă. Ne arată un zombi pe jumătate îngropat, înțepenit în gheață de la brâu în jos. Capul, brațele și partea de sus a trunchiului sunt cât se poate de vii, zvârcolindu-se, gemând și încercând să întindă ghearele spre noi.]

De ce revin la viață după ce au înghețat? Celulele umane conțin apă, nu? Și când apa îngheață se dilată și sparge pereții celulelor. De aceea nu poți criogeniza oameni, dar atunci de ce la morții vii merge?

[Zombi se aruncă înspre noi; partea inferioară a corpului, înghețată, începe să se rupă. Jesika își ridică arma, un levier lung de fier, și crapă cu naturalețe capul creaturii.]

Palatul Udaipur, Lacul Pichola, Rajasthan, India

[Acoperind cu totul insula Jagniwas pe care e construit, această structură idilică, aproape de basm, a fost cândva reședința unui maharajah, apoi un hotel de lux, după aceea un adăpost pentru câteva sute de refugiați, până ce o epidemie de holeră i-a ucis pe toți. Sub conducerea directorului de proiect Sardar Khan, hotelul, ca și lacul și orașul din preajmă încep în cele din urmă să revină la viață. În timp ce-și deapănă amintirile, domnul Khan sună mai puțin ca un inginer civil înăsprit în bătălii și mai mult ca un tânăr și înfricoșat caporal ce s-a aflat cândva pe o șosea montană căzută pradă haosului.]

Țin minte maimuțele, erau cu sutele, cum se suiau și țopăiau printre vehicule, ba chiar și pe capetele oamenilor. Le văzusem încă din Chandigarh cum săltau pe la

balcoane și pe acoperișuri, când morții vii au umplut străzile. Le țin minte cum se împrăștiau țipând, cum se cățărau pe stâlpii telefonici ca să scape din ghearele zombilor. Unele nici nu au așteptat să fie atacate; știau. Iar acum erau aici, pe cărăruia asta întortocheată din Himalaya. Îi ziceau drum, dar și în vreme de pace era știută ca o capcană mortală. Mii de refugiați curgeau în valuri pe lângă sau se suiau peste vehiculele abandonate. Oamenii încă se luptau cu valize, cutii; un bărbat se agăța cu încăpățănare de un monitor de computer. O maimuță i-a aterizat pe cap, încercând să găsească un punct de sprijin, dar bărbatul era prea aproape de margine și s-au dus de-a rostogolul în hău. Părea că aproape în fiecare moment cineva pune greșit piciorul. Erau, pur și simplu, prea mulți oameni. Drumul nici măcar nu avea parapete. Am văzut ditamai autobuzul cum cade, nici nu știu cum, că nu se mișca. Pasagerii ieșeau pe geamuri, fiindcă ușile se blocaseră de la atâta forfotă. O femeie ieșise pe jumătate când s-a prăvălit autobuzul. Avea ceva în brațe, un lucru pe care-l strângea la piept. Vreau să cred că nu se mișca sau plângea, că era doar o boccea cu haine. Nimeni din apropiere n-a încercat să o ajute. Nici nu s-au uitat măcar, au continuat să înainteze. Uneori, când visez despre momentul acela, nu mai sesizez diferența dintre ei și maimuțe.

N-ar fi trebuit să fiu acolo, nu eram inginer militar. Eram cu cei de la BRO²⁹; treaba mea era să construiesc drumuri, nu să le arunc în aer. Umblasem prin zona de adunare de la Shimla, încercând să caut ce mai rămăsese din unitatea mea, când inginerul ăsta, sergentul Mukherjee, m-a apucat de braț și mi-a zis: „Soldat, știi să conduci?”

²⁹ The Border Roads Organization, agenție din India însărcinată cu construcția și întreținerea drumurilor de frontieră. (N.t.)

Cred că am bolborosit ceva afirmativ, și nici una, nici două m-a și vârât pe scaunul șoferului într-un jeep și a sărit lângă mine cu un soi de dispozitiv în poală, ce arăta ca un radio. „Întoarce-te la trecătoare! Hai! Hai!“ Am pornit-o pe drum, scrâșnind din cauciucuri și derapând, în timp ce încercam cu disperare să explic că eram de fapt șofer pe o mașină de asfaltat, și nici măcar calificat complet pentru asta. Mukherjee nu m-a auzit. Era prea ocupat să butoneze dispozitivul. „Încărcăturile sunt deja amplasate“, a explicat. „Nu trebuie decât să așteptăm ordinul!“

„Ce încărcături?“ am întrebat. „Care ordin?“

„Să aruncăm în aer trecătoarea, prostovane!“ a răcnit el, arătând spre poala lui, unde am recunoscut în sfârșit un detonator. „Altfel cum naiba o să-i oprim?“

Știam, vag, că retragerea noastră în Himalaya avea ceva de-a face cu un soi de plan general și că o parte din plan presupunea închiderea trecătorilor montane înaintea morților vii. Nu visam eu, totuși, să fiu un asemenea participant vital! Nu o să descriu, din bun-simț, reacția mea inadecvată la cele spuse de Kukherjee și nici reacția la fel de inadecvată a sergentului când am ajuns la trecătoare și am descoperit că e încă plină cu refugiați.

„Trebuia să fie goală!“ a urlat. „Să nu mai fie refugiați!“

Am observat un soldat de la Pușcașii Rashtriya, detașamentul care trebuia să garanteze securitatea trecătorii, cum vine în fugă spre jeep. Mukherjee a sărit afară și l-a apucat de uniformă. „Ce dracu' e asta?“ a întrebat; era un tip masiv, dur și furios. „Trebuia să mențineți șoseaua deblocată.“ Celălalt era la fel de furios și la fel de speriat. „Vrei s-o împuști pe bunică-ta, dă-i drumul!“ L-a împins deoparte pe sergent și a continuat să alerge.

Mukherjee și-a reglat radioul și a raportat că în trecătoare exista încă multă activitate. I-a răspuns o voce, una

subțire și tensionată de ofițer mai tânăr, care a început să urle că ordinele lui erau să arunce în aer șoseaua indiferent câtă lume era pe ea. Mukherjee a răspuns furios că trebuia să aștepte până se degaja. Dacă detonam acum, nu doar că am fi trimis zeci de oameni la moarte, dar am fi blocat mii de cealaltă parte. Vocea a răspuns că drumul n-o să fie niciodată degajat, că singurul lucru din spatele oamenilor ălor era o hoardă dementă de Dumnezeu știe câte milioane de zombi. Mukherjee a răspundă că o să detoneze explozibilul când ajungeau zombii acolo și nicio secundă mai devreme. N-avea de gând să comită crime doar fiindcă așa voia Locotenentul lui pește...

Dar după aceea Mukherjee s-a oprit în mijlocul frazei și s-a uitat spre ceva, peste capul meu. M-am răsucit și m-am trezit că mă holbez deodată la figura generalului Raj-Singh! Nu știu de unde apăruse, ce căuta acolo... nici până azi nu mă crede nimeni, nu că nu era el acolo, ci că eram eu. Eram la centimetri de el, de Tigru din Delhi! Am auzit că oamenii au tendința să-i vadă pe cei pe care îi respectă mai înalți decât în realitate. În mintea mea el apare ca un gigant. Chiar și cu uniforma sfâșiată, cu turbanul însângerat, cu peticul pe ochi și bandajul pe nas (unul dintre oamenii lui îl izbise în față ca să-l poată lua cu ultimul elicopter care plecase din Gandhi Park). Generalul Raj-Singh...

[Khan inspiră profund, iar pieptul i se umflă de mândrie.]

„Domnilor“, a început... ne-a zis „domnilor“ și ne-a explicat, cu multă atenție, că drumul trebuia distrus imediat. Forțele aeriene, ce mai rămânea din ele, aveau și ele ordine privind închiderea tuturor trecătorilor. În

momentul acela un avion de vânătoare Shamsher luase deja poziție deasupra noastră. Dacă nu eram în stare sau nu voiam să executăm misiunea, atunci pilotul Jaguarului avea ordin să execute „Mânia lui Shiva”. „Știți ce înseamnă asta?” a întrebat Raj-Singh. Poate credea că-s prea tânăr ca să înțeleg sau o fi ghicit cumva că eram musulman, dar chiar și să nu fi știut nimic despre zeitatea hindusă a distrugerii, orice individ în uniformă auzise zvonuri despre numele „secret” de cod pentru folosirea armelor termonucleare.

Dar nu ar fi distrus trecătoarea?

Ba da, și jumătate de munte odată cu ea! În loc de un spațiu de trecere strâmt, mărginit de versanți abrupti, ai fi rămas cu o rampă masivă. Toată chestia cu distrugerea drumurilor era să se creeze o barieră inaccesibilă pentru morții vii, și acum vreun general de aviație ignorant, cu o erjecție atomică, avea să le ofere intrarea perfectă în zona de securitate!

Mukherjee a înghițit în sec, neștiind ce să facă, până ce Tigru a întins mâna după detonator. Erou până la capăt, era dispus să accepte acum și povara omorului în masă. Sergentul i l-a înmănat, cât pe ce să-l ia plânsul. Generalul Raj-Singh l-a luat, i-a mulțumit, ne-a mulțumit amândurora, a murmurat o rugăciune și a apăsă cu degetul mare pe butonul de declanșare. Nu s-a întâmplat nimic, a încercat iarăși, niciun răspuns. A verificat bateriile, circuitul și a încercat a treia oară. Nimic. Problema nu era detonatorul. Ceva nu era în ordine cu încărcăturile îngropate la jumătate de kilometru mai în josul drumului, exact în mijlocul refugiaților.

E sfârșitul, am cugetat atunci, murim cu toții. Nu mă puteam gândi decât cum să scap de acolo, cum să ajung destul de departe și să evit deflagrația nucleară. Încă mă simt vinovat de gândurile astea, că mi-a păsat doar de mine într-un asemenea moment.

Mulțumesc Domnului pentru generalul Raj-Singh. A reacționat... exact cum te-ai aștepta să reacționeze o legendă vie. Ne-a ordonat să plecăm de acolo, să ne salvăm și s-o apucăm spre Shimla, apoi s-a întors și a luat-o la fugă spre mulțime. Mukherjee și cu mine ne-am uitat unul la celălalt, fără prea multă ezitare, sunt bucuros să o spun, și am pornit după el.

Voiam și noi să fim eroi acum, să ne apărăm generalul și să-l protejăm de mulțime. Ce glumă. Nici măcar nu l-am mai văzut odată ce ne-a înghițit puhoiul de oameni, ca un râu înspumat. M-au împins și tras din toate direcțiile. Am luat, nu știu cum, și un pumn în ochi. Am urlat că trebuia să trec, că eram în misiune, de la armată. Nu mă asculta nimeni. Am tras câteva focuri în aer. N-a băgat nimeni de seamă. M-am gândit chiar să trag în mulțime. Deveneam la fel de disperat ca și ei. Cu coada ochiului l-am văzut pe Mukherjee căzând peste marginea prăpastiei, încleștat cu alt om, luptându-se pentru pușca lui. M-am întors să-i zic generalului, dar nu l-am zărit prin mulțime. L-am strigat pe nume, am încercat să-l caut înălțându-mă deasupra altor capete. Am urcat pe acoperișul unui microbuz cu intenția de a-mi aduna gândurile. Apoi a venit vântul; a adus duhoare și gemete prin toată valea. În față, cam la jumătate de kilometru, mulțimea a rupt-o la fugă. Mi-am ținut privirea într-acolo... am mijit ochii. Morții veneau. Lent și cu hotărâre, în rânduri la fel de strânse ca și refugiații pe care îi devorau.

Microbuzul s-a cutremurat și s-a prăbușit. Mai întâi am plutit pe o mare de corpuri umane, apoi, brusc, am ajuns sub ele, cu pantofi și tălpi goale strivindu-mi carnea. Am simțit cum se rup coastele, am tușit și am simțit sânge în gură. M-am tras sub microbuz. Mă durea trupul, îl simțeam cum arde. Nu puteam să vorbesc, abia dacă vedeam. A auzit sunetul zombilor care se apropiau. Am presupus că nu puteau fi la mai mult de două sute de metri. M-am jurat că n-o să mor ca ceilalți, ca victimele rupte în bucăți, ca vaca aceea pe care am văzut-o zbătându-se și sângerând pe malul râului Satluj din Rupnagar. Am dat să pun mâna pe pistolul din toc, dar mâna nu voia să se miște. Am înjurat și am plâns. Crezusem că într-o asemenea situație aș fi avut gânduri religioase, dar eram prea speriat și furios, așa că am început să dau cu capul de podeaua microbuzului. Credeam că, dacă mă lovesc suficient de tare, mi-aș putea zdrobi capul. Deodată s-a auzit un vuiet asurzitor și pământul s-a înălțat sub mine. Un val de gemete și strigăte s-a amestecat cu deflagrația puternică. M-am lovit cu fața de vehiculul sub care eram prins și am leșinat.

Primul lucru pe care mi-l amintesc după ce mi-am revenit e un sunet foarte slab. La început am crezut că e de la apă. Suna ca un picurat rapid... pic-pic-pic, cam așa. Picuratul a devenit mai clar și am devenit brusc conștient de alte două zgomote, pârâitul radioului meu... n-o să știu în veci cum de nu s-a făcut bucăți... și urletul atotprezent al morților vii. M-am târât de sub microbuz. Măcar picioarele încă îmi funcționau suficient cât să mă ridic pe ele. Am descoperit că eram singur, nici refugiați, nici generalul Raj-Singh. Mă aflu în picioare, între obiecte personale abandonate, în mijlocul unei cărări montane

goale. În față se vedea un perete abrupt, pârlit de flăcări. Dincolo de el era cealaltă parte a șoselei retezate.

De acolo venea geamătul. Morții vii încă veneau după mine. Cu ochii holbați și brațele întinse, cădeau în hău. De aici venea picuratul: erau corpurile lor care se zdrobeau de fundul văii, mult mai în jos.

Tigrul trebuie să fi declanșat manual explozia. Presupun că a ajuns la explozibil cam în același timp cu morții vii. Sper că n-au pus colții pe el mai întâi. Sper că îi place statuia care îl reprezintă și care împodobește acum autostrada montană modernă, cu patru benzi. În momentul acela nu m-am gândit la sacrificiul lui. Nu eram nici măcar sigur dacă toate se întâmplaseră în realitate. Mă uitam tăcut la reanimații ce se prăvăleau ca o cascadă și ascultam la radio raportul celorlalte unități:

„Vikasnagar: securizat.“

„Bilaspur: securizat.“

„Jawala Mukhi: securizat.“

„Toate trecătorile au fost securizate: terminat.“

Visez, țin minte că mă gândeam, ori am înnebunit?

Maimuța nu m-a ajutat să mă lămuresc. Stătea pe acoperișul microbuzului și se uita cum plonjează reanimații în prăpastie. Avea o figură așa de senină, de inteligentă, de parcă înțelegea situația. Aproape că voiam să se întoarcă spre mine și să zică: „De aici se schimbă macazul războiului! I-am oprit în sfârșit! Suntem în siguranță!“ Dar în loc de asta penisul lui mic s-a ițit și a început să facă pipi pe fața mea.

Taos, New Mexico

[Arthur Sinclair Junior e imaginea patricianului de altădată: înalt, zvelt, cu păr alb tuns scurt și accent afectat de Harvard. Vorbește cu ochii în gol, aruncă arareori o privire spre interlocutor și nu face prea multe pauze pentru întrebări. În timpul războiului domnul Sinclair a fost directorul nou formatului DeStRes, sau Departamentul pentru Strategia Resurselor.]

Nu știu cine s-a gândit prima oară la acronimul „DeStRes“, sau dacă respectivul era conștient cât de mult aducea cu „de stres“, dar nici că putea fi mai potrivit. Stabilirea unei linii defensive în Munții Stâncoși ar fi putut crea, teoretic, o zonă de siguranță, însă în realitate zona consta în principal în ruine și refugiați. Erau boli, foamete, oameni fără adăpost cu milioanele. Industria era pe butuci, transportul și comerțul se evaporaseră, și la toate acestea se adăugau asalturile morților vii asupra Liniei Stâncoșilor, ca și înmulțirea lor în interiorul zonei noastre de siguranță. Trebuia să ne punem din nou oamenii

pe picioare — să-i îmbrăcăm, hrănim, adăpostim și să-i trimitem din nou la muncă, altfel această presupusă zonă de siguranță nu ar fi făcut decât să amâne inevitabilul. De aceea fusese creat DeStRes și, după cum vă puteți imagina, a trebuit să mă calific din plin la locul de muncă.

În acele prime luni nici nu vă pot spune câtă informație a trebuit să introduc în cortexul ăsta obosit; ședințele, inspecțiile... și când dormeam o făceam cu o carte sub pernă, în fiecare seară alta, de la Henry J. Kaiser până la Vo Nguyen Giap. Aveam nevoie de fiecare idee, de fiecare dram de cunoaștere și înțelepciune, care să mă ajute să reunesc un peisaj fracturat și să-l transform într-o mașină americană modernă de luptă. Dacă ar fi trăit tatăl meu, ar fi răs probabil de frustrarea mea. Fusese un partizan decis al politicii New Deal și lucrase îndeaproape cu Roosevelt, ca expert financiar pentru statul New York. Folosise metode aproape marxiste, genul de colectivizări care ar fi făcut-o pe Ayn Rand³⁰ să se ridice din mormânt și să se alăture morților vii. Am respins dintotdeauna lecțiile lui și am fugit tocmai până pe Wall Street ca să nu le mai aud. Acum îmi chinuiam mintea să mi le amintesc. Un lucru pe care acești promotori ai mișcării New Deal au știut să-l facă bine a fost să găsească și să cultive instrumentele și talentele potrivite.

Instrumente și talente?

O formulă pe care a auzit-o fiul meu într-un film; mi s-a părut că descrie destul de bine efortul nostru de

³⁰ Influentă scriitoare și filozoafă, inițiatore a obiectivismului și a „egoismului rațional”. (N t)

reconstrucție. „Talentul“ indică forța de muncă potențială, nivelul de calificare și felul în care munca poate fi utilizată eficient. Ca să fiu absolut sincer, rezervele de talent erau aproape de zero. Economia noastră era una postindustrială sau bazată pe servicii, atât de complexă și de înalt specializată încât fiecare individ putea funcționa doar între granițele înguste ale structurii sale compartimentate. Să fi văzut ce „carriere“ apăreau pe prima noastră listă cu ocupații; cam toți erau, în vreun fel sau altul, „executivi“, „reprezentanți“, „analști“ sau „consultanți“, toți foarte bine adaptați la lumea de dinainte de război, dar cu totul inadecvați pentru criza prezentă. Ne trebuiau tâmplari, zidari, tehnicieni, armurieri. Aveam și din aceștia, evident, dar nici pe departe câți ar fi fost necesari. Prima evaluare a situației arăta clar că peste 65 la sută din forța de muncă civilă avea calificativul F-6, adică nicio meserie folositoare. Ne trebuia un program extins de reconversie profesională. Pe scurt, trebuia să punem o groază de tipi imaculați să-și murdărească mâinile.

A mers prost. Traficul aerian era nonexistent, drumurile și căile ferate erau distruse, iar combustibilul, Doamne, nu găseai un rezervor plin între Blaine, Washington și Imperial Beach, California. Mai puneți și că America de dinainte de război avea nu doar o infrastructură bazată pe navetiști, dar și că o asemenea metodă permitea niveluri severe de segregare economică. Existau zone întregi de suburbie ocupate de membri ai clasei de mijloc, din care niciunul nu știa măcar să înlocuiască un geam spart. Cei care știau locuiau în „ghetourile“ lor muncitorești, la o oră distanță în condițiile traficului antebellic, adică o zi întreagă de mers pe jos. Și să știți că la început majoritatea oamenilor așa călătoreau.

Rezolvarea problemei — nu, a sarcinii, căci nu există probleme — erau taberele de refugiați. Erau cu sutele, unele cât o parcare, altele întinzându-se pe kilometri întregi, împrăștiate prin munți și de-a lungul coastelor, toate necesitând asistență guvernamentală, toate lipsite cu totul sau într-o nevoie cruntă de resurse. În capul listei mele, înainte să mă apuc de alte sarcini, era golirea acestor tabere. Orice F-6 valid fizic a devenit muncitor necalificat: cărător de moloz, culegător de recoltă, săpător de morminte. Era nevoie de o mulțime de morminte. Orice A-1, cei cu abilități potrivite pentru război, a devenit parte a PASC, Programul pentru Autosuficiență Comunitară. Un grup mixt de instructori au fost însărcinați să-i învețe pe acești șoareci de birou sedentari, prea educați, să se descurce singuri.

A fost un succes imediat. În nici trei luni cererile pentru ajutor guvernamental au scăzut drastic. O condiție vitală pentru victorie. Ne-a permis tranziția de la o economie pe zero, axată pe supraviețuire, la un avânt al producției de război. A fost Legea Reeducării Naționale, o emanație organică a PASC. Aș zice că a fost cel mai mare program de calificare profesională de la al Doilea Război Mondial încoace, și cu siguranță cel mai radical din istoria noastră.

Ați menționat, la un moment dat, câteva probleme având legătură cu LRN...

Ajungeam și acolo. Președintele mi-a conferit genul de putere de care aveam nevoie pentru a rezolva orice provocare fizică sau logistică. Din păcate, nici el și nimeni de pe Pământ n-ar fi putut să-mi dea puterea de a schimba

felul în care gândeau oamenii. Cum am explicat, America era o forță de muncă segregată, iar în multe cazuri segregarea implica un element cultural. Mulți dintre instructorii noștri erau imigranți la prima generație. Erau oameni care știau să aibă grijă de ei înșiși, cum să trăiască cu puțin și să lucreze cu mijloacele ce li se dădeau. Erau oameni care creșteau legume în curțile lor din spate, care își reparau singuri casa, care își mențineau aparatele de uz casnic în funcțiune atât cât era mecanic posibil. Era de o importanță crucială ca oamenii ăștia să ne învețe pe noi, ceilalți, cum să ieșim din găoacea stilului de viață confortabil, consumerist, deși tocmai truda lor ne permisesse, la început, să ne menținem acest stil de viață.

Da, a existat discriminare de rasă, dar și discriminare de clasă. Ești un mare avocat corporatist. Ți-ai petrecut cea mai mare parte din viață parcurgând contracte, aranjând afaceri, vorbind la telefon. La asta te pricepi, asta te-a făcut bogat și ți-a permis să-ți angajezi un instalator ca să-ți repare toaleta, în vreme ce continuai să vorbești la telefon. Așa e mersul lumii. Dar într-o bună zi nu mai e așa. Nimeni nu mai are nevoie de evaluări de contracte și de aranjamente de afaceri. Însă e nevoie de reparații sanitare. Și brusc șerbul de pe moșie a ajuns profesorul tău, sau chiar șeful. Asta, pentru unii, a fost mai înfricoșător decât morții vii.

Odată, într-o inspecție prin LA, am asistat la o lecție de reeducare. Cei instruiți ocupaseră cu toții poziții proeminente în industria de divertisment, erau un amestec de agenți, manageri, „executivi creativi” sau cum le mai spuneau. Le pot înțelege reticența, aroganța. Înainte de război divertismentul fusese cea mai valoroasă marfă de export a Statelor Unite. Acum erau instruiți să fie supraveghetori la

o fabrică de muniție din Bakersfield, California. O femeie, director de distribuție, a explodat. Cum îndrăzneau să o degradeze în halul ăsta! Avea un masterat în Teatru Conceptual, se ocupase de distribuția a trei seriale de comedie de succes în ultimele cinci sezoane și câștiga mai mult într-o săptămână decât ar fi putut visa instructoria ei în mai multe vieți! Continua să se adreseze instructoriei cu numele mic. „Magda“, zicea mereu. La început am crezut că femeia era doar nepoliticoasă, degradându-și instructoria prin refuzul de a-i rosti numele. Mai târziu am aflat că doamna Magda Antonova fusese cândva menajera ei. Da, unora le-a fost tare greu, dar mai târziu mulți au recunoscut că au avut parte de mai multă satisfacție emoțională în slujbele cele noi decât în orice aducea cu cele de altădată.

Am cunoscut un domn pe un feribot de coastă ce făcea drumul dintre Seattle și Portland. Lucrase în departamentul de licențiere al unei agenții de publicitate, mai precis se ocupase cu obținerea de drepturi pentru difuzarea de piese rock clasice în reclamele tv. Acum era coșar. Fiindcă majoritatea locuințelor din Seattle își pierduseră sistemul de încălzire centralizată, iar iernile erau acum mai lungi și mai reci, rareori se întâmpla să nu aibă treabă. „Îi ajut pe vecini să aibă căldură“, zicea cu mândrie. Știu că sună cam idilic, dar am auzit povești de genul ăsta tot timpul. „Uitați pantofii ăștia, singur i-am făcut“, „Puloverul, să știți, e din lână de la oaia mea“, „Îți place porumbul? E din grădina mea“. Era consecința unui sistem care punea accent pe localism. Oferea oamenilor ocazia să vadă fructele muncii lor, le dădea un sentiment de mândrie personală știind că aduc o contribuție clară, concretă la victorie, iar mie îmi conferea sentimentul minunat de a ști că eram părtaș la

asta. Aveam nevoie de sentimentul acela. M-a ținut sănătos la minte pentru cealaltă parte a slujbei mele.

Atât cu „talentul“. „Uneltele“ sunt arme pentru război, ca și mijloacele industriale și logistice prin care se construiesc armele respective.

[Se răsuțește în scaun, arătând spre o imagine de deasupra biroului. Mă dau mai aproape și văd că imaginea e de fapt o rețetă înrămată.]

Ingrediente:

melasă din Statele Unite

anason din Spania

lemn-dulce din Franța

vanilie (bourbon) din Madagascar

scorțișoară din Sri Lanka

cuișoare din Indonezia

gaulteria din China

ulei de pimento din Jamaica

ulei balsamic din Peru

Și asta doar pentru o sticlă de bere nealcoolică în timp de pace. Nici vorbă de ceva cum ar fi un computer sau un transportor aerian cu combustibil nuclear.

Întrebați pe oricine cum au câștigat Aliații cel de-al Doilea Război Mondial. Cei care nu știu prea multe ar putea să vă răspundă că din cauza superiorității numerice sau a conducerii. Cei care nu știu nimic ar putea indica minuni ale tehnologiei precum radarul sau bomba atomică. *[Pufnește.]* Oricine care înțelege cât de cât conflictul respectiv o să vă dea trei motive reale: mai întâi capacitatea de a manufactura mai mult material; mai multe

gloanțe, conserve și bandaje decât inamicul; apoi resursele naturale disponibile pentru manufacturarea echipamentului; și în al treilea rând mijloacele logistice nu doar pentru transportarea resurselor spre fabrici, ci și pentru transportarea produselor finite pe front. Aliații au avut la dispoziție resursele, industria și logistica unei întregi planete. Axa, pe de altă parte, trebuia să depindă de ce putea strânge înăuntrul granițelor. De data asta noi eram Axa. Morții vii controlau mare parte din teritoriul mondial, în vreme ce producția americană de război depindea de ce se putea strânge mai ales în cadrul statelor vestice. Gata cu materiile prime aduse de peste ocean; flota noastră comercială era plină ochi cu refugiați, iar rezervele precare de combustibil obligau vasele noastre să stea la ancoră.

Aveam și anumite avantaje. Baza agrară a Californiei putea cel puțin să elimine problema foametei, dacă s-ar fi restructurat. Crescătorii de citrice n-au acceptat asta ușor, nici fermierii. Baronii cărnii, care controlau atâta teren potențial pentru agricultură, au fost cei mai răi. Ați auzit vreodată de Don Hill? Știți filmul pe care l-a făcut Roy Elliot despre el? A fost când infecția a lovit San Joaquin Valley, când morții au năvălit peste garduri, i-au atacat vitele și le-au sfâșiat în bucăți ca niște furnici ucigașe africane. Iar el era în mijlocul învălmășelii, trăgând cu pușca și răcnind ca Gregory Peck în *Duel sub soare*. M-am ocupat de el într-un mod deschis și onest. I-am dat, cum am făcut și cu ceilalți, de ales. I-am amintit că venea iarna și că mai erau o grămadă de oameni flămânzi pe acolo. L-am avertizat că, atunci când hoardele de refugiați hămesiți aveau să apară și să termine ce începuseră morții vii, n-o să aibă niciun fel de sprijin de la guvern. Hill era un ticălos încăpățânat și curajos, dar nu și idiot. A acceptat să-și

predea pământul și cirezile, cu condiția ca exemplarele pentru montă, ale lui și ale altora, să rămână neatinsse. Am bătut palma.

Fripturi fragede, zemoase — vă puteți gândi la o imagine mai bună a standardului nostru artificial de viață antebelic? Și cu toate acestea standardul respectiv a ajuns să fie al doilea avantaj al nostru ca importanță. Singurul fel de a ne suplimenta resursele de bază era reciclarea. Nimic nou până aici. Israelienii începuseră cu asta de când își închiseseră granițele și de atunci fiecare națiune o adoptase într-o măsură sau alta. Însă materialele aflate la dispoziția lor nu se puteau compara cu ce aveam noi la dispoziție. Gândiți-vă la cum era viața în America antebelică. Chiar și cei considerați clasă de mijloc se bucurau, sau luau ca de la sine înțeles, de un nivel de confort material nemaiauzit la vreo altă națiune, niciodată în istoria omenirii. Îmbrăcămintea, aparatele de uz casnic, electronicele, automobilele, doar în zona Los Angeles, depășeau de trei ori numărul oamenilor. Mașinile curgeau cu milioanele, de la fiecare casă, din fiecare cartier. Aveam o industrie formată din peste o sută de mii de angajați care lucrau în trei schimburi: colectare, catalogare, dezasamblare, stocare și trimitere de piese și părți componente la fabrici de pe toată Coasta. A fost și aici un pic de criză, ca și cu vitele, cu oameni care nu voiau să-și predea mașinile Hummer sau automobilele italienești de colecție. N-aveau pic de benzină să meargă cu ele, dar tot nu voiau să le lase. Nu m-a deranjat prea mult. Era o plăcere să discuți cu ei, prin comparație cu structurile militare.

Dintre toți adversarii mei, cei mai tenace purtau uniformă. N-am avut niciodată control direct asupra operațiunilor lor, erau liberi să aprobe tot ce voiau. Dar ținând

cont că mai toate programele lor erau atribuite unor contractori civili și că acești contractori depindeau de resurse controlate de DeStRes, aveam controlul de fapt. „Nu poți să ne dezmembrezi bombardierele Stealth“, țipau. „Cine te crezi ca să ne oprești producția de tancuri?“ La început am încercat să mă înțeleg cu ei. „M-1 Abrams are motor turbo. De unde o să găsești combustibil pentru el? Ce faceți cu avioanele Stealth împotriva unui inamic care nu are radar?“ Am încercat să-i fac să vadă că, ținând cont de felul în care eram nevoiți să lucrăm, trebuia să obținem rezultate maxime din investițiile făcute sau, pe limba lor, să-mpuști francul. Erau nesuferiți cu telefoanele pe care le dădeau la orice oră sau cu aparițiile neanunțate la mine în birou. Presupun că nu-i pot învinovăți de fapt, nu după cum îi tratasem după ultimele confruntări militare, și nu, desigur, după ce abia dacă scăpaseră la Yonkers. Se aflau pe punctul prăbușirii totale și mulți aveau, pur și simplu, nevoie să-și verse nervii pe cineva.

[Zâmbește larg, încrezător.]

Mi-am început cariera făcând tranzacții la Bursa din New York, așa că pot să răcnesc la fel de tare și de îndelungat ca orice sergent de instrucție. După fiecare „întâlnire“ așteptam telefonul, cel de care mă temeam, dar la care, totodată, speram: „Domnule Sinclair, președintele la telefon, aș vrea să vă mulțumesc pentru activitatea dumneavoastră și să vă spun că nu vom mai necesita...“ *[Chicotește.]* Nu s-a întâmplat. Cred că nimeni nu voia slujba mea.

[Schitează un zâmbet.]

Nu spun că n-am făcut greșeli. Mă preocupa prea mult forța aeriană D-Corps. Nu le înțelegeam protocoalele de siguranță sau ce ar putea face niște dirijabile într-un război cu reanimații. Știam doar că, având o rezervă neglijabilă de heliu, singurul gaz pentru ascensiune pe care ni-l permiteam era hidrogenul și că n-aveam să risipesc vieți și resurse vitale pe o flotilă de baloane contemporane. A mai trebuit să fiu convins, și încă de președinte, să redeschid programul experimental de fuziune la rece de la Livermore. A susținut că, deși o descoperire fundamentală era, poate, la decenii în față, „planificarea viitorului îi lasă pe oameni să creadă că va fi unul“. Cu unele proiecte am fost prea conservator, iar cu altele, mult prea liberal.

Proiectul Jacheta Galbenă — îmi vine și acum să-mi dau șuturi când mă gândesc la el. Tocilarii de la Silicon Valley, genii cu toții în domeniile lor, m-au convins că aveau o „armă-minune“ care putea câștiga războiul, teoretic, în patruzeci și opt de ore. Puteau construi microproiectile, cu milioanele, cam cât o alică de .22, ce puteau fi împrăștiate din avioane de transport, apoi ghidate prin satelit către creierul fiecărui zombi din America de Nord. Sună fantastic, nu? Mie așa mi-a sunat.

[Mormăie încetișor, nemulțumit.]

Când mă gândesc la câte am aruncat pe gaura aia, ce puteam să producem în loc... aahh... dar n-are rost să mai zăbovim aici.

Aș fi putut să mă bat cap în cap cu armata cât a ținut războiul, dar mă bucur că, în cele din urmă, n-a trebuit s-o fac. Când Travis D'Ambrosia a devenit șef al

Statului-Major, nu doar că a inventat sistemul de raportare a eficienței omorâtoare la resurse, dar a pus la cale și o strategie clară pentru aplicarea acestuia. Îl ascultam mereu când îmi spunea că un anumit sistem de armament era vital. Avea încredere în opinia lui în privința unor chestiuni precum Uniforma de Luptă sau Pușca Standard pentru Infanterie.

Era uimitor să vezi că această cultură a eficienței începea să prindă tot mai mult. Auzai soldați vorbind pe stradă, în baruri sau în tren: „De ce să ai X, când la același preț ai putea avea zece Y, care ar putea omorî de o sută de ori mai mulți Z“. Soldații începuseră chiar să vină cu idei proprii și inventau instrumente mult mai avantajoase sub aspectul costului decât ne-am fi putut imagina. Cred că le plăcea să improvizeze, să se adapteze, să fie mai isteți decât birocrații. Infanteriștii marini m-au surprins cel mai mult. Crezusem mereu în povestea cu bibanul cel prost, cu falca încleștată, primitivul guvernat de testosteron. Nu știusem că, din cauză că infanteriștii marini își procurau soldații prin intermediul forțelor navale, și fiindcă amiralii n-o să-și bată prea tare capul cu războiul terestru, capacitatea de a improviza era considerată una dintre virtuțile de căpătâi.

[Sinclair arată cu degetul, peste capul meu, către peretele din partea opusă. Pe el e pusă o bară grea de oțel care se termină cu ceva ce arată a combinație dintre o lopată și un topor de luptă cu două tăișuri. Destinația sa oficială e de Instrument Standard pentru Construcția de Tranșee, deși, pentru cei mai mulți, e cunoscut drept „Lobotomizatorul“ sau, pe scurt, „Lobo“.]

Răcanii au venit cu ăsta, e făcut exclusiv din oțel de la mașini reciclate. Am făcut douăzeci și trei de milioane în timpul războiului.

[Zâmbește cu mândrie.]

Și se mai fac și în ziua de azi.

Burlington, Vermont

[De data asta iarna a întârziat, cum a fost în fiecare an de când s-a terminat războiul. Zăpada îmbracă toată casa și pământul din jur și umple de promoroacă pomii ce mărginesc cărarea de pe lângă râu. E o scenă pașnică întru totul, cu excepția bărbatului care mă însoțește. Insistă să-i spun „Țăcănitul“ fiindcă „toată lumea îmi zice așa, și atunci tu de ce n-ai face-o?“ Pășește iute și cu hotărâre, iar bastonul pe care i l-a dat doctorița (care e și soția lui) îi folosește doar ca să împungă aerul.]

Sincer să fiu, nu m-a surprins că m-au nominalizat ca vicepreședinte. Toată lumea știa că o coaliție era inevitabilă. Eram o stea în ascensiune, asta cel puțin până „m-am autodistrus“. Asta se zice despre mine, nu? Asta zic lașii și ipocriții ăia care mai degrabă ar muri decât să vadă un bărbat adevărat arătându-și pasiunea. Și ce dacă nu eram

cel mai bun politician din lume? Spuneam ce credeam și nu mă sfiam s-o zic din toată inima. E unul dintre motivele principale pentru care am fost alegerea logică pentru postul de copilot. Eram o echipă grozavă; el era lumina, eu, căldura. Partide diferite, personalități diferite și, să nu ne ascundem după deget, culori diferite ale pielii. Știam că nu am fost prima alegere. Știam pe cine și-l dorea de fapt partidul meu, în secret. Dar America nu era gata să meargă atât de departe, oricât de prostesc, enervant și neolitic ar suna. Ar fi preferat să aibă ca vice un radical cu spume la gură decât pe „unul dintre oamenii ăia”. Deci nominalizarea nu m-a surprins. Dar restul, da.

Adică alegerile?

Alegeri? Honolulu era încă o casă de nebuni; soldați, congresmeni, refugiați, și toți se ciocneau unii de alții încercând să găsească ceva de mâncare, un loc de dormit, ori să afle măcar ce naiba se întâmpla. Și era paradisul pe lângă continent. Linia Stâncoșilor abia se stabilizase; la vest de ea totul era teatru de război. De ce să-ți bați capul cu alegerile când Congresul ar fi putut vota, simplu, pentru extinderea mandatului datorită stării de urgență? Procurorul general a încercat asta când era primar la New York, și aproape că i-a mers. I-am explicat președintelui că nu aveam energie și resurse pentru altceva decât să luptăm pentru viețile noastre.

Și ce a spus?

Ei, hai să spunem că m-a convins de contrariu.

Puteți fi mai explicit?

Aș putea, dar nu vreau să-i încurc vorbele. Bătrânii neuroni nu mai scot scânteile de altădată.

Încercați, vă rog.

O să verificați la bibliotecă ce vă spun?

Promit.

Ei bine... eram în biroul lui temporar, „apartamentul prezidențial” al unui hotel. Tocmai fusese adus cu Air Force Two. Bătrânul lui șef era sedat în apartamentul de alături. De pe fereastră se vedea haosul de pe străzi, vapoarele apropiindu-se de docuri, avioane la fiecare treizeci de secunde și echipa de la sol îndrumându-le afară de pe pistă ca să facă loc altora noi. Arătam cu mâna spre ele, ținând și gesticulând cu pasiunea pentru care sunt cunoscut. „Ne trebuie un guvern stabil, repede”, nu conteneam să repet. „Alegerile sunt nemaipomenite în principiu, dar acum nu e vremea pentru idealuri mărețe.”

Președintele era calm, mult mai calm decât mine. Poate de la pregătirea militară... și mi-a zis: „*E singura ocazie pentru idealuri mărețe, fiindcă idealurile astea sunt tot ce avem. Nu ne luptăm doar ca să supraviețuim fizic, ci pentru supraviețuirea civilizației noastre. Nu avem parte de luxul unei civilizații cu vechime. Nu avem moștenire culturală comună, nici milenii de istorie în spate. Avem numai vise și promisiuni care ne leagă. Tot ce avem... [se străduiește să-și amintească]... tot ce avem e doar ceea ce vrem să fim*”. Vedeți ce zicea? „Țara noastră există doar

pentru că oamenii cred în ea, și, dacă nu era îndeajuns de puternică să ne apere de criză, atunci la ce viitor puteam spera? Știa că America voia un Cezar, dar să fie așa ceva ar fi însemnat sfârșitul Americii. Se zice că vremurile deosebite nasc oameni deosebiți. Nu prea cred. Am văzut multă slăbiciune, multă mizerie. Oameni care ar fi trebuit să se ridice la înălțimea așteptărilor și n-au putut sau n-au vrut. Lăcomie, frică, stupiditate și ură. Erau și înainte de război, sunt și acum. Șeful meu a fost un om mare. Am avut un noroc fantastic că a fost printre noi.

Treaba cu alegerile a dat tonul pentru întreaga lui guvernare. Multe din propunerile lui păreau nebunie curată la prima vedere, dar după ce aprofundai un pic descopereai acolo un miez de logică ce nu putea fi respins. De pildă noile legi penale, alea chiar mă întăreau. Oameni puși în butuci? Biciuiri în piața publică? Dar ce era aici, vechiul Salem sau Afganistanul talibanilor? Suna barbar, neamerican, dar asta până te gândeai la opțiuni. Ce puteai face cu hoții și jefuitorii, să-i bagi la pușcărie? La ce ar fi folosit? Cine își putea permite să pună cetățeni apți să hrănească, îmbrace și să păzească alți cetățeni apți? Și mai ales de ce să-i separi pe cei pedepsiți de societate, când puteau fi folosiți ca să-i descurajeze pe alții? Da, era și frica de durere — biciul, bastonul — dar asta pălea în comparație cu umilirea publică. Oamenii se temeau să li se dezvăluie faptele rele. În vremea aceea, când toți puneau umărul, când se ajutau unii pe alții, când se lucra pentru ca oamenii să se protejeze și apere împreună, cel mai rău lucru pe care-l puteai face cuiva era să-l aduci în piața publică cu un poster uriaș pe care scria „Am furat lemne de la vecinul meu“. Rușinea e o armă puternică, dar depindea de ceilalți care făceau lucrurile cum trebuie. Nimeni

nu e mai presus de lege, și un senator care lua cincizeci de bice pe spinare pentru că profitase de starea de fapt făcea mult pentru diminuarea infracționalității, mai mult decât postarea unui polițist la fiecare colț de stradă. Da, existau grupele de lucru, dar aceia erau recidiviști cărora li se dăduseră mai multe șanse, în mod repetat. Țin minte cum sugera procurorul general să-i aruncăm pe cât mai mulți prin zonele infestate, să scăpăm de neplăcerile și de pericolul potențial adus de prezența lor constantă. Și eu, și președintele ne-am opus; obiecțiile mele erau etice, ale lui practice. Încă vorbeam despre pământul american, infestat, da, dar care într-o bună zi avea să fie eliberat. „Ultimul lucru de care avem nevoie“, a zis, „e să ne trezim cu vreun fost pușcăriaș din ăștia că a ajuns noul Mare Stăpân al Deșertului“. Am crezut că glumește, dar mai târziu, când am văzut cum exact asta s-a întâmplat în alte țări, unde infractori exilați au ajuns să comande regiuni izolate și uneori fiefuri puternice, am înțeles că scăpasem cu fața curată dintr-o mare belea. Grupurile de muncă au fost mereu o problemă pentru noi, politic, social, ba chiar și economic, dar ce altă alegere aveam pentru cei care refuzau pur și simplu să se poarte ca niște cetățeni cumsecade?

Ați folosit totuși pedeapsa cu moartea.

Doar în cazuri extreme: rebeliune, sabotaj, încercări de secesiune politică. Zombii nu erau singurii inamici, cel puțin nu la început.

Hobotnicii?

Am avut destui fundamentalişti religioşi, dar nu era așa peste tot? Mulți credeau că ne băgăm, cumva, peste voia lui Dumnezeu.

[Pufnește amuzat.]

Scuze, trebuie să învăț să fiu un pic mai sensibil, dar cum naiba poți să crezi că supremul creator al multiversului infinit și-ar lăsa planurile încurcate de câțiva indivizi de la Garda Națională din Arizona?

[Alungă gândul cu un gest.]

Au avut parte de mai multă atenție a presei decât ar fi trebuit, și asta numai fiindcă lunaticul ăla a încercat să-l omoare pe președinte. În realitate își făceau mai mult rău lor înșile, cu sinuciderile alea în masă, cu omorurile de copii „din milă” din Medford... întâmplări groaznice, și la fel și cu „Verzișorii”, varianta stângistă a habotnicilor. Ăștia credeau că, de vreme ce morții vii consumau animale, dar nu și plante, era voia „Zeitei Divine” să favorizeze flora în dauna faunei. Au făcut ceva gălăgie, au aruncat cu ierbicid în rezervorul de apă al unui oraș, au pus capcane la copaci ca să nu-i mai folosim pentru producția de război. Genul ăsta de ecoterorism poate aduce titluri de prima pagină, dar nu ne-a afectat cu adevărat siguranța națională. Rebelii, pe de altă parte: secesioniști înarmați și organizați. Erau, evident, pericolul cel mai tangibil. Și singura dată când l-am văzut pe președinte îngrijorat. Nu se arăta a fi, își păstra morga demnă, diplomatică. Trata asta în public ca pe o „problemă” oarecare, precum raționalizarea alimentelor sau reparațiile drumurilor. Însă

în particular a zis... „Trebuie eliminați rapid, complet și prin orice mijloace.“ Vorbea, desigur, de cei aflați înăuntrul zonei de siguranță vestice. Rebelii ăștia căpoși ori aveau ceva de-mpărțit cu strategiile de război guvernamentale, ori deja plănuiau de ani întregi să se separe și foloseau acum criza ca pretext. Erau „dușmanii țării noastre“, cei din interior, pe care oricine jură să apere țara îi menționează în jurământ. Ne-am ocupat de ei fără să stăm pe gânduri prea mult. Dar secesioniștii de la est de Stâncoși, din unele zone asediate, izolate... atunci a devenit „complicat“.

De ce?

Pentru că, așa cum spunea o vorbă, „nu noi am părăsit America, ci America ne-a părăsit pe noi“. E mult adevăr în asta. I-am lăsat baltă pe oamenii ăia. Da, am lăsat niște voluntari din Forțele Speciale, am încercat să-i aprovizionăm pe mare și aerian, dar dintr-un punct de vedere exclusiv moral oamenii aceia au fost abandonați. N-am putut să-i învinovățesc pentru că au vrut să-și vadă de drumul lor, nimeni n-a putut. Și de aceea, când am început să ne recuperăm teritoriul, am oferit oricărei enclave secesioniste șansa unei reintegrări pașnice.

Dar s-au produs violențe.

Încă mai am coșmaruri, locuri ca Bolivar sau Black Hill. Nu văd niciodată imaginile propriu-zise, nici violența și nici situația de după. Îl văd mereu pe șeful meu, omul ăla impunător, puternic și plin de viață, devenind tot mai bolnav și slăbit de fiecare dată. Trecuse prin

atâtea, îndurase o povară atât de grea. Știți că nu a încercat deloc să afle ce s-a întâmplat cu rudele lui din Jamaica? Nici n-a întrebat vreodată. Era atât de concentrat pe soarta națiunii noastre, atât de hotărât să păstreze visul care a creat-o. Nu știu dacă vremurile însemnate nasc oameni însemnați, dar știu că-i pot ucide.

Wenatchee, Washington

[Zâmbetul lui Joe Muhammad e la fel de larg ca și umerii săi. Lucrează peste zi la atelierul de reparat biciclete din orășel, al cărui proprietar este, însă în timpul liber sculptează din metal topit opere de artă de o frumusețe deosebită. Este, fără îndoială, cel mai bine cunoscut pentru lucrarea de bronz aflată în parcul din Wshington D.C., Memorialul Securității Cetățenești, grup statuar format din doi cetățeni în picioare și unul în scaun cu rotile.]

Tipa care recruta era agitată, se vedea clar. A încercat să mă convingă să n-o fac. Vorbisem cu cei de la NRA mai întâi? Știam că mai există și alte domenii esențiale pentru efortul de război? La început n-am înțeles; aveam deja o slujbă la uzina de reciclare. Țsta era scopul Echipelor pentru Securitate în Vecinătate, nu? Era un serviciu voluntar, cu jumătate de normă, pe care-l făceai când te întorceai de la slujbă. Am încercat să-i explic ei asta. Poate nu pricepeam eu ceva. Și cum încerca ea să se scuze, aiurea

complet și fără tragere de inimă, am văzut cum îi fuge privirea spre scaunul meu.

[Joe este invalid.]

Îți vine să crezi una ca asta? Nouă ne bătea la ușă extincția în masă și ea încerca să fie corectă social? Am râs. I-am râs în nas. Ce, credea că am apărut așa, fără să știu ce se aștepta de la mine? Nu-și citise cățeaua aia proastă manualul de securitate? Eu da. Tot scopul programului ESV era să patrulezi prin cartierul tău, mergând sau, în cazul meu, învârtind roțile pe trotuar, și să te oprești ca să verifici fiecare casă. Dacă, din vreun motiv anume, trebuia să intri în casă, cel puțin alți doi membri trebuiau să te aștepte afară. *[Agită o mână.]* Salutare! Și oricum, cu ce credea ea că ne confruntăm? Doar nu trebuia să-i fugărim peste garduri și prin grădini. Veneau spre noi. Și dacă, atunci când o făceau, să zicem, de dragul argumentării, că erau mai mult decât puteam noi duce? Rahat, dacă nu puteam să mă învârt mai rapid cu scaunul decât un zombi mergând, cum de-am rezistat așa de mult? Mi-am susținut cauza clar și cu calm, ba chiar am îndemnat-o să vină cu un scenariu în care starea mea fizică să fie un impediment. N-a putut. A început să mormăie că trebuie să vorbească cu comandantul ei, că să mă întorc a doua zi. Am refuzat, i-am spus că n-are decât să-și sune șeful, și pe șeful șefului, pe toată lumea până la „Ursul”³¹ în persoană, dar că nu mă mișc până ce nu capăt vesta mea portocalie. Am țipat așa de tare că mă auzeau în toată încăperea. Toți ochii s-au întors spre mine, apoi spre ea. Și gata. Am obținut vesta și m-am cărat de acolo mai rapid decât oricine în ziua aia.

³¹ „Ursul” era porecla dată în primul război din Golf comandantului programului ESV.

Cum ziceam, Securitatea în Vecinătate înseamnă, literalmente, să patrulezi prin cartier. Pregătirea e cvasimilitară; am urmat cursuri și antrenamente. Existau șefi desemnați și regulamente, dar nu trebuia să saluți, să zici „să trăiți” și alte mizerii din astea. Armamentul se cam abătea și el de la normă. Avea mai mult arme albe — securi, bâte, câteva leviere și cuțitoaie — încă nu aveam Lobo. Cel puțin trei oameni din echipa ta trebuiau să aibă arme de foc. Eu aveam un AMT Lightning, o carabină ușoară, semiautomată, de calibrul .22. Nu avea recul, așa că puteam trage fără să-mi blochez înainte roțile. Bună pușcă, mai ales după ce s-a standardizat muniția și se găseau încă încărcătoare.

Echipele se schimbau în funcție de programul tău. Era cam haotic pe-atunci, cu DeStRes care reorganiza totul. Schimbul de noapte era mereu dur. Uiți cât de întuneric e de fapt noaptea fără iluminat stradal. Abia dacă se vedea câte o luminiță la vreo fereastră. Pe atunci oamenii se duceau la culcare destul de devreme, de obicei când se întuneca, așa că în afară de ceva lumânări, ori dacă avea vreunul licență pentru generator, dacă lucra de acasă ceva esențial pentru economia de război, prin case era întuneric beznă. Nu mai aveai nici măcar luna și stelele, era prea multă mizerie în atmosferă. Patrulam cu lanterne civile, de la magazin; încă mai erau baterii pe atunci, cu celofan roșu la capăt ca să ne protejeze vederea de noapte. Ne opream la fiecare casă, băteam și-i întrebam pe cei de acolo dacă totul era în ordine. Primele luni a fost cam enervant din cauza programului de relocare. Veneau atâția oameni în tabere că în fiecare zi te puteai trezi cu măcar o duzină de vecini noi, ba chiar și colegi de casă.

Nu mi-am dat seama până la război ce bine o duceam în suburbia mea calduță. Chiar îmi trebuia o casă de o mie

de metri pătrați, cu trei dormitoare, două băi, bucătărie, cameră de zi, birou și studio? Locuisem singur ani întregi și deodată o familie din Alabama, șase erau, a apărut la ușa mea cu o scrisoare de la Departamentul de Repartiții. La început a fost enervant, dar te obișnuiești rapid. Nu mă deranjau alde Shannon, așa le zicea. Ne-am înțeles destul de bine, și întotdeauna dormeam mai adânc dacă știam că e cineva de pază. Era una din noile reguli. Cineva era desemnat paznic de noapte. Aveam toate numele pe o listă ca să ne asigurăm că nu erau vagabonzi sau tâlhari. Îi verificam identitatea, figura, îl întrebam dacă totul era liniștit. De obicei ziceau că da, sau ziceau de vreun zgomot ce trebuia verificat. Prin anul al doilea, când refugiații au încetat să mai vină și toată lumea a ajuns să se știe, nu ne-am mai obosit cu liste și identități. Era mai calm pe atunci. În primul an, când polițiștii încă își completau rândurile și zonele sigure nu erau pacificate complet...

[Se cutremură, pentru efect dramatic.]

Încă erau o mulțime de case părăsite, încuiate, sparte sau abandonate doar, cu ușile vraște. Am pus benzi de interdicție pe toate ușile și ferestrele. Dacă vreuna era găsită ruptă, asta însemna că în casă putea fi un zombi. De vreo două ori s-a întâmplat. Așteptam afară, cu pușca pregătită. Uneori se auzeau strigăte, alteori focuri de armă. Uneori auzeai doar gemete și zgomote înfundate, apoi un membru al echipei noastre ieșea cu maceta plină de sânge și cu o căpățână retezată. A trebuit să termin și eu câțiva. Uneori, când echipa era înăuntru și eu în stradă, auzeam zgomot, ceva ca un târșâit de picioare, foșnete, o chestie ce se târa prin tufișuri. Puneam lanterna pe chestie, ceream asistență, apoi o doboram.

Odată am fost cât pe ce s-o-ncaț. Curățam o casă cu două etaje; patru dormitoare, patru băi, dărâmată parțial de cineva care se bușise cu un Jeep Liberty în peretele dinspre sufragerie. Partenera mea a întrebat dacă e OK să se ducă la toaletă. Am lăsat-o să se ducă după niște tufe. Greșeala mea. Am fost prea neatent, prea preocupat de ce se petrecea în casă. N-am observat că era în spatele meu. Am simțit brusc o zgâlțâitură în scaun. Am încercat să mă întorc, dar ceva îmi bloca roata dreaptă. M-am răsucit, am întins lanterna. Era un „târâtor“, creatură care a rămas fără picioare. S-a aruncat spre mine de pe asfalt și a încercat să se suie pe roată. Scaunul mi-a salvat viața. Mi-a dat secunda care îmi trebuia ca să îndrept spre el carabina. Dacă aș fi fost în picioare, m-ar fi putut apuca de gleznă, ba chiar să-și înfigă dinții. A fost ultima oară când am fost neatent la ce făceam.

Zombi nu erau singura problemă cu care trebuia să ne confruntăm atunci. Erau tâlhari, nu neapărat niște infractori înrăiți, cât mai degrabă oameni care aveau nevoie de chestii ca să supraviețuiască. La fel și cu cei ce se oploșeau prin case abandonate; ambele situații se sfârșeau cu bine. Îi invitam acasă, le dădeam ce le trebuia, ne ocupam de ei până intrau pe felie cei de la repartiții.

Erau și tâlhari adevărați totuși, delincvenți profesioniști. Singura dată când am fost rănit.

[Își trage cămașa, lăsând la iveală o cicatrice circulară, cam cât un bănuț de dinainte de război.]

Nouă milimetri, exact prin umăr. Echipa mea l-a alungat din casă. I-am ordonat să se oprească. A fost singura dată când am ucis pe cineva, Doamne ferește. Când

au ieșit legile noi, infracțiunile convenționale s-au cam subțiat, oricum.

Mai erau și cei sălbăticiți, știi, puști fără adăpost care-și pierduseră părinții. Îi găseam ghemuiți prin pivnițe, prin dulapuri, pe sub paturi. Mulți veniseră pe jos tocmai din est. Erau vai de capul lor, lihnii de foame și bolnăvicioși. De multe ori fugeau. Dățile alea m-am simțit prost, știi, că nu m-am putut lua după ei. Se ducea altcineva și de multe ori îi ajungea din urmă, dar nu mereu.

Problema cea mai mare erau quislingii³².

Quislingi?

Mda, știi doar, oamenii care înnebuneau și începeau să se poarte ca zombii.

Ați putea dezvolta?

Păi, nu-s doctor de creiere, așa că nu știu termenii tehnici.

E în regulă.

Așa, deci, din câte pricep eu, există un tip de persoană care nu se poate adapta la situații gen luptă-sau-mori. Îi atrage mereu lucrul de care se tem. În loc să-i reziste, vor să-i facă pe plac, să i se alăture, să fie ca el. Presupun că asta se întâmplă când ești răpit, cum e chestia cu sindromul Stockholm, sau în războiul obișnuit, când oameni care sunt invadați se înrolează în armata inamică.

³² Cuvântul *quisling* înseamnă în engleză „trădător”, „colaboraționist”. (N.t.)

Colaboratori, uneori mai căpoși chiar decât cei pe care încearcă să-i imite, ca fasciștii ăia francezi care au fost printre ultimele trupe ale lui Hitler. De aceea le și zice quislingi, o fi vreun cuvânt franțuzesc sau ceva.³³

Dar în războiul ăsta nu puteai face așa ceva. Nu puteai să ridici mâinile și să zici: „Hei, nu mă ucide, sunt de partea ta“. Nu era în lupta asta nicio zonă gri, nimic intermediar. Cred că unii n-au reușit, pur și simplu, să accepte asta. Le-a forțat limitele. Au început să se poarte ca zombii, să scoată sunete ca ei, ba chiar să și atace și să încerce să mănânce oameni. Așa am dat peste primul. Era mascul, trecut de treizeci de ani. Murdar, năuc, târându-și picioarele pe asfalt. Am crezut că-i în șoc, asta până l-a mușcat de mână pe unul dintre ai noștri. Au fost niște secunde oribile. L-am doborât cu un foc la cap, apoi m-am întors să văd ce-i cu camaradul meu. Se ghemuise pe margine și înjura, plângea și se holba la despicătura de pe antebraț. Era o condamnare la moarte și el știa. Era cât pe ce să se lichideze singur, dar am descoperit că tipului pe care-l împușcasem îi curgea sânge roșu din cap. Când am pus mâna pe el, am simțit că încă era cald! Să fi văzut cum s-a bucurat amicul meu, ca un nebun. Nu în fiecare zi ți se dă grațiere de la marele guvernator din ceruri. Și culmea că a fost cât pe ce să moară, totuși. Nenorocitul ăla avusese așa de multe bacterii în gură că a cauzat o infecție aproape mortală cu stafilococi.

Am crezut noi că descoperiserăm fără să vrem ceva nou, dar a reieșit că se întâmpla de ceva timp. Statul-Major era pe punctul să facă totul public. Au trimis chiar și un

³³ Vidkun Abraham Lauritz Jonsson Quisling a fost președintele instalat de naziști al Norvegiei pe parcursul celui de-al Doilea Război Mondial.

expert din Oakland ca să ne informeze ce-i de făcut dacă mai dăm și peste alții. Ne-a lăsat paf. Știai că quislingii ăștia sunt motivul pentru care unii au crezut că-s imuni? Tot din cauza lor au prins așa de bine „medicamentele-minune“. Gândește-te numai. Cineva e pe Phalanx, a fost mușcat, dar supraviețuiește. Ce să creadă altceva? Mai ales că n-are de unde să știe că există quislingii ăștia. Sunt la fel de dușmănoși ca orice zombi, ba chiar mai periculoși uneori.

Cum așa?

Păi, pentru început, nu înghețau. Adică ar fi înghețat dacă ar fi fost expuși mai mult, dar pe frig nu prea aspru, dacă i-a apucat în timp ce purtau haine călduroase, sunt bine sănătoși. Se făceau și mai puternici de la oamenii pe care îi mâncau.

Dar erau ușor de omorât.

Da și nu. Nu trebuia să-i pocnești în cap; puteai ținti plămânii, inima, să-i lovești oriunde, și în cele din urmă mureau de la sângerare. Dar dacă nu-i opreai cu un foc, continuau să te atace până mureau.

Nu simt durerea?

Nu, al naibii. E faza cu mintea care comandă materiei, când te concentrezi așa de tare că poți suprima conexiunile cu creierul și toate cele. Ar trebui să stai de vorbă cu un expert.

Continuați, vă rog.

Ei, și de asta nu puteam să-i convingem cu vorbă bună. Nu mai aveai cu cine vorbi. Tipii ăștia erau zombi, poate nu fizic, dar mental nu era nicio diferență. Până și fizic putea să fie greu, dacă erau suficient de murdari, însângerați, bolnavi. Zombii nu miros chiar așa de rău, nu individual și nu dacă-s proaspeți. Cum să deosebești de un imitator cu o cangrenă pe cînste? N-aveai cum. Armata nu ne lăsa cu copoi sau altceva. Era doar testul ochiometric.

Morții vii nu clipesc, nu știu de ce. Poate fiindcă își folosesc egal simțurile și creierul lor nu se bazează așa de mult pe văz. Poate fiindcă nu au atâta fluid corporal și nu pot să-l folosească pentru umezitul ochilor. Cine să mai știe, dar de clipit nu clipesc, iar quislingii da. Așa te prindeai; câțiva pași înapoi și așteptai un pic. Pe întuneric era mai ușor, doar le puneai o lumină în față. Dacă nu clipeau, îi doborai pe loc.

Și dacă clipeau?

Păi, ordinele erau să-i prindem vii, dacă era posibil, și să-i ucidem doar ca autoapărare. Suna de-a dreptul dement, și acum sună la fel, dar am adunat câțiva, i-am legat fedeleș și i-am predat poliției ori Gărzii Naționale. Nu știu sigur ce au făcut cu ei. Am auzit povești despre Walla Walla, știi, închisoarea unde sute dintre ei erau hrăniți, îmbrăcați și îngrijiți medical chiar. *[Ochii i se ridică spre tavan.]*

Nu sunteți de acord.

Hei, nu mă bag eu în așa ceva. Vrei să deschizi cutia cu scorpioni, citește ziarele. În fiecare an apare vreun avocat,

popă sau politician și ațâță focul ăla cum le convine. Mie, unul, nu-mi pasă. Mă lasă rece total. Cel mai trist lucru în privința lor e că au renunțat la atâtea și în cele din urmă au pierdut oricum.

Cum așa?

Fiindcă și dacă noi nu putem face diferența între ei, zombii adevărați pot. Mai ții minte la începutul războiului, când toată lumea încerca să găsească o cale să-i întoarcă pe morții vii unii împotriva altora? Erau și „dovezi” despre lupte între ei — martori oculari, ba chiar și materiale video în care un zombi ataca pe altul. Prostesc. Erau zombi care atacau quislingi, dar de unde să fi știut asta? Quislingii nu tipă. Zac acolo și nu încearcă măcar să se lupte, se zvârcolesc în felul ăla lent, robotic, în timp ce-s mâncați de vii chiar de creaturile pe care încearcă să le copieze.

Malibu, California

[N-am nevoie de fotografie ca să-l recunosc pe Roy Elliot. Ne-am întâlnit la o cafea în Malibu Pier Fortress, acum restaurată. Cei din jur îl recunosc și ei imediat, dar, spre deosebire de perioada de dinainte de război, păstrează o distanță respectuoasă.]

SDA, ăsta era dușmanul meu: Sindromul Decesului Asimptomatic, zis și Sindromul Disperării Apocaliptice,

în funcție de omul cu care vorbeai. Oricum s-ar fi numit, în lunile acelea de blocaj de la început, a omorât la fel de multă lume ca și foametea, bolile, violența între oameni și morții vii. Nimeni n-a înțeles de la început ce se întâmpla. Stabilizaserăm Stâncoșii, dezinfectaserăm zonele de siguranță, și cu toate astea pierdeam câte o sută de oameni sau mai bine pe zi. Nu era vorba de sinucideri, aveam și din astea o mulțime. Nu, era altceva. Unii aveau răni minore sau afecțiuni ușor de tratat; alții erau perfect sănătoși. Problema era psihologică, o situație în care pur și simplu cedai și nu mai voiai să prinzi ziua de mâine, fiindcă știai că nu te așteaptă decât și mai multă suferință. Pierderea credinței, a voinței de a suporta se produce în toate războaiele. Și pe timp de pace, doar că nu la aceeași scară. Era neajutorare, sau cel puțin senzația de neajutorare. Înțelegeam sentimentul ăsta. Am regizat filme toată viața mea de adult. Îmi ziceau băiatul-minune, puștiul genial care nu putea greși, deși o făceam atât de des.

Și brusc m-am trezit un nimeni, un F-6. Lumea se ducea de râpă și talentele mele mult-lăudate nu puteau face nimic să oprească asta. Când am auzit despre SDA, guvernul încerca să nu bată toba — am aflat de la un contact din Cedars-Sinai. Când am auzit despre el, am simțit că se rupe ceva. Ca atunci când am făcut primul meu scurtmetraj pe care l-am arătat alor mei. Pot să fac asta, mi-am dat seama. Cu inamicul ăsta mă pot lupta!

Iar restul este istorie.

[Râde.] Aș vrea eu. M-am dus direct la guvern, m-au refuzat.

Serios? Aș fi crezut că, ținând cont de cariera dumneavoastră...

Ce carieră? Voiau soldați și fermieri, munci adevărate, nu mai știți? Era ceva cam așa: „Hei, scuze, n-avem ce face cu tine, dar poți să-mi dai un autograf?” Și eu nu-s genul care să cedeze. Când mă cred în stare să fac ceva nu există cuvântul nu. Le-am explicat celor de la DeStRes că n-o să-l coste nicio para chioară pe Unchiul Sam. Foloseam echipamentul meu, oamenii mei, nu-mi trebuia decât acces la trupele armatei. „Lăsați-mă să le arăt oamenilor ce faceți ca să opriți toate astea”, am zis. „Lăsați-mă să le ofer ceva în care să creadă.” Am fost refuzat iarăși. Armata avea misiuni mai importante decât să „pozeze la aparat”.

V-ați adresat mai sus?

Cui? Nu erau nave spre Hawaii, iar Sinclair se învârtea în sus și-n jos pe Coasta de Vest. Oricine se afla în poziția de a ajuta era ori indisponibil fizic, ori prea preocupat de chestiuni mai „importante”.

Nu vă puteați face jurnalist independent și să obțineți o legitimație de presă de la guvern?

Ar fi durat prea mult. Mass-media era ori distrusă, ori federalizată. Ce mai rămăsese retransmitea anunțurile de siguranță publică, să se asigure că oricine le asculta să știe ce-i de făcut. Totul era, încă, o harababură. Abia dacă aveam șosele cât de cât rezonabile, nemaivorbind de birocrăția necesară ca să obțin statutul de jurnalist cu acte în regulă. Ar fi putut dura luni întregi. Luni în care mureau

zilnic câte o sută de oameni. Nu mai puteam aștepta. Trebuia să fac ceva imediat. Am luat o cameră video, ceva baterii și un încărcător solar. Băiatul meu cel mai mare m-a însoțit ca sunetist și „prim asistent“. Am mers pe șosea o săptămână, numai noi, pe biciclete montane, căutând subiecte. N-a trebuit să mergem prea departe.

Ceva mai încoace de zona metropolitană Los Angeles, într-un orășel numit Claremont, sunt cinci colegii — Pomona, Pitzer, Scripps, Harvey Mudd și Claremont Mckenna. La începutul Marii Panici, când toată lumea fugea mâncând pământul, trei sute de studenți au ales să reziste acolo. Au transformat Colegiul Feminin de la Scripps în ceva ce aducea cu un oraș medieval. Și-au făcut rost de provizii din celelalte campusuri; armele lor erau o combinație de unelte de grădinărit și puști vechi de tir. Plantaseră grădini, săpaseră fântâni, fortificaseră un zid care exista deja. În timp ce munții din jurul lor ardeau, iar suburbiile înconjurătoare cădeau pe panta violențelor, cei trei sute de puștani au ținut pe loc zece mii de zombi! Zece mii, timp de patru luni, până ce zona Inland Empire a fost într-un sfârșit pacificată.³⁴ Am avut noroc să ajungem acolo pe la sfârșitul poveștii, să-i vedem doborâți pe ultimii reanimați și pe studenți și soldați ovaționând sub drapelul uriaș, confecționat de ei, care flutura din turnul Pomona. Ce mai poveste! Nouăzeci și șase de ore de material filmat. Aș fi vrut să o țin mai mult, dar timpul era hotărâtor. Câte o sută pierduți pe zi, amintiți-vă!

Trebuia să luăm filmul și să-l ducem cât mai rapid. L-am adus la mine acasă, l-am montat în studioul meu. Soția mea a făcut vocea narativă. Am obținut paisprezece

³⁴ Zona Inland Empire din California a fost printre ultimele declarate sigure.

copii, pe formate diferite, și le-am proiectat într-o săptămână seară prin diverse tabere și adăposturi de prin LA. I-am spus *Victorie la Avalon: Bătălia celor Cinci Colegii*.

Numele, *Avalon*, vine de la o înregistrare pe care a făcut-o unul dintre studenți în timpul asediului. Era în noaptea de dinaintea ultimului atac, cel mai groaznic, când o nouă hoardă se vedea clar cum înaintează dinspre est. Puștii munceau cu nădejde — ascuțeau armele, întăreau fortificațiile, stăteau de pază pe ziduri și turnuri. Peste tabără a început să plutească un cântec, din boxele în care se auzea mereu muzică, pentru moral. O studentă de la Scripps, cu voce de înger, cânta *Avalon*, piesa de la Roxy Music. Suna fantastic și contrasta cu teribila furtună ce urma să izbească. Am mixat cântecul peste imaginile cu „pregătirea pentru bătălie“. Și acum mi se pune un nod în gât când îl aud.

Care a fost reacția publicului?

A făcut ravagii pelicula! Nu doar scena cu pricina, ci întregul film; mie cel puțin așa mi s-a părut. Aș fi așteptat o reacție mai imediată. Strigăte, aplauze. N-aș fi admis asta, nici față de mine însumi, dar aveam o fantezie egotică cu oameni care vin la mine după încheierea vizionării, cu lacrimi în ochi, strângându-mi mâna, mulțumindu-mi că le arătasem lumina de la capătul tunelului. Dar nici nu s-au uitat la mine. Am rămas pe lângă ușă, ca un erou cuceritor. Au trecut pe lângă mine tăcuți, cu ochii în pământ. M-am dus acasă în seara aceea și mă gândeam „Ei, asta e, a fost o idee simpatică, dar poate că ferma de cartofi din parcul MacArthur ar avea nevoie de un om în plus“.

Ce s-a întâmplat?

Au trecut două săptămâni. Am obținut o slujbă ade-vărată, la redeschiderea drumului din canionul Topanga. Și într-o zi un tip călare a venit la ușa mea. A apărut la trap, ca într-un western vechi de Cecil B. De Mille. Era un psihiatru de la spitalul municipal din Santa Barbara. Auziseră de succesul filmului meu și întreba acum dacă nu mai am copii.

Succes?

Cum am zis. Se pare că, din chiar prima noapte în care a avut *Avalon* premiera, cazurile SDA au scăzut în LA cu cinci procente! La început s-au gândit că ar fi o anomalie statistică, până ce un alt studiu a arătat că declinul numărului de cazuri era foarte evident doar în cazul comunităților unde fusese proiectat filmul!

Și nu v-a spus nimeni?

Nimeni. [*Râde.*] Nici armata, nici autoritățile municipale, nici măcar cei care erau responsabili la adăposturile unde continuau să-l difuzeze fără știința mea. Nu-mi pasă. Ideea e că a funcționat. A schimbat ceva și mi-a dat de muncă pentru tot restul războiului. Am strâns ceva voluntari, cât am putut din vechea echipă. Puștiul care a filmat la baricada de la Claremont, Malcolm Van Ryzin, da, acel Malcolm³⁵, a devenit cameramanul meu. Am luat

³⁵ Malcolm Van Ryzin este unul dintre cei mai de succes oameni de cinema de la Hollywood.

în stăpânire un studio abandonat din Hollywoodul de Vest și-am început să le scoatem pe bandă rulantă. Le-am pus în toate trenurile, caravanele, în toate feriboturile de coastă ce mergeau spre nord. A durat ceva să primim reacții. Dar și când am primit...

[Zâmbește și ridică mâinile în semn de mulțumire.]

Zece la sută scădere în întreaga zonă de siguranță vestică. Deja eram pe drum, filmam și mai multe povești. *Anacapa* era gata, și eram pe la jumătate cu *Mission District*. Când a ajuns pe ecrane *Dos Palmos*, iar SDA a scăzut cu 23 de procente... abia atunci a început guvernul să se intereseze de mine.

Resurse suplimentare?

[Râde.] A, nu. N-am cerut niciodată ajutor și oricum n-aveau de gând să-l dea. Dar am căpătat acces la trupe, și asta a deschis orizonturi cu totul noi.

Atunci ați făcut *Focurile Zeilor*?

[Încuviințează din cap.] Armata avea două programe de arme cu laser funcționale. Zeus și MTHEL. Zeus fusese inițial conceput pentru dezamorsări, pentru detonat mine și bombe neexplodate. Era mic și suficient de ușor ca să fie montat într-un Humvee modificat. Trăgătorul ochea printr-o cameră coaxială din turetă. Punea colimatorul pe punctul respectiv, după care declanșa o rază puls prin aceeași fantă optică. E prea tehnic?

Îmi cer scuze. Am ajuns foarte implicat în proiect. Raza era o versiune militară a laserelor industriale, genul folosit ca să taie oțel în uzine. Putea fie să pătrundă prin învelișul unei bombe, fie să o încălzească până la punctul în care conținutul exploziv detona. Același principiu funcționa și la zombi. La frecvențe mai ridicate le străpungea fruntea. La setări mai scăzute le fierbea literalmente creierii până le ieșeau pe nas, ochi și urechi. Ce-am filmat noi arăta fantastic de bine, dar Zeus era o pocnitoare pe lângă MTHEL.

Acronimul e de la Mobile Tactical High Energy Laser, conceput de SUA în colaborare cu Israel pentru interceptarea proiectilelor de mici dimensiuni. Când Israelul a declarat autocarantină și o mulțime de grupuri teroriste au început să tragă cu mortiere și rachete peste zidul de securitate, MTHEL le-a doborât. Cam de mărimea și forma unui reflector din al Doilea Război Mondial, era de fapt un laser cu florură de deuteriu, mult mai puternic decât Zeus. Efectele erau devastatoare. Rupea carnea de pe oase, care apoi se încingeau până la alb și se făceau pulbere. La viteză obișnuită era magnific, dar cu încetinitorul... focul zeilor.

Este adevărat că numărul cazurilor de SDA s-a înjumătățit la o lună după lansarea filmului?

S-ar putea să fie o exagerare, dar oamenii stăteau la rând să-l vadă în timpul lor liber. Unii se uitau la el seară de seară. Afișul arăta un prim-plan cu un zombi transformat în atomi. Imaginea era luată direct dintr-un cadru

al filmului, filmarea clasică unde ceața de dimineață îți permitea să vezi raza. Sub el era scris, simplu, „Următorul”. Numai cuvântul ăsta singur a salvat programul.

Programul dumneavoastră.

Nu, Zeus și MTHEL.

Erau amenințate?

MTHEL trebuia să se închidă la o lună de la filmări. Zeus fusese deja scos de pe listă. A trebuit să implorăm, să ne târguim și literalmente să furăm ca să-l putem reactiva pentru aparatele de filmat. DeStRes le socotea pe amândouă o risipă grosolană de resurse.

Și erau așa?

N-aveau nicio scuză din punctul ăsta de vedere. M de la „mobilul” din MTHEL însemna de fapt un convoi de vehicule specializate, nu tocmai de teren și fiecare complet dependent de celelalte. MTHEL avea nevoie și de teribil de multă energie și de cantități însemnate de substanțe chimice extrem de instabile și foarte toxice.

Zeus era ceva mai economic. Era mai ușor de răcit, mai ușor de întreținut, și fiindcă era montat pe Humvee se putea duce oriunde era nevoie. Problema era la ce să fie nevoie de el? Chiar și la putere maximă trăgătorul trebuia să stabilizeze raza, pe o țintă mișcătoare, preț de câteva secunde. Un lunetist bun putea să o facă în jumătate din acel timp și să omoare de două ori mai mulți. Asta elimina potențialul de foc rapid, care este exact ce îți trebuie când

ești atacat de roiuri. Ambele unități aveau, de fapt, câte o echipă de trăgători permanenți, oameni care protejau o mașinărie menită să-i protejeze pe oameni.

Așa de proaste erau?

Nu pentru scopul lor inițial. MTHEL a ținut Israelul în siguranță la bombardamentele teroriste, iar Zeus a revenit de la pensie ca să elimine proiectilele neexplodate în timpul avansului armatei. Ca arme cu scop limitat, erau extraordinare. Ca ucigătoare de zombi, erau fără speranță.

Atunci de ce le-ați filmat?

Fiindcă americanii venerază tehnologia. E o trăsătură înscrisă în etosul național. Fie că ne dăm sau nu seama, până și cel mai retrograd habotnic nu poate nega puterea tehnologică a țării. Am desfăcut atomul, am fost pe lună, am umplut fiecare locuință și spațiu de lucru cu gadgeturi și instrumente, la care scriitorii de anticipație de altădată doar visau. Nu știu dacă asta-i bine, nu sunt în măsură să judec. Însă știu că, la fel ca toți ex-ateii vârați în gaură de șarpe, cei mai mulți americani încă se rugau la Dumnezeu tehnologiei să-i salveze.

Dar nu i-a salvat.

Nici n-a mai contat. Filmul a fost o asemenea lovitură, încât am fost rugat să fac o serie întreagă. I-am zis „Arme Minune“, o serie de șapte filme despre cele mai noi descoperiri în tehnologia militară, din care niciuna nu însemna ceva din punct de vedere strategic, dar care au avut toate

un puternic impact psihologic în întărirea ideii că războiul putea fi câștigat.

Dar nu e...?

O minciună? Ați putea spune și asta. Da, au fost minciuni, dar uneori ăsta nu e un lucru rău. Minciunile nu sunt nici rele, nici bune. Ca un foc, pot ori să-ți țină cald, ori să te ardă tăciune, depinde cum le folosești. Minciunile pe care ni le-a spus conducerea țării noastre înainte de război, cele care ar fi trebuit să ne țină fericiți în orbirea noastră, au fost minciuni care au ars, fiindcă ne-au împiedicat să facem ce ar fi trebuit făcut. Totuși, când am făcut eu *Avalon*, toată lumea se străduia să supraviețuiască. Minciunile din trecut erau de mult duse și adevărul era acum peste tot, împleticindu-se pe străzi, izbind în uși, înșfăcându-i de beregată. Adevărul era că, indiferent ce făceam, erau șanse mari ca mulți dintre noi, dacă nu toți, să nu mai apuce viitorul. Adevărul era că ne aflam, poate, la amurgul speciei noastre, ceea ce oprea suflarea a câte o sută de oameni pe noapte. Le trebuia ceva să le țină de cald. Așa că am mințit, și la fel și președintele, și doctorii, și preoții toți, orice comandant de pluton și fiecare părinte. „O să o scoatem la capăt.” ăsta era mesajul nostru. ăsta era mesajul tuturor realizatorilor de filme din timpul războiului. Ați auzit cumva de *Orașul erou*?

Sigur.

Grozav film, nu-i așa? Marty l-a făcut în timpul Asediului. El singur, filmând pe orice suport a avut la

dispoziție. Ce capodoperă: curajul, determinarea, forța, demnitatea, bunătatea și onoarea! Chiar te face să ai încredere în rasa umană. E mai bun decât oricare dintre ale mele. Ar trebui să-l vedeți.

L-am văzut.

Ce versiune?

Pardon?

Ce versiune ați văzut?

Nu știam că...

Că sunt două? Sunteți tânăr, mai aveți de învățat. Marty a făcut o versiune în război și una după, cu *Orașul erou*. Versiunea pe care ați văzut-o avea nouăzeci de minute?

Așa cred.

Arăta și partea întunecată a eroilor din *Orașul erou*? Arăta violența și trădarea, cruzimea, depravarea, răul fără margini din unele inimi de „eroi”? Nu, evident că nu. Ce rost avea? Asta era realitatea noastră și asta-i făcea pe atât de mulți să se ghemuiască în pat, să sufle în lumânare și să-și dea sufletul. Marty în schimb a ales să arate cealaltă parte, cea care-i face pe oameni să se dea jos din pat dimineața, îi face să se agite și să scormonească și să se bată pentru viețile lor, fiindcă cineva le spune că o să fie bine. E un cuvânt pentru genul ăsta de minciună. Speranță.

[Gavin Blaire mă escortează la biroul comandantului escadronului său, colonelul Christina Eliopolis. Legendară atât prin temperament, cât și prin cariera militară exemplară, este greu să-ți dai seama cum de o asemenea intensitate poate încăpea într-o ființă minionă, aproape de statura unui copil. Bretonul lung, negru și trăsăturile delicate ale feței nu fac decât să întărească impresia de tinerețe eternă. Apoi își scoate ochelarii de soare și-i văd focul din priviri.]

Am fost pilot pe un Raptor, pe FA-22. Era, nimic de zis, cea mai bună platformă aeriană construită vreodată. Putea zbura și lupta mai bine decât Dumnezeu și îngerii lui. Era un monument al puterii tehnologice americane... dar în război puterea asta n-a făcut nici cât o ceapă degerată.

Trebuie să fi fost frustrant.

Frustrant? Știți cum e când ți se spune că scopul către care ți-ai croit drum toată viața, pentru care ai sacrificat și ai suferit, care te-a împins să depășești limite pe care nici n-ai știut că le ai e considerat deodată „invalid strategic“?

Ați spune că era un sentiment des întâlnit?

Să vă zic altfel; armata rusă n-a fost singura decimată de propriul guvern. Legea reconstrucției forțelor aeriene a castrat, practic, aviația. Niște „experti“ DeStRes stabiliseră

că rata de eficiență raportată la resurse era cea mai dezechilibrată dintre toate aspectele.

Puteți să îmi dați un exemplu?

Ce ziceți de JSOW? Era o bombă gravitațională, ghidată prin GPS și Inertial Nav, care putea fi lansată de la șaizeci de kilometri. Versiunea standard avea integrate o sută patruzeci de subproiectile BLU-97B și fiecare bombă avea încărcătură antiblindaj, cămașă cu fragmentare pentru infanterie și un inel de zirconiu ca să dea foc întregii zone de impact. A fost considerat un triumf, până la Yonkers³⁶. Acum ni se zicea că banii pentru JSOW — materialele, munca, timpul și energia, ca să nu mai vorbim de combustibil și de întreținerea avioanelor care le transportau — ar fi putut fi băgați într-un pluton de infanteriști care ar fi prăjit de o mie de ori mai mulți inamici. Mai mult fum decât foc, ca și cu alte foste bijuterii ale coroanei. S-au băgat în noi ca un laser industrial. Aparatele B-2 Spirit, gata cu ele, B-1 Lancer, terminat; chiar și bătrânele B-52, afară. Mai adăugați avioanele Eagle, Falcon, Tomcat, Hornet, JSF și Raptor și aveți mai multe aeronave de luptă pierdute cu o trăsătură de condei decât în toate războaiele din istorie.³⁷ Măcar nu le-au dus la topit, mulțumesc lui Dumnezeu, ci doar le-au băgat sub prelate prin hangare sau în cimitirul ăla mare din deșert, de la AMARC³⁸. „Investiții pe termen lung“, așa i-au zis. E un lucru pe care

³⁶ JSOW (Joint Standoff Weapons) au fost folosite la Yonkers împreună cu alte proiectile lansate aerian.

³⁷ Ușoară exagerare. Numărul de avioane ținute „la sol“ în Războiul Z nu egalează numărul de avioane pierdute în al Doilea Război Mondial.

³⁸ AMARC: Aerospace Maintenance and Regeneration Center [Centrul Aerospațial de Întreținere și Recuperare, (N.t.)] din Tucson, Arizona.

te poți baza mereu; când luptăm într-un război, ne pregătim continuu pentru următorul. Capacitatea aeriană, cel puțin ca organizare, a rămas aproape intactă.

Aproape?

Aparatele Globemaster au trebuit sacrificate, și orice altceva propulsat de reactoare „mâncătoare de combustibil“. Așa am rămas doar cu cele cu elice. Am ajuns de la un avion de vânătoare supersonic la unul ce aducea mai mult cu un camion de cărat marfă.

Asta era misiunea principală a aviației?

Aprovizionarea aeriană era obiectivul nostru primar, singurul care mai conta cu adevărat.

[Arată către o hartă îngălbenită de pe perete.]

Comandantul bazei m-a lăsat s-o păstrez, după cele ce mi s-au întâmplat.

[Harta este una a Statelor Unite continentale, din timpul războiului. Teritoriul aflat la vest de Munții Stâncoși e zugrăvit în cenușiu-deschis. Prin acest cenușiu se văd o serie de cercuri colorate.]

Insule în Marea Zack. Verdele e pentru baze militare active. Altele au fost convertite în centre pentru refugiați. Unele contribuiau încă la efortul de război. Unele erau bine apărate, dar fără impact strategic.

Zonele Roșii erau desemnate „Viabile Ofensiv”: fabrici, mine, centrale electrice. Armata lăsase în urmă echipe, la momentul mării retrageri. Treaba lor era să apere și să mențină aceste utilități pentru momentul când le-am fi putut adăuga economiei de război. Zonele Albastre erau zone civile unde populația izbutise să reziste, să delimiteze o zonă mică de locuințe și să supraviețuiască în îngrăditura respectivă. Toate zonele astea aveau nevoie de reaprovizionare, și asta făceam la „Aviația Continentală”.

A fost o operație de dimensiuni uriașe, nu doar în termeni de avioane și combustibil, dar și ca organizare. Menținerea contactului cu insulițele astea, procesarea cererilor lor, coordonarea cu DeStRes, apoi procurarea și dispunerea după priorități a materialelor pentru fiecare parașutare au făcut-o, statistic, cea mai mare acțiune aeriană din istorie.

Încercam să ne ținem departe de consumabile, de chestii ca mâncarea și medicamentele, care necesitau transporturi regulate. Erau clasificate ca MD, materiale dispensabile, și erau puse în spatele MA, materiale de autosusținere, precum unelte, piese de schimb și instrumente pentru fabricarea altor piese de schimb. „Nu le trebuie pește”, avea Sinclair obiceiul să zică, „le trebuie undițe”. Și totuși, în fiecare toamnă, aduceam o groază de pește, grâu, sare, legume uscate și lapte praf... iernile erau grele. Mai țineți minte cât de lungi erau? Să-i ajuți pe oameni să se ajute singuri sună fenomenal în teorie, dar trebuie totuși să-i ții în viață.

Uneori trebuia să aducem personal, specialiști, doctori, ingineri, oameni cu pregătire pe care n-o poți căpăta dintr-un manual cu instrucțiuni de folosință. Zonele Albastre au primit mulți instructori de la Forțele Speciale,

nu doar ca să-i ajute să se apere mai bine, ci și să-i pregătească pentru ziua când o să treacă în ofensivă. Am un respect deosebit pentru tipii ăia. Mulți știau că o să dureze; multe Zone Albastre nu aveau piste, deci trebuiau să se parașuteze fără speranța de a fi recuperați. Nu toate Zonele au rămas sigure. Unele au fost în cele din urmă copleșite. Cei pe care-i lăsam acolo știau care sunt riscurile. Oameni inimoși, asta erau.

Valabil și pentru piloți.

Ei, nu minimizez ce am riscat și noi. În fiecare zi trebuia să survolăm sute, dacă nu chiar mii de kilometri de teritoriu infestat. De aceea aveam Zone Mov. *[Arată ultima culoare de pe hartă. Cercurile mov sunt puține și la distanță unele de altele.]*

Am aranjat astea ca locuri pentru reparații și realimentare. Multe avioane nu aveau destulă autonomie ca să atingă zone depărtate de pe Coasta de Est dacă nu existau opțiuni de realimentare. Au ajutat la reducerea numărului de aparate și de echipaje pierdute pe drum. Au dus rata de succes și supraviețuire în misiune la 92 la sută. Eu, din păcate, am făcut parte din celelalte opt procente.

Nu pot nici acum să-mi dau seama de ce ne-am prăbușit: defecțiune tehnică sau oboseală mentală combinată cu vreme proastă. Poate că de vină a fost încărcătura, prost ambalată și depozitată. Se întâmpla mai des decât voia lumea să conceapă. Uneori, dacă materialele periculoase nu erau împachetate bine sau, Doamne ferește, vreun inspector supraveghetor își lăsa oamenii să asambleze detonatoarele *înainte* să le pună în lăzi pentru drum... i s-a întâmplat unui amic, într-un zbor de rutină de la Palmdale

la Vandenberg, și nici măcar peste zona infestată. Două sute de detonatoare tip 38, toate asamblate complet și cu acumulatorii funcționând accidental, și setate să explodeze pe aceeași frecvență ca a radioului nostru.

[Pocnește din degete.]

Am fi putut să fim noi. Făceam un drum de la Phoenix către Zona Albastră de lângă Tallahassee, Florida. Era pe la sfârșitul lui octombrie, pe atunci aproape miezul iernii. Honolulu încerca să bage cât mai multe încărcături înainte ca vremea să ne blocheze până în martie. Era al nouălea transport în săptămâna aceea. Eram toți pe „biluțe“, niște pastile mici și albastre care te țineau în priză fără să-ți altereze reflexele sau judecata. Cred că funcționau destul de bine, dar mă făceau să simt că mă scap pe mine la fiecare douăzeci de minute. Echipajul, „băieții“, mă necăjeau la maximum cu asta, cu chestia că fetelor le vine mereu să facă pipi. Știu că nu erau răuvoitori, dar tot încercam să mă abțin cât de mult puteam.

După două ore de zgâlțâieli și turbulențe serioase am cedat în sfârșit și i-am lăsat manșa copilotului. Tocmai îmi trăgeam pantalonii la loc când am simțit o zguduitură puternică și dură, de parcă ne-ar fi dat Dumnezeu un șut în coadă... și ne-am trezit că picăm în nas. Buda de pe aparatul nostru C-130 nu era nici măcar o toaletă, ci un recipient portabil, cu o perdea de plastic grea, de duș. Asta probabil mi-a salvat viața. Dacă aș fi fost prinsă într-un compartiment real, leșinată sau incapabilă să ajung la zăvor... Și deodată s-a auzit un scrâșnet, izbitura ca de ghiulea a aerului sub presiune și am fost absorbită prin spatele avionului, exact pe unde ar fi trebuit să fie coada.

Mă duceam în spirală, fără control. Abia deslușeam avionul nostru, o masă cenușie care se micșora și cobora fumegând. Mi-am corectat poziția, am desfăcut parașuta. Eram ca într-o pâclă, îmi vuia capul, încercam să-mi recapăt respirația. Am bâjbăit după radio și am început să răcnesc la echipaj să iasă cât mai repede din aparat. Dar n-am mai văzut decât o parașută, cu singurul om care a mai reușit să scape.

Atunci a fost cel mai rău, acolo, atârând neajutorată. Vedeam cealaltă parașută, deasupra mea, spre nord, cam la trei kilometri și jumătate distanță. M-am uitat după ceilalți. Am încercat iarăși radioul, dar n-am prins semnal. Am presupus că se stricase în timpul „ieșirii” mele. Am încercat să-mi vin în fire, eram pe undeva prin sudul Louisianei, o sălbăticie mlăștinoasă care părea fără sfârșit. Nu eram foarte sigură, creierul încă îmi dădea rateuri. Am avut totuși prezența de spirit să verific esențialul. Picioarele le puteam mișca, mâinile la fel, nu mă durea nimic și nici nu sângeram extern. Am verificat dacă trusa de supraviețuire era intactă, încă prinsă de coapsă, și că arma, Meg-ul³⁹ meu, încă mă bătea în coaste.

Vă pregătise comandamentul pentru situații de acest fel?

A trebuit să trecem cu toții de Willow Creek Escape și de programul Evade din munții Klamath din California. Aveam până și zombi autentici cu noi, marcați și plasați

³⁹ Numele dat de piloți armei din dotare, un pistol automat de calibrul .22. Se bănuiește că felul în care arată arma, cu amortizorul lung, patul pliabil și cătarea telescopică, o prezintă ca o veche jucărie Transformers „Megatron”. Faptul trebuie totuși verificat.

în locuri anume, ca să ne dea „senzații reale“. Seamănă mult cu ce vă învață în manualul civil: mișcare, camuflaj, cum să-l dobori pe Zack înainte să semnaleze și altora poziția ta. Am „reșit“ cu toții, am supraviețuit adică, deși vreo doi piloți de la Secția Opt au dat-o în bară. Cred că n-au prins chestia cu senzațiile reale. Pe mine asta nu m-a deranjat niciodată, să fiu singură pe teritoriu inamic. Era procedură standard de operare pentru mine.

Întotdeauna?

Vreți să vorbim despre singurătate în mediu ostil, ce-ați zice de cei patru ani ai mei la Colorado Springs?

Dar erau și alte femei...

Alți cadeți, alți competitori care se întâmpla să aibă aceleași organe genitale. Credeți-mă, când se instala presiunea, toată chestia asta cu surorile se spărga ca o bășică. Nu, am fost eu, doar eu. Controlată, autonomă și întotdeauna sigură pe mine. Numai așa am reșit să trec de patru ani de iad la Academie și a fost singurul lucru pe care m-am bazat când am nimerit în noroiul din mijlocul teritoriului inamic.

Mi-am desfăcut parașuta — te învață să nu pierzi timp mascând-o — și am pornit în direcția celeilalte parașute. Mi-a luat vreo două ore de plescăit prin nămolul ăla rece care amorțea totul sub genunchi. Nu gândeam clar, capul încă mi se învârtejea. Nu-i o scuză, știu, dar de aceea n-am observat că păsările o zbughiseră brusc în direcția opusă. Am auzit totuși țipătul, slab și îndepărtat. Am văzut și parașuta, încurcată în copaci. Am început să alerg,

alt lucru care nu trebuia făcut, să emit atâta zgomot fără să mă opresc și să ascult dacă nu erau Zack prin preajmă. Nu vedeam nimic, doar crengile cenușii și golașe, până nu m-am apropiat destul. Dacă nu era Rollins, copilul meu, eram dusă de mult.

L-am găsit atârând de harnașamente, mort, zvâcnind. Costumul de zbor îi fusese sfâșiat⁴⁰ și măruntaiele îi atârnuau... peste vreo cinci zombi care se hrăneau din el într-un nor de apă roșiatică. Unul reușise să-și prindă gâtul într-o bucată de intestin subțire. De fiecare dată când se mișca îl zguduia pe Rollins, îl bălăngănea ca pe un nenorocit de clopot. Nu mă observaseră. Puteam să-i ating și ei nici măcar nu se uitau.

Am avut măcar bunul-simț să-mi montez amortizorul. Dar nu trebuia să risipesc un încărcător întreg, asta a fost altă prostie de-a mea. Eram așa de furioasă că aproape le-am luat cadavrele la șuturi. Eram așa de rușinată, de orbită cu ură de sine...

Ură de sine?

Am căcat steagul! Aparatul meu, echipajul...

Dar a fost un accident. Nu ați fost de vină.

De unde știți? N-ați fost acolo. Rahat, nici eu n-am fost. Nu știu ce s-a întâmplat. Nu mi-am făcut datoria. Stăteam pe vine peste găleată ca o fetișcană!

Simțeam că ard, mental. Dobitoacă slabă cu firea, mi-am spus, ratată ce ești. Și am luat-o pe panta asta,

⁴⁰ În acel moment noile uniforme de luptă (UL) nu se produceau în masă.

nu doar că mă uram, dar mă uram fiindcă mă uram. Are vreun sens ce spun? Sunt sigură că aş fi rămas acolo, tremurând şi aşteptându-i pe Zack.

Dar a început se pâraie radioul. „Alo! Alo! E cineva acolo? A mai scăpat careva?” Era o voce de femeie, evident civilă după limbaj şi ton.

Am răspuns imediat, m-am identificat şi am cerut răspuns cu datele ei. Mi-a zis că era o observatoare a cerului, iar indicativul îi era „Fană Mets” sau, pe scurt, „Mets”. Sistemul de Observaţie era o reţea improvizată de radioamatori izolaţi. Treaba lor era să anunţe dacă se prăbuşeau avioane şi să facă tot ce puteau ca să-i salveze pe supravieţuitori. Nu cine ştie ce sistem eficient, mai ales că erau aşa de puţini, dar astăzi, se părea, era ziua mea norocoasă. Mi-a zis că a văzut fumul şi epava fumegândă a aparatului meu Herc şi că, deşi se afla la mai puţin de o zi de mers de poziţia mea, adăpostul ei era înconjurat. Înainte să zic ceva mi-a spus să nu mă îngrijorez, că deja raportase poziţia mea echipelor de salvare şi că cel mai bun lucru ar fi să ies la loc deschis, unde puteam aştepta să fiu extrasă.

Am dat să pun mâna pe GPS, dar îmi fusese smuls din costum când fusesem trasă afară din avion. Aveam o hartă de supravieţuire de rezervă, dar era aşa de mare, aşa de imprecisă şi făcusem drumul peste atâtea state că era, practic, o hartă a SUA şi atât... mintea încă îmi era înceţoşată de furie şi neîncredere. I-am spus că nu-mi cunosc poziţia, că nu ştiam încotro s-o apuc...

A râs. „Vrei să spui că n-ai mai făcut traseul ăsta? N-ai fiecare bucăţică din el imprimată în memorie? N-ai văzut pe unde eşti când atârnai în corzi?” Era aşa de sigură de mine, încerca să mă facă să gândesc în loc să-mi dea

răspunsuri cu lingurița. Mi-am dat seama că știam bine zona, că *zburasem* peste ea de cel puțin douăzeci de ori în ultimele trei luni și că trebuia să fiu pe undeva prin bazinul Atchafalaya. „Gândește-te“, mi-a spus, „ce-ai văzut de sus? Era vreun râu, vreo șosea?“ La început nu mi-am putut aminti decât copaci, peisajul cenușiu, nesfârșit, fără relief distinctiv, apoi treptat, când mi s-a mai limpezit mintea, mi-am amintit că văzusem și râuri și un drum. Am verificat pe hartă și am realizat că la nord de mine era autostrada I-10. Mets mi-a spus că era cel mai bun loc pentru recuperarea de pe teritoriul inamic. Mi-a spus că nu-mi trebuia mai mult de o zi sau două dacă mă mișcam și nu mai pierdeam vremea.

Când eram pe punctul să pornesc, m-a oprit și m-a întrebat dacă nu uitasem să fac ceva. Țin minte cu claritate momentul. M-am întors la Rollins. Începea să deschidă ochii din nou. Simțeam nevoia să zic ceva, să mă scuz poate; apoi i-am tras un glonț în frunte.

Mets mi-a zis să nu mă învinuiesc singură și, orice ar fi, să nu las vinovăția să mă abată de la ce aveam de făcut. A zis „Rămâi în viață și fă ce ai de făcut“, și, după aceea, „Nu-ți mai folosi minutele de weekend“.

Vorbea despre baterii — știa toate șmecheriile — așa că am oprit comunicația și am pornit-o prin mlaștină spre nord. Creierul îmi lucra acum la turație maximă, reveneau toate lecțiile de la cursul de supraviețuire. Pășeam, mă opream, ascultam. Mă ațineam pe pământ ferm oriunde se putea și aveam grijă să mă deplasez cu grijă. A trebuit să și înot de câteva ori, și asta m-a neliniștit. Jur că de două ori am simțit cum o mână mi se freacă de picior. La un moment dat am descoperit un drum, îngust, cu două benzi și aflat în paragină.

Era totuși mai bine decât să-mi trag picioarele prin noroi. I-am raportat lui Mets ce descoperisem și am întrebat-o dacă mă ducea direct spre autostradă. M-a avertizat să stau departe de drumeag și de orice altă șosea care traversa bazinul. „Drumurile înseamnă mașini“, a zis, „iar mașinile înseamnă zombi“. Vorbea despre șoferii mușcați care muriseră la volan și, fiindcă dihanile nu au destulă inteligență ca să deschidă o portieră sau să desfacă o centură de siguranță, erau condamnați să-și petreacă restul existenței blocați în mașini.

Am întrebat-o ce pericol era în asta. Dacă nu puteau ieși, și dacă nu-i lăsam să se întindă spre mine prin geam, ce conta pe lângă câte mașini „abandonate“ treceam? Mets mi-a răspuns că un zombi blocat era totuși în stare să geamă, așadar să cheme alții. Eram nedumerită de-a dreptul. Dacă aveam să pierd atâta vreme ferindu-mă de câteva drumuri mărginașe, cu câteva mașini pline cu Zack, de ce mă îndreptam spre o autostradă care avea să forfo-tească de ei?

A zis „O să fii deasupra mlaștinii. Cum să te ajungă zombii?“ Fiindcă era construită cu câțiva metri peste mlaștină, partea aceea din I-10 era cea mai sigură din întregul bazin. I-am mărturisit că la asta nu mă gândisem. A râs și a zis: „Stai liniștită, dragă. M-am gândit eu. Fă ce-ți spun eu și o să ajungi acasă cu bine“.

Și așa am făcut. M-am ținut departe de tot ce aducea a drum și am mers cât mai mult prin sălbăticie. Am zis „cât mai mult“, dar adevărul e că nu poți evita toate semnele de umanitate sau de ce a fost umanitate cândva, de mult. Erau pantofi, haine, mormane de gunoi, valize ponosite și echipament de camping. Am văzut multe oase, pe movile de noroi. Nu mi-am dat seama dacă-s umane

sau de animale. Am descoperit la un moment dat și o cutie toracică. Cred că era un aligator, unul mare. N-am vrut să mă gândesc de câți zombi a fost nevoie ca să-l doboare pe ticălos.

Primul zombi pe care l-am văzut era mic, probabil un puști, nu-mi dădeam seama. Avea fața mâncată toată, piele, nas, ochi, buze, până și părul și urechile... nu complet, dar atârânănd pe alocuri sau lipite în fâșii de craniul dezgolit. Poate erau și alte răni, n-am observat. Era prins într-un rucsac din cele civile, lungi, îndesat acolo, cu șiretul petrecut peste gât. Benzile pentru umeri se încurcaseră în rădăcinile unui copac, și plescăia acolo, pe jumătate scufundat. Creierul cred că îi era intact, ba chiar și niște fibre musculare ce-i mișcau fălcile. A început să muște în gol când m-am apropiat. Nu știu cum de știa că sunt acolo, poate ceva din cavitatea nazală încă mai era intact, poate canalul urechii.

Nu putea să geamă, gâtulejul îi fusese distrus, dar plescăielile ar fi putut atrage atenția, așa că i-am pus capăt suferinței, dacă suferea cumva, și am încercat să nu mă gândesc la asta. Ne mai învățaseră ceva la Willow Creek: nu le scrie necrologul, nu vă imaginați cine au fost odată, cum au ajuns acolo, cum au ajuns ce sunt. Știu, cine nu face asta, nu-i așa? Cine nu se uită la vreo chestie din alea fără să-i vină să-și pună întrebări? E ca și cum ai citi ultima pagină dintr-o carte... imaginația ți se inflamează imediat. Și atunci îți pierzi concentrarea, devii neatent, lași garda jos și altcineva ajunge să se întrebe ce s-a întâmplat cu tine. Am încercat să mi-l scot din minte. Dar întrebarea de ce era singurul pe care-l văzusem nu-mi dădea pace.

Era o întrebare practică, de supraviețuire, nu cugetări în van, așa că am pus mâna pe radio și am întrebat-o pe

Mets dacă îmi scăpa ceva, dacă era cumva vreo zonă pe care ar fi trebuit s-o evit. Mi-a amintit că zona respectivă fusese în mare parte depopulată, fiindcă Zonele Albastre de la Baton Rouge și Lafayette atrăgeau mortăciunile către ele. Era un fel de ușurare, să fiu chiar între două gloate. A râs din nou... „Nu-ți face griji, o să fie bine.“

Am văzut ceva în față, o moviliță ce părea un boschet, dar prea compact și strălucind pe ici, pe colo. I-am transmis lui Mets. M-a avertizat să nu mă apropii, să merg mai departe și să fiu cu ochii-n patru. Deja mă simțeam destul de bine, simțeam că-mi revin încet-încet.

Când m-am apropiat, am văzut că era un vehicul, un Lexus Hybrid SUV. Era plin de noroi și mușchi, băgat în apă până la portiere. Luneta era blocată cu echipament de supraviețuire, cort, sac de dormit, ustensile de gătit, pușcă de vânătoare cu cutii întregi de cartușe, noi toate, unele încă în ambalaj. Am ocolit pe la geamul șoferului și am zărit un pistol de calibrul .357, încă ținut strâns de mâna cafenie și uscată a șoferului. Stătea drept și privea înainte. Printr-o parte a craniului pătrundea o rază de lumină. Era într-o stare avansată de descompunere, cel puțin un an de când murise, poate mai mult. Purta haine kaki de camuflaj, genul pe care le comanzi de prin cataloagele alea de vânătoare/safari. Erau tot curate și noi, sânge cursese doar din rana la cap. Altă rană n-am văzut, nici mușcăături, nimic. Asta m-a izbit rău, mai rău decât puștiul ăla fără față. Tipul ăsta avusese tot ce-i trebuia ca să supraviețuiască, în afară de voință. Știu că e o presupunere. Poate mai avea vreo rană și n-am văzut-o eu, ascunsă de haine sau de putrefacția avansată. Dar am știut-o, când m-am aplecat cu fața lângă geam și am văzut cât de ușor e să renunți.

Am mai zăbovit puțin, destul cât să mă întreb Mets ce se întâmplă. I-am spus ce vedeam și, fără zăbavă, mi-a răspuns să-mi văd de drum.

Am început o dispută. Mă gândeam că ar fi trebuit măcar să verific vehicului, să văd dacă era ceva ce-mi trebuia. M-a întrebat, fermă, dacă era ceva ce-mi trebuia, nu ce voiam. Am stat să mă gândesc și am recunoscut că nu era nimic. Avea mult echipament, dar civil, mare și voluminos; mâncarea avea nevoie să fie gătită, armele nu aveau amortizor. Trusa mea de supraviețuire era destul de completă și, dacă din vreun motiv sau altul nu găseam elicopterul așteptându-mă pe I-10, puteam să folosesc oricând toate astea ca provizii de urgență.

Am adus vorba de folositul SUV-ului însuși. Mets m-a întrebat dacă am cumva un camion de tractare și cabluri. Am răspuns că nu, aproape ca un copil. A întrebat atunci „Și ce mai stai?” sau ceva de genul ăsta, îndemnându-mă să continui. I-am zis să mai aibă răbdare un minut, m-am aplecat iarăși spre geamul șoferului, am oftat și m-am simțit din nou dărâmată, sleită. Mets a început să mă repeadă. M-am rățoit l-a ea, i-am zis să tacă naibii, că îmi trebuia un minut, două secunde ca să... nu știu ca să ce.

Cred că am rămas cam mult cu degetul mare pe butonul de transmisie, fiindcă Mets a zis deodată „Ce-i asta?” „Ce?” am făcut eu. Auzise ceva, pe partea mea.

Auzise înaintea dumneavoastră?

Cred că da, fiindcă, după încă o clipă, odată ce mi-am limpezit creierii și am deschis ochii, am început să aud și eu. Geamătul... tare și aproape, urmat de un plescăit de picioare.

Am ridicat privirea și m-am uitat prin geamul mașinii, prin craniul mortului, și pe partea cealaltă l-am văzut pe primul. M-am întors și am mai văzut cinci, care se apropiau din toate direcțiile. Și după ei mai erau zece, cinci-sprezece. Am tras în primul, dar glonțul a luat-o razna.

Mets a început să chirăie la mine, să ceară raportul de contact. I-am spus câți erau și mi-a zis să-mi țin firea, să n-o iau la fugă, doar să stau locului și să fac ce învățasem la Willow Creek. M-am apucat să o întreb de unde știa de Willow Creek, dar a strigat la mine să tac și să lupt.

M-am suit pe acoperișul mașinii — trebuie să cauți cel mai apropiat punct de apărare — și am început să-i iau la ochi. Am stabilit prima țintă, am tras aer adânc în piept și l-am doborât. Ca să fii un luptător bun trebuie să fii în stare să iei decizii pe cât de rapid le pot transmite impulsurile tale electrochimice. Pierdusem coordonarea asta când căzusem în noroi, dar îmi revenea acum. Eram calmă, concentrată, îndoielile și slăbiciunea dispăruseră. Toată confruntarea a ținut, mi s-a părut mie, zece ore, dar de fapt a durat cam zece minute cu totul. Șaizeci și unu în total, un cerc gros și frumos de cadavre scufundate. Mi-am verificat provizia de muniție și am așteptat să mai apară vreunul. N-a mai apărut.

Abia peste douăzeci de minute mi-a cerut Mets o dare de seamă nouă. I-am spus câți omorâsem și mi-a zis să îi aduc aminte să nu-mi stea vreodată în cale. Am râs, era prima dată de când căzusem. Mă simțeam din nou bine, puternică și încrezătoare. Mets m-a prevenit că oprirea asta îmi eliminase șansele de a ajunge la I-10 înainte de căderea serii, și că trebuia să mă gândesc unde să-mi fac culcușul.

M-am depărtat de SUV cât de mult am putut, înainte să se întunece, și am găsit un adăpost cât de cât decent

între ramurile unui copac înalt. În trusă aveam un hamac standard din microfibră; grozavă invenție, ușor și rezistent și cu prinzători ca să nu cazi din el. Trebuiau să te ajute să te liniștești, să te ajute să adormi mai rapid... da, cum să nu! N-a contat că eram trează de aproape patruzeci și opt de ore, că am încercat toate exercițiile de respirație pe care ni le-au predat la Creek, sau că am înghițit doi Bebeluși⁴¹. Trebuie să iei doar unul, dar m-am gândit că asta-i pentru papă-lapte. Eram eu din nou, îi puteam face față și, ei bine, aveam nevoie de somn.

Am întrebat-o, dacă tot nu mai aveam nimic de făcut sau de gândit, dacă era în regulă să vorbim despre ea. Cine era de fapt? Cum nimerise în cabana aceea izolată din mijlocul regiunii Cajun? Nu părea a fi Cajun, nici măcar accent sudist n-avea. Și cum de știa atât de multe despre antrenamentul piloților fără să fi trecut prin el? Începusem să cad la bănuieli, să-mi fac o impresie generală despre cine era cu adevărat.

Mets mi-a zis, din nou, că o să fie timp destul mai târziu pentru episoade de telenovelă. Acum îmi trebuia somn și să o contactez iarăși în zori. Între „iarăși“ și „în“ pastilele și-au făcut efectul. Mă cufundam deja în somn pe la „zori“.

Am dormit dusă. Când am deschis din nou ochii, cerul se luminase. Visasem. Ce anume? Zack, bineînțeles. Încă îmi răsunau gemetele în urechi când m-am trezit. După aceea m-am uitat în jos și mi-am dat seama că nu era vis. Trebuie să fi fost cel puțin o sută care înconjurau copacul. Se întindeau frenetic, încercau să se cațere unul peste altul ca să ajungă la mine. Dar nu aveau spor, pământul era prea moale. N-aveam gloanțe pentru toți, și ținând cont

⁴¹ Oficial analgezice, însă folosite de mulți militari ca somnifere.

că o rezistență armată ar fi putut să le dea timp și altora să apară, am decis că era mai bine să-mi fac bagajul și să execut planul de evadare.

Aveați un plan pentru așa ceva?

Nu chiar, dar ne antrenaseră pentru situații din astea. Seamănă mult cu săritul dintr-un avion: stabilești zona aproximativă de aterizare, te ghemuiești și te rostogolești, după care te ridici cât mai iute cu putință. Scopul e să ieși distanță serioasă de atacatori. O ieși la fugă, alergare ușoară sau „mers rapid”; da, chiar ne-au spus să ne gândim la asta ca la o alternativă cu impact redus. Ideea este să te îndepărtezi suficient cât să capeți timp ca să-ți plănuiești următoarea mișcare. Potrivit hărții, I-10 era suficient de aproape de mine cât să pot ajunge în fugă, să fiu observată de elicopterul de salvare și ridicată la bord înainte ca saciiăștia de putoare să mă ajungă. Am deschis radioul, i-am raportat situația lui Mets și i-am spus să solicite recuperare imediată. Mi-a spus să am grijă. M-am ghemuit, am sărit și mi-am fisurat glezna într-o piatră de sub nivelul apei.

Am dat cu fața drept în apă. Răceala ei a fost singurul lucru care m-a oprit să nu leșin de durere. Am ieșit plescăind, tușind, și primul lucru pe care l-am văzut a fost hoarda, care venea spre mine. Mets trebuie că și-a dat seama că aveam probleme, fiindcă n-o anunțasem că am ajuns jos cu bine. Poate că m-a și întrebat ce-i, dar nu-mi amintesc. Îmi amintesc doar cum răcnea la mine să mă ridic și să fug. Am încercat să mă las pe gleznă, dar am simțit o fulgerare de durere în picior și șira spinării. Greutatea o puteam suporta, dar... am tipat așa de tare că sunt sigură că m-a auzit prin geamul cabanei ei. „Leși

de-acolo“, a început să urle, „PLEACĂ!“ Am început să schiopătez, să bat apa cu mai bine de o sută de zombi în coaste. Trebuie să fi fost comică goana asta de schilozi.

Mets a strigat: „Dacă poți să te sprijini pe el, poți să și fugi! Nu-i un os pe care-ți lași greutatea! Poți s-o faci!“

„Dar mă doare!“ Chiar am zis asta, cu lacrimi prelingându-mi-se pe față, cu Zack după mine, urlând după prânzul lui. Am ajuns la autostradă, care se profila peste mlaștină precum ruinele unui apeduct roman. Mets avusesse dreptate în privința securității sale relative. Doar că nu ținusem cont de leziunea mea sau de următorii reanimați. Nu exista cale de intrare chiar acolo, așa că a trebuit să schiopătez spre unul dintre drumurile secundare pe care Mets mă sfătuisse de la început să le evit. Mi-am dat seama de ce când am început să mă apropii. Mașini hodorogite și ruginite erau înghesuite cu sutele, și una din zece avea cel puțin un zombi închis înăuntru. M-au văzut și au început să geamă, iar sunetul s-a împrăștiat kilometri întregi în toate direcțiile.

Mets a răcnit „Nu-ți face griji acum de asta! Suie doar pe calea de acces și ai grijă la nenorociții ăia apucători!“

Apucători?

Cei care întindeau mâinile prin geamurile sparte. La drum deschis avusesem șansa, măcar, să-i evit, dar pe calea de acces la autostradă eram înghesuită din amândouă părțile. Țasta a fost cel mai aiurea lucru, minutele alea în care am încercat să ajung la șosea. Trebuia să trec printre mașini; glezna nu-mi permitea să mă sui pe ele. Mâinile alea putrede se întindeau după mine, mă apucau de uniformă sau de încheieturi. Fiecare foc la cap mă

costa secunde pe care nu mi le permiteam. Panta foarte înclinată mă încetineea. Glezna îmi palpita, plămânii mă usturau, iar hoarda se apropia de mine rapid. Dacă nu era Mets...

A țipat la mine în tot timpul ăsta. „Mișcă-ți curul, cățea nenorocită!” O luase cu durități. „Să nu îndrăznești să te oprești... să nu-ndrăznești cumva!” Nu s-a oprit o clipă, nu m-a lăsat să șovăi vreun pic. „Ce dracu' ești, vreo victimă neajutorată?” În momentul ăla așa mi se părea. Știam că n-o să reușesc în veci. Extenuarea, durerea și, colac peste pupăză, furia că o dădusem în bară așa de nasol. Chiar m-am gândit să-mi pun pistolul la tâmplă, să mă pedepsesc pentru... înțelegeți. Și atunci Mets mi-a ars-o. A mugit „Cine dracu' ești, doar nu nenorocita de mă-ta?”

Și-a făcut efectul. Mi-am târât curul pe autostradă.

Am anunțat-o că am reușit și-am întrebat „Acum ce pizda mă-sii fac?!”

Vocea i s-a înmuiat deodată. Mi-a spus să ridic ochii. Un punct negru se îndrepta spre mine, coborând din-spre soarele de dimineață. Urma linia șoselei și s-a mărit rapid, căpătând forma unui UH-60. Am tras un chiot și am aprins racheta de semnalizare.

Primul lucru pe care l-am văzut când m-au urcat la bord a fost că era un elicopter civil, nu unul guvernamental de salvare. Șeful echipajului era un Cajun masiv, cu o țcălie groasă și ochelari de soare care-i acopereau complet orbitele. „D-unde naiba apărui?” m-a întrebat. Scuze dacă am făcut varză accentul. Mi-a venit să plâng și i-am ars una în bicepsul gros cât o coapsă. Am râs și i-am zis că lucrau repede. Mi-a aruncat o privire, gen habar n-ai despre ce vorbești. A ieșit la iveală că nu era un echipaj

de salvare, ci doar o cursă aeriană obișnuită între Baton Rouge și Lafayette. Atunci nu știam și nici nu-mi păsa. I-am transmis lui Mets că eram în siguranță. I-am mulțumit pentru tot ce făcuse pentru mine și... ca să n-o dau în chestii plângăcioase, am încercat o glumă despre episodul ăla de telenovelă. N-am primit niciun răspuns.

Pare un observator pe cinste.

Era o femeie pe cinste.

Mi-ați spus că aveți niște „bănuieli“.

Niciun civil, chiar observator veteran să fi fost, nu putea să știe așa de multe despre chestia cu pilotatul. Prea știa multe, prea era informată, genul de cunoștințe pe care ți le-ai făcut singur, trecând prin viață.

Deci era pilot.

Clar; nu de la forțele aeriene — aș fi știut-o — poate de la armată sau infanteria marină. Și ei au pierdut la fel de mulți piloți în transporturi de aprovizionare, și cam de opt din zece nu se mai auzea nimic după aceea. Sunt sigură că a trecut printr-o situație ca a mea, a trebuit să se ascundă, și-a pierdut echipajul, poate chiar s-a simțit vinovată, ca mine. A izbutit cumva să găsească adăpostul ăla și și-a petrecut restul războiului ca observatoare a cerului, una pe cinste.

Are sens ce spuneți.

Nu-i așa?

[Urmează o tăcere stânjenitoare. O cercetez cu privirea, așteptând să mai spună ceva.]

Ce e?

N-au găsit-o până la urmă.

Nu.

Și nici cabana.

Nu.

Iar Honolulu nu avea știre de niciun observator cu indicativul „Fană Mets“.

V-ați făcut temele.

Eu...

Ați citit și raportul meu de după misiune, da?

Da...

Și evaluarea psihiatrică.

Păi...

Păi, e un rahat, bine? Și ce dacă tot ce mi-a spus erau informații pe care le știam deja, ce dacă psihiatrii „pretind“

că radioul mi se stricase înainte să ajung la pământ, și ce pizda mă-sii contează că Mets e prescurtarea de la Metis, mama Atenei, zeița greacă cu ochi cenușii, furtunoși. O, ce s-au mai distrat cu asta, mai ales când au „descoperit” că mama a crescut în Bronx.

Și ce a spus despre mama dumneavoastră?

Cine dracu' nu are probleme cu maică-sa? Dacă Mets era pilot, atunci o ducea mintea. Știa că are o șansă bună să o nimerească cu „mămica”. Știa că riscă, a încercat... Uitați, dacă au crezut că am luat-o razna, de ce m-au mai lăsat să zbor? De ce m-au ținut în misiune? Poate nu era ea pilot, poate era măritată cu unul, poate a vrut să fie pilot, dar n-a ajuns vreodată. Poate era doar o voce speriată și singuratică și a făcut ce-a putut ca să nu ajung ca ea? Ce contează cine era? A fost acolo când am avut nevoie și o să fie cu mine cât oi mai avea de trăit.

Provincia Boemia, Uniunea Europeană

*[I se spune Kost, „Osul“, și compensează cu prisosință în tărie ce îi lipsește în frumusețe. Părând să țâșnească din fundația de rocă masivă, acest „Hrad“ gotic de secolul al paisprezecelea lasă o umbră intimidantă peste valea Plakanek, o imagine pe care David Allen Forbes se arată dornic să o surprindă și să o pună pe hârtie. Va fi a doua carte a lui, **Castele ale Războiului Zombi: Continentul**. Englezul stă sub un pom, iar hainele croite din fâșii și sabia lungă, scoțiană se adaugă și ele decorului medieval. Își schimbă atitudinea de îndată ce sosesc, trecând de la calmul artistului la dureroasa frenezie a povestitorului.]*

Atunci când spun că Lumea Nouă nu are trecutul nostru în ce privește fortificațiile fixe, mă refer doar la America de Nord. Există fortărețele spaniole de coastă de-a lungul Caraibelor, și mai sunt și cele construite de francezi în Antilele Mici. Ruinele incașe în Anzi, chiar

dacă ele n-au trecut niciodată prin experiența directă a unui asediu.⁴² La fel, când zic „America de Nord“, nu includ aici ruinele aztece și maiiașe din Mexic — povestea cu bătălia de la Kukulcan, deși parcă aceea e toltecă, nu? Când băieții ăia au respins atâția Zed pe treptele piramidei aceleia uriașe. Când zic deci „Lumea Nouă“, mă refer de fapt la Statele Unite și Canada.

Nu e o insultă, pricepi dumneata, să n-o iei ca atare. Țările sunt amândouă tinere, n-aveți experiența anarhiei instituționale pe care au suferit-o europenii după căderea Romei. Ați avut mereu guverne naționale stabile, cu forțe capabile să impună respectarea legii și ordinii.

Știi că nu se aplică expansiunii voastre spre vest și războiului vostru civil, și mă rog, nu vreau să minimizez fortărețele de dinaintea Războiului Civil sau ce au avut de trăit cei care le apărau. Mi-ar plăcea să vizitez odată Fort Jefferson. Am auzit că supraviețuitorii de acolo au luptat serios. Zic doar că, în istoria Europei, am avut aproape un mileniu de haos, în care conceptul de securitate fizică înceta dincolo de crenelurile castelului suveranului tău. Are sens ce spun? Nu se înțelege; o putem lua de la capăt?

Nu, e în regulă. Vă rog să continuați.

Să scoți dumneata la editare pe unde sună prea aiurit.

Așa voi face.

Bun, atunci. Deci... nu vreau să exagerez nicio clipă importanța lor pentru efortul general de război. De

⁴² Deși la Machu Picchu a fost liniște în perioada războiului, supraviețuitorii de la Vilcambaba s-au confruntat cu un focar intern de boală.

fapt, când le comparați cu orice alt tip de fortificații fixe, moderne, modificate și așa mai departe, contribuția lor pare de-a dreptul neglijabilă, asta dacă nu ești ca mine și contribuția asta ți-a salvat viața.

Asta nu înseamnă că o fortăreață puternică era în mod firesc Dumnezeuul nostru. Trebuie să înțelegi, pentru început, diferența dintre un castel și un palat. Multe așa-numite castele nu erau de fapt decât niște case arătoase și mari, sau fuseseră transformate în așa ceva după ce rolul lor defensiv a devenit depășit. Bastioanele cândva de nepătruns aveau acum atât de multe ferestre decupate la parter, că ar fi durat o veșnicie să fie zidite din nou. Ai fi mai în siguranță într-un bloc modern de apartamente cu casa scării eliminată. Cât despre palatele acelea construite ca simboluri de status și doar atât, locuri precum Chateau Ussé sau „Castelul” din Praga, erau doar niște capcane mortale.

Uită-te dumneata la Versailles, de pildă. A fost un dezastru de mâna întâi. Ce să ne mai mirăm că guvernul francez a ales să construiască memorialul național pe cenușa lui? Ai citit poemul acela de Renard, despre trandafirii sălbatici care cresc acum în cimitire, cu petalele stropite de roșul sângelui celor blestemați?

Și niciun zid înalt nu-ți trebuia pentru supraviețuirea pe termen lung. Ca orice defensivă statică, castelele erau la fel de primejdioase pe interior, cât și pe exterior. Uită-te numai la Muiderslot, în Olanda. Un caz de pneumonie și adio. Mai pui și o toamnă umedă, rece, alimentație proastă și lipsa oricăror medicamente adevărate... Imaginează-ți cum trebuie să fi fost, prins între pereții de stâncă, înconjurat de oameni bolnavi de moarte, știind că ți se apropia funia de par, știind că tot ce ți-ar rămâne de făcut ca să

scapi e să evadezi. Jurnalele scrise de unii răposați vorbesc despre oameni care au înnebunit de disperare și au sărit în șanțul cu apă care gema de Zed.

Și au mai fost incendii, ca acelea de la Braubach și Pierrefonds; sute de persoane blocate, care n-aveau unde fugi, așteptând să fie arse de vii sau asfixiate de fum. Au fost și explozii accidentale, civili care au obținut cumva niște bombe, dar nu știau cum să le manipuleze sau depoziteze. La Miskolc Diosgyor, în Ungaria, din câte am înțeles, cineva a pus mâna pe un transport de explozivi militari, pe bază de sodiu. Nu mă-ntreba ce erau exact sau cum au ajuns la ei, dar nimeni nu părea să știe că apa, și nu focul, era elementul declanșator. Se spune că cineva a declanșat un foc în armurărie, doar un pic de flacără sau ceva. Dobitocii au crezut că pot preveni o explozie dacă scufundă lăzile în apă. A rezultat o gaură în zid și morții au năvălit înăuntru, ca puhoaiete printr-un baraj care s-a spart.

Și cel puțin asta a fost o eroare bazată pe ignoranță. Dar nu pot sub nicio formă să trec cu vederea ce s-a întâmplat la Chateau de Fougères. Li se terminau proviziile și au crezut că pot să sape un tunel pe sub atacatorii reanimați. Dar ce credeau că e, *Marea Evadare*? Aveau profesioniști printre ei? Înțelegeau măcar bazele trigonometriei? Afurisitul de tunel a ieșit cu mai bine de jumătate de kilometru mai scurt, exact în mijlocul chestiilor ăloră. Tâmpiții nici nu se gândiseră să doteze tunelul cu încărcături pentru demolare.

Da, au fost multe greșeli dezastruoase, dar și unele triumfuri notabile. Mulți au fost supuși doar unor asedii pe termen scurt, au avut norocul să fie în partea potrivită a liniei de demarcație. Prin Spania, Bavaria sau Scoția de

după zidul antonin⁴³ au trebuit să reziste doar câteva săptămâni sau chiar câteva zile. Pentru alții, ca în Kisimul, s-a pus problema să se reziste o singură noapte mai tulburată. Dar au fost și povești ale unor victorii adevărate, ca la Chenonceau în Franța, un castel bizar, ca scos din Disney, construit pe un pod peste râul Cher. Cu amândouă legăturile cu pământul tăiate și gândire strategică corespunzătoare, au reușit să se mențină ani întregi pe poziție.

Le-au ajuns proviziile pentru atâția ani?

Ce Dumnezeu, nu. Au așteptat să cadă zăpada, simplu, apoi au cercetat împrejurimile. Era, îmi închipui, procedura standard pentru oricine aflat sub asediu, în castel sau nu. Sunt sigur că aceia din zonele voastre strategice, „Albastre“, cel puțin cei din zonele mai nordice, operau cam în același fel. Și așa am avut noroc că în Europa, în cea mai mare parte a ei, iarna vine cu îngheț. Mulți asediați au fost de acord cu mine că iarna inevitabilă, așa lungă și dură cum era, a fost o pauză salvatoare de vieți. Atâta vreme cât n-au murit și ei de frig, mulți supraviețuitori s-au folosit de faptul că Zed înghețau ca să facă expediții și să adune ce le trebuia pentru lunile mai călduroase.

Nu trebuie să ne surprindă nici numărul mare de apărători care au ales să rămână în fortificații chiar și când au avut ocazia să o tulească, fie în Bouillon, în Belgia, ori Spis în Slovacia, ori în țară chiar, în locuri ca Beaumaris din Wales. Înainte de război locul era doar un muzeu, o carcasă goală cu încăperi fără acoperiș și ziduri înalte, concentrice. Consiliul orașului ar trebui decorat pentru

⁴³ Linia principală a defensivei britanice a fost fixată de-a lungul vechiului zid roman.

ce a realizat, pentru felul cum a gestionat resursele, a organizat cetățenii, a restaurat ruinele la gloria lor de altădată. Au avut doar câteva luni până ce criza a cuprins și partea lor de țară. Și mai dramatică este povestea de la Conwy, un castel medieval, cu zid care proteja întregul oraș. Locuitorii nu doar că au trăit în siguranță și relativ confort în timpul anilor cât s-a bătut pasul pe loc, dar, având acces la mare, au devenit o trambulină pentru forțele noastre, odată ce au început recucerirea teritoriului. Ai citit cumva *Camelot Mine*?

[Clatin din cap.]

Să-ți faci rost de un exemplar. E un roman foarte bun, bazat pe experiențele personale ale autorului, care a făcut parte dintre cei asediați la Caerphilly. Criza a început pentru el la etajul doi al apartamentului său din Ludlow, Wales. Fiindcă nu mai avea provizii și căzuse prima zăpadă, a decis să iasă și să-și caute un adăpost de mai lungă durată. A dat peste o ruină abandonată, care fusese deja teatrul unei apărări făcute fără tragere de inimă și în cele din urmă eșuate. A îngropat cadavrele, a făcut zobiște Zed înghețați și s-a apucat să repare castelul de unul singur. A muncit neobosit, în cea mai teribilă iarnă din istorie. Prin luna mai, Caerphilly era pregătit de asediul de vară, iar până în iarna următoare devenise adăpost pentru alte câteva sute de supraviețuitori.

[Îmi arată câteva schițe realizate de el.]

O capodoperă, așa e, al doilea ca mărime în Insulele Britanice.

Primul unde este?

[Ezită.]

Windsor.

Windsor a fost castelul dumneavoastră.

Nu al meu personal.

Ați fost acolo, adică.

[Încă o pauză.]

Era, din punct de vedere defensiv, cât se putea ome-
nește de aproape de perfecțiune. A fost cel mai mare castel
locuit din Europa înainte de război, se întindea pe aproape
șapte hectare. Avea fântână proprie și suficient spațiu de
depozitare cât să încapă rații pentru un deceniu. Incendiul
din 1992 a dus la un sistem de protecție avansat, iar ame-
nințările teroriste de după aceea au făcut ca sistemul să
fie și mai mult îmbunătățit. Publicul habar n-avea pe ce
se duceau banii lor: sticlă antiglonț, pereți întăriți, bare
retractabile și draperii de oțel bine ascunse în tocurile uși-
lor și ferestrelor.

Dar dintre toate realizările noastre la Windsor, nimic
nu poate rivaliza cu extracția de țiței și de gaze naturale
din sursa aflată la câțiva kilometri sub fundație. Fusese
descoperită în anii 1990, dar niciodată exploatată, din
diverse motive politice și ecologice. Dar noi am exploa-
tat-o bine de tot. Contingentul nostru de ingineri regali

a construit o schelă peste zid și a extins-o până la locul de forare. A fost o realizare deosebită, și îți dai dumneata seama cum a ajuns precursoroarea șoselelor noastre fortificate. Personal vorbind, eram recunoscător pentru camerele încălzite, pentru mâncare și, până la urmă... pentru molotoave și aruncătoare de flăcări. Nu e cel mai eficient mod pentru a opri un Zed, știu asta, dar odată ce-s îmbulziți și poți să-i ții în bătaia focului... și oricum, ce puteam face după ce s-au terminat gloanțele și n-am mai rămas cu nimic decât cu niște arme albe medievale?

Din astea erau destule, prin muzee, colecții personale... și nu erau deloc decorative. Erau reale, tari și încercate. Au devenit iarăși parte a vieții britanice de zi cu zi; vedeai cetățeni obișnuiți umblând cu buzdugane, halebarde sau topoare de luptă cu lamă dublă. Eu m-am învățat să folosesc binișor paloșul ăsta, deși n-ai zice dacă te uiți la mine.

[Face un gest, ușor stânjenit, spre arma aproape la fel de lungă ca și el.]

Nu e chiar ideal, ai nevoie de multă îndemânare, dar până la urmă înveți ce poți face, ce nu credeaai că o să poți vreodată, ce pot face ceilalți din preajma ta.

[David ezită. E clar că nu se simte în largul lui. Ridic mâna.]

Vă mulțumesc pentru timpul acordat...

Mai este ceva...

Dacă nu vă simțiți confortabil...

Nu, te rog, e în regulă.

[Trage aer în piept.]

Ea... ea n-a vrut să plece. A insistat, cu toate obiecțiile din Parlament, să rămână la Windsor „pe toată durata“, cum a spus. M-am gândit că poate era un sentiment de noblețe nepotrivit, sau poate că o paraliza frica. Am încercat să o fac să înțeleagă, am rugat-o aproape în genunchi. Nu trecuse prin multe cu Decretul Balmoral, prin care își declarase proprietățile zone protejate pentru oricine putea ajunge acolo și le putea apăra? De ce să nu-și fi urmat familia în Insula Man sau măcar, dacă insistă să rămână în Britania, să comande Statul-Major din nord, de după zidul antonin.

Și ce a spus?

„Cea mai însemnată distincție este să te pui în slujba altora.“ *[Își drege vocea, buza de sus îi tremură preț de o secundă.]* Tatăl ei a spus asta; și el refuzase să fugă în Canada în timpul celui de-al Doilea Război Mondial; din același motiv, mama ei a vizitat civilii adăpostiți în gurile de metrou londoneze în timpul bombardamentelor, și din același motiv, până în ziua de azi, rămânem un *Regat Unit*. Sarcina lor, mandatul pe care îl au, e să întruchipeze tot ce e măreț în spiritul nostru național. Trebuie să fie un exemplu perpetuu pentru noi ceilalți, să fie cei mai tari, mai curajoși și mai buni dintre noi. Într-un fel, ei sunt cei conduși de noi, și nu invers, și trebuie să sacrifice totul,

totul, ca să îndure această imensă povară. Altfel, care naiba mai e sensul? Să dăm dracului tradiția, la ghilotină cu ei și cu asta basta. Erau văzuți cam în același fel cu casele, presupun: relicve ponosite, dărâmate, fără vreo altă funcție decât atragerea de turiști: dar când cerurile s-au întunecat și națiunea a strigat, au revenit ambele la sensul primar ale existenței lor. Unele ne-au protejat trupurile, ceilalți, sufletele.

Atolul Ulithi, Statele Federale ale Microneziei

*[Pe parcursul celui de-al Doilea Război Mondial acest vast atol de corali a folosit ca bază majoră pentru Flota Pacifică a SUA. În timpul Războiului Z a adăpostit nu doar vase americane, ci și sute de nave civile. Una dintre ele a fost UNS **Ural**, prima stație de transmisie a Radio Pământul Liber. Ajunsă acum muzeu, nava este punctul central al documentarului **Lumi în Război**. Unul dintre cei intervievați pentru documentar este și Barati Palshigar.]*

Ignoranța era dușmanul. Minciuni și superstiții, dezinformare. Uneori niciun fel de informație. Ignoranța a ucis miliarde de oameni. Ignoranța a cauzat Războiul Zombi. Eh, să fi știut atunci ce știm acum! Imaginați-vă că virusul reanimaților ar fi fost înțeles cum era cel, să zicem, al tuberculozei. Imaginați-vă că cetățenii lumii, sau măcar cei însărcinați cu protecția lor, ar fi știut exact cu ce au

de-a face. Ignoranța a fost inamicul cel adevărat, iar realitățile reci, dezgolite au fost armele.

Când am intrat la Radio Pământul Liber, încă se mai numea Programul Internațional pentru Sănătate și Siguranță. Titlul „Radio Pământul Liber” a fost dat de persoane și comunități care ne ascultau transmisiunile.

A fost prima acțiune internațională, la abia câteva luni după Planul Sud-african, cu ani înainte de Conferința de la Honolulu. Exact cum restul lumii și-a bazat strategiile de supraviețuire pe Redeker, originea noastră a fost în Radio Ubunye.⁴⁴

Ce era Radio Ubunye?

Transmisiunile sud-africane către locuitorii izolați. Fiindcă nu avea resurse pentru ajutor material, singura formă de asistență pe care o oferea guvernul era informația. Ei au fost primii, după câte știu, care au început cu transmisiuni regulate, în mai multe limbi. Nu doar că ofereau sfaturi practice pentru supraviețuire, dar aflau și discutau fiecare zvon fals care circula printre cetățeni. Noi am luat formula de la Radio Ubunye și am adaptat-o pentru comunitatea globală.

Am venit la bord, literalmente, chiar la început, când reactoarele de pe *Ural* erau puse din nou în funcțiune. *Ural* era un fost vas sovietic, apoi rusesc. Pe atunci modelul SSV-3 avea multe întrebuințări: vas de comandă, platformă de detectat proiectile, vas de supraveghere electronică. Din păcate era și un fel de elefant alb, fiindcă sistemele îi erau, din ce am înțeles, prea complicate până și

⁴⁴ Cuvânt zulus pentru „Unitate”.

pentru echipajul propriu. Își petrecuse majoritatea carierei ancorată la docurile bazei navale din Valdivostok, producând curent electric suplimentar pentru bază. Nu sunt inginer, așa că nu știu cum au reușit să-i înlocuiască barele de combustibil uzate sau să-i convertească sistemele uriașe de comunicații ca să fie compatibile cu rețeaua globală de sateliți. Eu sunt lingvist de specialitate, știu mai ales limbile de pe subcontinentul indian. Eram doar eu și cu domnul Verma ca să ajungem la un miliard de oameni... hm... pe atunci încă mai erau un miliard.

Domnul Verma mă descoperise într-o tabără de refugiați din Sri Lanka. El era traducător, eu interpret. Mai lucraserăm împreună cu câțiva ani în urmă, la ambasada țării noastre din Londra. Atunci ni se păruse greu; habar n-aveam ce ne așteaptă. Era o țărăneală continuă, optsprezece, uneori douăzeci de ore pe zi. Nu știu când mai dormeam. Erau atâtea date neprelucrate, atâtea știri care soseau în fiecare minut. Multe aveau de-a face cu supraviețuirea de bază: cum să purifici apa, cum să faci o seră înăuntru, cum să cultivi și să prelucrazi mucegai ca să obții penicilină. Apăreau adesea elemente și termeni necunoscuți. Nu mai auzisem de „quislingi“ și de „sălbăticiți“; nu știam ce e un „Lobo“ sau cura-minune falsă cu Phalanx. Știu doar că un om în uniformă îmi băga sub nas pagini cu cuvinte și zicea „Ne trebuie în limba marathi, gata de înregistrat în cincisprezece minute“.

Ce fel de dezinformări combăteți?

De unde să încep? Medicale? Științifice? Militare? Spirituale? Psihologice? Aspectul psihologic era cel mai înnebunitor. Oamenii țineau morțiș să antropomorfizeze

molima umblătorilor. În război, într-unul convențional, petrecem mult timp încercând să dezumanizăm inamicul, să obținem o distanță emoțională. Puneam cap la cap istorii sau denumiri insultătoare... când mă gândesc cum le zicea tata musulmanilor... și acum, în războiul ăsta, se părea că toată lumea încearcă de zor să găsească ceva comun cu inamicul, să pună un chip uman pe ceva ce era, negreșit, lipsit de umanitate.

Puteți să-mi dați câteva exemple?

Erau multe idei zănatice: că zombii erau într-un fel inteligenți; simțeau și se adaptau, utilizau unelte, ba chiar arme umane; țineau minte ce fuseseră cândva; ori că puteam să comunicăm cu ei sau puteau fi dresați ca niște animale de companie. Mi se rupea sufletul când trebuia să desființez o oprire eronată după alta. Ghidul civil de supraviețuire a ajutat, dar era foarte limitat încă.

Chiar așa?

Chiar. Se vedea clar că e scris de americani, cu referințele la SUV-uri și arme de foc. Nu se luau în calcul diferențele culturale... diferitele soluții care, credeau oamenii, aveau să-i salveze de reanimați.

Cum ar fi?

Aș prefera să nu intru în detalii, n-aș putea s-o fac fără să condamn implicit întregul grup de populație de la care a provenit „soluția“. Ca indian, am avut de-a face cu multe aspecte ale culturii mele care s-au dovedit autodistructive.

Aveam de pildă Varanasi, unul dintre cele mai vechi orașe de pe pământ, pe lângă locurile unde se spune că ar fi început să predice Buddha și unde mii de pelerini hinduși veneau an de an ca să-și dea ultima suflare. În condițiile normale de dinainte de război drumul ar fi fost mărginit de cadavre. Acum cadavrele astea se ridicau și atacau. Varanasi a fost una dintre Zonele Albe cele mai fierbinți, un epicentru al morților vii. Epicentrul se întindea pe aproape tot cursul Gangelui. Puterile sale tămăduitoare fuseseră probate științific cu decenii înainte de război, ceva cu nivelul ridicat de oxigenare a apelor.⁴⁵ Tragic. S-au înghesuit cu milioanele pe țărmurile lui, și asta numai ca să alimenteze flăcările. Chiar și după retragerea guvernului în Himalaya, când 90 la sută din țară era oficial copleșită, pelerinajele au continuat. În fiecare țară era o poveste similară. Toți cei din echipa noastră au avut momente când au trebuit să înfrunte exemple de ignoranță sinucigașă. Un american ne-a spus cum secta religioasă numită „Mieii Domnului” credea că venise Judecata de Apoi și că, cu cât se infectau mai repede, cu atât mai rapid aveau să ajungă în rai. Altă femeie — nu spun din ce țară — s-a străduit cât a putut să infirme concepția că prin contact sexual cu o virgină se putea „curăța blestemul”. Nu știu câte femei, sau fete, au fost violate ca rezultat al „curățirii” respective. Toți erau supărați pe ai lor. Tuturor le era rușine. Un belgian din echipa noastră compara situația cu cerurile care se întunecau. Îi spunea „răul din sufletul nostru colectiv”.

Probabil că n-am niciun drept să mă plâng. Viața mea n-a fost deloc în pericol, burta mi-a fost plină mereu. Poate

⁴⁵ Deși pe acest subiect opiniile sunt împărțite, multe studii antebelice au arătat că procentul ridicat de dizolvare a oxigenului în apă era sursa mult veneratelor „miracole” cu însănătoșiri.

că nu dormeam prea mult, dar măcar puteam adormi fără frică. Și mai ales n-a trebuit să lucrez la departamentul de RI de pe *Ural*.

RI?

Recepția Informațiilor. Datele pe care le emiteam nu își aveau originea pe *Ural*. Veneau din toate părțile lumii, de la experți și grupuri de analiză din diferite zone sigure guvernamentale. Descoperirile erau transmise operatorilor noștri RI care, la rândul lor, ni le transmiteau nouă. Multe asemenea informații ne erau transmise pe frecvențe convenționale, deschise, civile, și multe din frecvențele astea erau înțesate cu strigăte de ajutor ale oamenilor obișnuiți. Erau milioane de nefericiți împrăștiați pe planetă, și toți urlau în aparatele lor de radioamatori, în timp ce copiii le flămânzeau sau fortăreața temporară lua foc ori morții vii le copleșeau defensiva. Chiar dacă nu le înțelegeai limba, ca mulți dintre operatori, vocea angoasei era de neconfundat. Nu li se dădea voie să răspundă; nu era timp. Toate transmisiile trebuiau dedicate activităților oficiale. Nu vreau să știu cum era pentru operatorii RI.

Când ultima transmisie a sosit de la Buenos Aires, cu acea cântăreață faimoasă care a interpretat un cântec de leagăn în spaniolă, pentru unul dintre operatorii noștri a fost prea mult. Nu era din Buenos Aires, nici măcar din America de Sud. Era un marinar rus de optsprezece ani; și-a zburat creierii peste aparatele din cabină. A fost primul, și până la sfârșitul războiului i-au urmat și ceilalți. Niciunul nu mai e în viață astăzi. Ultimul a fost amicul meu belgian. „Ai în cap vocile acelea“, mi-a spus într-o dimineață. Stăteam pe punte, ne uitam prin pâcla aceea

cafenie, așteptând un răsărit de soare pe care știam că n-o să-l putem vedea. „Strigătele o să mă însoțească pentru tot restul vieții, fără odihnă, fără să slăbească, mereu îndemnându-mă să mă alătur lor.“

Zona demilitarizată, Coreea de Sud

[Hyungchol Choi, director adjunct al Agenției de Informații din Coreea, arată cu mâna spre peisajul arid și deluros dinspre nord. Ai putea crede că e California sudică dacă nu ai vedea cuiburile goale de mitraliere, drapelurile decolorate și gardul ruginit de sârmă ghimpată care se întinde spre orizont.]

Ce s-a întâmplat? Nimeni nu știe. Nicio țară nu era mai bine pregătită să respingă infestarea decât Coreea de Nord. Râuri spre nord, oceane la est și vest, iar spre sud *[arată spre Zona demilitarizată]* cea mai bine fortificată graniță din lume. Vedeți cât de muntos e terenul, cât de ușor de apărat, însă nu vedeți că munții aceia sunt sfredeliți de o infrastructură militar-industrială titanică. Guvernul nord-coreean a învățat niște lecții dure de când cu bombardamentele voastre din anii 1950 și a trudit de atunci ca să creeze un sistem subteran care se le permită să poarte un alt război dintr-o locație sigură.

Populația lor era puternic militarizată, mereu în stare de alertă, într-o măsură care făcea Israelul să arate ca Islanda. Peste un milion de bărbați și femei erau în forțele militare active, și alte cinci în rezervă. E peste un sfert

din întreaga populație, ca să nu mai amintesc de faptul că aproape oricine din țară trecuse, la un moment sau altul al vieții, prin instrucția militară de bază. Mai importantă decât instrucția, totuși, și deosebit de importantă pentru genul acesta de război era disciplina aproape supraumană. Nord-coreenii erau îndoctrinați de la naștere să creadă că viețile lor erau neînsemnate, că existau doar ca să slujească statul, revoluția și pe Marele Conducător.

E aproape la o sută optzeci de grade de ceea ce se întâmpla în Sud. Noi eram o societate deschisă. Trebuia. Comerțul internațional era vital. Eram individualiști, poate nu la fel de mult ca americanii, dar aveam parte din plin de proteste și tulburări publice. Eram o societate atât de liberă și de neomogenă că abia am reușit să implementăm Doctrina Chang⁴⁶ în timpul Marii Panici. O asemenea criză internă ar fi fost de neconceput în Nord. Erau un popor care, chiar și când guvernul lor a provocat o foamete apropiată de genocid, a preferat să-și mănânce copiii⁴⁷ decât să arate și cel mai mic semn de nesupunere. Era genul de obediență la care Adolf Hitler putea doar să viseze. Dacă i-ai fi dat fiecărui cetățean o pușcă, o piatră, dacă l-ai fi lăsat fie și cu mâinile goale, i-ai fi arătat zombii care se apropiau și ai fi zis „Luptă!“, ar fi făcut asta până la unul, până la cea mai bătrână femeie și cel mai mic copilăș. Era o țară crescută pentru război, antrenată și mereu gata încă din 17 iulie 1953. Dacă era să inventezi o țară care nu doar să supraviețuiască, dar să și triumfe asupra apocalipsei cu care ne confruntam, țara aceea ar fi fost Republica Democrată Populară Coreeană.

⁴⁶ Varianta sud-coreeană a Planului Redeker.

⁴⁷ Au existat raporturi despre cazuri de canibalism în timpul foametei din 1992 și susțineri că unele victime ar fi fost copii.

Deci ce s-a întâmplat? Cam cu o lună înainte ca necazurile noastre să înceapă, înainte de primele focare de epidemie raportate în Pusan, Nordul a tăiat brusc și inexplicabil toate relațiile diplomatice. Nu ni s-a spus de ce calea ferată, singura legătură terestră dintre cele două părți, a fost închisă brusc sau de ce unii cetățeni de-ai noștri, care așteptaseră decenii ca să-și vadă rudele din Nord pierdute de mult, și-au văzut visele spulberate abrupt de o șampilă de cauciuc. Nu a fost oferită nicio explicație. Nu am căpatat decât un „chestiune de siguranță națională“, răspunsul standard cu care se încheia discuția.

Spre deosebire de mulți alții, nu eram convins că ne pândește războiul. Ori de câte ori amenințase cu violența, Nordul procedase la fel. Niciun satelit, de-al nostru sau de-al americanilor, nu arăta vreo intenție ostilă. Nu se vedeau mișcări de trupe, nu se alimentau avioane, nu se trimiteau în formație nave și submarine. În schimb, forțele noastre dispuse de-a lungul Zonei Demilitarizate au început să observe că oamenii din partea cealaltă dispăreau. Le știam prea bine, trupele de graniță. Fotografiaserăm toți soldații, le pusaserăm și porecle precum Ochi de Șarpe ori Bulldogul, completaserăm chiar și dosare cu estimarea vârstei, cu presupusa lor biografie și viață personală. Acum nu mai erau, se evaporaseră din tranșee și cazemate.

Și indicatorii seismici erau tăcuți. Dacă Nordul ar fi început să sape tunele sau să comaseze vehicule în cealaltă parte de „Z“, am fi auzit totul, ca la Opera Națională.

Panmunjom este singurul perimetru de-a lungul Zonei în care părțile se pot întâlni pentru negocieri față în față. Avem custodie comună asupra sălilor de conferință, iar trupele se așază unele în fața altora în cei câțiva metri de curte. Paza era schimbată prin rotație. Într-o noapte,

după ce detașamentul nord-coreean a intrat în baracă, nu a mai ieșit să-l înlocuiască nicio unitate nouă. Ușile s-au închis. Luminile s-au stins. Și nu i-am mai văzut niciodată.

Am asistat și la o încetare completă a acțiunilor de spionaj. Spionii Nordului erau aproape la fel de obișnuiți și previzibili ca anotimpurile. Cel mai adesea erau ușor de reperat, fiindcă purtau haine demodate sau întrebau cât costă bunuri al căror preț ar fi trebuit să-l știe. Îi culegeam tot timpul, dar de când cu epidemia, numărul lor se redusese la zero.

Și spionii dumneavoastră din Nord?

Dispăruți toți, cam în aceeași perioadă în care s-a terminat și cu supravegherea noastră electronică. Nu vreau să zic că nu existau transmisii radio supărătoare, vreau să zic că nu mai existau niciun fel de transmisii. Unul câte unul, toate canalele civile și militare se închideau. Imaginile din satelit arătau mai puțini fermieri pe câmp, mai puțini pietoni prin orașe, chiar și mai puțini „voluntari” în multe proiecte publice, lucru care nu se mai întâmplase *niciodată*. Și nici una, nici două, nu mai era picior de om de la Yalu până în Zonă. Din punctul de vedere al serviciilor noastre de informații, părea că țara întreagă — bărbați, femei și copii — dispăruse pur și simplu.

Misterul n-a făcut decât să ne alimenteze anxietatea tot mai sporită, ținând cont de situația cu care ne confruntam la noi. Epidemia izbucnise deja în Seul, P’ohang, Taejon. Mokpo era evacuat, Kangnung izolat și, evident, versiunea noastră de Yonkers la Inchon, și peste toate acestea necesitatea de a ține cel puțin jumătate din diviziile noastre active la granița de nord. Prea mulți de la Ministerul

Apărării erau convinși că Phenianul ardea să pornească un război, că aștepta să atingem fundul ca să năvălească bubuind peste paralela 38. Cei din comunitatea de informații nu eram deloc de acord. Le-am tot spus că, dacă era vorba de atins fundul, atunci se făcuse deja vremea.

Tae Han Min'Guk era pe punctul unui colaps național. S-au făcut planuri secrete pentru o relocare în stil japonez. Echipe sub acoperire căutau deja locuri prin Kamciatka. Dacă nu funcționa doctrina Chang... dacă alte câteva unități eșuau, dacă alte câteva zone de securitate ar fi colapsat...

Poate că ne datorăm supraviețuirea Nordului, ori mai degrabă fricii de el. Generația mea nu a văzut Nordul ca pe o amenințare. Vorbesc de civili, înțelegeți, cei de vârstă mea, care îi percepeau ca pe o națiune înapoiată, flămândă, eșuată. Generația mea își dusesese viața în pace și prosperitate. Nu ne temeam decât de o unificare în stil german, care să aducă milioane de imigranți ex-comuniști fără adăpost.

Nu la fel stăteau lucrurile cu cei de dinaintea noastră... părinții și bunicii noștri... care au trăit cu spectrul foarte real al invaziei, cu sentimentul că alarma putea suna în orice clipă, că luminile se micșorau, iar bancherii, profesorii și șoferii de taxi puteau oricând fi chemați la arme ca să-și apere patria. Inimile și mințile lor erau vigilențe perpetuu și până la urmă ei, nu noi, au fost cei care au atârnat spiritul național.

Încă insist să facem o expediție în Nord. Încă sunt blocat la orice pas. Sunt prea multe de făcut, îmi zic. Țara e încă în ruine. Avem și tratatele internaționale, mai ales repatrierea refugiaților noștri din Kyushu... *[Pufnește.]* Japonezii ăia o să ne fie datori vânduți.

Nu cer o misiune în forță. Vreau un elicopter doar, o șalupă de pescuit; să deschidă poarta la Panmunjom și să mă lase să merg pe jos. Dar dacă dai peste o capcană explozivă? ripostează ei. Ori peste ceva nuclear? Dacă deschizi ușa spre un oraș subteran și de acolo țâșnesc douăzeci și trei de milioane de zombi. Au și ei dreptatea lor. Știm că Zona demilitarizată e plină de mine. Luna trecută un avion cargo care s-a apropiat de suprafața lor a fost lovit de o rachetă sol-aer. Lansatorul era un model cu declanșare automată, genul pe care l-au conceput ca război, în caz că populația ar fi deja rasă de pe fața pământului.

De obicei se susține că trebuie să fi fost evacuați în complexurile lor subterane. Dacă e adevărat, atunci estimările noastre despre mărimea complexurilor cu pricina au fost de o imprecizie grosolană. Poate întreaga populație e dedesubt și-și face de lucru cu nesfârșite planuri de război, în vreme ce „Marele Conducător” continuă să se anestezieze cu băuturi vestice și pornografie americană. Oare știu măcar că războiul s-a terminat? I-or fi mințit liderii iarăși și le-or fi spus că lumea așa cum o știau a încetat să mai existe? Poate morții vii au fost în viziunea lor un lucru „bun”, un pretext ca să strângă jugul și mai mult într-o societate bazată pe supunere oarbă. Marele Conducător a vrut mereu să fie ca un Dumnezeu întrupat, și acum, stăpân nu doar peste mâncarea pe care o mănâncă oamenii, pe aerul pe care îl respiră, dar și pe lumina artificială, fantezia lui bolnăvicioasă a devenit realitate în sfârșit. Poate așa era planul original și totul a luat-o razna complet. Vedeți ce s-a întâmplat cu „orașul-cârțiță” de sub Paris. Dacă s-a întâmplat la fel în Nord, în toată țara? Poate grottele alea sunt pline-ochi

cu douăzeci și trei de milioane de locuitori, automate cu obrajii supti ce urlă în întuneric și așteaptă să fie slobozite în lume.

Kyoto, Japonia

[O fotografie veche de-a lui Kondo Tatsumi înfățișează un adolescent slăbuț, cu acnee, ochi inexpressivi, înroșiți, și şuvițe vopsite blond prin părul vâlvoi. Bărbatul cu care vorbesc nu are păr deloc. Ras complet, bronzat și tonifiat, cu o privire sfredelitoare care nu o părăsește nicio clipă pe a mea. Cu toate că are o purtare cordială și o dispoziție bună, acest călugăr luptător păstrează atitudinea unui animal de pradă care se odihnește.]

Am fost un „otaku“. Știu că termenul a ajuns să însemne multe pentru foarte mulți, dar pentru mine însemna, simplu, „marginal“. Știu că americanii, mai ales cei tineri, se simt probabil prizonierii presiunii sociale. Așa e cu toți oamenii. Totuși, dacă vă înțeleg bine cultura, individualismul e ceva ce trebuie încurajat. Apreciați „rebelul“, „răzvrătitul“, pe cei care se distanțează cu mândrie de mase. Pentru voi individualismul e ca o medalie de onoare. Pentru noi e o panglică a rușinii. Trăiam, mai ales înainte de război, într-un labirint complex și aparent infinit de atitudini prescrise. Cum arătai, cum vorbeai, totul de la alegerea carierei până la modul în care strănutai trebuia plănuisit și orchestrat pentru a urma rigida doctrină

confucianistă. Unii fie dădeau dovadă de tărie, fie de lipsa ei, și acceptau doctrina. Alții, ca mine, preferau să se exi-leze într-o lume mai bună. Lumea asta era spațiul virtual și se potrivea ca o mănușă pentru otaku japonezi.

Nu știu cum e la voi sistemul educațional, sau prin alte țări, dar al nostru se baza aproape complet pe memorarea de informație. De prima dată când puneau piciorul într-o sală de clasă, copiii din Japonia antebelică erau bombar-dați cu volume după volume de informații și cifre care nu aveau nicio aplicație în viața obișnuită. Informațiile nu aveau componentă morală, context social sau conexiune umană cu lumea de afară. Existau doar pentru a permite ascensiunea dacă erau bine stăpânite. În perioada ante-belică, în Japonia copiii nu erau învățați să gândească, ci să memoreze.

Înțelegi de ce felul ăsta de educație putea duce ușor la o existență în ciberspațiu. Într-o lume de informații fără con-text, unde statusul era determinat de achiziția și posesia lor, cei din generația mea puteau domni ca niște zei. Eram sensei, maestru al lucrurilor pe care le cercetam, fie că des-copeream ce grupe de sânge au cei din guvern, ce impozite plăteau Matsumoto și Hamada⁴⁸ ori poziționarea și starea tuturor săbiilor shin-gunto din Războiul din Pacific. Nu trebuia să-mi pese de cum arăt, de conduita socială, de note sau de speranțele pentru viitor. Nu mă putea judeca nimeni, nu mă putea răni nimeni. Eram puternic în lumea asta și, mai important încă, eram în siguranță.

Când criza a ajuns în Japonia, gașca mea, ca și altele, a lăsat baltă obsesiile de altădată și și-a dedicat întreaga

⁴⁸ Hitoshi Matsumoto și Masatoshi Hamada erau doi comedianți de succes din Japonia antebelică.

energie morților vii. Le-am studiat fiziologia, comportamentul, slăbiciunile, am studiat răspunsul global la atacul lor asupra umanității. Ultimul dintre subiecte era specialitatea grupului meu, posibilitatea de limitare a contaminării în interiorul insulelor noastre. Am adunat statistici cu populația, hărți de transport, regulamente polițienești. Am memorat totul, de la mărimea flotei comerciale a Japoniei până la câte gloanțe erau în încărcătorul unei carabine de asalt tip 89, din dotarea Armatei. Nicio informație nu era prea mărunță sau prea obscură. Eram în misiune, nici nu prea dormeam. Când școlile au fost închise în cele din urmă, am putut să stăm conectați aproape cât era ziua de lungă. Am spart primul computerul personal al doctorului Komatsu și am citit ce era pe el cu o săptămână întreagă înainte să-și prezinte descoperirile la Dietă. A fost o lovitură. Mi-a crescut și mai mult prestigiul înaintea acelor care mă venerau deja.

Doctorul Komatsu a recomandat mai întâi evacuarea?

Da. Ca și noi, pusese cap la cap aceleași date. Dar în vreme ce noi le memoram, el le analiza. Japonia era supraaglomerată: o sută douăzeci și opt de milioane de oameni înghesuiți în mai puțin de trei sute șaptezeci de mii de kilometri pătrați de insule muntoase ori supraurbanizate. Rata scăzută de infraționi a Japoniei o făcea să aibă o forță polițienească dintre cele mai reduse numeric și mai ușor înarmate din lumea industrializată. Japonia era, în mare măsură, și un stat demilitarizat. Din cauza „protecției“ americane, forțele noastre de apărare nu mai participaseră la confruntări reale din 1945. Chiar și

trupele detașate în Golf nu apucaseră cine știe ce acțiune și-și petrecuseră mare parte din perioada de ocupație în incintele protejate ale cazărmilor. Aveam acces la bucățile acelea de informații, dar nu și la înțelegerea lor. Așa că ne-a luat cu totul prin surprindere când doctorul Komatsu a declarat public că situația era fără ieșire, iar Japonia trebuia evacuată imediat.

Trebuie să fi fost îngrozitor.

Deloc! A declanșat o explozie de activitate frenetică, o cursă pentru descoperirea unui loc unde să fie relocată populația. În sud, printre atolii de coral din Pacificul Central și de Sud, ori s-o apucăm spre nord și să colonizăm Kurilele, Sahalinul, sau prin Siberia pe undeva? Oricine găsea răspunsul urma să fie cel mai vestit otaku din istoria cibernetică.

Și nu vă faceați griji pentru siguranța dumneavoastră?

Sigur că nu. Japonia era condamnată, dar eu nu trăiam în Japonia. Trăiam într-o lume a informației ce se propaga liber. Siafu⁴⁹, cum le spuneam acum celor infectați, nu erau de temut, ci de studiat. Nu aveți idee cât eram de deconectat. Cultura mea, educația și acum stilul de viață de otaku se combinaseră toate ca să mă izoleze complet. Japonia putea să fie evacuată, Japonia putea să fie distrusă, iar eu m-aș fi uitat la asta, în siguranță, din vârful muntelui meu digital.

⁴⁹ Astfel este numită furnica africană. Termenul a fost folosit pentru prima dată de doctorul Komatsu.

Și părinții dumneavoastră?

Părinții? Locuiam în același apartament, dar nu stăteam mai deloc de vorbă cu ei. Sunt sigur că aveau impresia că învăț. Chiar și după ce s-a închis școala le-am spus că tot trebuia să mă pregătesc pentru examene. N-au pus întrebări. Vorbeam arareori cu tatăl meu. Mama îmi lăsa, diminețile, o tavă cu micul dejun la ușă, iar seara îmi lăsa cina. Prima oară când n-a lăsat tava nu mi s-a părut nimic curios. M-am trezit de dimineață, ca întotdeauna: mi-am oferit un pic de plăcere, ca întotdeauna; am intrat pe net, ca întotdeauna. Abia pe la mijlocul zilei a început să mi se facă foame. Nu-mi plăceau senzațiile astea, de foame sau de osteneală ori, și mai rău, dorință sexuală. Erau chestii fiziologice care mă țineau pe loc. Mă agasau. M-am ridicat șovăielnic de la computer și am deschis ușa dormitorului. Nu era nimic de mâncare. Am strigat-o pe mama. Niciun răspuns. Am intrat în bucătărie, am înhățat niște ramen nefierte și m-am întors la birou. Am făcut-o din nou seara și în dimineața următoare.

Nu v-ați întrebat unde vă erau părinții?

Îmi păsa doar de prețioasele minute pe care le pierdeam fiindcă trebuia să mă hrănesc. Prea multe lucruri palpitate se întâmplau în lumea mea.

Și ceilalți otaku? Nu discutau despre temerile lor?

Ne transmiteam informații, și nu emoții, chiar și după ce au început să dispară. Observam când cineva nu mai răspundea la e-mail sau nu mai postase nimic de ceva

vreme. Vedeam că nu se logaseră de o zi întreagă sau că serverele lor nu mai erau active.

Și nu v-a speriat asta?

M-a indispus. Nu doar că pierdeam o sursă de informații, dar și laude potențiale pentru ce capturasem eu. Să postezi date noi despre porturile de evacuare japoneze și să ai parte de cincizeci de răspunsuri în loc de șaizeci era supărător, apoi cele cincizeci să scadă la patruzeci și cinci, apoi la treizeci...

Cât a continuat asta?

Cam trei zile. Ultima postare, de la un alt otaku din Sendai, afirma că morții curgeau puhoi din spitalul universitar Tohoku, în același *cho* în care se afla apartamentul lui.

Și asta nu v-a îngrijorat?

De ce? Eram prea ocupat să învăț tot ce se putea despre procesul de evacuare. Cum avea să fie executat, ce organizații guvernamentale erau implicate? Taberele aveau să fie în Kamceatka ori Sahalin, sau în ambele? Și ce era cu ce citeam despre valul de sinucideri care cuprindea țara?⁵⁰ Așa de multe întrebări, atâtea date de extras. Mi-a fost ciudă pe mine că a trebuit să dorm în acea noapte.

Când m-am trezit, ecranul era alb. Am încercat să mă conectez. Nimic. Am încercat să repornesc computerul.

⁵⁰ S-a stabilit că Japonia a suferit cel mai mare număr de sinucideri pe parcursul Marii Panici.

Am observat că era pe alimentarea de la acumulator. Nicio problemă. Aveam destule baterii pentru zece ore de utilizare intensivă. Am observat și că semnalul era zero. Nu-mi venea să cred. Kokura, ca toată Japonia, avea o rețea wireless impecabilă, care se presupunea că nu putea pica. Putea să mai cadă câte un server, mai multe chiar, dar toată rețeaua? Mi-am dat seama că trebuia să fie de vină calculatorul meu. Altfel nu se putea. Am scos laptopul și am încercat să mă conectez. Niciun semnal. Am înjurat și m-am dus să le spun alor mei că aveam nevoie să folosesc computerul lor de birou. Tot nu erau acasă. Frustrat, am încercat să o sun pe mama pe mobil. Telefonul era fără fir, dar se alimenta de la cablul din perete. Am încercat mobilul meu. Nu avea ton.

Știți ce s-a întâmplat cu ei?

Nu, nici până în ziua de azi. Știu că nu m-au abandonat, sunt sigur. Poate tata a fost blocat la serviciu, și mama când s-a dus la cumpărături. Poate s-au pierdut împreună, ducându-se sau întorcându-se de la biroul de relocare. Orice s-ar fi putut întâmpla. Nu era niciun bilet, nimic. De atunci tot încerc să aflu.

M-am întors în camera părinților, doar ca să mă asigur că nu erau acolo. Am încercat iarăși telefoanele. Încă nu era așa rău. Încă puteam controla situația. Am încercat să intru online. Nu-i caraghios? Nu mă puteam gândi decât cum să scap, să mă întorc la treaba mea, să fiu în siguranță. Nimic. Am început să mă panichez. „Acum“, am zis, încercând să comand computerul cu forța gândului. „Acum, acum, ACUM! ACUM! ACUM!“ și m-am apucat să lovesc monitorul. Mi-am julit pumnii, și vederea propriului meu sânge m-a înspăimântat. Nu făcusem sport

de mic, nu fusesem niciodată rănit, era prea de tot. Am apucat monitorul și l-am trântit de perete. Plângeam ca un copil, țipam, mă sufocam. Mi s-a făcut rău și am vomitat pe podea. M-am ridicat și am pășit clătînându-mă până la ușa de la intrare. Nu știu ce căutam, știu doar că simțeam nevoia să ies afară. Am deschis ușa și m-am holbat în întunecime.

Ați încercat să bateți la ușa vecinilor?

Nu. Nu-i așa că e ciudat? Chiar și în plină criză, anxietatea mea socială era atât de mare că nu-mi puteam asuma contacte personale, erau tabu. Am coborât câteva trepte, am alunecat și am căzut peste ceva moale. Era rece și unsuros, simțeam pe mâini, pe haine. Puțea. Puțea tot holul. Am devenit brusc conștient de un sunet, un zgâriat încet-șor și continuu, ca și cum ceva se târa prin hol către mine.

Am strigat „hei?” și am auzit un zgomot domol, ca un clefăit. Ochii începeau să mi se obișnuiască cu întunericul. Am deslușit o formă humanoidă, mare, care se târa pe burtă. Am rămas blocat, voiam să fug, dar în același timp voiam să... să fiu sigur. Cadrul ușii mele închipuia un paralelogram îngust de lumină cenușie pe peretele din față. Când chestia a ajuns în lumină, i-am văzut în sfârșit fața, intactă, absolut umană, cu excepția ochiului drept, care atârna de o vinișoară. Ochiul stâng era fixat pe mine, iar clefăitul a devenit un scrâșnet înfundat. Am sărit în picioare, am țâșnit la mine în apartament și am trântit ușa în urma mea.

Aveam, în fine, mintea clară, poate prima dată de ani întregi, și am descoperit deodată că simțeam miros de fum și auzeam țipete în depărtare. M-am dus la fereastră și am tras draperia.

Kokura era un iad. Incendii, distrugere... siafu erau peste tot. I-am văzut cum sparg uși, cum invadează apartamente, cum devorează oameni pitiți prin colțuri sau pe balcoane. Am văzut cum unii săreau de la etaj și mureau sau își rupeau picioarele și coloana vertebrală. Zăceau pe asfalt incapabili să se miște, jeluindu-se în agonie, în vreme ce morții se apropiau din toate părțile. Un bărbat, din apartamentul aflat exact vizavi de mine, încerca să-i înfrunte cu o crosă de golf. S-a îndoit în capul unui zombi, nevătămătoare, și alți cinci l-au doborât la pământ.

Apoi... o izbitură în ușă. În ușa mea. Era un... [*agită pumnul*] bum-bum bum... în josul ușii, aproape de podea. Auzeam cum chestia grohăie afară. Se auzeau zgomote și din celelalte apartamente. Erau vecinii mei, oamenii pe care încercasem dintotdeauna să-i evit, ale căror fețe și nume abia dacă le țineam minte. Am auzit o voce, de femeie tânără sau de copil, strigând după ajutor la etajul de deasupra, strigând pe cineva pe nume, implorându-l să se oprească. Dar vocea a fost acoperită de un cor de gemete. Bubuiturile în ușa mea deveneau tot mai puternice. Apăruseră alți siafu. Am încercat să mișc mobila din camera de zi în fața ușii. Era o pierdere de timp. Apartamentul nostru era, după standardele dumneavoastră, destul de golaș. Ușa a început să cedeze. Îi vedeam balamalele strâmbate. Mai aveam, am gândit atunci, doar câteva minute ca să scap.

Să scăpați? Dar dacă pe ușă nu se putea...

Pe geam, pe balconul de la apartamentul de dedesubt. Credeam că aş putea să-mi fac o frânghie din cearșafuri... [*zâmbește jenat*] ... auzisem de asta de la un otaku ce

studiase închisorile americane. Era prima dată când urma să aplic ceva din cunoștințele mele stocate.

Țesătura, din fericire, a rezistat. Am ieșit din apartamentul nostru și am pornit coborârea către apartamentul de dedesubt. Mușchii au început îndată să mă doară. Nu le dădusem atenție până atunci și acum se răzbunau. M-am străduit să-mi controlez mișcările și să nu mă gândesc că eram la etajul al nouăsprezecelea. Vântul era teribil, fierbinte și uscat de la atâtea incendii. O pală de vânt m-a izbit de o latură a clădirii. Am ricoșat din ciment, cât pe ce să dau drumul frânghiei. Am simțit cu vârful picioarelor balustrada balconului de dedesubt și mi-am adunat tot curajul ca să mă pot relaxa suficient cât să cobor ce mai rămăsese din drum. Am aterizat în fund, gâfâind și tușind de la fum. De deasupra, din apartamentul nostru se auzeau zgomote, morții care spărseseră ușa. Am ridicat privirea spre balconul meu și am văzut un cap. Siafu cu un singur ochi se strecura prin spațiul dintre balustradă și podeaua balconului. A stat acolo suspendat preț de o clipă, pe jumătate ieșit în afară, a dat să se arunce iarăși spre mine și a căzut peste margine. N-o să uit niciodată cum încă încerca să mă apuce, chiar în timp ce cădea, cu cărnurile lui de coșmar suspendate în aer, cu brațele în sus și ochiul care îi zbura acum către frunte.

Am auzit cum ceilalți siafu mârâiau pe balconul de deasupra și m-am întors să văd dacă era vreunul și în apartament, cu mine. Din fericire, ușa de la intrare fusese bari-cadată, ca a mea. Totuși, spre deosebire de a mea, nu se auzeau zgomote ale atacatorilor pe dinafară. M-a liniștit și stratul de cenușă de pe covor. Era gros și neatins, spunându-mi că nimeni nu pășise pe acolo de mai multe zile. M-am gândit, un moment, că aș putea fi singur, apoi am băgat de seamă mirosul.

Am crăpat ușa de la baie și norul de putrefacție m-a luat de nas și m-a făcut să mă trag înapoi. Femeia era în cadă. Se tăiase la încheieturile mâinilor, niște despicături lungi, verticale de-a lungul arterelor, să se asigure că treaba era bine făcută. O chema Reiko. Doar pe ea făcusem un efort, cât de cât, ca s-o cunosc. Era hostesă la un club scump, pentru oameni de afaceri. Avusesem mereu fantezii cu ea, cu felul în care arăta goală. Acum știam.

Bizar lucru, dar cel mai tare mă supăra că nu știam nicio rugăciune pentru morți. Uitasem ce încercase să mă învețe tata când eram mic, respinsesem datele acelea depășite. Mă rușina cât de lipsit de contact eram cu moștenirea mea culturală. Nu făceam decât să stau acolo ca un idiot și să șoptesc un soi de scuze stângace fiindcă-i luasem niște cearșafuri.

Cearșafuri?

Pentru a-mi confecționa o frânghie. Știam că nu pot zăbovi prea mult. În afară de riscurile de sănătate pe care le prezintă un cadavru, nu știam dacă nu cumva siafu de pe palierul acela aveau să-mi simtă prezența și să atace baricada. Trebuia să ies din clădire, să ies din oraș și, speram eu, să încerc să găsesc o cale să ies din Japonia. Nu aveam încă un plan bine chibzuit. Știam doar că trebuia să continui să avansez, câte un etaj, până ce ajungeam în stradă. Credeam că, dacă mă opresc pe la alte apartamente, o să am ocazia să strâng ceva provizii, și, oricât era de periculoasă metoda mea cu frânghia făcută din cearșaf, nu putea fi mai rea decât siafu care mișunau, mai mult ca sigur, pe holuri și casa scării.

Nu, era mai sigur. [*Îmi observă expresia.*] Nu, serios. Era unul dintre lucrurile pe care le învățasem online. Morții vii erau lenți și ușor de depășit dacă alergai sau chiar dacă mergeai mai repede. Înăuntru exista riscul să te blochezi în vreun ungher strâmt, dar afară opțiunile erau infinite. Și mai bine încă, învățasem din relatările unor supraviețuitori că haosul unei explozii epidemice depline putea de fapt să fie un avantaj. Cu atâția oameni speriați și dezorganizați prin preajmă, care să-i distragă pe siafu, de ce m-ar fi observat pe mine? Atâta vreme cât eram atent pe unde calc, grăbeam pasul și nu aveam ghinionul să dea peste mine vreun motociclist sau vreun glonț rătăcit, mi se părea că am o șansă bună să-mi deschid drum prin haosul străzilor de dedesubt. Adevărata problemă era să ajung acolo.

Mi-a luat trei zile să străbat distanța până la parter. Asta în parte din cauza condiției fizice penibile. Un atlet antrenat ar fi socotit frânghia improvizată ca o provocare, vă dați deci seama cum era pentru mine. E un miracol, dacă mă uit în urmă, că n-am căzut de la înălțime ori că n-am murit de vreo infecție, cu toate zgaibele și zgârieturile pe care le-am îndurat. Corpul îmi rezista mulțumită adrenalinei și analgezicelor. Eram extenuat, nervos, oribil de privat de somn. Nu mă puteam odihni în manieră convențională. Îndată ce se întuneca, puneam în ușă ce puteam, apoi mă așezam într-un ungher și boceam, îmi oblojeam rănille și îmi blestemam lipsa de vigoare până ce începea să se lumineze. Într-o noapte am reușit să închid ochii, ba chiar să ațipesc vreo câteva minute, apoi însă izbiturile în ușă ale unui siafu m-au făcut să o șterg pe

geam. Restul nopții am petrecut-o în balconul de dedesubt. Ușa glisantă era încuiată și nu aveam puterea să o sparg cu piciorul.

Al doilea motiv pentru întârziere era mental și nu fizic, anume impulsul obsesiv-compulsiv, de otaku, ce mă împingea să caut exact echipamentul de supraviețuire potrivit, indiferent cât ar fi durat. Căutările online mă învățaseră totul despre armele potrivite, despre hainele, mâncarea și medicamentele corespunzătoare. Problema era să le găsesc într-un complex imobiliar de salariați urbani.

[Râde.]

Eram tare arătos coborând pe frânghia aceea din cearșafuri, cu o pelerină de ploaie și rucsăcelul roz de firmă al lui Reiko. A durat ceva, dar în a treia zi aveam aproape tot ce-mi trebuia, cu excepția unei arme de încredere.

N-ați găsit nimic?

[Zâmbește.]

Nu eram în America, unde existau mai multe arme de foc decât oameni. Fapt real — un otaku din Kobe obținuse informația direct de la National Rifle Association a voastră.

Voiam să spun o unealtă, un ciocan, o rangă...

Ce salariat își întreține casa singur? M-am gândit la o crosă de golf — erau multe —, dar văzusem ce încercase bărbatul de peste drum. Am găsit și o bătă din aluminiu, de baseball, dar era prea uzată și îndoită ca să fie eficientă.

M-am uitat peste tot, credeți-mă, dar nu exista nimic suficient de dur sau de ascuțit cu care să mă apăr. Am socotit și că, odată ce ajungeam pe stradă, aș fi putut să am noroc — un baston de la vreun polițist mort ori chiar vreo armă de foc de la vreun soldat.

Erau gânduri care aproape că m-au omorât. Eram la patru etaje de sol și atârnăm literalmente de o ață. Fiecare bucată de frânghie pe care o făceam se întindea pe câteva etaje, suficient cât să-mi permită să caut și alte cearșafuri. Știam că de data asta avea să fie ultima bucată. Aveam deja pus la punct planul de scăpare: să ajung în balconul de la etajul patru, să intru în apartament pentru un set nou de lenjerie de pat (deja renunțasem să mai caut o armă), să alunec până jos pe trotuar, să fur o motocicletă care-mi convenea (deși habar n-aveam să merg pe așa ceva), s-o iau din loc ca un *bosozoku*⁵¹ de altădată, poate chiar să și pun mâna pe o fată pe drum. [Râde.] Mintea abia dacă îmi mai funcționa la momentul acela. Dacă măcar prima parte a planului ar fi mers și dacă aș fi reușit să ajung la sol în halul în care eram... eh, important e că n-a mers.

Am ajuns pe balconul de la etajul patru, am dat să deschid ușa glisantă și am nimerit nas în nas cu un siafu. Era un bărbat tânăr, douăzeci și ceva de ani, îmbrăcat cu un sacou sfâșiat. Nasul îi fusese smuls cu dinții; își lipise de geam fața însângerată. Am sărit înapoi, m-am apucat de frânghie și am încercat să urc. Brațele nu răspundeau la comenzi, nici măcar nu mă dureau sau usturau — își atinseseră limita și gata. Siafu a început să urle și să bată cu pumnii în geam. Am încercat, în disperare, să mă legăn

⁵¹ Bande de tineri motocicliști japonezi care au atins popularitatea maximă în anii 1980 și 1990.

într-o parte și-ntr-alta, sperând să mă pot sprijini de zid și să aterizez în balconul de dedesubt. Sticla s-a făcut fărâme și siafu a dat atacul la picioarele mele. M-am lansat spre clădire, am dat drumul la frânghie și m-am azvârlit din toate puterile... și am ratat.

Singurul motiv pentru care mai stăm de vorbă acum e că prăbușirea mea pe diagonală m-a propulsat în balconul care era dedesubtul țintei mele. Am căzut în picioare, m-am împiedicat, cât pe ce să mă duc de-a rostogolul pe cealaltă parte. Am intrat șchiopătând în apartament și m-am uitat imediat după siafu. Camera de zi era goală, și singura piesă de mobilier, o masă mică, în stil tradițional, era proptită în ușă. Locatarii se sinucisesea probabil, ca și ceilalți. N-am simțit niciun miros dezgustător, așa că am presupus că se aruncaseră pe geam. Mi-am dat seama că sunt singur și ușurarea asta mărunță a făcut să mi se taie picioarele. M-am prăvălit peste peretele încăperii, aproape delirând de oboseală. M-am trezit că mă uit la niște fotografii puse pe peretele opus. Proprietarul fusese un bătrân, iar din fotografii am aflat că avusese o viață plină. Familie numeroasă, mulți prieteni, și călătorise prin niște locuri foarte interesante și exotice din lume. Eu nu-mi imaginasem măcar să ies din dormitorul meu, nu mai zic să duc genul ăsta de viață. Mi-am promis că, dacă scap din coșmarul ăsta, n-o să mă mulțumesc doar să supraviețuiesc, o să *trăiesc*!

Ochii mi-au căzut pe celălalt lucru din cameră, un Kami Dana, adică un altar shintoist tradițional. Ceva era pe jos în fața lui, am ghicit că o scrisoare de adio. Probabil o suflase vântul când intrasem. Nu mi s-a părut corect să o las acolo. M-am târât prin cameră și m-am aplecat s-o ridic. Multe altare Kami Dana au o oglindă

mică în centru. Am surprins reflexia a ceva care ieșea greoi din dormitor.

Adrenalina și-a făcut efectul pe loc. Bătrânul era tot acolo, iar bandajul de pe față îmi spunea că se reanimase nu de mult. A dat să mă apuce; m-am ferit. Picioarele îmi tremurau încă și a izbutit să mă prindă de păr. M-am zbatut, am încercat să scap. Mi-a tras fața spre a lui. Era surprinzător de în formă pentru vârsta lui, avea mușchi cam ca ai mei, dacă nu mai ceva. Însă oasele îi erau fragile, și le-am auzit pocnind când am apucat mâna ce mă ținea. I-am tras un picior în piept și a zburat în spate, cu mâna ruptă încă ținând un smoc din părul meu. S-a izbit de perete, fotografiile au căzut și l-au acoperit cu o ploaie de sticlă. A mârâit și m-a atacat iarăși. Am dat înapoi, încordat, apoi l-am luat de mâna cea validă. I-am răsucit-o la spate, mi-am petrecut celălalt braț pe după gâtul lui și, cu un urlet cum nu știam că pot scoate, l-am apucat și l-am împins pe balcon și peste margine. A căzut cu fața pe ciment, iar capul încă îi clămpănea spre mine, deși corpul îi fusese zdrobit.

Brusc am auzit izbituri în ușă, erau alți siafu care auziseră zgomotele luptei. Am dat fuga în dormitorul bătrânului și am început să smulg cearșafurile de pe pat. M-am gândit să nu iau prea multe, mai erau doar trei etaje și... m-am oprit, am încremenit ca o fotografie. Asta îmi atrăsese atenția, o ultimă fotografie pusă pe peretele gol al dormitorului. Era alb-negru, granulată, și înfățișa o familie tradițională. Erau tatăl, mama, un băiat și o persoană care, am ghicit, era bătrânul, în imagine adolescent și îmbrăcat într-o uniformă. Avea ceva în mână, ceva care aproape că mi-a oprit inima. M-am înclinat spre omul din fotografie și am rostit un *arigato* aproape înecat în lacrimi.

Am găsit-o pe fundul unui cufăr din dormitor, sub o colecție de ziare împăturite și sub rămășițele flendurite ale uniformei din fotografie. Teaca era verde, zgâriată, făcută din aluminiu în genul celui folosit de armată, iar mânerul era dintr-un marochin care înlocuise pielea de rechin originală, dar lama... strălucea ca argintul și era forjată, nu turnată... o curbura ușoară și un vârf alungit, drept. Era lată, cu marginile decorate cu kiku-sui, crizantema imperială, și un șanț autentic, făcut fără acizi. Lucrătură excelentă, o armă concepută evident pentru luptă.

*[Arăt spre sabia pe care o ține alături.
Tatsumi zâmbește.]*

Kyoto, Japonia

[Sensei Tomonaga Ijiro știe exact unde mă aflu la doar câteva secunde după ce intră în încăpere. Se pare că merg, miros, ba chiar și respir ca un american. Fondatorul Tatenokai, sau „Societatea Scutului“, mă întâmpină cu o plecăciune și cu o strângere de mână, apoi mă invită să stau înaintea lui, ca un discipol. Kondo Tatsumi, al doilea în ierarhie după Tomonaga, ne servește cu ceai, apoi se așază în spatele bătrânului său maestru. Tomonaga începe interviul cerând scuze pentru orice disconfort mi-ar putea provoca felul

în care arată. Ochii lipsiți de viață ai lui sensei nu-și mai îndepliniseră funcția din adolescență.]

Sunt un „hibakusha“. Mi-am pierdut văzul la 11 și două minute dimineața, pe 9 august 1945, după calendarul vostru. Eram detașat pe muntele Kompira, mă ocupam de stația de avertizare aeriană cu alți câțiva băieți din clasă. Cerul era înnourat în ziua aceea, așa că am auzit mai degrabă decât am văzut acel B-29 care trecea la altitudine joasă pe deasupra capetelor noastre. Era un singur B-san, probabil un aparat de recunoaștere care nici nu merita semnalat. Aproape că am râs când camarazii mei au sărit în tranșee. Mi-am ținut privirea fixată peste valea Urakami, sperând să zăresc o clipită bombardierul american. N-am văzut în schimb decât deflagrația, ultimul lucru pe care avem să-l mai văd vreodată.

În Japonia, hibakusha, „supraviețuitorii bombeii“, ocupau un loc unic pe scara societății noastre. Eram tratați cu milă și tristețe: victime, eroi și simboluri pentru agenda politică. Însă, ca ființe umane, eram aproape niște paria. Nicio familie n-ar fi permis copiilor lor să se căsătorească cu noi. Hibakusha erau impuri, murdărie în *onsen*⁵²-ul japonez imaculat genetic. Simțeam adânc în mine rușinea asta. Nu doar că eram hibakusha, dar faptul că eram orb mă transformase într-o povară.

Auzeam, de la ferestrele sanatoriului, zumzetul națiunii care se străduia să se reconstruiască. Și eu ce făceam ca să contribui? Nimic!

Așadar am încercat de multe ori să-mi caut o ocupație de vreun fel, ceva de muncă, indiferent cât de mărunț ori

⁵² Izvor termal natural, folosit adesea ca baie publică.

umilitor. Nu mă voia nimeni. Tot hibakusha rămâneam, și am învățat o mulțime de feluri politicoase de a fi refuzat. Fratele meu m-a implorat să stau cu el, insistând că el și cu soția aveau să aibă grijă de mine, ba chiar să-mi găsească și niște treburi „folositoare“ pe lângă casă. A fost, pentru mine, mai rău chiar decât în sanatoriu. Tocmai se întorsese din armată și încercau să mai aibă un copil. Să stau pe capul lor într-un asemenea moment era de neconceput. Sigur, m-am gândit să-mi pun capăt vieții. Ceva m-a oprit, mi-a ținut mâna de fiecare dată când o întindeam după pastile sau vreun ciob de sticlă. M-am gândit că era slăbiciune, ce altceva? Hibakusha, parazit, iar acum un laș lipsit de onoare. Rușinea mea era nesfârșită. Cum zisese împăratul în discursul său de capitulare, cu adevărat „înduram ce era de neîndurat“.

Am părăsit sanatoriul fără să-l anunț pe fratele meu. Nu știam încotro s-o apuc, știam doar că voiam să mă depărtez cât mai mult de viața mea, de amintiri, de mine însumi dacă se putea. Am călătorit, am trăit mai ales din cerșit... nu mai aveam ce onoare să pierd... până ce m-am oprit în Sapporo, pe insula Hokkaido. Sălbăticia asta rece din nord a fost mereu cea mai puțin populată regiune din Japonia, și după pierderea Sahalinului și Kurilelor devenise, cum se spune în Occident, „capăt de linie“.

Am cunoscut în Sapporo un grădinar ainu, Ota Hideki. Ainu este grupul indigen cel mai vechi din Japonia, aflat și mai jos în ierarhia socială decât coreenii.

Poate de aceea i s-a făcut milă de mine, încă un paria alungat de tribul Yamato. Poate că nu avea cui să-i transmită îndemânarea acumulată. Fiul său nu se mai întorsese din Manciuria. Ota-san lucra la Akakaze, un fost hotel de lux care folosea acum drept centru de repatriere pentru

coloniștii japonezi din China. La început administrația s-a plâns că nu mai avea bani să angajeze încă un grădinar. Ota-san m-a plătit din buzunarul lui. Mi-a fost profesor și elev; când a murit, m-am gândit să-l urmez. Doar că, laș cum eram, nu m-am putut decide s-o fac. Am continuat deci să exist pur și simplu și să fac cât mai puțină umbră pământului, în vreme ce Akakaze se transforma din centru de repatriere în hotel de lux, iar Japonia se preschimba dintr-un morman de ruine cucerit într-o superputere economică.

Tot la Akakaze lucram când am auzit de primul focar domestic de epidemie. Tăiam în stil occidental boscheții de lângă restaurant când am auzit cum câțiva dintre oaspeți discutau despre crimele din Nagumo. Din câte spuneau, un bărbat își măcelărise soția și apoi se aruncase asupra cadavrului ca un câine sălbatic. A fost prima dată când am auzit termenul „turbare africană”. Am încercat să ignor ce auzisem și să-mi văd de muncă, dar a doua zi au fost alte conversații, și mai multe voci șoptite pe lângă piscină și pe peluză. Nagumo era un fleac prin comparație cu explozia epidemică mult mai gravă de la spitalul Sumitomo din Osaka. Apoi în ziua următoare a fost Nagoya, după aceea Sendai, apoi Kyoto. Încercam să-mi scot din minte conversațiile lor. Venisem în Hokkaido să scap de lume, să-mi sfârșesc zilele în rușine și umilință.

Vocea care m-a convins într-un târziu de pericol a fost cea a directorului hotelului, un birocrat pragmatic, înțepat, cu o manieră de a vorbi foarte formală. După ce a apărut focarul de infecție de la Hirosaki, a ținut o ședință cu personalul în care încerca să demonteze, o dată pentru totdeauna, toate zvonurile acelea despre cadavre care revin la viață. Am avut doar vocea lui ca sprijin, și poți

spune totul despre o persoană după ce se întâmplă când deschide gura. Domnul Sugawara articula prea grijuliu cuvintele, mai ales consoanele le pronunța apăsător, ascuțit. Compensa pentru un defect de vorbire pe care-l învinsese, un defect care amenința să iasă la iveală doar în situații de anxietate puternică. Mai observasem acest mecanism verbal de apărare, la altfel extrem de dârzul domn Sugawara, mai întâi la cutremurul din '95, apoi iarăși în '98, când Coreea de Nord lansase o „rachetă-test“ cu rază lungă și capabilă să transporte încărcătură nucleară. Felul în care articula Sugawara-san se alterase aproape imperceptibil atunci, acum însă era mai strident decât sirenele antiaeriene din tinerețea mea.

Și așa, pentru a doua oară în viață, mi-am luat câmpii. M-am gândit să-l anunț pe fratele meu, dar trecuse prea mult timp, nu mai știam cum să dau de el sau, măcar, dacă mai trăia. A fost ultimul act dezonorant al vieții mele și probabil cel mai copleșitor, o apăsare pe care o voi duce cu mine în mormânt.

De ce ați fugit? Vă temeți să nu vă pierdeți viața?

Sigur că nu! Aș fi acceptat asta cu bucurie! Să mor odată, să mi se termine viața asta chinuită... era aproape prea frumos ca să fie adevărat... Mă temeam, iarăși, să nu fiu o povară pentru cei din jur. Să nu încurc, să nu ocup spațiu prețios, să nu pun în pericol viețile altora care ar fi încercat să salveze un bătrân orb ce nu merita salvat... și dacă zvonurile despre morții reveniți la viață erau adevărate? Dacă mă infectam și mă ridicam din morți amenințând viața conaționalilor mei? Nu, nu avea să fie astfel soarta acestui hibakusha amărât. Dacă era să-mi întâmpin

moartea, trebuia să fie la fel cum îmi trăisem și viața, Uitat, izolat și singur.

Am plecat în mijlocul nopții și am pornit să fac auto-stopul pe autostrada expres DOO din Hokkaido. Aveam cu mine doar o sticlă cu apă, un rând de haine și un ikupasuy⁵³, o lopată lungă, plată, ce semăna cu o lamă Shaolin, dar care, ani buni, îmi folosisese ca baston. Încă se mai circula în acele zile — petrolul ce venea dinspre Indonezia și Golf nu încetase să curgă — și mulți camionagii și șoferi se îndurau să te ia. Cu fiecare aveam cam aceeași conversație despre criză: „Ați auzit că Forța de Autoapărare a fost mobilizată?“, „O să declare guvernul stare de urgență?“, „Ați auzit de focarul de aseară, chiar aici în Sapporo?“ Nimeni nu mai știa ce-o să aducă ziua de mâine, cât de mult avea să se întindă dezastrul, ori cine avea să-i mai cadă victimă, și fiecare discuție se încheia inevitabil cu „dar sunt sigur că autoritățile o să ne zică ce-i de făcut“. Un șofer de camion mi-a spus: „Cât de curând, dacă așteptați, aveți răbdare și nu faceți gălăgie“. A fost ultima voce omenească pe care am auzit-o, cu o zi înainte să părăsesc civilizația și să o apuc prin munții Hiddaka.

Cunoșteam bine parcul național. Ota-san mă aducea aici an de an să culegem sansai, legumele sălbatice care-i atrag pe botaniștii, turiștii și bucătarii-șefi de pe toate insulele japoneze. Așa cum un om care se scoală din pat în miez de noapte știe așezarea exactă a fiecărui obiect din camera întunecată, eu cunoșteam fiecare râu și piatră,

⁵³ Termen pentru un baston de rugăciune ainu. Întrebat mai târziu despre această discrepanță, domnul Tomonaga mi-a răspuns că știa denumirea de la profesorul său, domnul Ota. Nu vom ști niciodată dacă Ota a intenționat să investească cu o anumită spiritualitate activitatea sa de grădinărit ori dacă își pierduse reperele culturale (ca mulți ainu din generația lui).

fiecare copac și petic de mușchi. Ba știam și fiecare onsen care bolborosea la suprafață și de aceea n-am dus lipsa unei băi naturale, minerale și fierbinți. În fiecare zi îmi spuneam: „Ăsta e locul potrivit ca să mor, nu peste mult o să am un accident, o să mă lovesc, o să cad bolnav, o să fac vreo infecție sau o să mănânc vreo rădăcină otrăvitoare, sau poate, în cele din urmă, o să fac ceva onorabil și o să mă opresc din mâncat cu totul“. Dar cu toate acestea, zi de zi, căutam mâncare și mă îmbăiam, îmi puneam haine groase și aveam grijă pe unde calc. Oricât aș fi tânjit după moarte, continuam să iau măsuri ca să o împiedic.

N-aveam de unde să știu ce se întâmpla cu restul țării. Auzeam zgomote în depărtare, elicoptere, avioane de luptă, vâjâitul continuu, la altitudine, al aparatelor civile. Poate greșeam, mi-am spus, poate criza se terminase. Presupuneam că „autoritățile“ ieșiseră victorioase și că pericolul urma să fie uitat rapid. Poate că plecarea mea alarmată nu făcuse decât să creeze un bine-venit loc de muncă la Akakaze; poate că într-o bună zi aveam să fiu trezit de vocile răstite ale unor paznici furioși sau de șoaptele și hlizelile unor elevi veniți într-o excursie în natură. Și ceva m-a trezit din somn într-o dimineață, dar nu vreun grup de elevi chicotind, și nici vreunul dintre ei.

Era un urs, unul dintre acei higuma cafenii, mari, care hălăduiesc prin sălbăticiile din Hokkaido. Higuma migrașeră inițial din peninsula Kamciatka și erau la fel de feroce și puternici ca și frații lor siberieni. Cel de care vorbesc era enorm, îmi dădeam seama după amploarea și rezonanța respirației. Am aproximat că se afla la patru sau cinci metri de mine. M-am ridicat lent, fără teamă. Lângă mine era bastonul meu ikupasuy. Altceva ca armă n-aveam, și

presupun că, dacă l-aș fi folosit astfel, ar fi putut reprezenta o apărare formidabilă.

Nu l-ați folosit.

Nici n-am vrut. Animalul era mai mult decât un prădător flămând, oarecare. Era destinul, așa am crezut. Întâlnirea asta nu putea fi decât un rezultat al voinței lui kami.

Cine este Kami?

Ce este. Kami sunt spirite care există în orice aspect al existenței noastre. Ne rugăm lor, le cinstim, sperăm să le fim pe plac și să le obținem favorurile. Sunt aceleași spirite care îi fac pe corporatiștii japonezi să sfințească locul unde se va construi o fabrică și pe japonezii din generația mea să-l venereze pe Împărat ca pe un zeu. Kami sunt fundamentali pentru shinto, care literalmente înseamnă „Calea Divină”, iar respectul față de natură reprezintă unul dintre cele mai vechi și mai sacre principii.

De aceea am crezut că în acea zi se manifesta voința lor. Exilându-mă în sălbăticie, poluasem puritatea naturii. După ce mă dezonorasem pe mine, familia, țara, izbutisem să mai fac și pasul final: să-i dezonzor pe zei. Și acum trimiseseră un ucigaș să facă ce nu izbutisem eu de atâta vreme, să-mi distrugă stârvul puturos. Le-am mulțumit zeilor pentru mila lor. Am început să plâng și m-am pregătit de izbitură.

Dar nu s-a întâmplat nimic. Ursul a încetat să mai gâfâie și a slobozit un schelălăit, aproape ca un geamăt de

copil. „Ce-i cu tine?” am rostit spre carnivorul de trei sute de kilograme. „Haide, termină și cu mine!” Ursul a continuat să schelălăie ca un câine speriat, apoi s-a smuncit de lângă mine cu o viteză de animal vânat. Abia atunci am auzit geamătul. M-am răsucit, am încercat să-mi reglez auzul. După înălțimea la care avea gura îmi dădeam seama că e mai înalt decât mine. Am auzit un picior târându-se pe pământul înmuiat și un horcăit de la o rană adâncă în pieptul lui.

Îl auzeam cum înaintează spre mine, mârâind și încercând să înhațe aerul. Am reușit să mă feresc de încercările sale stângace și am pus mâna pe ikupasuy. Mi-am concentrat atacul asupra sursei de zgomot a creaturii. Am izbit iute și am simțit, de la impact, cum îmi vibrează brațele. Creatura a căzut la pământ, făcându-mă să scot un strigăt triumfător de „Zece mii de ani!”

Mi-e greu să descriu ce am simțit atunci. Furia îmi explodase în inimă, simțeam o tărie și un curaj care mi-au alungat rușinea așa cum soarele alungă noaptea. Știam acum că zeii mă favorizau. Ursul nu fusese trimis să mă omoare, ci să mă avertizeze. Atunci n-am înțeles de ce, dar știam că trebuie să supraviețuiesc până în ziua în care motivul avea să fie dezvăluit.

Și asta am făcut în următoarele luni: am supraviețuit. Am separat mental aria Hiddaka într-o serie de câteva sute de chi-tai⁵⁴. Fiecare chi-tai conținea câte un obiect pentru securitate fizică — un arbore sau o stâncă înaltă, plată — un loc unde puteam dormi în pace fără a fi amenințat de un atac imediat. Dormeam întotdeauna ziua, și mă deplasam, scobeam după mâncare sau vânam

⁵⁴ Zone.

noaptea. Nu știam dacă bestiile depindeau de vedere la fel ca și oamenii, dar nu aveam de gând să le dau nici cel mai mărunț avantaj.⁵⁵

Pierderea vederii mă pregătise și pentru mobilitatea mereu vigilentă. Cei care văd au tendința să ia mersul ca pe ceva firesc; altfel cum s-ar împiedica de ceva ce se vede clar? Greșeala lor nu stă în ochi, ci în minte, în încetineala unei gândiri lenevite de o viață trăită în dependență de nervul optic. Dar nu și cei ca mine. Trebuise și înainte să fiu în gardă, concentrat, alert, să „mă uit pe unde umblu“, ca să spun așa. O amenințare în plus nu mă deranja. De fiecare dată când mergeam, nu străbăteam mai mult de câteva sute de pași. Mă opream, ciuleam urechea și aduleam vântul ori îmi lipeam urechea de pământ. N-am dat greș niciodată. N-am fost luat pe nepusă masă, n-am fost prins pe picior greșit.

Ați avut o problemă cu detectarea la distanță, fiindcă nu vă puteați vedea atacatorii de la mai mulți kilometri?

Activitatea mea nocturnă scotea văzul din joc, și orice bestie aflată la câțiva kilometri distanță nu era mai amenințătoare pentru mine decât eram eu pentru ea. Nu era nevoie să devin alert până ce nu intrau în ceea ce se putea numi „cercul meu de senzori“, la limita maximă de sensibilitate a urechilor, nasului, degetelor și picioarelor mele. În zilele mai bune, când condițiile erau potrivite și Haya-ji⁵⁶ era binedispus, cercul se extindea până la jumătate de

⁵⁵ Nu se știe nici astăzi în ce măsură se bazează pe văz morții vii.

⁵⁶ Zeul vântului.

kilometru. În zilele rele aria de percepție scădea până la treizeci, poate cincizeci de pași. Incidente de acest gen nu erau absolut deloc frecvente și aveau loc doar dacă îi supărasem cu ceva pe kami, deși cum aș fi putut să-i supăr? Și bestiile îmi erau de mare ajutor, fiindcă erau suficient de politicoase să mă anunțe prin urlete înainte de a ataca.

Țipătul de alarmă pe care îl scot în momentul în care detectează prada nu doar că mă alerta despre prezența unei creaturi ostile, dar îmi indica și direcția, distanța și poziția exactă a acesteia. Auzeam geamătul răsunând prelung peste dealuri și câmpii și știam că, în cam jumătate de oră, vreunul dintre morții vii avea să-mi facă o vizită. În asemenea situații mă opream și mă pregăteam cu răbdare pentru atac. Dădeam jos rucsacul, făceam un pic de încălzire la încheieturi, uneori căutam un loc unde să mă așez și să meditez. Știam mereu când e destul de aproape ca să-l lovesc. Nu uitam niciodată să mă înclin și să le mulțumesc pentru că aveau curtoazia de a mă avertiza. Aproape că-mi era milă de bieteile jivine fără minte, care veneau atâta drum, încet și metodic, numai ca să se aleagă cu craniul despicat ori cu gâtul retezat.

Vă ucideați mereu inamicii dintr-o singură lovitură?

Întotdeauna.

[Imită mânuirea unui ikupasuy imaginar.]

Împungi înainte, niciodată nu balansezi. La început ținteam la baza gâtului. Mai târziu, când am devenit mai priceput, am învățat să lovesc aici...

[Își așază palma, orizontal, pe adâncitura dintre frunte și nas.]

Era mai greu decât decapitarea simplă, fiindcă se punea în cale un os dur, dar reușea să distrugă creierul, spre deosebire de decapitare, unde capul, rămas viu, avea întotdeauna nevoie de încă o lovitură.

Și atacatorii multipli? Erau o problemă mai gravă?

Da, la început. Când le-a crescut numărul, am ajuns să fiu tot mai înconjurat. Acele bătălii de la început au fost... „murdare“. Recunosc, m-am lăsat călăuzit de emoții. Eram un taifun, nu un trăsnet. Într-o luptă la „Tokachi-dake“ am eliminat patruzeci și unu în tot atâtea minute. Două săptămâni mi-am tot spălat hainele de fluide corporale. Mai târziu, când am început să aplic mai multă creativitate tactică, le-am dat voie zeilor să mi se alăture pe câmpul de luptă. Conduceam grupuri de bestii până la baza unei stânci înalte și le stâlceam capetele de deasupra. Găseam uneori și câte o stâncă ce le permitea să se ia după mine, nu toți odată, înțelegeți, ci unul câte unul, și puteam să-i arunc înapoi în mulțimea forfotitoare de jos. Nu am uitat niciodată să mulțumesc spiritului fiecărei pietre, povârniș ori cascade care îi purta mii de metri în aval. Ultimul incident nu a fost ceva ce mi-aș fi dorit să se repete. A fost un urcuș lung și chinuitor ca să recuperez corpul.

V-ați dus după cadavru?

Ca să-l îngrop. Nu-l puteam lăsa așa, să profaneze izvorul. N-ar fi fost..., „cuvinit“.

Până la unul. Atunci, după Tokachi-dake, am săpat trei zile neconținut. Capetele le separam întotdeauna; de cele mai multe ori le ardeam doar, dar la Tokachi-dake le-am aruncat în craterul vulcanului, unde furia lui Oyamatsumi⁵⁷ le putea curăța putoarea. Nu înțeleg complet de ce am comis acele acțiuni. Simțeam că este corect să izolez sursa răului.

Răspunsul mi s-a înfățișat înainte de începutul celei de-a doua ierni în exil. Avea să fie ultima noapte petrecută printre ramurile unui arbore. După căderea zăpezii m-aș fi întors în peștera unde stătusem și cu o iarnă în urmă. M-am întins cât de comod am putut, așteptând căldura dimineții să mă îmbie la somn, când am auzit deodată zgomot de pași, prea rapizi și energici ca să fie ai unei bestii. Haya-ji hotărâse să se arate binevoitor în acea noapte. Ajunsesem să-mi dau seama că morții vii erau cu totul lipsiți de miros. Era, da, un iz subtil de descompunere, mai puternic poate dacă trupul fusese transformat de ceva vreme ori dacă bucățile de carne mestecată îi ieșiseră prin măruntaiele plesnite și se adunaseră în cocloașe putrezite în lenjeria de corp. Dar altfel morții vii aveau ceva ce numesc „putoare fără miros“. Nici măcar nu aveau în stomac sau în gură bacteria care, la oamenii vii, le-ar fi împuțit respirația. Nimic din toate acestea nu se aplica animalului biped care se apropia cu iuțeală de poziția mea. Răsuflarea, corpul, hainele, toate nu mai fuseseră spălate, era evident, de ceva vreme.

Era încă întuneric și nu m-a văzut. Mi-am dat seama că va ajunge exact sub ramurile copacului meu. M-am

⁵⁷ Stăpânul munților și al vulcanilor.

ghemuit lent, în liniște. Nu eram sigur dacă nu e ostil, nebun sau mușcat recent. Nu voiam să risc.

[În acest moment intervine Kondo.]

KONDO: Mi-a sărit în cap înainte să-mi dau seama. Sabia mi-a zburat din mână, picioarele mi s-au înmuiat sub mine.

TOMONAGA: Am aterizat între omoplații lui, nu suficient de tare ca să produc vreo rană permanentă, dar destul cât să tai avântul siluetei lui subțiri, subnutrite.

KONDO: M-a trântit pe burtă, cu fața în noroi și cu lama chestiei lui în formă de lopată apăsându-mi puternic ceafa.

TOMONAGA: I-am spus să stea nemișcat, că îl omor dacă mișcă.

KONDO: Am dat să vorbesc, am reușit să suspin printre accese de tuse că sunt prieten, că nici nu știusem că-i acolo, că nu voiam decât să trec mai departe și să-mi văd de drum.

TOMONAGA: L-am întrebat încotro se ducea.

KONDO: I-am spus că la Nemuro, principalul port de evacuare din Hokkaido, unde mai putea exista un ultim vas de transport, vreo șalupă de pescuit sau... ceva care să mai meargă spre Kamciatka.

TOMONAGA: N-am înțeles. I-am cerut să explice.

KONDO: Am descris totul, i-am spus de molimă, de evacuare. Am plâns când i-am zis că Japonia fusese complet abandonată, că Japonia era *nai*.

TOMONAGA: Și deodată am știut. Am știut de ce îmi lua-seră zeei vederea, de ce mă trimiseseră la Hokkaido să învăț cum să am grijă de pământ și de ce trimiseseră ursul să-mi dea de știre.

KONDO: A început să râdă, m-a lăsat să mă ridic și m-a ajutat să-mi curăț țărâna de pe haine.

TOMONAGA: I-am spus că Japonia n-a fost abandonată, nu de cei aleși de zei să-i fie grădinari.

KONDO: La început n-am înțeles...

TOMONAGA: Așadar i-am explicat că, la fel ca orice grădină, Japonia nu putea fi lăsată să se veștejească și să moară. Aveam să ne îngrijim de ea, să o conservăm, să anihilăm ciuma umblătoare care o infesta și o pângărea, să-i redăm frumusețea și puritatea pentru ziua în care copiii săi urmau să se întoarcă la ea.

KONDO: M-am gândit că-i nebun și i-am spus-o în față. Noi doi împotriva a milioane de siafu?

TOMONAGA: I-am înapoiat sabia; simțeam familiare, la atingere, greutatea și echilibrul ei. I-am zis că aveam de înfruntat, poate, cincizeci de milioane de monștri, dar că monștrii aveau să dea piept cu zeii.

Cienfuegos, Cuba

[Seryosha Garcia Alvarez îmi propune să ne întâlnim în biroul lui. „Priveliștea îți taie respirația“, îmi promite. „Nu veți fi dezamăgit.“ La etajul șaiszeci și nouă al clădirii Malpica Credite și Împrumuturi, a doua ca înălțime din Cuba după Turnul lui José Martí din Havana, biroul de pe colț al lui señor Alvarez dă atât spre metropola puternic luminată, cât și spre forfota portului de dedesubt. Este „ora magică“ pentru clădiri autonome

energetic precum Malpica, acea perioadă a zilei în care ferestrele fotovoltaice, cu tenta lor ușor vineție, captează razele soarelui ce apune. Señor Alvarez a avut dreptate. Nu sunt dezamăgit.]

Cuba a câștigat Războiul Zombi; nu e o declarație din cele mai umile, ținând cont de ce s-a întâmplat cu atâtea alte țări, dar uitați-vă unde eram acum douăzeci de ani și unde suntem acum.

Înainte de război, trăiam într-o stare de cvasiizolare, mai rea decât la apogeul Războiului Rece. Măcar pe vremea părinților te puteai baza cât de cât pe protecția economică a URSS și a marionetelor lor comuniste. După căderea blocului comunist existența ne ajunsese plină de lipsuri. Mâncare raționalizată, combustibil la fel... cea mai apropiată comparație care îmi vine în minte e cu Marea Britanie la al Doilea Război și, la fel ca cealaltă insulă asediată, trăiam și noi sub amenințarea întunecată a unui inamic mereu prezent.

Embargoul Statelor Unite, deși mai puțin constrângător decât în timpul Războiului Rece, încerca totuși să ne stranguleze economia pedepsind orice națiune în tentativa ei de a face comerț liber cu noi. Oricât de reușită era strategia SUA, triumful său cel mai răsunător fusese să-i permită lui Fidel să se folosească de opresorul din Nord ca scuză pentru rămânerea la putere. „Vedeți ce grea viață aveți“, zicea. „Embargoul v-a făcut asta, iancheii v-au făcut-o, și fără mine ar da năvală chiar în clipa asta pe plajele noastre!“ Era nemaipomenit, un demn fiu al lui Machiavelli. Știa că nu l-am fi schimbat câtă vreme dușmanul era la porți. Și așa am îndurat greutățile și opresiunea, cozile interminabile și vocile șoptite. În Cuba asta am

crescut, singura pe care mi-o puteam imagina. Asta până au început să se scoale morții.

Cazurile au fost puține și rezolvate imediat; erau mai ales refugiați chinezi și câțiva oameni de afaceri europeni. Călătoriile din SUA erau încă interzise, așa că am fost scuțiți de lovitura inițială a migrației în masă. Natura represivă a societății noastre aflate sub asediu a permis guvernului să ia măsuri pentru a se asigura că infecția n-avea să se răspândească. Transportul intern a fost suspendat și au fost mobilizate nu doar trupele regulate, ci și milițiile regionale. Întrucât Cuba avea atât de mulți doctori raportat la populație, liderul nostru a aflat despre adevărata natură a infecției la doar câteva săptămâni după ce a fost raportat primul caz.

Pe vremea Marii Panici, când lumea s-a trezit cu coșmarul spărgându-le ușile, Cuba se pregătea deja de război.

Simpla poziție geografică ne-a scutit de primejdia unor hoarde care să hălăduiască pe pământ. Invadatorii noștri au venit de pe mare, în special o armată întreagă de oameni în bărci. Nu doar că au adus epidemia, cum vedeam peste tot în lume, dar mai și credeau că se pot stabili în case noi și conduce, ca niște conchistadori moderni.

Uitați ce s-a întâmplat în Islanda, un paradis antebelic, atât de sigură și liniștită că n-au avut niciodată nevoie de armată permanentă. Ce puteau face când trupele americane s-au retras? Cum puteau opri torentul de refugiați din Europa și Rusia de vest? Nu e niciun mister că idilicul adăpost arctic a devenit un cazan de sânge înghețat; și unde, până în zilele noastre, rămâne cel mai mare procent de infectați de pe planetă? Puteam foarte ușor să fim noi, dacă nu era exemplul pe care ni l-au dat frații noștri din insulele Winward și Leeward.

Bărbații și femeile de acolo, din Anguilla până în Trinidad, se pot considera cu mândrie unii dintre cei mai de seamă eroi de război. Au eradicat mai întâi multiple erupții epidemice prin arhipelagul lor, apoi, după abia un moment în care și-au tras sufletul, au trebuit să respingă nu doar zombii veniți pe mare, ci și un potop nesfârșit de invadatori umani. Le-au vărsat sângele ca să nu trebuiască s-o facem noi. I-au forțat pe lartifundiarii veleitari să se gândească mai bine la planurile lor de cucerire și să priceapă că, dacă un mănunchi de civili înarmați doar cu arme de mână și macete își puteau apăra cu atâta îndârjire pământul, ce aveau să găsească pe țărmurile unei țări înarmate cu de toate, de la tancuri până la torpile ghidate prin radar?

Evident că locuitorii din Antilele Mici nu au luptat pentru interesele poporului cubanez, însă sacrificiul lor ne-a permis luxul de a ne stabili proprii termeni. Oricine căuta adăpost era primit cu o zicală comună printre nord-americani: „La mine în casă respecti regulile mele”.

Nu toți refugiații erau ianchei; am avut destui și din America Latină, din Africa, Europa Occidentală, mai ales din Spania — mulți spanioli și canadieni vizitaseră Cuba cu afaceri sau în vacanță. Ajunsesem să cunosc câțiva înainte de război, oameni de treabă, politicoși, foarte diferiți de est-germanii din tinerețea mea, care aruncau pumni de bomboane în sus și se prăpădeau de râs când noi, copiii, ne înghesuiam să le culegem ca șobolanii.

Majoritatea celor veniți pe mare erau cu toate astea din State. Zi de zi apăreau tot mai mulți, cu vase mari sau iahturi private ori chiar pe plute improvizate care ne făceau să zâmbim ironic. Erau tare mulți, cinci milioane în total, cam cât jumătate din populația autohtonă;

împreună cu cei de altă naționalitate au fost puși sub jurisdicția „Programului Guvernamental de Carantină și Relocare“.

N-aș merge atât de departe încât să numesc Centrele de Primire lagăre. Nu se puteau compara cu ce suferiseră disidenții noștri politici; scriitorii și profesorii... aveam un „prieten“ care a fost acuzat că e homosexual. Ce povestea el din închisoare nu se putea compara nici cu cel mai dur Centru de Primire.

Dar viața acolo nu era deloc ușoară. Oamenii aștia, indiferent de ocupația sau statusul social de dinainte de război, au fost inițial puși să muncească la câmp, douăsprezece–paisprezece ore pe zi, să crească legume pe parcele care fuseseră cândva plantații statale de trestie de zahăr. Clima, cel puțin, era de partea lor. Temperaturile scădeau, cerurile se întunecau. Mama Natură a fost blândă cu ei. Dar nu și paznicii. „Zi mersi că ești viu“, spuneau după fiecare scatoalcă sau șut în fund. „Plânge-te tu mult și te dăm la zombi!“

În fiecare tabără exista un zvon despre temutul „puț cu zombi“, groapa în care îi aruncau pe scandalagii. Serviciul de informații implantase, chiar, foști deținuți printre oamenii de rând, ca să răspândească povești despre cum asistaseră personal la aruncarea unora, cu capul înainte, în lacul fremătător de reanimați. Era ca să-i facă să se conformeze, știți, nimic nu e adevărat de fapt... deși... erau istorii despre „albi de Miami“. În general, cubanezii americani erau primiți cu brațele deschise. Aveam și eu câteva rude, în Daytona, care abia scăpaseră cu viață. Lacrimile atâtor revederi, în perioada aceea de frenezie timpurie, ar fi putut umple Marea Caraibelor. Dar acel prim val de imigranți

post-revoluție — elita influentă care prosperase sub vechiul regim și care și-a petrecut restul vieții încercând să ducă de răpă tot ce ne chinuiserăm noi să construim — în ce-i privește pe aristocrații ăia... nu spun că ar fi vreo dovadă că i-au luat de cururile lor grase și reacționare de băutori de cocteiluri și i-au aruncat la mortăciuni... dar dacă așa a fost, n-au decât să-i dea limbi lui Batista în iad.

[Pe buze îi înflorește un zâmbet abia schițat, satisfăcut.]

Sigur, nu am fi putut încerca o astfel de pedeapsă cu ai voștri. Una erau zvonurile și amenințările, și altceva acțiunile efective... dacă presezi pe cineva, pe oricine, prea mult, riști o revoltă. Cinci milioane de ianchei ridicându-se la luptă? De neînchipuit. Deja era nevoie de prea mulți soldați pentru menținerea ordinii în centre, și acesta a fost succesul inițial al invaziei ianchee în Cuba.

Pur și simplu nu aveam destui oameni ca să păzim cinci milioane de deținuți și aproape patru mii de kilometri de coastă. Nu puteam lupta pe două fronturi. Și decizia a fost să se dizolve centrele și să se permită unei proporții de zece la sută din ianchei să lucreze în afară, într-un program special de eliberare condiționată. Deținuții aveau să facă muncile pe care nu le mai voiau cubanezii — pe plantații, ca spălători de vase ori în salubritate — și, cu toate că urma să muncească pe mai nimic, orele lucrate se treceau într-un sistem de pontaj care le permitea să cumpere libertatea altor deținuți.

A fost o idee ingenioasă — un cubanez din Florida a venit cu ideea — și taberele s-au golit în șase luni. La

început guvernul a încercat să le țină socoteala, dar s-a dovedit repede că e imposibil. Într-un an se integraseră aproape complet, „nortecubanos” pătrunseseră în toate domeniile societății noastre.

Taberele fuseseră, oficial, create pentru stoparea răspândirii „infecției”, dar nu din cea pe care o împrăștiu morții.

La început infecția asta nu se vedea, nu cât am fost sub asediu. Era încă în spatele ușilor închise, încă se vorbea în șoaptă despre ea. În următorii ani s-a produs ceva, mai mult o evoluție decât o revoluție; o reformă economică pe aici, un ziar cu capital privat pe colo. Oamenii începeau să capete curaj, să vorbească cu mai multă îndrăzneală. Încet, treptat, semințele prindeau rădăcini. Sunt sigur că lui Fidel i-ar fi plăcut să stâlcească cu pumn de fier firavele noastre libertăți. Poate că ar fi făcut-o dacă situația globală nu s-ar fi întors în favoarea noastră. În momentul în care guvernele mondiale au decis să treacă la atac, totul s-a schimbat pentru totdeauna.

Am devenit brusc „Arsenalul Victoriei”. Eram grâнарul, centrul manufacturier, terenul de instrucție și trambulina. Am devenit nod aerian pentru amândouă Americile și cel mai mare doc portuar, cu zece mii de vase⁵⁸. Aveam bani, o groază de bani, care au creat peste noapte o clasă de mijloc și o economie capitalistă înfloritoare ce avea nevoie de abilitățile antrenate și experiența practică a nortecubanos.

Am stabilit o legătură care nu cred că se mai poate tăia. I-am ajutat să-și refacă națiunea și ei ne-au ajutat să

⁵⁸ Încă nu se știe exact câte nave aliate și neutre au ancorat în porturile cubaneze în timpul războiului.

o refacem pe a noastră. Ne-au arătat ce înseamnă democrația... libertatea, nu doar în sens abstract, vag, ci la un nivel foarte real, individual și uman. Libertatea nu-i ceva de avut numai de dragul de-a o avea, mai întâi trebuie să-ți dorești altceva și apoi libertatea ca să te lupți pentru acel ceva. Lecția asta am învățat-o de la nortecubanos. Aveau cu toții aspirații așa de grandioase și își puneau viețile în joc ca să-și îndeplinească visele. Altfel de ce i-ar fi fost așa de al naibii de frică de ei lui El Jefe?

Nu mă surprinde că Fidel știa că vântul schimbării avea să-l spulbere de la putere. Mă surprinde cât de bine a știut să navigheze sub vântul ăsta.

[Râde, arătând către o fotografie de pe perete, unde un Castro îmbătrânit ține un discurs în Parque Central.]

Incredibil ce cojones pe ticălos, nu doar să primească cu brațele deschise noua democrație, dar să-și și asume meritele pentru ea? Genial. Să prezideze personal primele alegeri libere din Cuba și să-i fie votată părăsirea puterii. De aceea după el a rămas o statuie, și nu o pată de sânge pe un zid. Sigur că noua noastră superputere latino nu e tocmai idilică. Avem sute de partide politice și grupuri de interese câtă frunză și iarbă. Avem greve, revolte, avem, se pare, proteste aproape zilnic. Vă dați seama acum de ce s-a fofilat Che după Revoluție. E mai ușor să arunci în aer trenuri decât să le faci să vină la timp. Cum spunea domnul Churchill? „Democrația e cea mai proastă formă de guvernare, cu excepția celorlalte.“

[Izbucnește în râs.]

[Bănuiesc că amiralul Xu Zhicai a ales locul acesta în ideea că ar putea să fie prezent și un fotograf. Deși nimeni, de la război încoace, nu s-a gândit să pună la îndoială patriotismul lui și al echipajului său, nu vrea să riște nimic în ochii „cititorilor străini”. Reținut la începutul convorbirii, consimte să fie intervievat doar cu condiția să ascult cu obiectivitate „versiunea lui” a poveștii, o solicitare asupra căreia insistă chiar și după ce îi explic că altă versiune nu am la dispoziție.]

[Notă: Pentru claritate, denumirile navale chinezești au fost înlocuite cu termeni occidentali.]

Nu am fost trădători — spun asta înainte de orice. Ne-am iubit țara, poporul, și cu toate că nu i-am iubit, poate, pe cei de la conducere, am arătat o loialitate neabătută liderilor noștri.

Nu ne-am fi putut închipui că puteam face ce-am făcut, dacă situația nu ar fi devenit atât de disperată. Când căpitanul Chen și-a făcut cunoscută propunerea, ne aflam deja pe marginea prăpastiei. Erau în toate orașele, în orice sătuc. În toți cei nouă milioane și jumătate de kilometri pătrați ai țării noastre nu găseai un centimetru unde să fie pace.

Armata, o șleahță de nemernici aroganți cum erau, continua să insiste că problema e sub control, că situația avea să se schimbe în curând și că, înainte să cadă

următoarea zăpadă, întreaga țară va fi pacificată. Gândire tipică de militari: excesiv de agresivi, excesiv de încrezători. Nu-ți trebuie decât un grup de bărbați, sau de femei, niște haine identice, câteva ore de instrucție, ceva pe post de armă și gata armata, nu cea mai bună, dar o armată totuși.

Așa ceva nu se poate întâmpla în marină, în orice marină. Orice vas, oricât ar fi de rudimentar, necesită multe materii prime și energie pentru construcție. Armata își poate înlocui bateriile de tunuri în câteva ore; nouă ne-ar putea lua ani. Asta ne face mai pragmatici decât compatrioții noștri îmbrăcați în verde. Tindem să privim situația un pic mai... nu vreau să zic cu grijă, dar poate cu mai mult conservatorism strategic. Retrage-te, consolidează, gestionează-ți resursele. Era aceeași filosofie ca și cu planul Redeker, dar evident că armata n-a vrut să asculte.

Au respins Planul Redeker?

Fără niciun pic de dezbateră. Cum ar fi putut să piardă armata vreodată? Cu depozitele imense de armament convențional, cu trupe „inepuizabile“... „inepuizabile“, de neiertat. Știți de ce am avut o asemenea explozie a populației în anii 1950? Fiindcă Mao credea că e singura cale ca să câștigăm un război nuclear. E adevărul, nu propagandă. Toată lumea știa că, atunci când norul atomic avea să se așeze, cele câteva mii de supraviețuitori americani ori sovietici puteau fi copleșiți de zecile de milioane de chinezi. Forța celor mulți, asta era filosofia generației bunicii mele, și a fost o strategie pe care armata a adoptat-o de îndată ce trupele noastre profesioniste, cu experiență,

au fost devorate în fazele timpurii ale epidemiei. Generalii ăștia, niște criminali bătrâni și cu minți bolnave, stăteau în siguranță în buncăre și trimiteau în luptă val după val de adolescenți încorporați. Oare nu se gândeau că fiecare soldat ucis devenea un zombi înviat? Își dădeau seama că, în loc să-i sufocă cu „inepuizabilele” noastre trupe, noi eram cei care ne sufocam, că eram cea mai numeroasă națiune de pe Pământ și, pentru prima dată în istorie, eram în pericol să fim copleșiți?

Asta l-a forțat pe căpitanul Chen. Știa ce avea să se întâmple dacă războiul continua la fel și care ne erau șansele de supraviețuire. Dacă ar fi crezut că-i vreo speranță, ar fi pus mâna pe pușcă și s-ar fi aruncat asupra morților vii. Era convins că peste puțină vreme n-avea să mai existe poporul chinez și, cine știe, poate niciun popor nicăieri în lume. Așa a ajuns să-și facă intențiile cunoscute superiorilor săi, declarând că era singura șansă de a mai păstra ceva din civilizația noastră.

Ați fost de acord cu propunerea lui?

La început nu mi-a venit a crede. Să fugim cu nava noastră, cu submarinul nuclear? Nu era o simplă dezertare, să o tulim în mijlocul războiului ca să ne scăpăm pielea mizerabilă. Însemna să furăm un bun național al patriei noastre. *Amiralul Zheng He* era unul dintre cele trei submarine cu proiectile balistice, cel mai nou din seria pe care occidentalii o numeau Tipul 94. Era un copil cu patru părinți: ajutorul rusesc, tehnologia de pe piața neagră, rezultatele spionajului antiamerican și, să nu uităm, apogeul a aproape cinci sute de ani de istorie

chineză neîntreruptă. Era cea mai costisitoare, avansată și puternică mașinărie construită vreodată de națiunea noastră. Să îl furi pur și simplu, ca pe o barcă de salvare, era de neconceput. Doar forța personalității căpitanului Chen și patriotismul său adânc, fanatic, m-au convins că nu exista alternativă.

Cât au durat pregătirile?

Trei luni. A fost iadul pe pământ. Qingdao, portul nostru, era într-o stare continuă de asediu. Erau aduse tot mai multe unități ale armatei să mențină ordinea, și fiecare era ceva mai puțin instruită, mai prost echipată, mai tânără ori mai vârstnică decât cele de dinaintea lor. Unii dintre căpitani de suprafață au trebuit să doneze membri „dispensabili” ai echipajelor pentru întărirea apărării terestre. Perimetrul nostru era atacat aproape zilnic. Și, trecând prin toate astea, trebuia să pregătim și vasul, cu provizii și celelalte. Trebuia să fie o patrulă de rutină; trebuia să aducem la bord, clandestin, atât provizii pentru urgențe, cât și pe membrii familiilor noastre.

Membrii familiilor?

Da, era un punct de bază al planului. Căpitanul Chen știa că echipajul n-ar fi părăsit portul decât dacă îi însoțeau familiile lor.

Cum a fost posibil?

Să îi găsim sau să îi strecurăm la bord?

Să-i găsim a fost greu. Mulți aveau rubedenii împrăștiate prin toată țara. Am făcut tot ce ne-a stat în putință ca să comunicăm cu ei, să găsim o linie telefonică funcțională sau să trimitem vorbă cu vreun batalion ce se îndrepta într-acolo. Mesajul era întodeauna același: urma să plecăm în patrulare curând și prezența lor era cerută la ceremonie. Uneori încercam să dăm un ton mai urgent, să spunem că voia să îi vadă cineva aflat pe moarte. Atâta puteam face. Nimeni nu a avut voie să se ducă personal și să îi aducă: era prea riscant. Nu aveam echipaje multiple, cum aveți voi pe vasele de război. Orice absență ar fi fost simțită pe mare. Îmi compătimeam camarazii, agonia așteptării lor. Aveam noroc că soția și copiii mei...

Copii? Dar credeam că...

Că nu ni se permitea decât un copil? Legea a fost modificată cu ceva vreme înainte de război, o soluție practică pentru o națiune dezechilibrată, care avea prea mulți copii băieți. Eu am avut fete, gemene. Am fost norocos. Soția și copiii mei se găseau deja la bază când au început problemele.

Și căpitanul? Avea și el familie?

Soția îl părăsise pe la începutul anilor 1980. A fost un scandal devastator, mai ales pentru vremea aceea. Încă mă minunez că a reușit să-și salveze cariera și să-și crească băiatul.

Avea un băiat? A venit cu voi?

[Evită întrebarea.]

Cel mai rău, pentru alții, era așteptarea, să știi că, deși ai lor ar fi reușit să ajungă cu bine la Qingdao, exista o probabilitate mare ca noi să fi plecat deja. Imaginați-vă ce vinovăție. Îți chemi membrii familiei, le ceri poate să iasă din siguranța relativă a unei ascunzători, și când ajung acolo se trezesc abandonați la docuri.

Au venit mulți dintre ei?

Mai mulți decât am fi crezut. I-am introdus la bord noaptea, îmbrăcați în uniforme. Unii — copiii și vârstnicii — au fost băgați în containere de aprovizionare.

Dar familiile știau ce se petrece? Ce aveai de gând să faceți?

Nu cred. Fiecare membru al echipajului avea ordine stricte să-și țină gura. Dacă MSS-ul auzea fie și o frântură din ce puneam noi la cale, nu de morții vii trebuia să ne mai temem. Ca să ținem secretul, mai trebuia și să plecăm potrivit programării obișnuite de patrulare. Căpitanul Chen tare voia să-i mai aștepte pe întârziați, rudele care puteau fi, cine știe, la o zi distanță, poate la câteva ore! Știa totuși că ar fi pus planul în pericol și, cu șovăială, a dat ordinul de plecare. A încercat să ascundă ce simțea, și cred că mulți nici nu și-au dat seama. Dar eu îi citeam privirea, când se uita peste focurile ce fumegau în Qingdao.

Încotro pornești?

Mai întâi spre sectorul pe care-l aveam de patrulat, ca totul să pară normal pentru început. După aceea, nimeni nu știa.

Despre o casă nouă, la început cel puțin, nici nu putea fi vorba. Molima se răspândise deja pe toată planeta. Nicio țară neutră, nici cea mai îndepărtată, nu ne putea garanta siguranța.

Dar să fi trecut de partea noastră, a Americii, sau de partea altei țări occidentale?

[Îmi aruncă o privire rece, dură.]

Dumneavoastră o făceați? *Zheng* avea șaisprezece rachete balistice JL-2; erau dotate toate, în afară de una, cu câte patru focoașe, de o forță echivalentă cu nouăzeci de kilotone. Asta îl făcea echivalentul unei națiuni puternice, cu suficientă putere cât să distrugă orașe întregi cu un simplu învârtit de cheie. Ați fi predat puterea asta altei țări, însăși celei care până la momentul acela fusese singura ce folosisese, la mânia, armele nucleare? Vă spun iarăși, și pentru ultima oară, că *nu* eram trădători. Indiferent ce criminali nebuni ne-ar fi condus, rămâneam totuși marinari chinezi.

Deci erai pe cont propriu.

Complet. Fără casă, fără prieteni, fără un loc sigur în care să lăsăm ancora, indiferent cât de aspră era furtuna.

Amiralul Zheng He era întregul nostru univers: rai, pământ, soare și lună.

Trebuie să fi fost foarte dificil.

Primele câteva luni au trecut ca și cum ar fi fost vorba doar de o patrulare obișnuită. Submarinele sunt concepute ca să se ascundă, și noi asta am și făcut. Nu știam dacă nu cumva propriile noastre submarine de atac nu ne căutau pe undeva. Dar se prea poate ca guvernul nostru să fi avut alte griji. Totuși executau exerciții de luptă periodice, iar civilii erau instruiți și disciplinați să păstreze liniștea. Căpitanul a aranjat chiar ca spațiul cantinei să fie izolat fonic, ca să fie școală și totodată spațiu de joacă pentru copii. Copiii, mai ales cei mici, habar n-aveau ce se petrece. Mulți chiar călătoriseră cu familiile prin zone infectate, unii abia scăpaseră cu zile. Nu știau decât că monștrii dispăruseră, că nu-i mai întâlneau decât, poate, în somn. Erau în siguranță acum și doar asta conta. Cam așa ne-am simțit în lunile acelea dintâi. Eram vii, eram împreună, eram în siguranță. După ce se întâmplase cu restul planetei, ce ne-am mai fi putut dori?

Aveați vreo modalitate de a monitoriza criza?

Nu imediată. Scopul nostru era să ne ascundem, să evităm rutele navelor comerciale și patrulele submarine... ale noastre și ale voastre. Dar speculam. Oare cât de rapid se întindea? Care țări erau mai afectate? Folosea cineva opțiunea nucleară? Dacă da, asta ar fi fost sfârșitul pentru noi toți. Dacă planeta era iradiată, umblătorii puteau fi

singurele creaturi rămase „în viață”. Nu eram siguri ce ar fi făcut unor creiere de zombi o doză puternică de radiații. I-ar fi omorât în cele din urmă, umplându-le materia cenușie cu tumori multiple, din ce în ce mai extinse? Așa ar fi stat lucrurile cu un creier uman obișnuit, dar de vreme ce morții vii contraziceau toate celelalte legi ale naturii, de ce să fi fost altfel de data asta? În unele nopți, în camera de gardă, vorbind în șoaptă la câte un ceai, ne chemam în minte imagini cu zombi rapizi ca gheparzii, agili ca mai-muțele, zombi cu creieri mutanți, care creșteau și pulsau și făceau să le plesnească craniile. Locotenentul comandor Song, ofițerul responsabil cu reactorul, își luase cu el acuarelele și pictase scena unui oraș în ruine. Nu era vreun oraș anume, a încercat el să spună, dar recunoscuserăm cu toții rămășițele contorsionate ale clădirilor din Pudong. Song crescuse în Shanghai. Orizontul sfărâmat licărea într-un purpuriu spălăcit, ce contrasta cu cerul negru ca tăciunele al iernii nucleare. O ploaie de cenușă picura peste insulele de moloz ce se înălțau din lacurile de sticlă topită. Prin centrul acestui decor apocaliptic șerpuia un râu, un șarpe maro-verzui ce-și înălța capul făcut din mii de trupuri interconectate: piele plesnită, creiere ieșite în afară, carnea curgând de pe brațe osoase, ce ieșeau prin mijlocul unor fețe cu guri larg deschise și ochi roșii, lucitori. Nu știu de ce a început comandorul Song proiectul ăsta al lui, știu doar că ni l-a dezvăluit câtorva dintre noi, în secret, după a treia lună pe mare. Nu voia să i-l arate căpitanului Chen. Știa el ce știa. Dar cineva a vorbit probabil, iar șeful nostru i-a tăiat rapid elanul.

Song a primit ordinul să picteze ceva mai vesel, un apus de soare peste lacul Dian. A continuat apoi cu câteva fresce „pozitive”, făcute pe pereții interiori ai submarinului.

Căpitanul a ordonat și să se pună capăt tuturor speculațiilor care nu aveau legătură cu serviciul. „Afectează moralul echipajului.” Cred că toate astea l-au și împins, totuși, să restabilească un surogat de contact cu restul lumii.

Surogat însemnând comunicație activă sau supraveghere pasivă?

A doua. Știa că picturile lui Song și discuțiile noastre apocaliptice erau rezultatul unei îndelungate izolări. Singura cale de a domoli viitoare „gânduri primejdioase” era să înlocuiască speculația cu fapte reale. Fuseserăm izolați complet aproape o sută de zile. Voiam să știm ce se petrece, chiar dacă ar fi fost totul întunecat și fără speranță ca în picturile lui Song.

Până în momentul acela ofițerul responsabil de sonar și echipa lui erau singurii care mai aveau cât de cât idee de ce se întâmplă dincolo de vasul nostru. Oameniiăștia ascultau marea: curenții, cheștiile „biologice” precum peștii și balenele și vâjâitul distant al elicelor aflate în apropiere. Am zis mai înainte că luasem un curs care ne plasase în zone oceanice dintre cele mai izolate. Alesesem intenționat zone în care nu puteam fi îndeobște detectați. În lunile care trecuseră, totuși, echipa lui Liu înregistrase un număr tot mai mare de contacte întâmplătoare. Mii de nave brăzdau acum suprafața, multe cu semnături ce nu corespundeau cu cele din arhiva noastră.

Căpitanul a ordonat ridicarea periscopului. Antena ESM a fost ridicată și s-a trezit inundată cu sute de semnături radar; receptorul radio a suferit un potop similar. În cele din urmă periscoapele, și cel de căutare și cel de atac, au străpuns suprafața. Nu e cum vedeți prin filme,

un tip care răsuțește la manete și se chiorăște printr-o lunetă telescopică. Periscoapele astea nu ies prin învelișul interior. Fiecare e o cameră video cu semnale legate la monitoare aflate prin tot vasul. Era de parcă umanitatea se mutase pe mare cu tot calabalâcul. Am văzut transportoare, tancuri petroliere, vase de croazieră. Am văzut remorhere trăgând barje, șalupe, platforme pentru transportat gunoi, vase de dragat, toate în nicio oră.

În săptămânile următoare am observat și zeci de nave militare, care ne-ar fi putut detecta probabil, deși niciuneia nu părea să-i pese. Știți *USS Saratoga*? Am văzut-o remorcată în Atlanticul de Sud, cu pista de aterizare transformată într-un oraș de corturi. Am văzut un vas, *HMS Victory* cred, despicing apele sub o pădure de vele improvizate. Am văzut *Aurora*, crucișătorul cel vechi din Primul Război Mondial, de la a cărui revoltă s-a aprins Revoluția Bolșevică. Nu știu cum au scos vasul ăsta din Sankt Petersburg, sau pe unde au găsit destul cărbune ca să-i mențină cazanele în funcțiune.

Erau o mulțime de matahale ruginite, care ar fi trebuit casate cu ani în urmă: skifuri, feriboturi și șalupe care-și făcuseră veacul pe lacuri liniștite sau pe râuri de interior, vase de coastă care nu ar fi trebuit să părăsească locurile pentru care fuseseră concepute. Am văzut un doc plutitor, mare cât un zgârie-nori răsturnat, plin de schele de construcție ce serveau acum ca apartamente improvizate. Plutea în derivă, fără vreun remorcher la vedere. Nu știu cum au supraviețuit oamenii aceia, sau dacă au supraviețuit. Multe ambarcațiuni pluteau în derivă, rămase fără pic de combustibil în rezervoare.

Am văzut multe ambarcațiuni private, iahturi și crucișătoare care se alipiseră și formaseră plute gigantice

ce înaintau fără direcție precisă. Am văzut și plute propriu-zise, făcute din bușteni sau cauciucuri de mașină.

Ba chiar am dat peste un oraș nautic improvizat, construit pe deasupra a sute de saci de plastic umpluți cu biluțe de polietilenă pentru împachetat. Ne-a amintit de „Flota Ping-Pong“, refugiații care, în timpul Revoluției Culturale, încercaseră să ajungă pe mare la Hong Kong folosind saci umpluți cu mingi de ping-pong.

Îi compătimeam pe oamenii ăștia, le deplângeam soarta ce nu putea fi decât crudă. Să fii dus de curenți în mijlocul oceanului, pradă foamei, setei, insolației sau mării înseși... Comandorul Song numea asta „marea regresie a umanității“. „Am ieșit din mare“, spunea el, „și acum ne întoarcem fuga acolo“. Fuga era un termen potrivit. Oamenii aceia nu stătuseră să se gândească la ce fac odată ce ajunseseră la „siguranța“ oferită de valuri. Crezuseră doar că era mai bine așa decât să fie făcuți bucățele pe țarm. Nu-și dăduseră seama, panicați cum erau, că nu făceau decât să amâne inevitabilul.

Ați încercat să-i ajutați cumva? Să le dați alimente sau apă, poate să-i remorcați...

Încotro? Chiar să fi știut niște porturi sigure, căpitanul n-ar fi riscat să ne lăsăm detectați. Nu știam cine are radio, cine putea asculta semnalul. Încă nu știam dacă eram sau nu vânați. Și mai era un pericol: cel imediat, al înviaților. Am văzut o groază de vase infestate, unele în care echipajele încă se mai luptau să scape cu viață, altele unde echipajul era format doar din reanimați. Odată, pe lângă Dakkar, în Senegal, am dat peste un vapor de linie de lux, de patruzeci și cinci de mii de tone, numit *Nordic*

Empress. Lentilele periscopelelor noastre erau destul de puternice cât să vadă toate urmele însângerate de palme ce mânjeau pereții sălii de bal, fiecă muscă ce se așeza pe cadavrele de pe punte. Zombii cădeau în ocean, cam unul la două minute. Vedeau ceva în depărtare, poate vreun avion zburând la altitudine joasă, ori poate periscopul nostru, și încercau să ajungă acolo. Mi-a venit o idee. Dacă ieșeam la suprafață la câteva sute de metri mai încolo și încercam să-i atragem cumva spre noi, puteam curăța vasul fără să tragem un foc. Cine știe ce aduseseră cu ei la bord refugiații? *Nordic Empress* se putea dovedi un depozit plutitor de provizii. I-am prezentat propunerea armurierului nostru și ne-am dus împreună la căpitan.

Ce a spus?

„Sub nicio formă.” N-aveam cum să știm câți zombi erau la bord. Mai rău încă, a arătat spre ecranul monitorului și a îndreptat degetul spre unii dintre zombii ce cădeau în apă. „Uitați, nu toți se scufundă.” Avea dreptate. Unii se reanimaseră purtând veste de salvare, alții se umflaseră deja cu gaze de putrefacție. A fost prima oară când am văzut un înviat plutitor. Ar fi trebuit să-mi dau seama că aveau să devină lucru obișnuit. Chiar și dacă doar zece la sută dintre vasele cu refugiați erau infestate, indicele era, totuși, zece la sută din câteva sute de mii de vase. Erau milioane de zombi ce cădeau la întâmplare peste bord sau curgeau cu sutele când vreuna din acele carapace bătrâne ceda izbiturilor mării. După câte o furtună umpleau suprafața apei până la linia orizontului, valuri de capete care se bâțâiau și de brațe care se agitau. Odată am ridicat periscopul și ne-am trezit în mijocul unei pâcle gri-verzui.

Am crezut mai întâi că era o defecțiune optică, că lovise niște resturi plutitoare, dar periscopul de atac a confirmat că-l străpunseseam pe unul chiar sub cutia toracică. Și încă se zbătea, probabil s-a zbatut și după ce am coborât periscopul. Dacă ajungea vreunul la bord...

Dar erați sub apă. Cum ar fi putut să...?

Puteam ieși la suprafață și vreunul să rămână blocat pe punte sau prins pe cabina de comandă. Când am crăpat prima oară tambuchiul, o gheară împuțită, umflată de apă, s-a întins și m-a apucat de mânecă. M-am împiedicat, am căzut în deschizătura de sub mine și am aterizat pe punte cu brațul acela retezat încă agățat de uniforma mea. Deasupra, conturat de lumina ce venea prin trapa deschisă, l-am văzut pe proprietarul brațului. Am dus mâna la pistol și am tras fără să stau pe gânduri. Am fost împróscați cu oase și bucățele de creier. Am avut noroc... dacă vreunul dintre noi ar fi avut vreo rană deschisă... am meritat să fiu sancționat pentru asta, ba chiar și mai rău. După aceea cercetam cu atenție zona înainte să ieșim la suprafață. Aș spune că, măcar una din trei dăți, erau vreo câțiva care se cățărau pe chilă.

Erau zilele de observație, când nu făceam decât să ne uităm și să ascultăm lumea din jur. Pe lângă supravegherea prin periscoape mai puteam monitoriza și traficul radio civil, ba chiar și unele transmisii tv. Nu era deloc drăguț. Am ascultat ultimul raport din Buenos Aires, am ascultat și evacuarea Japoniei. Am auzit informații trunchiate despre revoltele din armata rusă. Am auzit și despre „schimburile nucleare limitate“ dintre Iran și Pakistan și ne-am minunat, morbid, că putuserăm să credem că

voi, ori rușii, ați fi putut fi cei care apasă butonul. Nu erau știri din China, nici măcar transmisii ilegale și nici oficiale, guvernamentale. Încă detectam transmisii navale, dar codurile fuseseră schimbate de când cu plecarea noastră. Era, e drept, o amenințare personală aici — nu știam dacă nu cumva flota noastră avea ordinul să ne urmărească și să ne distrugă — dar asta măcar dovedea că întreaga națiune nu dispăruse în stomacurile reanimaților. În momentul acela orice știre era o binecuvântare.

Mâncarea devenea și ea o problemă, nu imediată, dar trebuia să ne evaluăm opțiunile. Medicamentele, o problemă și mai spinoasă; medicamentele de tip occidental, ca și remediile tradiționale cu ierburi se cam terminau, din cauza civililor. Mulți aveau trebuințe medicale speciale.

Doamna Pei, mama unui torpilor de-al nostru, suferea de o problemă cronică la bronhii, o reacție alergică la ceva de pe vas, zugrăveala sau uleiul de la angrenaje, ceva ce nu se putea elimina din mediul în care trăiam. Ne consuma decongestionanții cu o viteză alarmantă. Locotenentul Chin, ofițerul responsabil cu sistemul de armament, a sugerat, cu răceală pragmatică, eutanasierea bătrânei. Căpitanul a reacționat trimițându-l la recluziune în cabina lui timp de o săptămână, cu rația la jumătate. Chin era un nemernic fără inimă, dar sugestia lui ne scosese la lumină opțiunile. Trebuia să facem ca provizia de consumabile să dureze mai mult ori să găsim o cale de a le recicla.

Era strict interzis să explorăm epavele. Chiar și când ocheam vreun vas ce părea părăsit, tot se auzeau măcar câțiva zombi bocănind pe punțile inferioare. Pescuitul era o posibilitate, dar nu aveam materiale să facem vreun soi de plasă și nici nu eram dispuși să stăm la suprafață cu orele și să dăm cu undița.

Soluția a venit de la civili, nu de la echipaj. Unii fuseseră fermieri sau crescători de plante medicinale înainte de criză, iar câțiva își luaseră niște săculeți cu semințe. Dacă le ofeream echipamentul necesar, ar fi fost în stare să cultive destulă mâncare cât să ne ajungă cu anii. Era un plan îndrăzneț, dar nu lipsit de merite. Camera proiectilelor era, cu siguranță, suficient de spațioasă pentru o grădină. Se puteau face ghivece și cutii din materialele pe care le aveam la bord, iar lămpile cu ultraviolete pe care le foloseam pentru tratamentul cu vitamina D al echipajului ar fi fost bune ca lumină artificială.

Singura problemă era pământul. Niciunul din noi nu știa nimic despre hidroponică, aeroponică și alte metode alternative de agricultură. Ne trebuia pământ, și era o singură cale să-l obținem. Căpitanul a trebuit să chibzuiască cu grijă. Să trimitem o echipă la țărm era la fel de periculos, dacă nu și mai mult, cât încercarea de a urca la bordul unui vas infestat. Înainte de război, mai bine de jumătate din populația mondială trăia pe lângă coaste. Infestarea crescuse și mai mult numărul de refugiați ce încercau să scape pe mare.

Ne-am început căutările pe lângă coastele atlantice ale Americii de Sud, din Georgetown, Guyana, apoi pe lângă Surinam și Guyana Franceză. Am găsit niște petice de junglă nelocuite și, cel puțin din ce se vedea, coasta părea fără probleme. Am ieșit la suprafață și am mai făcut o evaluare vizuală, din cabina de comandă. Tot nimic. Am cerut permisiunea de a duce la țărm o echipă. Căpitanul încă nu se lăsa convins. A cerut să se sune sirena... tare și lung... și atunci au apărut.

La început câțiva, ponosiți, cu ochi mari, poticnindu-se prin junglă. N-au părut să observe țărmul,

valurile care îi doborau, care-i împingeau pe țărm ori îi trăgeau în larg. Unul a fost izbit de o stâncă, pieptul i s-a zdrobit și coastele i-au ieșit prin piele. A urlat spre noi, cu spume negre la gură, încercând să pășească încă, să se târască spre noi. Au mai venit și alții, de data asta o grămadă; în câteva minute se adunaseră mai bine de o sută, care s-au aruncat în valuri. Și așa a fost pe oriunde ieșeam la suprafață. Refugiații care avuseseră ghinionul să nu ajungă în largul oceanului formau acum o barieră letală în jurul tuturor coastelor pe care le-am vizitat.

Ați mai încercat să trimiteți oameni pe țărm?

[Clatină din cap.] Prea periculos, mai rău decât navele infestate. Am decis că singura șansă de a găsi sol era pe o insulă izolată.

Trebuie să fi știut, cu toate acestea, ce se întâmpla pe insulele lumii.

Ați fi surprins. După ce am plecat din stația noastră de patrulare din Pacific, ne-am redus mișcarea la Atlantic și la Oceanul Indian. Auziserăm transmisiuni sau văzuserăm cu ochii noștri multe asemenea petice de pământ. Aflaserăm despre supraaglomerare, despre violențe... am văzut luminile focurilor de armă de pe insulele Winward. În noaptea aceea, la suprafață, am simțit mirosul fumului, care era purtat la est de Caraibe. Auzeam și de insule cu mai puțin noroc. Pe insula Capului Verde, în Senegal, nici nu i-am văzut până să auzim vaietele. Prea mulți refugiați, prea puțină disciplină; e nevoie de un singur infectat și gata. Câte insule n-au rămas în carantină după război?

Câte stâncărișuri înghețate, prin nord, nu sunt și astăzi zone periculos de albe?

Întoarcerea în Pacific era opțiunea cea mai probabilă, dar asta ne-ar fi adus înapoi în vizorul țării noastre.

Din nou, încă nu știam dacă marina chineză ne urmărea sau dacă mai exista vreo marină chineză. Știam doar că aveam nevoie să ne aprovizionăm și tânjeam după contactul direct cu alte ființe umane. A durat ceva vreme să-l convingem pe căpitan. Nu voia defel vreo confruntare cu marina noastră.

Încă era loial guvernului?

Da. Și mai era... un motiv personal.

Personal? Cum așa?

[Evită întrebarea.]

Ați ajuns vreodată la Manihi?

[Dau din cap că nu.]

Nu v-ați putea închipui o imagine mai ideală pentru un paradis tropical antebelic. Insule plate, acoperite cu palmieri, zise „motus”, formează un inel în jurul unei lagune puțin adânci, cu apă limpede cristalină. Era odată singurul loc de pe Pământ unde se cultivau perle negre autentice. Cumpărasem o pereche pentru soția mea când ajunseserăm la Tuamotus în luna de miere, deci faptul că-l știam la prima mână făcea atolul ăsta cea mai probabilă destinație.

Manihi se schimbase dramatic din vremea când eram un cadet proaspăt însurat. Perlele dispăruseră, stridiile fuseseră mâncate, iar laguna era înțesată de sute de vase mici, particulare. Atolii înșiși erau acoperiți fie cu corturi, fie cu colibe improvizate. Zeci de canoe improvizate navigau sau se plimbau înainte și înapoi între recif și vasele ceva mai mari, ancorate în ape mai adânci. Scena era tipică pentru ceea ce istoricii postbelici numesc acum „Continentul Pacific“, cultura insulară a refugiaților întinsă din Palau până în Polinezia Franceză. Era o societate nouă, o nouă națiune, refugiați din toată lumea uniți sub drapelul comun al supraviețuirii.

Cum v-ați integrat în societatea aceea?

Prin comerț. Comerțul era piatra de căpătâi a Continentului Pacific. Dacă vasul tău avea o distilerie mare, vindeai apă de băut. Dacă aveai un atelier mecanic pe ea, mecanic te făceai. *Madrid Spirit*, un transportor de gaz natural lichefiat, și-a vândut încărcătura pe de-ale gurii. Asta i-a dat domnului Song ideea pentru „oferta noastră de nișă“. Era tatăl comandorului Song, broker de bursă în Shenzhen. A venit cu ideea de a trage cabluri electrice în lagună și de a comercializa electricitatea din reactorul nostru.

[Zâmbește.]

Am ajuns milionari sau... echivalentul în produse: mâncare, medicamente, piese de schimb de orice fel ori materii prime ca să le meșterim. Am obținut sera, împreună cu o uzină în miniatură de reciclare a deșeurilor, ca să ne putem transforma propriile reziduuri organice în îngrășământ. Am „cumpărat“ echipament pentru o sală

de sport, un bar întreg, și sisteme video pentru cantină și popotă. Copiii au fost răsfățați cu jucării și dulciuri, ce mai rămăsese, și, cel mai important, și-au continuat educația pe câteva barje ce fuseseră convertite în școli internaționale. Eram bineveniți în orice casă, pe orice vas. Oamenii din echipaj, ba chiar și câțiva ofițeri, au primit gratuitate pe oricare dintre cele cinci vase de „confort” ancorate în lagună. Și de ce nu? Le aduceam lumină noaptea, le alimentam utilajele. Am adus înapoi un confort de mult uitat precum aerul condiționat și frigidererele. Am readus computerele în funcțiune și le-am oferit, celor mai mulți, primul duș fierbinte de care nu avuseseră parte de luni întregi. Aveam atâta succes încât consiliul insulei ne-a permis chiar și o scutire, pe care am refuzat-o politicos, de la a lua parte la patrularea perimetrului de securitate al insulei.

Împotriva zombilor care veneau pe mare?

Erau un pericol constant. În fiecare noapte se cățărau pe motus sau încercau să se suie pe lanțul ancorei câte unui vas mai puțin înalt. O parte a „datoriei cetățenești” ce venea odată cu locuitul în Manihi era ajutorul dat pentru cercetarea plajelor și vaselor în căutare de zombi.

Ați adus vorba de lanțuri de ancoră. Dar pot zombii să se cațere?

Da, dacă apa diminuează gravitația. Cei mai mulți n-au decât să se țină de un lanț până la suprafață. Dacă lanțul duce la un vas a cărui punte e la câțiva centimetri doar de apă... erau la fel de multe atacuri în lagună ca și pe plajă. Noptile era cel mai rău. Luminam prin întuneric,

deasupra și dedesubtul suprafeței mării. Te ia cu fiori să îndrești o lanternă spre apă și să vezi silueta verzuie a unui zombi suindu-se pe un lanț de ancoră.

Dar nu atrăgeau luminile și mai multe creaturi?

Ba da, sigur. Atacurile de noapte s-au dublat după ce marinarii au început să lase luminile aprinse. Cu toate astea, civilii nu s-au plâns și nici consiliul insulei. Cred că cei mai mulți ar prefera să-și vadă inamicul la lumină decât să trăiască în întunericul unor temeri imaginare.

Cât ați stat în Manihi?

Câteva luni. Nu știu dacă le-aș putea spune cele mai bune luni din viața noastră, dar pe atunci așa se simțea. Am început să lăsăm garda jos, să nu ne mai gândim la noi înșine ca la niște fugari. Erau până și niște familii chineze, nu din diasporă sau din Taiwan, ci cetățeni adevărați ai Republicii Populare. Ne-au spus că situația se înrăutățise atât de mult că guvernul abia dacă mai ținea frâiele. Nu vedeau cum, cu jumătate din populație infectată și cu armate continuând să se evapore, ar fi avut timp sau mijloace să caute un submarin dispărut. Pentru puțin timp am avut impresia că puteam numi „acasă” această comunitate mică, insulară, că puteam sta aici până la sfârșitul războiului ori, poate, până la sfârșitul lumii.

[Ridică privirea spre monumentul de deasupra noastră, construit exact în locul unde, se spune, a fost distrus ultimul zombi din Beijing.]

Song și cu mine aveam de patrat pe țarm în noaptea când s-a întâmplat. Ne opriserăm la un foc să ascultăm la radio. Era un program despre un misterios dezastru natural în China. Nimeni nu știa încă despre ce e vorba, și aveam de ales între o mulțime de zvonuri. Stăteam cu atenția îndreptată către radio, cu spatele la lagună, când apele dinaintea mea au început să lucească deodată. M-am întors exact la timp ca să văd cum exploda *Madrid Spirit*. Nu știu cât gaz natural mai avea încă în rezervoare, dar mingea de foc s-a înălțat pe cer ca o rachetă, întinzându-se și incinerând totul pe două motus mai apropiate. „Accident“, m-am gândit mai întâi, vreo valvă corodată, vreo neglijență la bord. Însă comandantul Song se uitase la ea chiar atunci și văzuse dâra unui proiectil. Jumătate de secundă mai târziu a sunat sirena *Amiralului Zheng*.

În vreme ce alergam spre vas, zidul meu de calm și sentimentul de securitate se prăbușeau. Știam că torpila provenea de la unul dintre submarinele noastre. Singurul motiv pentru care lovise *Madrid* era că vaporul era mai înălțat printre valuri, prezentând o expunere radar mai mare. Câtă lume a fost la bord? Câtă lume era pe atolii aceia? Mi-am dat seama brusc că orice clipă în care mai zăboveam îi puneam în pericol pe insularii civili. Căpitanul Chen trebuie să se fi gândit la același lucru. Când am ajuns pe punte, am primit îndată ordin de scufundare. Cablurile de curent au fost tăiate, echipajul, numărat, trapele, închise. Ne-am îndreptat spre larg și ne-am poziționat pentru luptă.

La nouăzeci de metri am pornit sonarul și am detectat imediat zgomotele ca niște pocnituri slabe ale altui submarin care își modifica adâncimea de scufundare. Nu era un „poc-hrrr-poc“ flexibil, precum cel scos de oțel, ci un

„poc-poc-poc-poc“ rapid, de titaniu. Doar două țări din lume foloseau chile de titaniu la vasele de atac: Federația Rusă și noi. Frecvența elicelor confirma că era al nostru, un submarin de vânătoare de tip 95. Când ieșiserăm noi din port, fuseseră în serviciu două. Nu ne dădeam seama care dintre ele era.

Era atât de important?

[Nu răspunde, iarăși, în niciun fel.]

La început căpitanul n-a vrut să lupte. A ales să ducă vasul la fund, să-l așeze pe un platou nisipos, la limita presiunii pe care o puteam suporta. 95-ul a început să zumzăie din sonarul activ. Sunetele pulsând răsunau prin ape, dar nu ne-a putut localiza din cauza fundului oceanic. 95-ul a schimbat atunci pe căutare pasivă, ascultând cu puternicul său hidrofon orice fel de zgomote am fi putut face. Am redus activitatea reactorului, am închis toate instrumentele de bord care nu erau necesare și am cerut echipajului să înceteze cu umblatul prin aparat. Fiindcă sonarul pasiv nu trimite semnale, nu puteam ști pe unde este 95-ul sau dacă mai era prin preajmă. Am încercat să-i auzim propulsoarele, dar se făcuse la fel de tăcut ca și noi. Am așteptat jumătate de oră, fără să mișcăm, abia respirând.

Stăteam lângă ecranul sonarului, cu privirea înainte, când locotenentul Liu m-a bătut pe umăr. Detectase ceva pe antena de pe punte, și nu era vorba de celălalt submarin, ci de ceva mai aproape, împrejurul nostru. Mi-am pus niște căști și am auzit un zgremțănăt, ca de șobolan. I-am făcut semn și căpitanului să asculte. Nu pricepeam. Nu

era vreun curent submarin, era prea puțin zgomotos pentru asta. Dacă era viață marină, crabi sau alte organisme, ar fi trebuit să fie cu miile. Am început să bănuiesc ceva... am cerut o observație cu periscopul, conștient că zgomotul ar fi putut să-l alerteze pe vânătorul nostru. Căpitanul a aprobat. Am strâns din dinți în vreme ce tubul aluneca în sus. Apoi am avut imagine.

Zombi, cu sutele, mișunau pe chila vasului. Veneau tot mai mulți în fiecare secundă, împiedicându-se prin nisip, cocoțându-se unii peste alții, zgâriind, mușcând de-a dreptul din oțelul lui Zheng.

Puteau intra? Să deschidă o trapă sau...

Nu, intrările sunt sigilate din interior, iar tuburile torpilor sunt protejate de apărătoare externe. Ne îngrijora în schimb reactorul. Era răcit de circulația apei mării. Fantele, deși nu erau destul de mari ca să se poată strecura un om prin ele, puteau fi ușor blocate de un corp. Și evident că o lumină de avertizare a început să clipească în liniște la fanta numărul patru. Unul dintre ei smulsese apărătoarea și se ghemuise acum în țeava de aducție. Temperatura reactorului a început să crească. Am fi rămas fără energie dacă-l opream. Căpitanul Chen a decis că trebuia să ne mișcăm.

Ne-am ridicat de pe fund, cât de lent și de tăcut am putut. Dar n-a fost destul. Am început să detectăm sunetul elicelor 95-ului. Ne auzise și pornise la atac. Am auzit cum se armează torpilele și clicul de deschidere al ușițelor externe. Căpitanul a ordonat ca sonarul nostru să „treacă pe activitate”, indicând coordonatele noastre exacte, dar oferindu-ne și o soluție perfectă de a trage asupra 95-ului.

Am tras în același timp. Torpilele au trecut unele pe lângă celelalte, în vreme ce ambele sumbarine încercau să le evite. 95-ul era un pic mai rapid și ceva mai manevrabil, numai că nu-l avea pe căpitanul nostru. Știa cum să evităm „peștii” ce veneau către noi și ne-am ferit cu ușurință, chiar când ai noștri au nimerit ținta.

Am auzit cum învelișul 95-ului scrâșnește, un sunet ca de balenă pe moarte, cum cedează pereții interiori și compartimentele implodează unul după altul. Ți se spune că se întâmplă prea rapid ca echipajul să-și dea seama; fie îi lasă inconștienți șocul schimbării de presiune, fie explozia face aerul să se aprindă. Echipajul moare rapid, fără durere; asta speram și noi. Dar un lucru care nu era lipsit de durere a fost să văd cum lumina din ochii căpitanului meu se stinge odată cu zgomotele submarinului condamnat.

[Îmi anticipează următoarea întrebare, își încleștează pumnul și pufnește tare pe nas.]

Căpitanul Chen și-a crescut băiatul singur, l-a crescut să fie un bun marinar, să-și iubească și să-și slujească țara, să nu pună niciodată ordinele la îndoială și să fie cel mai bun ofițer pe care l-a avut vreodată marina chineză. Cea mai fericită zi din viața lui a fost când comandantul Chen Zhi Xiao a primit prima sa comandă, un submarin de vânătoare tip 95 nou-nouț.

De felul celui care vă atacase?

[Încuviințează.] De aceea ar fi făcut orice căpitanul Chen, numai să evite flota noastră. De aceea era așa de

important să știe ce submarin ne atacase. Să știi e întotdeauna mai bine, indiferent de răspuns. Își încălcase deja legământul, își trădase țara, și să creadă acum că trădarea asta *ar fi putut* să-l facă să-și omoare fiul...

În dimineața următoare, când căpitanul Chen nu a apărut la primul planton, m-am dus la el în cabină să-l verific. Luminile erau slabe, l-am strigat pe nume. A răspuns, spre ușurarea mea, dar când a pășit în lumină... își pierduse culoarea părului, îi devenise alb ca o zăpadă de dinainte de război. Pielea îi era îngălbenită, ochii înfundati în orbite. Era cu adevărat bătrân acum, învins, veștejit. Monștrii ridicați din moarte sunt nimic în comparație cu cei pe care-i ducem în inimile noastre.

Din ziua aceea am încetat orice contact cu lumea exterioară. Ne-am îndreptat spre ghețurile arctice, cel mai întunecos, depărtat și gol loc pe care l-am putut găsi. Am încercat să ne vedem de viața de zi cu zi: să întreținem vasul; să cultivăm de-ale gurii; să-i educăm, să-i creștem și să-i îmbărbătăm, cât puteam, pe copiii noștri. Spiritul viu al căpitanului dispăruse și, odata cu el, și spiritul echipajului de pe *Amiralul Zheng*. Doar eu l-am văzut în perioada aceea. L-am adus de mâncare, i-am adunat lenjeria, l-am informat zilnic despre starea vasului și i-am transmis ordinele către echipaj. Era o rutină, zilele treceau aidoma.

Monotonia a fost ruptă, însă, într-o zi când sonarul a detectat urma unui alt submarin de clasa 95. Am luat poziție de luptă și, pentru prima oară, l-am văzut pe căpitanul Chen părăsindu-și cabina. Și-a luat locul la centrul de coordonare, a plănuit o soluție de tragere și a cerut să fie încărcate torpilele unu și doi. Sonarul arăta că inamicul nu răspunsese la fel, Căpitanul Chen a văzut asta ca pe un avantaj. De data asta nu mai avea îndoieli. Dușmanul

trebuia răpus înainte să tragă. Chiar înainte să dea ordinul, am detectat un semnal de pe „gertrude”, termenul american pentru telefon submarin. Era comandantul Chen, fiul căpitanului, care declara intenții pașnice și solicita încetarea pregătirilor de luptă. Ne-a povestit despre Barajul celor Trei Defileuri, sursa tuturor zvonurilor despre „dezastre naturale” pe care le auzisem în Manihi. Ne-a explicat că bătălia cu celălalt 95 fusese parte a unui război civil declanșat de distrugerea barajului. Submarinul care ne atacase făcuse parte din forțele loialiste. Comandantul Chen se alăturase rebelilor. Misiunea lui era să ne găsească și să ne conducă acasă. Am crezut că uralele o să ne ridice la suprafață. Când am ieșit printre ghețuri și cele două echipaje s-au întâlnit și au dat fuga unii spre alții sub crepusculul arctic, m-am gândit că, în sfârșit, o să mergem acasă, o să ne cerem țara înapoi și o să-i alungăm pe morții vii. Că, în sfârșit, se terminase.

Dar nu era așa.

Mai aveam o ultimă misiune. Politburo, bătrânii ăia dezgustători care cauzaseră deja atâta nefericire, se aflau încă izolați în buncărul lor din Xilinhot și controlau cel puțin jumătate din forțele terestre, tot mai reduse ca număr. Nu s-ar fi predat în veci, o știa toată lumea; s-ar fi agățat nebunește de putere și ar fi risipit zadarnic ce mai rămăsese din forțele armate. Dacă războiul civil mai dura mult, singurele ființe din China aveau să rămână morții umblători.

Și ați decis să puneți capăt luptei.

Doar noi am fi putut. Cazărmile terestre erau copleșite, forța aeriană era consemnată la sol, celelalte două submarine de luptă ale noastre fuseseră surprinse încă legate la docuri, așteptând să li se dea ordine, ca niște buni marinari, în vreme ce morții pătrundeau cu sutele înăuntru. Comandantul Chen ne-a informat că eram singura forță nucleară rămasă în arsenalul rebelilor. Orice secundă de întârziere costa alte o sută de vieți, altă sută de gloanțe ce puteau fi trase asupra înviaților.

Deci ați tras asupra teritoriul propriei voastre țări, ca s-o puteți salva.

O ultimă povară pe umerii noștri. Căpitanul m-a observat probabil că tremuram în momentul de dinainte de lansare. „E ordinul meu“, a declarat, „și răspunderea mea“. Proiectilul avea un cap exploziv imens, de mai multe megatone. Era un prototip, destinat să penetreze suprafața dură a unității voastre NORAD din munții Cheyenne, Colorado. Ca o ironie, buncărul celor din Politburo era o imitație, aproape în detaliu, a celui din munții Cheyenne. Când ne pregăteam de imersie, comandantul Chen ne-a informat că Xilinhot recepționase o lovitură în plin. Am auzit, în vreme ce coboram în adâncuri, că forțele loialiste se predaseră și se reuniseră cu rebelii pentru a înfrunta adevăratul dușman.

Știați că începuseră să introducă o versiune proprie la Planul Sud-african?

Am auzit asta când am ieșit de sub ghețuri. Eram de cart în dimineața aceea și am dat peste căpitanul Chen

la centrul de comandă. Era în scaunul de comandă, cu o ceașcă de ceai la îndemână, ostenit, supraveghind fără vorbă echipajul dimprejur, zâmbind cum zâmbește un tată când își vede copilul fericit. Am observat că i se răcise ceaiul și am întrebat dacă n-ar vrea încă o ceașcă. A ridicat privirea spre mine, zâmbind încă, și a clătinat lent din cap. „Foarte bine, domnule“, am zis și m-am pregătit să-mi văd de treabă. A întins mâna și a luat-o pe a mea, a cătat spre mine, dar nu m-a recunoscut. Șoapta îi era atât de firavă că abia am auzit-o.

Ce a spus?

„Bun băiat, Zhi Xiao, ești un băiat așa de bun.“ Și așa a și închis ochii pentru totdeauna, încă ținându-mă de mână.

Sydney, Australia

[Memorialul Clearwater e cel mai nou spital construit în Australia și cel mai mare construit de la sfârșitul războiului. Camera lui Terry Knox e la etajul al șaptesprezecelea, „Apartamentul Prezidențial“. Obiectele de lux din jur și medicamentele scumpe, aproape imposibil de obținut, sunt manifestări de recunoștință ale guvernului pentru primul și deocamdată singurul australian al Stației Spațiale Internaționale. Cum spune chiar el, „deloc rău pentru fiul unui săpător în mina de opal din Andamooka“.

Corpul veștejit pare să capete viață în timpul conversației noastre. Obrajii lui prind un pic de culoare.]

Aș vrea eu să fie adevărate unele istorii care se spun despre noi. Părem mai eroici așa. *[Zâmbește.]* Adevărul e că nu eram „rătăciți”, nu în sensul că am fi fost brusc ori pe neașteptate izolați acolo sus. Nimeni nu vedea mai bine decât noi ce se întâmpla dedesubt. Nimeni n-a fost surprins când echipajul înlocuitor din Baikonur nu a reușit lansarea sau când Centrul de la Houston ne-a ordonat să ne îngheșuim în X-38⁵⁹ pentru evacuare. Aș vrea să pot spune că am încălcat ordine sau că ne-am bătut ca să decidem cine să rămână. Dar lucrurile au fost mult mai pragmatice și așezate. Am ordonat echipei științifice și altor membri neesențiali să se întoarcă pe Pământ, apoi am oferit restului echipajului alegerea de a rămâne. Cu X-38 plecat, eram izolați, tehnic vorbind, dar dacă stai să te gândești ce era pe atunci în joc, nu-mi închipui că vreunul dintre noi ar fi vrut să plece.

SSI e una dintre minunile ingineriei umane. Vorbim aici de o platformă orbitală atât de mare încât se vedea de pe Pământ cu ochiul liber. Șaisprezece țări, mai bine de zece ani și mai mulți bani decât se admitea îndeobște că ar fi disponibili, atât a fost necesar ca să fie terminată. Oare de ce anume ar mai fi nevoie ca să mai fie construită încă una, dacă ar mai putea fi construită vreodată?

Mai importantă decât stația era valoarea incalculabilă a rețelei planetare de sateliți. Pe atunci erau peste trei mii pe orbită, iar oamenii depindeau de ei pentru orice, de la

⁵⁹ „Naveta de salvare” a stației

comunicații la navigație, dela supraveghere la ceva atât de pământesc și totuși vital precum predicțiile meteo. Rețeaua era la fel de importantă pentru lumea modernă pe cât fuseseră drumurile în timpurile anticilor ori căile ferate în epoca industrializării. Ce s-ar fi ales de umanitate dacă legăturile astea extrem de importante s-ar fi prăbușit de pe cer?

N-am intenționat niciodată să-i salvăm pe toți. Era nerealist și nenecesar. N-a trebuit decât să ne concentrăm pe sistemele vitale pentru efortul de război, câteva zeci de păsările care trebuiau să rămână sus. Numai asta, și merita riscul să rămânem.

Vi s-a promis vreodată că veți fi recuperați?

Nu, și nici nu ne așteptam. Chestia era nu cum aveam să ne întoarcem pe Pământ, ci cum reușeam să rămânem în viață până atunci. Până și cu tuburile de oxigen și torțele de urgență cu perclorat⁶⁰, chiar și cu sistemul de reciclat apa la capacitate maximă, aveam totuși alimente pentru aproximativ douăzeci și șapte de luni, și asta incluzând animalele pentru testări din modulele-laborator. Nu fuseseră folosite la testarea vreunui vaccin, deci carnea le era bună de mâncat. Încă îmi răsună în urechi scheunatul lor, încă văd pete de sânge plutind în micro-gravitație. Nici acolo nu scăpai de sânge. Am încercat să fiu „științific“, să calculez valoarea nutrițională a fiecărei globule roșii plutitoare pe care o absorbeam din aer. Insistam neconștient că asta era spre binele misiunii și nu pentru hămesela mea.

⁶⁰ SSI a încetat să folosească electroliza pentru generarea de oxigen pentru a economisi apa.

Spuneți-mi mai multe despre misiune. Dacă erați blocat pe stație, cum ați reușit să mențineți sateliții pe orbită?

Am folosit VTA-ul⁶¹ „Jules Verne 3“, ultimul transportor cu provizii lansat înainte ca Guyana Franceză să fie copleșită. Fusese conceput ca vehicul de unică folosință, ce urma să fie umplut cu gunoi după ce își depozita încărcătura, apoi trimis înapoi pe Pământ, să ardă în atmosferă⁶². L-am modificat, i-am adăugat comenzi manuale și o carlingă pentru pilot. Aș fi vrut să-i fi pus și un hublou ca lumea. Navigarea video nu era distractivă; nici activitățile extravehiculare, plimbările prin spațiu în costum pentru interior, fiindcă pentru o trusă EVA ca la carte nu era loc.

Multe dintre excursiile mele au fost la ASTRO⁶³, care propriu-zis nu era decât o benzinărie în spațiu. Sateliții, cei militari, de supraveghere, trebuiau uneori să-și schimbe orbita pentru ținte noi. Fac asta cu propulsoarele de manevră și își folosesc micile rezerve de hidrazină, combustibilul lor. Înainte de război armata americană și-a dat seama că era mai economic să aibă o stație de realimentare pe orbită decât să fie trimise o mulțime de misiuni umane. Aici a apărut ASTRO. Am modificat-o ca să alimenteze și alți câțiva sateliți, modele civile care aveau nevoie când și când de un impuls ca să iasă de pe o orbită descendentă. Era o mașinărie fantastică: chiar îți economisea o mulțime de timp. Aveam multă tehnologie așa.

⁶¹ Vehicul de transport automat.

⁶² O sarcină secundară pentru VTA era să-și folosească propulsorul pentru a menține poziția pe orbită a stației.

⁶³ Autonomous Space Transfer and Robotic Orbiter [Platformă Autonomă Robotizată de Transfer Orbital, (N.t.)].

Era „Canadarm“, robotul-vierme cu cincizeci de picioare, care făcea reparațiile necesare de la suprafața stației. Îl aveam și pe „Boba“, robonautul telecomandat pe care l-am înzestrat cu un propulsor, așa că putea lucra și în jurul stației și mai departe de ea, pe sateliți. Aveam și un mic escadron de APS-uri⁶⁴, roboți care se deplasau liber în spațiu, cam de mărimea unui grapefruit. Tehnologia asta minunată era menită să ne ușureze munca. Îmi doresc să nu fi funcționat atât de bine.

Aveam cam o oră pe zi, poate două, când nu era nimic de făcut. Puteai să dormi, să faci exerciții fizice, puteai să recitești aceleași cărți, puteai să asculți Radio Pământul Liber sau muzica pe care-o luaserăm cu noi (din nou și din nou și din nou). Nici nu mai știu de câte ori am ascultat melodia aia de la Redgum: „Vă jur, aveam doar nouășpe ani“. Era preferata tatei, îi aducea aminte de Vietnam. Mă rugam ca pregătirea aia militară a lui să-l ajute să rămână în viață, el și mama. Nu mai știam nimic de el, și de nimeni din Washington, de când guvernul își mutase sediul în Tasmania. Voiam să cred că erau bine, dar când mă uitam ce se întâmpla pe Pământ, mi se părea imposibil să-mi pun speranțe.

Se spune că în timpul Războiului Rece sateliții americani de spionaj puteau citi *Pravda* din mâna unui cetățean sovietic. Nu sunt așa de sigur că-i adevărat. Nu știu ce specificații tehnice avea generația aceea de echipamente. Darăștia noi, ale căror semnale le piratam de pe relee — arătau cum se rup mușchii și se sfărâmă oasele. Puteai citi pe buzele victimelor care cereau îndurare, le vedeai culoarea ochilor ce se bulbucau când își dădeau sufletul. Vedeai

⁶⁴ Asistent Personal pentru Satelit

momentul în care sângele începea să se facă din roșu maro și cum arăta pe cimentul cenușiu din Londra, cu totul altfel decât pe nisipul alb din Cape Cod.

Nu puteam controla ce alegeau să observe spionii ăștia de deasupra atmosferei. Țintele lor erau alese de armata Statelor Unite. Am văzut o groază de bătălii: Chonqing, Yonkers; am urmărit o companie de trupe indiene cum încearcă să salveze niște civili prinși pe Stadionul Ambedkar din Delhi. L-am urmărit pe comandantul lor dându-le ordinul să formeze un careu, cum făceau englezii în perioada colonială. A mers, cel puțin o vreme. Asta era partea supărătoare la supravegherea prin satelit: puteai doar să te uiți, nu să și asculți. Nu știam că indienii rămâneau fără muniție, ci doar că Zed începea să se apropie. Am văzut un elicopter pe deasupra lor și am urmărit cum comandantul avea o dispută cu subordonații. Nu știam că era generalul Raj-Singh, habar nu aveam cine era. Nu băgați în seamă ce zic criticii despre omul ăsta, că ar fi dat bir cu fugiții când s-a încins situația. Am văzut totul. *Chiar* a încercat să se lupte, și unul dintre soldații lui *chiar* l-a lovit în față cu patul puștii. Era inconștient când l-au suit în elicopterul ăla. A fost groaznic să văd totul așa de detaliat, dar fără să pot face nimic.

Aveam și noi echipament de observație, rețelele civile și sculele noastre de acolo, de pe stație. Imaginile de la ele nu erau nici pe jumătate atât de puternice precum cele militare, dar erau totuși înfiorător de clare. Ne-au oferit primele imagini cu megahordele din Asia Centrală și zonele de prerie din America. Erau uriașe, se întindeau pe kilometri întregi, cum trebuie să fi fost cândva turmele de bizoni.

Am urmărit evacuarea Japoniei și am rămas uimiți de nivelul ei. Sute de vapoare, mii de ambarcațiuni mici.

Am pierdut șirul la elicopterele care făceau drumul de la acoperișurile clădirilor până la flotă ori la avioanele care făceau drumul spre nord, în Kamciatka.

Am fost primii care am descoperit găurile de zombi, gropanele pe care le sapă reanimații când umblă după animale care se adăpostesc sub pământ. Am crezut mai întâi că-s doar incidente izolate, până ce le-am văzut peste tot în lume; uneori apăreau în apropiere unele de celelalte. Era un câmp în nordul Angliei — trebuie să fi fost un număr mare de iepuri acolo — înțesat de gropi, fiecare de altă mărime și formă. Multe aveau împrejur pete mari, închise la culoare. Nu puteam vedea suficient de clar, dar eram destul de siguri că-i sânge. Era exemplul cel mai groaznic, pentru mine, al hotărârii oarbe a inamicului. Nu dovedeau conștiință, doar instinct biologic pur. Am văzut la un moment dat un Zed umblând după ceva, probabil o cârtiță aurie, în deșertul Namibian. Cârtița se îngropase adânc la poalele unei dune. Pe măsură ce înviatul încerca să o ajungă, nisipul curgea și umplea gaura. Creatura nu s-a oprit, n-a reacționat nicicum, a continuat doar. L-am urmărit cinci zile încheiate cum scobește neîntrerupt, apoi, într-o dimineață, s-a oprit, s-a ridicat și a pornit-o șontâc mai departe, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Probabil pierduse mirosul. Norocul cârtiței.

Cu toate sistemele noastre optice performante, nimic nu avea același impact, totuși, ca lucrurile pe care le vedeam cu ochiul liber. Ne uitam pe hublou în jos la biata noastră biosferă. Dacă vezi o asemenea devastare ecologică, imensă, începi să înțelegi de ce mișcările ecologiste moderne au început odată cu programul spațial american. Erau multe focuri, și nu mă refer doar la clădiri, păduri ori chiar puțuri petroliere scăpate de sub control — afurisiții

de saudiți chiar o făcuseră⁶⁵ — mă refer și la focurile de tabără, care erau, cred, cel puțin vreun miliard, scânteiuțe portocalii care acopereau Pământul în locuri unde altădată se vedeau lumini electrice. Zi și noapte, părea că întreaga planetă arde. E peste poate să calculezi câtă cenușă s-a produs, dar se estimează că a fost echivalentă cu un conflict nuclear de mică anvergură între SUA și fosta Uniune Sovietică, asta fără să includem bombardamentele reale dintre Iran și Pakistan: le-am urmărit și le-am înregistrat și pe ele, flashuri și incendii care mi-au ars retina zile întregi. Deja se lăsa toamna nucleară, iar vâlul gri-cafeniu se îndesea de la o zi la alta.

Era ca și cum ne-am fi uitat la o planetă extraterestră, sau la Pământ pe timpul ultimei extincții în masă. Instrumentele optice convenționale au devenit în cele din urmă inutile cu toată pâcla aceea; ne mai rămâneau senzorii termici și radarul. Fața naturală a Pământului a dispărut în spatele unei caricaturi în culori vii. Cu unul din sistemele astea, senzorul Aster de pe satelitul Terra, am văzut cum se rupe Barajul celor Trei Defileuri.

Cam patruzeci de *mii de miliarde* de litri de apă, ducând resturi, aluviuni, pietre, copaci, mașini, case și bucăți din baraj mari cât o casă! Parcă era viu, un dragon maro cu alb care se năpustea către Marea Chinei de Est. Când mă gândesc la oamenii care i-au stat în cale... prinși în clădiri baricadate, incapabili să scape de valul ca un zid din cauza lui Zed care-i pândeau în prag... Nimei nu știe câți oameni au murit în noaptea aceea. Se mai găsesc și astăzi cadavre.

⁶⁵ Nici până în ziua de azi nu se știe de ce familia regală saudită a ordonat aprinderea câmpurilor petrolifere din regatul lor.

[Unul dintre pumnii săi scheletici se strânge, în vreme ce mâna cealaltă apasă butonul de „automedicație“.]

Când mă gândesc cum a încercat conducerea Chinei să explice catastrofa... Ați citit vreo transcriere a discursului președintelui chinez? Noi am urmărit speech-ul de la un semnal piratat de pe satelitul lor Sinosat II. O numea o „tragedie neprevăzută“. Serios? Neprevăzută? Era ceva neprevăzut că barajul fusese construit pe o falie activă? Că greutatea crescândă a unui rezervor uriaș provocase cutremure și altădată⁶⁶ și că se detectaseră fisuri în fundație cu luni înainte ca barajul să fie terminat?

„Accident inevitabil“, așa i-a zis. Ce ticălos! Aveau destule trupe să ducă război deschis în aproape toate orașele mari și nu puteau găsi o mână de polițiști rutieri ca să asigure protecția în fața unei catastrofe ce urma să vină? Nu-și imaginase nimeni ce înseamnă să abandonezi stațiile de avertizare seismică și comenzile de urgență în caz de revărsări? După aceea au dat-o la întors, că au făcut, cică, tot ce au putut ca să protejeze barajul și că, la momentul dezastrului, bravele trupe ale armatei și-au dat viața ca să-l apere. Ei bine, am observat personal Cele Trei Defileuri și singurii soldați chinezi pe care i-am văzut își dăduseră viața cu mult, mult timp în urmă. Chiar se așteptau ca propriii lor oameni să ia de bună o minciună atât de strigătoare la cer? Se așteptau la altceva decât la o rebeliune pe față?

La două săptămâni după începerea revoluției am recepționat primul și singurul semnal de la stația

⁶⁶ Rezervorul Barajului Katse din Lesotho a provocat, după cum s-a dovedit, numeroase tulburări seismice de la terminarea sa în 1995.

spațială chineză, Yang Liwei. Era singura stație cu personal uman pe orbită, dar nu se putea compara cu o capodoperă ca a noastră. Era mai degrabă o amestecătură de module Shenzhou și tancuri de combustibil Log March, prinse laolaltă ca o versiune gigantică a vechiului American Skylab.

Încercam să-i contactăm de luni întregi. Nici nu știam sigur dacă mai exista vreun echipaj. Nu recepționaserăm decât mesaje înregistrate, într-o engleză de Hong Kong perfectă, care ne invitau să ne ținem la distanță, sub amenințarea unei „riposte mortale“. Ce risipă nebunească! Am fi putut colabora, să fi schimbat provizii și expertiză tehnică. Cine știe ce-am fi putut realiza dacă dădeam deoparte politica și lucram împreună ca ființe umane cu același sânge.

Ne convinseserăm că stația nu fusese locuită nicio dată și că toată povestea cu riposta mortală era doar o cacealma. Am fost peste poate de surprinși când la stația noastră de radioamatori⁶⁷ am sesizat un semnal. Era o voce umană în care se citea osteneala și frica; a durat doar câteva secunde. Atâta mi-a trebuit; m-am suit în Vern și am pornit-o spre Yang.

Când a apărut la orizont, mi-am dat seama că orbita i se alterase dramatic. Apropiindu-mă, am văzut și de ce. Naveta de salvare distrusese trapa de acces și, fiindcă rămăsese andocată la camera de depresurizare principală, toată stația se depresurizase în câteva secunde. Am solicitat, ca măsură de precauție, permisiunea să vin la bord. Niciun răspuns. Ajungând înăuntru, am observat că, deși

⁶⁷ SSI este echipată cu un aparat radio civil, care la origine permitea echipajului să vorbească cu copiii de școală.

spațiul era destul de mare pentru un echipaj de șapte-opt oameni, avea locuri amenajate pentru dormit și truse personale doar pentru doi. Am găsit o mulțime de provizii în Yang, mâncare, apă și surse chimice de oxigen pentru cel puțin cinci ani. La început n-am înțeles de ce. La bord nu era echipament științific, nici instrumente de colectare a datelor. Era de parcă guvernul chinez ar fi trimis doi oameni în spațiu doar așa, ca să fie acolo. După un sfert de oră de plutit prin stație, am găsit și prima dintre încărcături. Stația era ceva mai mult decât un vehicul uriaș aflat în derivă. Dacă explozibili ar fi detonat, resturile de la o stație spațială de patru sute de tone nu doar că ar fi avariat sau distrus orice altă platformă orbitală, dar ar fi întârziat cu ani întregi orice lansare spațială viitoare. Era politica „spațiului pârjolit“, „dacă noi nu-l avem, să nu-l aibă nimeni“.

Toate sistemele stației erau încă operaționale. Nu luase foc nimic, nu era nicio pagubă structurală, niciun motiv pentru accidentul de la trapa de evacuare. Am găsit cadavrul unui singur cosmonaut, cu mâna încă agățată de maneta de deschidere a trapei. Purta un costum presurizat, dar vizorul îi fusese spulberat de un glonț. Presupun că individul care trăsesese fusese aruncat în spațiu. Aș vrea să cred că revoluția chineză nu se limitase doar la pământ, că bărbatul care stricase trapa era același care încercase să comunice. Tovarășul lui probabil că rămăsese fidel vechii gărzi. Poate i se ordonase, lui Domnu' Loialist, să detoneze încărcătura. Zhai — era numele de pe efectele personale — Zhai încercase să-l azvârle în spațiu și încasase un glonț. O poveste ca la carte, cred. Eu așa o să mi-o amintesc.

În felul acesta ați reușit să vă prelunghiți perioada de supraviețuire? Folosind proviziile de la bordul lui Yang?

[Ridică degetul mare într-un semn de triumf.] L-am consumat bucată cu bucată, pentru piese de schimb și materiale. Am fi vrut să legăm cele două platforme, dar n-aveam unelte și destui oameni pentru o asemenea manevră. Am fi putut folosi naveta de salvare ca să revenim pe Pământ. Avea scut termic și loc pentru trei pasageri. A fost tentant. Dar orbita stației se deteriora rapid și a trebuit să facem o alegere rapidă, să pornim spre Pământ sau să reînnoim proviziile de pe SSI. Știți ce am ales.

Înainte s-o abandonăm, l-am pus la odihnă pe amicul nostru Zhai. L-am legat corpul bine la bord, am adus trusa lui de supraviețuire pe SSI și am rostit câteva cuvinte în memoria lui în vreme ce Yang ardea în atmosfera terestră. După toate aparențele, el era loialistul, și nu rebelul, dar, oricum, acțiunile lui ne permiteau să rămânem în viață. Am mai stat pe orbită trei ani, trei ani în plus care nu ar fi fost posibili fără proviziile chinezești.

Cred că e una dintre ironiile războiului că echipajul de înlocuire a ajuns până la noi într-un vehicul spațial civil, *Spacecraft Three*, o navetă destinată inițial turismului orbital antebelic. Și pilotul, cu pălărie de cowboy și rânjete încrezător de iancheu. *[Se străduiește să imite accentul texan.]* „A comandat pizza careva?” *[Îl umflă râsul, apoi se strâmbă de durere și apasă iar butonul de automedicație.]*

Sunt întrebat uneori dacă n-am regretat decizia de a rămâne la bord. Pentru tovarășii mei nu pot vorbi. Au zis, pe patul de moarte, că ar face și a doua oară la fel. Cum să nu fiu de acord? Nu regret fizioterapia de după aceea, că

am ajuns să fac iarăși cunoștință cu oasele mele și să-mi amintesc de ce ne-a dat bunul Dumnezeu picioare. Nu regret că am fost expus la atâta radiație cosmică, în costumele alea fără protecție adecvată în SSI. *[Face semn către salonul de spital și mașinăriile atașate de corpul lui.]* Am ales și, îmi place să cred, am și realizat ceva până la urmă. Nu-i rău pentru un fiu de miner din Andamooka.

[Terry Knox a decedat la trei zile după realizarea acestui interviu.]

Ancud, Isla Grande de Chiloe, Chile

[Cu toate că, oficial, capitala a redevenit Santiago, baza de refugiați de altădată rămâne centrul economic și cultural al țării. Ernesto Olguin se simte acasă în locuința de pe plaja Peninsulei Lacuy, deși îndatoririle de comandant de navă comercială îl țin departe de țarm cea mai mare parte a anului.]

Cărțile de istorie îi spun „Conferința Honolulu“, dar ar trebui de fapt să i se spună „Conferința Saratoga“, fiindcă atâta am avut noi șansa să vedem. Am petrecut paisprezece zile în compartimentele alea înghesuite și pe culoarele umede și înguste. USS *Saratoga*: de la portavion la carcasă dată la casat, apoi la barjă de transport pentru refugiați și în cele din urmă cartier general plutitor al Națiunilor Unite.

Și nici conferință n-ar fi trebuit să-i zică. Mai degrabă a fost un soi de ambuscadă. Trebuia, cică, să facem schimb de tactici militare și tehnologie. Toată lumea era nerăbdătoare să vadă metoda de fortificare a autostrăzilor pusă la punct de britanici, care a fost aproape la fel de încântătoare ca demonstrația pe viu de Mkunga Lalem⁶⁸. Ar fi trebuit și să reintroducem unele elemente de comerț internațional. Asta era sarcina mea, mai exact să integrăm ce mai rămânea din flota noastră în noua structură-convoi internațională. Nu știam ce mă aștepta la bordul lui Super Sara. Nu cred că altcineva ar fi știut.

În prima zi a conferinței ne-am adunat ca să facem prezentările. Mi-era cald, eram obosit și voiam din tot sufletul să se termine odată discursurile alea plictisitoare. Apoi s-a ridicat ambasadorul american și lumea întreagă s-a oprit pe loc cu scrâșnete.

Era vremea să trecem la atac, a zis, să ieșim de după fortificații și să recucerim teritoriile infestate. M-am gândit la început că se referea la operațiuni izolate: să punem mâna pe alte insule locuibile sau, cine știe, să redeschidem zonele de canal din Panama și Suez. Presupoziția mea n-a avut viață lungă. A zis foarte clar că nu era vorba de o serie de incursiuni tactice minore. Statele Unite intenționau să deschidă o ofensivă permanentă, să înainteze zi de zi până, cum a spus, „toate urmele sunt șterse cu buretele și curățate ori, dacă trebuie, rase de pe fața Pământului”. Poate a crezut că, dacă-l copiază pe Churchill, o să obțină vreun impact emoțional. Nici vorbă. Cei din sală au pornit imediat să se ia la ceartă.

Unii întrebau de ce naiba am risca alte vieți, de ce să omorâm alți oameni fără să fie nevoie, când nu trebuia

decât să ne vedem de treaba noastră și să așteptăm ca inamicul să putrezească de tot. Nu se întâmpla asta deja? Nu începeau cazurile mai timpurii să dea semne de descompunere avansată? Timpul era de partea noastră, nu a lor. De ce să nu lăsăm natura să ne facă treaba?

Ceilalți contraargumentau că nu toți morții vii putrezeau. Și ce era de făcut cu cazurile recente, cu cei încă în putere? Nu era de ajuns unul singur ca să reînceapă molima? Dar cei care umblau prin zonele nordice? Pentru ei cât trebuia să așteptăm? Decenii? Secole? Aveau refugiații din zonele astea vreo șansă să-și mai vadă casele?

Și atunci totul a luat o întorsătură urâtă. Țările cu climă mai rece erau în majoritate din ceea ce se numea cândva „Lumea Întâi”. Un delegat dintr-o țară „în curs de dezvoltare” a sugerat, destul de aprins, că poate asta le era pedeapsa pentru că agresaseră și jefuiseră „națiunile victime ale Sudului”. Poate, a zis, dacă am menține „hegemoniile albe” ocupate cu problemele lor, invazia de reanimați ar permite restului lumii să se dezvolte „fără intervenții imperialiste”. Poate că morții vii aduseseră și altceva decât devastare. Poate că, în cele din urmă, aduseseră dreptate pentru viitor. Ai mei au puțină prețuire pentru *gringos* din Nord, iar familia mea a suferit destul sub Pinochet pentru ca animozitatea asta să devină personală, dar vine un moment în care emoțiile personale trebuie să lase loc faptelor obiective. Cum să fie „hegemonie albă” când cele mai dinamice economii antebelice fuseseră China și India, iar cea mai mare economie de război era, incontestabil, Cuba? Cum să spui că zonele mai reci erau o problemă a Nordului, când erau atâția oameni care abia își duceau zilele în Himalaya, în Anzi sau chiar în țara mea, Chile? Nu, omul ăla și cei care-l aprobau nu vorbeau

despre dreptatea viitoare. Voiau doar să se răzbune pentru trecut.

[Oftează.] După toate prin câte trecuserăm, încă nu ne puteam scoate capul din fund și descleșta mâinile de pe beregățile celorlalți.

Stăteam lângă o delegată din Rusia și încercam să o opresc să nu sară peste scaun, când am auzit altă voce de american. Era președintele lor. Omul nu a țipat, nu a încercat să facă ordine. A vorbit mai departe pe un ton calm și ferm, cum nu cred că mai era în stare vreun alt lider. Chiar le-a mulțumit „colegilor delegați” pentru „opinii valoroase” și a admis că, dintr-o perspectivă strict militară, nu era niciun motiv ca să „ne forțăm norocul”. Ajunseserăm la o remisă cu morții vii și, cândva, generațiile viitoare ar fi putut să locuiască din nou planeta, cu prea puține pericole. Da, strategiile defensive salvaseră rasa umană, dar ce ne făceam cu spiritul?

Morții vii ne luaseră mai mult decât pământul și pe cei dragi. Ne răpiseră încrederea în noi, acea formă de viață dominantă pe planetă. Eram acum o specie zguduită, pusă pe fugă, adusă în pragul extincției și recunoscătoare pentru un mâine în care lucrurile să nu fie, măcar, la fel de rele ca azi. Era asta moștenirea pe care o lăsam copiilor, o asemenea anxietate și neîncredere în sine nemăiîntâlnită de pe vremea strămoșelor noastre primate, care se refugiau în copacii cei mai înalți? Ce fel de lume aveau să reconstruiască ei? Aveau s-o reconstruiască în vreun fel? Puteau continua să progreseze știind că nu aveau putere asupra viitorului lor? Și dacă în viitorul acela morții vii aveau să fie din nou prezenți? Aveau descendenții noștri să lupte, ori să se supună cu umilință extincției inevitabile? Fie și doar din cauza asta trebuia să ne recuperăm

planeta. Trebuia să ne dovedim nouă înșine că *puteam* și să lăsăm în urma noastră dovada. Drumul spinos înapoi către umanitate sau lehamitea regresului. Asta era alegerea și trebuia făcută.

Tipic nordamerican, să ți tești spre stele cu mucii încă la nas. Dacă ar fi fost vreun film făcut de gringos, cred că la faza asta ar fi trebuit să apară un idiot care să se ridice în picioare și să înceapă cu aplaudatul, mai întâi încet, apoi să se alăture și alții, apoi pe obrazul cuiva să se prelingă o lacrimă ori alte prostii de genul ăsta. Dar toată lumea a tăcut. N-a mișcat niciunul. Președintele a anunțat că vom lua o pauză ca să chibzuim asupra propunerii și ne vom reîntâlni la apus pentru vot.

Nu aveam voie, ca atașat naval, să particip la vot. Cât decidea ambasadorul soarta iubitului nostru Chile, n-aveam decât să mă bucur de apusul de soare pe oceanul Pacific. Am stat pe puntea superioară, între paletele de vânt și celulele fotovoltaice, și mi-am omorât timpul cu omologii mei din Franța și Africa de Sud. Am încercat să evităm subiectele fierbinți și să ne orientăm spre chestii cât mai depărtate de război cu putință. Ni s-a părut că era în regulă dacă vorbeam despre vinuri. Norocul făcea ca toți să fi trăit, lucrat sau să aibă legături de familie prin zone viticole: Aconcagua, Stellenboch și Bordeaux. Erau puncte comune și, ca orice altceva, ne-au amintit și ele, până la urmă, de război.

Aconcagua fusese distrusă, arsă complet în timpul dezastruoaselor experimente cu napalm ale țării mele. Stellenboch găzduia acum recolte pentru subzistență. Strugurii erau un lux când populația era amenințată cu foametea. Bordeaux era invadat, zdrobit sub tălpile înviaților ca mai toată Franța continentală. Comandorul Emile

Renard era de un optimism morbid. Cine știe, zicea, dacă n-o să îi facă bine pământului nutrienții din cadavrele lor? Poate că aveau să îmbunătățească gustul vinului după ce era recucerit Bordeaux-ul, dacă era recucerit. În timp ce soarele se cufunda în mare, Renard a scos din tașca lui ceva, o sticlă de Chateau Latour din 1964. Nu ne-am crezut ochilor. Vinul din '64 era extrem de rar. Întâmplarea făcuse că viile avuseseră o producție bogată în sezonul acela și fuseseră culese la sfârșitul lui august, și nu la începutul lui septembrie ca de obicei. Acea lună septembrie fusese marcată de ploi abundente, devastatoare, care inundaseră celelalte vii și ridicaseră Chateau Latour la un nivel apropiat de Sfântul Graal. Sticla din mâna lui Renard se poate să fi fost ultima de felul ei, simbolul perfect al unei lumi pe care n-aveam, poate, s-o mai regăsim niciodată. Era singurul obiect personal pe care reușise să-l salveze. O ducea peste tot cu el, și plănuia să o țină pentru... totdeauna, posibil, de vreme ce existau șanse ca un alt asemenea vin să nu mai fie făcut niciodată. Dar acum, după discursul președintelui iancheu...

[Se linge pe buze involuntar, amintindu-și gustul.]

Fusese destul de zgâlțâit, și paharele de plastic nu-l puneau în valoare. Dar nu ne-a păsat. L-am savurat până la ultima picătură.

Aveați încredere în vot?

Știam că unanim nu putea să fie, și am avut, normal, dreptate. Șaptesprezece de „nu“ și treizeci și una de

abțineri. Măcar cei care votaseră nu erau gata să suporte consecințele pe termen lung ale deciziei lor... și au suportat. Dacă te gândești că noul ONU era format din doar șaptezeci și doi de delegați, îți dai seama că a cam fost la mustață. Dar nu-mi păsa mie de asta, ori celorlalți doi „sommelier” amatori. Pentru noi, pentru țările noastre, pentru copiii noștri, alegerea fusese făcută: să atacăm.

La bordul dirijabilului *Mauro Altieri*,
o mie de metri deasupra localității
Vaalajarvi, Finlanda

[Mă aflu lângă generalul D'Ambrosia în CIL, Centrul de Informații de Luptă, replica europeană la dirijabilul american de comandă și control D-29. Echipajul lucrează în tăcere la monitoarele ce licăresc. Când și când, câte unul rostește la microfoanele cu căști câteva vorbe rapide în franceză, germană, spaniolă sau italiană. Generalul se apleacă peste panoul strategic și urmărește întreaga operațiune cu o privire cuprinzătoare, ce aduce cu felul în care vedea Dumnezeu lumea.]

„Atac“ — prima dată când am auzit vorba asta, impulsul meu a fost „ce rahat!“ Vă surprinde?

[Nu apuc să răspund, fiindcă continuă.]

Sigur că da. Probabil că vă așteptați ca „ștabii“ să tresalte de nerăbdare, credeți că-și doresc sânge și măruntaie sfârtecate.

[Clatină din cap.] Nu știu cine a creat stereotipul generalului care se aruncă cu capul înainte ca bivolul, nu prea isteț, stilul antrenor de fotbal de liceu. Poate că Hollywoodul ori presa civilă, sau poate chiar noi, când le-am permis clovnilor ăloră insipizi și egocentrici — alde MacArthur, Halsey și Curtis E. LeMay — să ne reprezinte imaginea pentru restul țării. Dar asta e imaginea omului în uniformă, și nimic nu-i mai departe de adevăr. Eram speriat de moarte să conduc armatele noastre în ofensivă, mai ales că nu fundul meu îl puneam la bătaie. Doar îi trimiteam pe alții să moară, și uitați împotriva a ce îi trimiteam.

[Se răsuțește spre un alt monitor de pe perețele din spate, face semn din cap spre un operator și imaginea se dizolvă într-o hartă de pe timpul războiului, a Statelor Unite continentale.]

Două sute de milioane de zombi⁶⁹. Cum să-ți închipui măcar un asemenea număr, darămite să îl combați militar? Acum măcar știam cu ce ne luptăm, dar dacă puneai laolaltă toată experiența, toate informațiile adunate despre originea lor, despre fiziologie, despre puncte slabe și tari, despre motive și mentalități, perspectiva victoriei rămânea totuși extrem de cețoasă.

Toate armatele, fie mecanizate ori gherile montane, au de respectat trei reguli de bază: trebuie făcute, hrănite și conduse. Făcute: ai nevoie de corpuri calde, altfel nu ai armată deloc; hrănite: odată ce ai armata, îi trebuie

⁶⁹ S-a confirmat că, dintre ei, cel puțin douăzeci și cinci de milioane erau reanimați refugiați din America Latină, uciși în timp ce încercau să ajungă în nordul canadian.

provizii; și conduse: indiferent cât de descentralizată e forța militară cu pricina, trebuie să fie cineva acolo cu autoritatea de a spune „după mine“. Făcut, hrănit și condus; și niciuna dintre restricțiile astea nu se aplica morților vii.

Ați citit cumva *Nimic nou pe frontul de vest*? Remarque zugrăvește un tablou detaliat al Germaniei care devine „goală“, adică rămasă pur și simplu, spre sfârșitul războiului, fără soldați. Mai poți jongla cu cifrele, mai trimiți bătrâni și băiețași, dar ajungi până la urmă la fundul sacului... asta dacă nu cumva, când omori un dușman, revine la viață de partea ta. Așa opera Zack, își mărea efectivele subțindu-le pe ale noastre! Și mergea doar într-o direcție. Infectează un om și se face zombi. Omoară un zombi și devine un cadavru. Noi nu puteam decât să slăbim, în vreme ce ei se puteau face mai puternici.

Toate armatele umane au nevoie de provizii, dar a lor nu. Nici mâncare, nici muniție, nici benzină, nici măcar apă de băut și aer de respirat! Nicio linie de aprovizionare de retezat, niciun depozit de distrus. Nu-i puteai înconjura și lăsa să flămânzească. Ia o sută din ei, închide-i într-o cameră, și peste trei ani o să iasă de acolo la fel de mortali.

E ironic că poți omorî un zombi doar dacă-i distrugi creierul, întrucât, ca grup, nu aveau o minte colectivă. Nu era conducere, ierarhie, n-aveau comunicații și nici nu cooperau la vreun nivel. N-aveau niciun președinte de asasinat, nici centru de comandă de distrus cu precizie chirurgicală. Fiecare zombi e o unitate automată și autonomă, și avantajul acesta rezumă cu adevărat întregul conflict.

Ați auzit de expresia „război total“; e destul de comun în istoria umană. Cam la fiecare generație se trezește un individ să dea din gură cum că poporul lui a declarat

„război total“ nu știu cui, că, adică, orice bărbat, femeie și copil din cadrul națiunii își dedică fiecă clipă din viață obținerii victoriei. E un rahat, din două puncte principale de vedere. Mai întâi că niciun grup, sau țară, nu e dedicat sută la sută războiului; nu se poate fizic. Poți avea un procent mare, mulți oameni străduindu-se îndelung și din greu, dar toți, tot timpul? Și ce facem cu simulanții care se sustrag încorporării, ori cu cei care obiectează din motive de conștiință? Sau bolnavii, răniții, cei foarte bătrâni ori foarte tineri? Și când dormi, mănânci, te duci la budă sau faci un duș? E un „duș pentru victorie“?

În primul rând din cauza asta un război total e imposibil pentru oameni. Al doilea motiv e că toate națiunile au limite. Ar putea fi indivizi acolo dispuși să-și sacrifice viețile; poate chiar mulți în cadrul unei populații, dar populația ca întreg o să-și atingă în cele din urmă limitele emoționale și fiziologice. Japonezii și le-au atins din cauza a două bombe atomice americane. Vietnamezii ar fi ajuns și ei la limită dacă ar fi primit vreo câteva⁷⁰, dar, mulțumesc lui Dumnezeu, ne-am pierdut noi voința înainte să se ajungă la asta. Ține de natura felului în care fac război oamenii, două tabere care încearcă să se împingă una pe alta la limita insuportabilului și, oricât ne-ar plăcea să vorbim despre război total, limita e întotdeauna acolo... asta dacă nu ești mort viu.

Pentru prima dată în istorie ne confruntăm cu un inamic ce ducea cu adevărat un război total. Nu aveau limite de rezistență. Nu aveau de gând să negocieze sau să se predea. Urmau să lupte până la capăt fiindcă, spre deosebire

⁷⁰ Au existat afirmații potrivit cărora unii membri ai armatei americane au susținut în mod deschis folosirea de arme termonucleare în Războiul din Vietnam.

de noi, fiecare din ei era dedicat devorării întregii vieți de pe Pământ. Ăștia erau dușmanii care ne așteptau după Stâncoși. Ăsta era războiul pe care-l aveam de dus.

Denver, Colorado, SUA

[Tocmai am terminat de mâncat, acasă la familia Wainio. Allison, soția lui Todd, a urcat să-și ajute fiul, pe Addison, la teme. Todd și cu mine am rămas jos, în bucătărie, să spălăm vasele.]

Era ca și cum am fi pășit înapoi în timp, armata nouă vreau să zic. Total diferită față de cea veche, cu care aproape murisem la Yonkers. Nu mai eram mecanizați — gata cu tancurile, fără artilerie, fără șenile, nici măcar vreun Bradley. Alea erau în rezervă și le modificaseră pentru când aveam să luăm înapoi orașele. Nu, nu aveam ca vehicule decât Humvee-uri și niște ASV-uri M-trip-Seven⁷¹ cu care căram muniție și alte chestii. La picior am luat-o, marș în coloane cum vezi în tablourile cu Războiul Civil. Se vorbea mult despre „Albaștri“ și „Cenușii“, mai ales din cauza culorii pielii lui Zack și a nuanței noilor noastre UL. Nu se mai obosiseră cu camuflajul; la ce putea să folosească? Și cred că bleumarinul era cea mai ieftină vopsea pe atunci. UL aduceau mai mult cu armurile celor de la SWAT. Erau ușoare, confortabile și întărite cu kevlar, cred că kevlar era⁷², cu

⁷¹ Cadillac Gauge M117 Armored Security Vehicle.

⁷² Compoziția chimică a uniformelor de luptă (UL) ale armatei este încă secretizată.

protecție antimușcătură. Se puteau folosi mănuși și o cagulă care-ți acoperea fața. Mai încolo, în luptele urbane corp la corp, opțiunea asta a salvat multe vieți.

Totul avea așa... un aer retro. Lobo-urile noastre arătau ca scoase din, nu știu, *Stăpânul Inelelor*? Ordinele standard erau să le folosim doar la nevoie, dar, crede-mă, au fost *tare* necesare. Te simțeai bine să ai în mână bucata aia solidă de oțel. Făcea totul mai personal, îți dădea forță. Simțeai cum crapă craniul. Te lua ca un vârtej, ca și cum ți-ai fi căpătat viața înapoi, știi? Nu că m-ar fi deranjat să apăs pe trăgaci.

Arma de bază din dotare era SIR, carabina standard pentru infanterie. Avea o lucrătură în lemn de ziceai că-i din al Doilea Război Mondial; materialele compozite erau, cred, prea greu de produs. Nu știu de unde a apărut SIR. Am auzit că era un soi de AK modificat. Am mai auzit și că era o versiune simplificată de XM8, care deja era în planul armatei ca nouă generație de armă de asalt. Am mai auzit că a fost inventată, testată și produsă mai întâi la asediul Orașului Eroilor și că planurile au fost transmise la Honolulu. Sincer să fiu, nu știu și nici nu-mi pasă. Avea reculul cam dur și trăgea doar pe foc semiautomat, dar era extrem de precisă și nu se bloca niciodată, dar niciodată! Puteai s-o târăști prin noroi, s-o lași în nisip, puteai s-o scapi în apă sărată și s-o uiți acolo cu zilele. Indiferent ce-i făceai copilașului, nu te lăsa baltă.

Singurele „ornamente” erau într-o trusă cu piese extra și mai multe țevi de diferite lungimi. Puteai s-o folosești ca pușcă cu lunetă, ca armă de distanță medie ori pe post de carabină de asalt, într-o singură oră, fără să faci altceva decât să bagi mâna în rucsac. Avea și o baionetă, cam de douăzeci de centimetri, numai bună dacă nu-ți era la îndemână cu Lobo. Glumeam tot timpul: „Ai grijă să nu scoți

ochii cuiva“, lucru pe care, evident, l-am făcut din plin. SIR era o armă foarte bună pentru lupta corp la corp, chiar și fără baionetă, și dacă mai puneai și celelalte lucruri care o făceau fantastică, pricepi de ce îi spuneam mereu, cu respect, „domnia sa“. ⁷³

Muniția era de tip NATO 5, 56, „Cireșica“, cu explozie inițiată pirotehnic. Fantastic design. Se fragmenta când intra în craniul lui Zack și-i prăjea creierii. Nu exista risc să fie improșcată materie cenușie infectată și nu era nevoie să-i mai arzi. Când făceai ICL⁷⁴, nu mai trebuia să-i decapezi înainte să-i îngropi. Făceai doar șanțul și rostogoleai corpul înăuntru.

Da, era o armată nouă, iar oamenii erau la fel. Recrutarea se schimbase, și să fii recrut însemna acum cu totul altceva. Rămâneau vechile cerințe — rezistență fizică, capacitate mentală, motivație și disciplină în situații extreme — dar nu făceau nici doi bani dacă nu reușeai să treci, pe termen lung, peste șocul Z. Am văzut mulți prieteni pierzându-se cu firea. Unii cădeau la pământ, alții se împușcau singuri ori îi împușcau pe camarazi. N-avea de-a face cu curajul sau ceva. Am citit odată într-un ghid de supraviețuire al SAS britanice ceva despre personalitatea de „războinic“, cum familia ta ar trebui să fie stabilă emoțional și financiar și cum n-ar trebui nici măcar să fii atras de fete când ești foarte tânăr. *[Mormăie dezaprobat.]* Eh, ghidurile astea... *[Scutură palma, într-un gest ca de masturbare.]*

Dar fețele astea noi puteau fi de oriunde: vecinul tău, mătușa, suplinitorul ăla cu moacă de tocilar ori umflatul

⁷³ Joc de cuvinte. În engleză „sir“ este o formulă de adresare respectuoasă. (N.t.)

⁷⁴ ICL. — igienizarea câmpului de luptă.

leneș de pe vehiculul motorizat. De la foști vânzători de asigurări până la un tip care sunt al naibii de sigur că era Michael Stipe, deși nu l-am putut face să recunoască. Totul avea sens, cred; cine nu putea trece peste asta n-ar fi avut cum să ajungă aici. Toți erau, cumva, veterani. Tovarășa mea de luptă, sora Montoya, de cincizeci și doi de ani, fusese călugăriță, și cred că încă era. Dar cu toate astea își apăraseră școala de duminică timp de nouă zile, cu nimic altceva decât o bară de fier de doi metri, luată de la un candelabru. Nu știu cum reușea să salte rucsacul ăla în spate, dar a făcut-o fără să se plângă, de la baza noastră din Needles până la punctul de contact din Hope, New Mexico.

Hope⁷⁵. Nu glumesc, chiar așa îi zicea orășelului.

Au zis că ștabii l-au ales din cauza terenului, cu deschidere largă, cu deșert în față și munți în spate. Perfect, au zis, pentru o confruntare la câmp deschis; numele n-avea nimic a face. Zic ei.

Ștabii voiau ca operația asta test să meargă ca unsă. Era prima confruntare terestră majoră de la Yonkers încoace. În momentul ăla, știi, o groază de lucruri diferite au fost puse laolaltă.

Un punct de cotitură?

Da, așa cred. Oameni noi, chestii noi, pregătire nouă — toate trebuiau cumva să se combine pentru prima bumbăceală majoră.

Am dat peste câțiva inamici pe drum. Copoii îi găseau și însoțitorii lor îi puneau la pământ cu arme cu amortizor.

⁷⁵ Speranță. (*N.t.*)

Nu voiam să atragem prea mulți deocamdată. Voiam s-o facem în termenii noștri.

Am început să plantăm „grădina”: piloni defensivi cu bandă portocalie Day-Glo, puși în șir din zece în zece metri. Erau marcatoarele noastre, ne arătau exact unde să ne concentrăm atenția. Unii mai aveam și treburi ușoare, ca de exemplu tăiatul tufișurilor ori aranjatul lăzilor cu muniție.

Ceilalți n-aveam mare lucru de făcut în afară de așteptat, de luat câte o îmbucătură, de umplut bidoanele cu apă ori chiar de pus cornul în pernă dacă se putea dormi.

Ai văzut filmul pe care l-a făcut Elliot despre noi? Scena cu focul de tabără și bibanii plini de replici deștepte, povești și vise de viitor, și chiar tipul ăla cu muzicuța. Îți zic eu că n-a fost așa. Mai întâi că era în mijlocul zilei, și fără focuri și muzicuță sub stele, și de fapt toată lumea era foarte tăcută. Știai ce-i în capul tuturor: „ce mama dracului căutăm noi aici?” Acum era casa lui Zack și, din partea noastră, n-avea decât să și-o țină. Auzisem destulă gargară cu „viitorul spiritului uman”. Văzusem discursul președintelui Dumnezeu știe de câte ori, dar președintele nu era aici, în curtea lui Zack. O duceam bine în spatele Stâncoșilor. Ce dracu' făceam pe aici?

Cam pe la ora 13 radioul a început să pârâie, erau operatorii canini care stabiliseră contactul. Ne-am pregătit de tragere și ne-am luat locurile în perimetrul de foc.

Asta era ideea centrală a noii doctrine de luptă, una luată din trecut, ca și celelalte. Ne-am adunat într-un șir lung, pe două rânduri: una activă și una de rezervă. Rezerva era pentru ca atunci când cineva din primul șir avea nevoie să-și reîncarce arma să nu lase un gol. Teoretic

puteam, dacă toți trăgeau sau reîncărcau, să-i doborâm pe Zack continuu, cât aveam muniție.

Am început să auzim lătrăturile, operatorii canini îi aduceau spre noi. Am început să-i vedem pe înviați la orizont, cu sutele. M-a luat tremuriciul, chiar dacă nu era prima oară când dădeam cu ochii de Zack, după Yonkers. Mai participasem la operațiuni de curățare în LA. Îmi făcusem datoria și în Munții Stâncoși, vara, când se dezghețau pasurile. Mă luase tremuriciul și atunci.

Au chemat câinii, care s-au adăpostit în spatele liniei noastre. Am trecut pe Mecanismul de Stimulare Primară. Fiecare armată avea unul. Britanicii aveau cimpoaie, chinezii, goarne, sudafricanii băteau cu assegaiul⁷⁶ în paturile puștilor și răgeau cântece de bătălie zuluse. Pentru noi era Iron Maiden la maximum. Eu, unul, nu mă dădeam în vânt după metale grele. Îmi plăcea rockul clasic, și pentru mine Jimmy Hendrix, cu „Driving South“, era cât se poate de greuceanu. Dar aici în vântul deșertului, cu „The Trooper“ zguduindu-mi pieptul, se potrivea. MSP nu era pentru Zack. Era ca să ne ridice nouă moralul, să mai taie din frică, să „ne salte“, cum ziceau briții. Când Dickinson a ajuns la „și te arunci la moarte sigură“ eram gata, cu SIR-ul încărcat și pregătit, iar ochii fixați pe roiul tot mai mare ce se apropia. Eram așa, gen, „Haide, Zack, s-o facem, ce pielea mea!“

Când au ajuns pe la primul marcaj, muzica a început să se domolească. Comandanții de pluton au strigat „Primul șir, fiți gata!“ și primul șir a îngenuncheat. A venit ordinul „Ochiți!“ și apoi, când ne țineam cu toții răsuflarea și muzica s-a oprit, am auzit „FOC!“

⁷⁶ Un instrument multisarcină din oțel, numit după sulilele scurte tradiționale Zulu.

Primul șir s-a unduit, cu pocnete ca pe SAW automat, și a doborât toți zombii care trecuseră de primul marcaj. Aveam ordine stricte să-i doborâm doar pe cei care treceau linia. Să așteptăm să se apropie. Ne antrenaserăm așa luni întregi. Dar acum era instinct pur. Sora Montoya a ridicat arma deasupra capului, semnal că-și golise încărcătorul. Am schimbat pozițiile, am tras piedica și am ochit prima țintă. Era o „nouă”⁷⁷, nu putea să fi murit de mai mult de un an sau doi. Părul lung, blond și murdar îi atârna în șuvițe pe pielea întinsă, unsuroasă. Burdihanul umflat ieșea de sub un tricou negru pe care scria G DE LA GANGSTER. Am ochit între ochii micșorați, de un albastru lăptos... știi că nu ochii în sine arată așa împâcliți, de fapt sunt particule minuscule de praf care se depun pe globi, fiindcă Zack nu are lacrimi. Ochii ăia albastrui mă priveau țintă când am apăsât pe trăgaci. Glonțul a dat-o pe spate și din gaura din frunte au început să-i iasă aburi. Am tras aer în piept, am ales altă țintă și gata, m-am prins în bătălie.

Ni se cerea să tragem câte un foc pe secundă. Încet, cumpănit, ca niște mecanisme.

[Pocnește din degete.]

Ne antrenaserăm cu metronomul pe poligon, și tot timpul instructorii spuneau „ei nu se grăbesc, atunci voi de ce vă grăbiți?” Era o cale de păstrare a calmului, să-țiții cumpătul. Trebuia să fim la fel de lenți și robotici ca ei. „Mai zombi decât un zombi”, așa ziceau.

[Pocnește din degete, ținând un ritm perfect.]

⁷⁷ Termen pentru zombii reanimați după Marea Panică.

Tras, schimbat locul, încărcat arma, un gât de apă din bidon, înhățat încărcătoare de la „Sandleri“.

Sandleri?

Mda, Echipele de Reîncărcare, o unitate specială de rezervă care nu făcea decât să se asigure că nu rămâneam fără. Aveai doar un anumit număr de încărcătoare asupra ta și ar fi durat mult mai mult să le iei unul câte unul la reîncărcat manual. Sandlerii umblau înapoi și-ncolo în spatele liniei, adunau încărcătoare goale, le încărcau din lăzile cu muniție și le întindeau celor care semnalizau că au nevoie. Povestea cu ei e că, atunci când armata a început să pregătească ER-uri, unul dintre tipi a început s-o facă pe Adam Sandler, știi, „Băiatul cu apă”⁷⁸ — „Băiatul cu muniția”. Ofițerii n-au prea fost încântați de porecla asta, dar cei din echipe se dădeau în vânt după ea. Sandlerii erau salvatori de vieți, antrenați sincron ca la balet. Nu cred că a fost cineva în ziua aia și în noaptea de după care să rămână fără cartușe.

Noaptea?

Continuau să vină, atac în lanț.

Adică un atac la scară largă?

Mai mult de atât. Un zombi te vede, vine spre tine și geme. La un kilometru distanță altul aude geamătul, vine în direcția lui, geme la rândul lui, și e auzit de altul de la

⁷⁸ „Waterboy”, film din 1998 avându-l ca protagonist pe Adam Sandler. (N.t.)

încă un kilometru mai încolo și tot așa. Ehei, și dacă zona e destul de plină cu ei, dacă lanțul se păstrează, cine știe de la ce distanță îi poți aduce? Și vorbim doar de unul după altul. Dar ia să vezi câte zece la kilometru, o sută, o mie.

Au început să se adune, să formeze o palisadă artificială la primul șir de marcaje, ca un podeț de cadavre care se înălța tot mai mult și mai mult. Construiam de fapt o fortificație din reanimați, cream o situație unde n-aveam decât să zburăm orice căpățână care se ițea peste margine. Șefii plănuiseră asta. Aveau un soi de periscop⁷⁹ care le permitea ofițerilor să vadă peste zid. Aveau și date în timp real de la sateliți și drone de recunoaștere, deși noi, soldații, habar n-aveam ce văd ei. Luptătorul Terestru era dus de-acum, așa că trebuia să ne concentrăm doar pe ce aveam înaintea ochilor.

Am început să-i semnalăm din toate părțile, venind ori pe după zid, de pe flancuri sau chiar din spate. Ștabii se așteptau și la asta și ne-au ordonat să formăm un RS.⁸⁰

Un careu fortificat.

Sau un „Raj-Singh“, după tipul care l-a inventat. Am format un careu strâns, tot pe două rânduri, cu vehiculele și celelalte în centru. Era un joc periculos. Adică, în India, n-a mers de prima dată fiindcă s-a terminat muniția. Dar n-aveam nicio garanție că nu ni se putea întâmpla și nouă. Dacă oamenii aflați la comandă o dăduseră-n bară, dacă nu pregătiseră destulă muniție sau subestimaseră forțele de Zack din ziua aceea? Putea să fie un alt Yonkers; ba și mai rău, fiindcă n-aveam să scăpăm cu zile niciunul.

⁷⁹ M43 Combat Observation Aid [Suport Supraveghere Luptă. (N.t.)].

⁸⁰ Inițiale de la „Reinforced Squad“, careu fortificat. (N.t.)

Dar muniția v-a ajuns.

Mai mult decât suficientă. Vehiculele erau pline-ochi. Aveam apă, aveam rezerve. Dacă voiai o pauză de cinci minute, ridicai arma și un Sandler sărea și-ți lua locul în linie. Luai o gură dintr-o RI⁸¹, te dădeai cu apă pe față, îți întindeai încheieturile, îți goleai vezica. Nimeni nu se cerea voluntar pentru pauzele astea, dar aveam niște echipe KO, psihologi de luptă care supravegheau prestația tuturor. Erau cu noi de la începutul instrucției, ne știau pe toți după nume și figură și mai știau, să nu-ntrebi cum, când stresul luptei începea să ne afecteze performanțele. Noi nu știam, eu sigur nu. Am mai avut câteva dăți când am greșit ținta sau am tras după jumătate de secundă în loc de o secundă întreagă. Și deodată o bătaie pe umăr și știam că m-au scos la pauză. Chiar mergea. Nici una, nici două eram din nou în formație, cu vezica goală, stomacul potolit, cu mai puține crampe musculare. A fost ceva hotărâtor, și cine crede că am fi rezistat fără asta ar trebui să încerce să lovească o țintă mobilă o dată la fiecare secundă, timp de cincisprezece ore.

Și noaptea?

Aveam reflectoarele de la vehicule, niște fascicule puternice, roșii, care nu-ți afectau vederea de noapte. Singurul lucru care-ți dă tremurici când lupți noaptea, în afară de roșeața luminilor, e cum licărește glonțul când intră în câte o țeastă. De asta le zicea „Cireșica“, fiindcă, în cazul în care compoziția chimică nu era amestecată cum

⁸¹ Inițialele de la Rații Inteligente, concepute pentru maximă eficiență nutrițională.

trebuie, ardea atât de intens, că le făcea ochii să lucească în roșu. Tratament pentru constipație, nu altceva, mai ales mai încolo, în nopțile în care erai de planton și apărea câte unul din întunerici. Ochii ăia ce licăreau roșii, înghețați în timp, înainte să se prăbușească.

Cum ați știut că bătălia s-a terminat?

Păi, ne-am oprit din tras, nu? [*Râde.*] Nu, de fapt e o întrebare bună. Cam pe la 4, cred, au început să se mai rărească. Nu se mai șteau atâtea căpățâni. Gemetele se stingeau. Ofițerii nu ne-au spus că atacul era pe terminate, dar îi vedeam cum se uită prin lunete, cum vorbesc la radiouri. Se vedea pe fețele lor că erau ușurați. Cred că ultimul foc s-a tras chiar înainte de răsărit. După aceea am așteptat să se crape de ziuă.

Era cam nepământean, așa, când a răsărit soarele peste cercul ăla înalt de cadavre. Eram ca înconjurați de un zid, pe toate părțile erau grămezi de cel puțin șase metri înălțime și late de mai bine de treizeci. Nu știu exact câți am omorât în ziua aia, cifrele variază după surse.

Humvee-ul cu lamă de buldozer a trebuit să-și deschidă calea prin inelul ăsta de cadavre. Mai erau și zombi vii, unii mai lenți, ajunși mai târziu la distracție sau care se suiseră peste amicii lor morți și alunecaseră înapoi în grămadă. Când am început să îngropăm cadavrele, au ieșit împleticindu-se. A fost singura dată când Domnul Lobo a văzut ceva acțiune.

Măcar n-a trebuit să mai zăbovim să facem CCL. Aveau altă unitate în rezervă pentru curățenie. Cred că șefii s-or fi gândit că am făcut destule pentru o zi. Am mărșăluit cincisprezece kilometri spre est, am ridicat

tabăra, cu gherete de pază și ziduri mixte⁸². Eram ca naiba de frânt. Nu mai țin minte nici dușul chimic, nici când am predat echipamentul la dezinfecție și am prezentat arma pentru inspecție: un blocaj n-a fost, unul în tot batalionul. Nici când m-a luat somnul în sacul meu de dormit nu mai rețin.

Ne-au lăsat să dormim cât am vrut. Drăguț din partea lor. Într-un târziu m-au trezit vocile; toată lumea turuia, râdea, povestea. Era o vibrație diferită, total opusă față de cea din urmă cu două zile. Nu puteam să pricep exact ce simțeam, poate era chestia aia a președintelui, cu „să ne cerem înapoi viitorul”. Știu doar că mă simțeam bine, mai bine decât până atunci în război. Știam că o să fie un drum al naibii de lung și de greu. Știam că abia începea campania de-a latul Americii, dar, hei, cum a zis și președintele mai târziu, în seara aia, se declanșase începutul sfârșitului.

Ainsworth, Nebraska, SUA

[Darnell Hackworth e un individ timid, cu vorbă domoală. El și soția lui se ocupă de o fermă de pensionare a veteranilor cu patru picioare din corpul K-9 al armatei. Acum zece ani găseai asemenea ferme în aproape toate statele Uniunii. Aceasta e singura rămasă.]

N-au fost apreciați suficient, știu asta. E povestea aia, *Dax*, o carte drăguță pentru copii, dar e destul de simplistă

⁸² Bariere prefabricate, construite din kevlar și umplute cu pământ și/sau moloz.

și e doar despre un dalmățian care ajută un copil orfan să ajungă la loc sigur. „Dax“ nici măcar nu era în armată. Și ajutorul copiilor pierduți a fost doar o fracțiune infimă din câte au făcut câinii pentru cauză.

Prima dată au fost folosiți la triaj, să-i adulmece pe cei infectați. Multe țări au copiat metoda israeliană de aducere a oamenilor în fața cuștilor cu câini. Trebuiau ținuti în cuști sau ar fi atacat persoana, sau unul pe altul ori pe dresorul lor. Au fost multe cazuri așa, pe la începutul războiului, când au luat-o razna câinii. Nu conta că erau de poliție sau militari. E instinctul, teroarea aceea involuntară, aproape genetică. Fugi sau luptă, și câinii aceia fuseseră crescuți să lupte. Mulți operatori canini și-au pierdut mâini, brațe, o mulțime de gâturi au ajuns să fie sfâșiate. Nu câinii sunt de vină. Pe instinctul acela, de fapt, s-au bazat israelienii, și a salvat probabil milioane de vieți.

Era un program grozav, dar, iarăși, doar o mică parte din câini erau cu adevărat capabili în sensul ăsta. În vreme ce israelienii, și apoi alții, nu încercau decât să le exploateze instinctul de teroare, noi am crezut că-l putem integra în dresajul obișnuit. Păi, de ce nu, dacă am învățat s-o facem noi înșine? Ori suntem chiar așa de evoluți față de ei?

Totul ținea de dresaj. Trebuia să începi cu ei de mici; chiar și cei mai disciplinați veterani antebelici deveniseră zănatici complet. Puii fătați după criză ieșeau din pânțele adulmecând, literalmente, morții. Izul lor era în aer, prea slab ca să-l simțim noi, doar câteva molecule, o prezentare la nivel subconștient. Asta nu înseamnă că toți erau automat luptători. Inducția inițială era prima și cea mai importantă fază. Luai un grup de pui, la întâmplare, ori chiar o serie fătată recent, și îi așezai într-o încăpere împărțită în două de o îngrăditură de sârmă. Ei de-o parte, Zack de

cealaltă. Nu trebuia să aștepti mult că începea show-ul. Primul grup erau cei numiți B. Începeau să scheaune sau să urle. Erau duși. Nu semănau deloc cu cei din grupa A. Căteii ăștia își fixau privirea pe Zack, asta era cheia. Rămâneau pe poziție, cu colții rânjiți, și mârâiau în surdină, zicând parcă „Înapoi, nenorociților!” Aveau auto-control și asta era baza programului nostru.

Acum, că reușeau să se controleze, nu însemna că-i puteam controla noi. Dresajul de bază aducea destul de mult cu cel standard de dinainte de război. Rezistau fizic? Ascultau comenzile? Aveau destulă inteligență și disciplină ca să fie soldați? Mergea greu, și rata de eșec era de 60 la sută. Era lucru obișuit ca recrutul să fie rănit grav, poate chiar omorât. Astăzi multă lume zice că era inuman, dar nu par să-i compătimească la fel de mult pe operatorii umani. Da, trebuia s-o facem și noi, alături de câini, chiar de la început, încă zece săptămâni de PIA⁸³. Era instrucție grea, mai ales exercițiile cu inamici reali. Știți că am fost primii care am folosit Zack reali la antrenamente, înainte de infanterie, înainte de Forțele Speciale, ba chiar și înainte de cei de la Willow Creek? Era singura cale ca să știm dacă funcționa, atât individual, cât și ca echipă.

Altfel cum să-i fi trimis în atâtea feluri de misiuni? Erau Momeli, de genul celor făcuți faimoși de Bătălia de la Hope. Destul de simplu; partenerul tău vânează Zack, apoi îi conduce spre perimetrul de tragere. La primele misiuni câinii erau iuți, lătrau și o tureau spre perimetrul de foc. După aceea s-au mai relaxat. Au învățat să se oprească la un metru distanță, să dea înapoi încet, să se

⁸³ Inițiale pentru Pregătire Individuală Avansată.

asigure că atrăgeau numărul maxim de ținte. Și așa, propriu-zis ei stabileau termenii.

Mai erau și Ocolitori. Să zicem că stabileai o linie de tragere, dar nu voiai să te trezești prea repede cu Zack. Partenerul ocolea zona contaminată și începea să latre la celălalt capăt al ei. A mers cu multe confruntări și a deschis calea tacticii „Leming“.

În timpul asediului Denverului, era o clădire înaltă unde se blocaseră accidental câteva sute de refugiați, se infectaseră și erau acum complet reanimați. Până să dea năvală ai noștri pe la porți, o unitate canină de-a noastră a avut ideea să alerge pe un acoperiș al unei clădiri apropiate și să latre ca să-i atragă pe Zack la etajele superioare. A mers de minune. Zombii au ajuns pe acoperiș, și-au văzut prada, au dat să se apropie și au căzut peste margine. După Denver, manevra Leming a intrat direct în manuale. Și infanteria o folosea când nu existau câini disponibili. Nu era lucru neobișnuit ca vreun soldat să se pună pe acoperișul unei clădiri și să înceapă să strige spre o clădire alăturată, infectată.

Dar cea mai importantă și frecventă misiune a echipelor canine era recunoașterea, atât de tip L, cât și PE. L vine de la „localizare“, și atunci ești integrat în unități regulate, ca în războiul convențional. Aici se vedea dresajul. Nu doar că-i adulmecau pe Zack de la kilometri distanță, dar sunetele pe care le scoteau îți spuneau mai mereu la ce te puteai aștepta. Din felul cum mârâiau și frecvența lătratului aflai tot ce trebuia. Uneori, când se cerea liniște, limbajul corporal funcționa la fel de bine. Arcuirea spatelui și părul ridicat pe spinare erau suficiente. După câteva misiuni, orice operator competent, și din alt fel nu aveam, înțelegea toate semnalele partenerului. Cercetașii care

găseau înviați pe jumătate cufundați în mâl sau pitiți, fără picioare, prin iarba înaltă au salvat o mulțime de vieți. Nici nu vă pot spune de câte ori câte un pifan venea să ne mulțumească pentru că dăduserăm peste vreun zombi care i-ar fi putut smulge piciorul.

PE era Patrularea Extinsă, când partenerul se deplasa mult înaintea liniilor, uneori umbla zile întregi, ca să facă recunoașteri în arii infestate. Purtau harnașamente speciale cu transmițător video și GPS, care ofereau informații în direct despre poziția și numărul țintelor. Puteai marca poziția lui Zack pe hărți coordonând ce vedea partenerul cu poziția lui pe GPS. Tehnic vorbind, era, cred, destul de grozav; informații clare, directe, cum avuseserăm înainte de război. Șefii mureau de plăcere. Eu nu; mă preocupa prea mult soarta partenerului. Nu vă pot spune cât de stresant era să stai într-o încăpere plină de computere, cu aer condiționat — în siguranță, confortabil și absolut neajutorat. Modelele mai avansate de harnașamente au avut și legături radio, pentru ca operatorul să poată da comenzi sau, cel puțin, să oprească misiunea. Nu puteai dresa din nou un soldat canin veteran. Câinele bătrân nu învață giumbușlucuri noi. Scuze, glumă proastă. Am auzit o puzderie din astea de la cei care monitorizau; stăteam în spatele lor când se uitau pe afurisitul de ecran și corelau totul pe noile și meseriașele lor „Video Simulatoare de Monitorizare”. Tare se mai credeau deștepți. Tare ne mai distram să avem VSM ca acronim.⁸⁴

[Scutură din cap.]

⁸⁴ În original DOA, de la „dead or alive”; corespondentul românesc ar fi VSM, „viu sau mort”. (N.t.)

Trebuia să stau acolo ca prostul și s-o ard aiurea în timp ce-mi vedeam partenerul furișându-se prin vreo pădure, mlaștină sau oraș. Orașele mijlocii și mari erau cele mai dure. Era specialitatea echipei mele. Orașul Copoilor. Ați auzit de el?

Școala de Dresaj Canin Urban?

Da, un oraș real, Mitchell din Oregon. Închis, abandonat și plin de inamici activi. Orașul Copoilor. Mai bine îi ziceau Orașul Terry, fiindcă rasa majoritară crescută acolo era terierul. Mie unul „copoi” îmi suna foarte bine. Am lucrat cu un asemenea câine de vânătoare. Erau, de departe, cei mai buni războinici urbani. Rezistenți, isteți și, mai ales cei mici, absolut în largul lor în spații înguste. De asta și fusese concepută rasa inițial; „câine pentru bursuci”, asta înseamnă dachshund în germană. De asta arătau așa lungi ca niște cârnați, ca să poată vâna prin cotloanele adânci și înguste ale bursucilor. Vă dați seama de ce erau așa de potriviți pentru conductele și tuburile de ventilație de pe fronturile urbane. Abilitatea de a trece printr-o conductă, printr-o fantă de aerisire sau printre ziduri apropiate, fără să-și piardă calmul, a contribuit mult la sporirea șanselor de supraviețuire.

[Suntem întrerupți. De parcă ar fi fost chemată, o cățea se apropie șchiopătând de piciorul lui Darnell. E bătrână. Are botul alb, iar blana de pe urechi și de pe coadă e tocită aproape cu totul.]

[Către câine.] Hei, domnișorică.

[Darnell o ridică cu blândețe în poală. E mică, nu are mai mult de 4-5 kilograme. Deși aduce cumva cu un dachshund în miniatură, cu blană netedă, spinarea îi este mai scurtă decât la rasa standard.]

[Către câine.] Ești bine, Maze? Te simți bine? *[Spre mine.]* Numele complet e Maisey, dar nu-l folosim nicio dată. „Maze”⁸⁵ se potrivea, nu credeți?

[Îi masează cu o mână picioarele din spate, în vreme ce cu cealaltă o scarpină în josul gâtului. Cățelușa îl privește cu ochi încețoșați. Îi linge palma.]

Cei de rasă pură erau varză complet. Prea nevrotici, cu prea multe probleme de sănătate, cum e și de așteptat de la un animal conceput doar pentru calitățile estetice. Noua generație *[arată spre câinele din poală]* era mereu corcită, cu orice i-ar fi făcut corpul mai robust și i-ar fi crescut stabilitatea mentală.

[Câinele a ațipit. Darnell coboară vocea.]

Erau rezistenți, bine antrenați, nu doar individual, dar și pentru lucrul în grup pentru misiuni PE. Misiunile de durată, mai ales cele în zone de sălbăticie, erau mereu riscante. Nu doar din cauza lui Zack, dar și din cauza câinilor sălbatici. Mai știți ce răi erau? Animale de companie fugite care degeneraseră în haite ucigașe. Erau întotdeauna

⁸⁵ Cuvântul înseamnă „spațiu întortocheat”, „labirint” în engleză. (N.t.)

motiv de îngrijorare, de obicei în tranzit spre zone cu infestare redusă, căutând mereu de mâncare. Multe misiuni PE au fost stopate la început, înainte să trimitem în teren câini de escortă.

[Arată spre câinele adormit.]

Ea avea două escorte. Pongo, o combinație de pitbull și rottweiler, și Perdy... nu știu ce era Perdy, ceva câine ciobănesc combinat cu stegozaur. Nu i-aș fi lăsat să se apropie de ea dacă nu aș fi trecut prin antrenamentul de bază cu operatorii lor. S-au dovedit însoțitori de prima clasă. De paisprezece ori au alungat haite sălbatice, de două ori s-au bătut rău. L-am urmărit pe Perdy cum ajunge din urmă un mastif de o sută de kile și îi prinde capul între fălci, s-a auzit cum pocnește în microfonul de supraveghere de pe harnașament.

Partea cea mai grea pentru mine era să mă asigur că Maze se ține de misiune. Ea voia mereu să se lupte. *[Zâmbește privind cățelușa adormită.]* Erau escorte bune, se asigurau mereu că ajunge la țintă, o așteptau și o aduceau acasă în siguranță. Ba chiar și doborau vreo câțiva zombi pe drum.

Dar nu e carnea lor toxică?

A, da... nu, nu, nu, nu mușcau niciodată. Ar fi fost fatal. La începutul războiului vedeai o groază de câini morți, întinși, fără răni, și știai că mușcaseră din carne infectată. De aceea dresajul era atât de important. Trebuiau să știe cum să se apere. Zack are o mulțime de avantaje, dar stabilitatea nu-i unul dintre ele. Câinii mai

mari puteau de obicei să sară între omoplații lor sau la ceafă și să-i doboare cu fața în jos. Cei mici se puteau strecura și băga pe sub picioare sau se aruncau la genunchi. Maze așa prefera mereu, îi făcea să se ducă pe spate!

[Câinele se foiește.]

[Lui Maze.] Pardon, domnișorică. *[O mângâie pe ceafă.]*

[Către mine.] Până se ridică Zack câștigai cinci, poate zece, cincisprezece secunde.

Am avut și destule victime. Unii mai cădeau, își rupeau câte ceva... Dacă erau aproape de trupele noastre, operatorul îi putea recupera destul de ușor. De cele mai multe ori reveneau în misiuni.

Și în celelalte dăți?

Dacă erau prea departe, Momeli sau PE... prea departe să fie salvați și prea aproape de Zack... am făcut petiții pentru Încărcături de Milă, mici pachetele cu explozibil prinse de harnașament, pe care să le detonăm dacă nu exista nicio șansă de salvare. Nu le-am căpătat. „Risipă de resurse valoroase.” Niște labagii nenorociți. Să scapi de suferințe un soldat rănit era risipă, dar să-i transformi în Potăi Minate, asta da, la asta s-au gândit!

Mă scuzați?!

„Potăi Minate“. Era numele neoficial al programului care aproape, *aproape* a primit undă verde. Niște scârbe de comandanți au citit că rușii folosiseră „câini cu mine“

în al Doilea Război Mondial, le legaseră explozibili pe spate și-i învățaseră să se bage sub tancurile naziste. Singurul motiv pentru care rusnăcii au încheiat programul era același pentru care nu l-am mai început pe al nostru: situația nu mai era atât de disperată. Cât de disperat trebuie să fii?

Nu ți-ar spune ei asta, dar cred că i-a oprit frica de un alt incident Eckhart. Asta a fost ca un duș rece. Știți despre ce-i vorba, da? Sergentul Eckhart, Dumnezeu s-o binecuvânteze. Era operator canin veteran și activa în GAN⁸⁶. N-am cunoscut-o. Partenerul ei era Momeală într-o zonă de lângă Little Rock; a căzut într-o râpă, și-a rupt un picior. Hoarda era la câțiva pași distanță. Eckhart a pus mâna pe pușcă și a încercat să plece după el. Un ofițer i s-a pus în față și-a început să scuipe regulamente și justificări tâmpite. I-a golit în gură jumate de încărcător. Au blocat-o cei de la Poliția Militară, au pus-o la pământ. A auzit totul când morții i-au înconjurat partenerul.

Ce s-a întâmplat?

Au spânzurat-o, execuție publică, mare vâlvă. Eu înțeleg, serios că da. Disciplina era totul, domnia regulilor, atâta aveam. Dar au fost niște schimbări după aceea, oho. Operatorii au fost lăsați să se ducă după parteneri, chiar dacă asta însemna să-și riște propria viață. Nu mai eram priviți de sine stătător, ci ca niște jumătăți. Pentru prima dată, armata a început să ne vadă ca pe niște echipe, să priceapă că un câine nu este doar o piesă mecanică pe care o poți înlocui dacă se „strică”. Am început să ne uităm la

⁸⁶ Grupul Armatei Nordice.

statisticile cu operatori care și-au pus capăt zilelor după ce și-au pierdut partenerii. Știți că aveam cea mai mare rată de sinucideri din toate armele? Mai mult decât la Forțele Speciale, mai mult decât cei de la Morminte, ba chiar mai mult decât tembelii ăia bolnavi la cap de la China Lake.⁸⁷ În Orașul Copoilor am cunoscut dresori din alte treisprezece țări. Ziceau toți același lucru. Nu conta de unde ești, ce cultură sau educație aveai, sentimentul rămânea același. Cine putea suferi o așa pierdere și să rămână întreg? Cine putea asta nu s-ar fi făcut operator canin. Așa ne-am selectat, după abilitatea de a ne lega extrem de puternic de ceva care nici nu era din aceeași specie. Chiar lucrul care i-a făcut pe atâția dintre prietenii noștri să-și tragă gloanțe în cap ne-a făcut una din unitățile cu cel mai mare succes din drăcia de armată a Statelor.

Armata a văzut asta în mine în ziua aceea, pe un petic de drum părăsit, undeva prin Stâncoșii din Colorado. De când evadasem din apartamentul meu din Atlanta mergeam pe jos; trei luni de alergătură, ascunziș, căutat de mâncare prin gunoaie. Eram rahitic, aveam febră, scăzusem în greutate la nici cincizeci de kilograme. Am dat peste tipii ăștia doi sub un copac. Făceau focul. În spațele lor era o jăvră mititică de câine. Avea lăbuțele și botul legate cu șireturi. Avea o pojghiță uscată de sânge peste tot botul. Zăcea acolo cu ochi sticloși și scheuna încetișor.

Ce s-a întâmplat?

Știți, pe bune că nu mai rețin. Cred că l-am pocnit pe unul cu bâta. Au găsit-o ruptă de umărul lui. M-au găsit

⁸⁷ Laboratorul de cercetare în domeniul armamentului de la China Lake.

pe mine peste celălalt, și îl dădeam cu capul de pământ. Cincizeci de kile, pe jumătate mort eu însumi, și-l bătu-sem pe ăla mai să-l omor. Gărzile au trebuit să mă ridice, să mă lege de mașină, să-mi ardă câteva ca să-mi vin în fire. Asta țin minte. Unul din tipii pe care i-am atacat ținea un braț în sus, celălalt îi atârna, sângerând. „Liniștește-te naibii“, a zis locotenentul și a încercat să mă ia la întrebări: „Care-i problema ta? De ce le faci asta prietenilor tăi?“ „Nu-i prieten cu noi!“ a început să țipe cel cu brațul rupt, „e dus cu pluta complet!“ Și nu ziceam decât „Nu-i faceți rău câinelui! Lăsați în pace câinele!“ Țin minte cum râdeau cei din patrulă. „Nemaipomenit“, a zis unul pri-vindu-i de sus pe cei doi. Locotenentul a încuviințat din cap, apoi s-a uitat la mine. „Amice, cred că avem ceva de lucru pentru tine“, a zis. Și așa am fost recrutat. Uneori îți găsești calea, alteori te găsește ea pe tine.

[Darnell o mângâie pe Maze. Cățeaua des-chide alene un ochi. Coada, numai piele, se mișcă.]

Ce s-a întâmplat cu câinele?

Aș vrea să vă dau un final Disney, că a devenit partenerul meu și că a salvat un orfelinat întreg din flăcări sau ceva de genul ăsta. Îl loviseră cu un bolovan ca să-l doboare. I se adunase fluid în canalele urechilor. Și-a pierdut auzul complet la una și parțial la cealaltă. Dar nasul îi funcționa și s-a dovedit numai bun pentru prins șobolani, după ce i-am găsit o casă. A vânat destui cât să hrănească familia aceea pe timpul iernii. E și asta un final Disney presupun, Disney cu friptură de Mickey. *[Râde potolit.]* Vreți să vă spun ceva dement? Pe vremuri nu suportam câinii.

Îi disprețuiam; depozite de germenii murdare, puturoase și băloase care îți săreau pe picior și-ți făceau covorul să miroasă a pișat. Doamne, cât îi uram. Eram genul care îți intra în casă și nu voia să mângâie câinele. Eram genul care făcea bășcălie tot timpul de tipii cu fotografii ale câinilor pe birou. Știți genul care amenință mereu să cheme poliția când vă latră javra pe timp de noapte?

[Arată spre el.]

Aveam un magazin de animale în zonă. Treceam pe acolo spre serviciu, înainte și înapoi, nedumerit cum puteau ratații ăia sentimentali și incompetenți social să bage atâția bani în fundul unor hamsteri lătrători și crescuți prea mari. În timpul Panicii, lângă magazinul acela au început să se adune mortăciunile. Nu știu pe unde era proprietarul. Încuiase pe dinafară și lăsase animalele pe dinăuntru. Le auzeam de la geamul dormitorului. Zi și noapte. Căței, știți, de câteva săptămâni. Copilași speriați care plângeau după mama, care implorau să vină cineva, oricine, să-i salveze.

I-am auzit murind unul după altul după ce li s-a terminat apa. Mortăciunile n-au reușit să intre. Tot la intrare erau când am scăpat, am gonit chiar pe lângă fără să mă opresc să arunc o privire. Ce puteam face? Eram neînarmat, neinstruit. Nu m-aș fi putut ocupa de ei. Abia dacă aveam grijă de mine. Ce puteam face?... Ceva.

[Maze oftează prin somn. Darnell își trece cu blândețe mâna prin blana ei.]

Puteam să fac ceva.

[Oamenii care subzistă în orașul acesta de cocioabe o fac în cele mai primitive condiții. Nu există electricitate și apă potabilă. Colibele sunt adunate după un parapet făcut din trunchiuri de copaci. Cea mai mică îi aparține părintelui Serghei Rijkov. E un miracol că bătrânul cleric încă mai activează. Mersul său scoate la iveală numeroase leziuni din timpul războiului și de după. Tremurul mâinii dezvăluie că toate degetele i-au fost rupte. Încercarea sa de zâmbet dezvăluie că dinții care nu s-au înnegrit de la carii au dispărut de mult.]

Ca să înțelegeți cum am devenit un „stat religios” și cum a început statul ăsta cu un om ca mine, trebuie să înțelegeți natura războiului nostru cu nemorții.

Ca în atâtea alte conflicte, aliatul nostru cel mai mare a fost generalul Iarnă. Frigul mușcător, prelungit și întărit de cerul întunecat al planetei ne-a dat timp să ne pregătim pentru eliberarea patriei. Spre deosebire de Statele Unite, noi luptam un război pe două fronturi. Aveam bariera Uralilor spre vest și hordade asiatică spre sud-est. Siberia fusese, în fine, stabilizată, dar nu era sub nicio formă complet sigură. Aveam mulțimi de refugiați din India și China, și mulțimi de înviați înghețați care se dezmoșteau, continuu, la fiecare primăvară. Ne trebuiau lunile de iarnă ca să ne organizăm forțele, să instruim populația, să inventariem și să distribuim vastul stoc de echipament militar.

N-am avut producția de război a altor state. Nu exista Departament de Resurse Strategice în Rusia: nicio

industriile n-aveam, în afară de găsit suficientă mâncare ca să menținem populația în viață. Dar aveam un trecut de stat militarizat și industrializat. Știu că prin Occident râdeați de „nebunia” asta. „Ivan Paranoicul” — așa ne ziceați — „construiește tancuri și tunuri, iar poporul plânge după mașini și unt.” Da, Uniunea Sovietică era înapoiată și ineficientă și, da, a dus economia la faliment cu atâta putere militară, dar când patria a avut nevoie de ea, puterea asta ne-a salvat copilașii.

[Indică un poster spălăcit de pe peretele din spatele lui. Arată imaginea fantomatică a unui fost soldat sovietic coborându-se din rai și întinzându-i un pistol automat unui tânăr rus recunoscător. Dedesubt se vede inscripția „Diedușka, spasiwa” (Mulțumesc, bunicule).]

Am fost capelan pe lângă Divizia Treizeci și Doi Motorizată. Eram o unitate de categoria D; echipament de clasa a patra, cel mai vechi din arsenal. Arătam ca niște figuranți dintr-un film despre Marele Război Patriotic, cu automatele noastre PPSH și carabinele cu levier Mosin-Nagant. Nu aveam, ca voi, uniforme de luptă fițoase, nou-nouțe. Umblam în tunicile bunicilor: aspre, mucegăite, din lână mâncată de molii, care abia ne apărau de frig și nu făceau nimic împotriva mușcăturilor.

Am avut o rată foarte ridicată a deceselor, cele mai multe în confruntări urbane și ca urmare a mai ales muniției proaste. Cartușele alea erau mai bătrâne decât noi; unele zăcuseră în lăzi, expuse degradării, de când își dăduse Stalin ultima suflare. Nu puteai ști când aveai să pățești un „cugov”, când ți se bloca arma tocmai când se

apropia de tine vreo creatură. S-a întâmplat de multe ori în divizia noastră.

Nu eram nici așa de instruiți și de organizați ca armata voastră. N-aveam nici careurile strânse Raj-Singh sau doctrina voastră de luptă „doboară ținta cu un singur glonț”. Bătăliile noastre au fost neîndemânaticе și brutale. Am ciuruit inamicii cu mitraliere grele, i-am scăldat în flăcările de la aruncătoare, i-am potopit cu rachete Katiușa și i-am stâlcit sub șenilele tancurilor noastre preistorice T-34. A fost inefficient, consumator de resurse și a produs prea multe morți care nu erau necesare.

Ufa a fost prima luptă importantă de la trecerea în ofensivă. Din cauza ei am încetat să mai intrăm în orașe și ne-am apucat să le curățăm pe timp de iarnă. Am învățat multe în acele prime luni când dădeam buzna cu capul înainte printre ruine, după ore de foc necruțător de artilerie, luptând cartier după cartier, casă cu casă, cameră cu cameră. Mereu erau prea mulți zombi, prea multe accidente, și mereu prea mulți băieți mușcați.

Nu aveam, ca voi, pastila L⁸⁸. Rezolvam cu infecția printr-un glonț. Dar cine să apese trăgaciul? Cu siguranță nu ceilalți soldați. Să-ți omori camaradul, chiar și din milă ca în cazul infecției, aducea prea mult aminte de decimare. Asta era ironia. Decimarea dăduse armatei forța și disciplina de a face orice îi ceream, în afară de asta. Să ceri, ba chiar să ordoni unui soldat să-l ucidă pe altul ar fi însemnat să încalci o limită ce ar fi putut stârni o altă revoltă.

O vreme, responsabilitatea a fost pe umerii gradaților, ofițeri și sergenți veterani. Decizie mai distrugătoare nu se

⁸⁸ Pastila L (letală): termen care descrie orice tip de capsulă cu otravă și una dintre opțiunile aflate la dispoziția combatanților din armata SUA infectați pe parcursul Războiului Mondial Z.

putea. Să trebuiască să-i privești în față pe bărbații ăștia, pe băieții ăștia de care erai responsabil, cu care luptai cot la cot, cu care împărțeai pâine și pături, cărora le salvai viața sau ți-o salvau ei pe a ta... Cine se mai poate concentra pe sarcina copleșitoare a conducerii după ce a trebuit să comită un asemenea act?

Începeam să observăm o degradare vizibilă printre comandanții noștri direcți. Neglijare a datoriei, alcoolism, sinucideri — aproape epidemice printre ofițeri. Divizia noastră a pierdut patru lideri experimentați, trei locotenenți juniori și un maior, numai în prima săptămână de campanie. Doi dintre locotenenți s-au împușcat, unul chiar după executarea obligației, celălalt mai târziu, în aceeași noapte. Conducătorul celui de-al treilea pluton a ales o metodă mai pasivă, pe care am început s-o numim „sinucidere în luptă”. S-a oferit voluntar pentru misiuni din ce în ce mai periculoase, purtându-se mai mult ca un recrutar nechibzuit decât ca un șef de pluton responsabil. A murit încercând să doboare la baionetă, singur, o duzină de înviați.

Maiorul Kovpak a dispărut pur și simplu. Nimeni nu știe exact când. Știm că nu putea fi luat prin surprindere. Zona era bine curățată și nimeni, absolut nimeni, nu părea să se îngrijoreze de securitatea sa. Știam cu toții ce se întâmplase probabil. Colonelul Savicev a emis un comunicat oficial cum că maiorul a fost trimis într-o misiune de lungă durată și nu s-a mai întors. A mers până într-acolo încât să-l recomande pentru Ordinul Patriei, clasa întâi. Nu poți să oprești zvonurile, și nimic nu-i mai rău pentru moralul unei unități decât să afle că un ofițer de-al lor a dezertat. N-am putut să-l învinovățesc, nici acum nu pot. Kovpak era un om bun, un conducător puternic. Înainte de criză

făcuse trei misiuni în Cecenia și una în Daghestan. Când au început să se scoale morții, nu doar că și-a împiedicat compania să se revolte, dar i-a condus pe toți, pe jos, cu provizii și răniți în spinare, de la Curta, din munții Salib, până la Manașkent, tocmai la Marea Caspică. Șaizeci și cinci de zile, treizeci și șapte de confruntări majore. Treizeci și șapte! Putea ajunge instructor — își câștigase pe deplin dreptul — sau chiar ar fi putut intra în STAVKA datorită experienței bogate de luptă. Dar nu, s-a oferit voluntar să se întoarcă imediat în acțiune. Și acum era dezertor. Obişnuiau să numească aceste fapte „A doua decimare“ aproape unu din zece ofițeri se sinucidea pe atunci, o decimare care a fost cât pe ce să ne ducă de răpă întregul efort de război.

Alternativa logică, singura, era deci să-i lăsăm pe băieții înșiși să comită acțiunea. Încă îmi amintesc fețele lor, murdare și trase, ochii lor înroșiți, deschiși larg în momentul în care băgau în gură țeava puștii. Dar ce altceva puteam face? Nu peste mult au început să se sinucidă în grup, toți care fuseseră mușcați într-o bătălie se adunau la spitalul de campanie ca să-și sincronizeze momentul în care apă-sau pe trăgaci. Era o oarecare alinare, presupun, să știe că nu mor singuri. Probabil singura alinare. Eu, unul, nu le-o puteam oferi.

Eram religios într-o țară care își pierduse de mult credința. Deceniile de comunism și de democrație materialistă lăsaseră generații întregi de ruși cu puțină cunoaștere, sau nevoie, de „opiul popoarelor“. Capelan fiind, misiunea mea consta în special în adunarea scrisorilor băieților condamnați către familiile lor și în distribuirea votcii, dacă reușeam să găsesc cât de cât. Era o existență aproape inutilă și, după direcția în care mergea țara noastră, mă îndoiam că avea să se schimbe ceva.

Era chiar după bătălia pentru Kostroma, înainte cu câteva săptămâni de asaltul oficial al Moscovei. Venisem la spitalul de campanie să fac ultima slujbă pentru cei infectați. Erau așezați separat, unii răniți grav, alții încă sănătoși și lucizi. Primul băiat nu avea mai mult de șaptesprezece ani. Nu era mușcat, asta ar fi fost milostiv. Antebratele zombiului fuseseră zdrobite de șenilele unui vehicul blindat SU-152. Îi rămăseseră doar fâșii de carne și oase humerus rupte, zimțate la muchii, ascuțițe ca niște sulițe. Împunseseră prin tunică băiatului; dacă ar fi avut brațele întregi l-ar fi apucat doar. Băiatul stătea întins pe un pat pliant, cu sânge curgându-i din burtă și față pământie, cu arma tremurându-i în mână. Lângă el mai era un șir de cinci soldați infectați. M-am apucat să le spun că o să mă rog pentru sufletele lor. Au ridicat din umeri sau au încuviințat din cap, politicoși. Le-am luat ca întotdeauna scrisorile, le-am dat ceva de băut, ba chiar și vreo două țigări de la comandantul lor. O făcusem de multe ori, dar acum mă simțeam altfel cumva. Ceva forfotea în mine, o senzație de încordare, o furnicătură care mi se întindea spre inimă și plămâni. Am simțit că îmi tremură tot corpul când soldații și-au vârât sub bărbie țevele armelor. „La trei“, a zis cel mai vârstnic. „Unu, doi...“ Și doar acolo au ajuns. Cel de șaptesprezece ani a căzut pe spate, la pământ. Ceilalți au rămas încremeniți, holbându-se la gaura de glonț din fruntea lui, apoi la pistolul fumegând din mâna mea, din mâna Domnului.

Dumnezeu îmi vorbea, îi auzeam cuvintele răsunând în cap. „Gata cu păcătuitul“, mi-a spus, „gata cu sufletele trimise în iad“. Era atât de clar, de simplu. Ofițerii omorâtori de soldați ne costaseră prea mulți ofițeri de nădejde, iar soldații sinucigași îl costaseră prea multe suflete de

nădejde pe Domnul. Sinuciderea era un păcat, iar noi, servitorii săi — care aleseserăm să fim păstorii pământești ai turmei sale, eram *singurii* care trebuia să purtăm crucea eliberării sufletelor prinse în corpuri infectate! Asta i-am spus comandantului de divizie după ce a descoperit ce făcusem, și acesta e mesajul care a ajuns mai întâi la capelanii de pe câmpul de luptă, apoi la toți preoții de mir de pe toată întinderea Mamei Rusia.

Ce a devenit mai târziu cunoscut drept actul „Purificării Finale“ a însemnat doar un prim pas al unei fervori religioase care avea să depășească chiar și Revoluția Iraniană din anii 1980. Dumnezeu știa că odraslelor sale li se refuzaseră prea multă vreme iubirea sa. Aveau nevoie de oblăduire, curaj, speranță! Puteți spune că din acest motiv am ieșit din război ca națiune credincioasă și am continuat să ne reconstruim statul pe temelia credinței.

Este ceva adevărat în poveștile care spun că filosofia aceasta ar fi fost pervertită din motive politice?

Nu înțeleg.

Președintele s-a declarat cap al Bisericii...

Nu poate un lider național să simtă iubirea lui Dumnezeu?

Dar organizarea preoților în „detașamente ale morții“ și asasinatele pornind de la premisa „purificării victimelor infectate“?

[*Tăcere.*] Nu știu despre ce vorbiți.

Nu de aceea ați intrat, până la urmă, în conflict cu Moscova? Nu de aceea ați ajuns aici?

[Se lasă o tăcere lungă. Auzim zgomot de pași care se apropie. Cineva bate la ușă. Părintele Serghei deschide și dă peste un copil micuț, zdrențaros. Pe fețișoara palidă și speriată are pete de noroi. Vorbește frenetic într-un dialect local, strigând și arătând cu degetul către șosea. Bătrânul preot dă cu solemnitate din cap, îl bate drăgăstos pe băiat cu palma pe umăr și revine la mine.]

Vă mulțumesc că ați venit. Mă scuzați, vă rog?

[În vreme ce mă ridic ca să plec, deschide un cufăr pântecos de lângă marginea patului și scoate o Biblie, împreună cu un pistol din vremea celui de-al Doilea Război Mondial.]

La bordul vasului USS *Holo Kai*,
lângă coastele insulelor Hawaii

[Deep Glider 7 aduce mai mult cu un avion cu dublu fuselaj decât cu un minisubmarin. Mă las pe burtă lângă hubloul de la tribord și privesc printr-un con gros, transparent. Pilotul, maistrul militar șef Michael Choi, îmi face semn cu mâna de la babord. Choi e unul dintre „cei vechi“, poate

cel mai experimentat scufundător din Corpul Submarin de Luptă al Marinei SUA (CSLM) Tâmpilele cărunte și ridurile adânci contrastează violent cu entuziasmul aproape adolescentin. În vreme ce nava-mamă ne coboară în apele agitate ale Pacificului, detectez o urmă de accent „dă tip cu placa“ în vorbirea altminteri neutră a lui Choi.]

Războiul meu nu s-a sfârșit. Mai degrabă ai putea spune că-i încă în curs. Lună după lună ne extindem operațiunile și ne îmbunătățim calitatea materială și umană. Se spune că ar mai fi cam douăzeci-treizeci de milioane, încă-s aduși de valuri la țărm sau prinși în plasele pescarilor. Nu poți lucra la o sondă maritimă de petrol sau să reparați un cablu transatlantic fără să dai peste vreun roi. Despre asta-i vorba cu scufundările: încercăm să-i găsim, să-i detectăm și să le prevedem mișcările ca să avem, dacă e posibil, o avertizare în avans.

[Lovim cu un bufnet înfundat valurile înspumate. Choi zâmbește larg, își verifică instrumentele și schimbă canalul radioului de la mine la nava-mamă. Apa de sub cupola mea de observație forfotește albicioasă vreme de o secundă, apoi, îndată ce ne scufundăm, apa își recapătă culoarea albastru-deschis.]

N-o să mă întrebați, sper, de echipamente de scufundat și de costume cu titan pentru rechini? De aruncătoare de harpoane, explozibil submarin și plase pentru zombi... cu astea nu vă pot ajuta. Dacă vreți civili, vorbiți cu civili.

Dar și militarii au folosit aceste metode.

Doar pentru operațiuni în ape tulburi, și aproape exclusiv de ăia din trupele terestre. Eu unul n-am purtat niciodată costum securizat sau mască de oxigen... hm... cel puțin nu în luptă. Războiul meu a fost doar CSA. Costum de Scufundare Atmosferic. Ca un fel de costum spațial combinat cu o armură. Tehnologia asta e de fapt veche de sute de ani, când un tip⁸⁹ a inventat un ciubăr cu deschidere în față și găuri pentru brațe. După aia au fost chestii ca Tritonia și Neufeldt-Kuhnke. Arătau ca scoase din filme de anticipație din anii cincizeci, „Robby și Robotul“, chestii de genul. Totul s-a cam dus la fund când... chiar vă interesează?

Da, vă rog...

Ei, genul ăsta de tehnologie s-a dus la fund când s-au inventat scufundările cu mască și tuburi de oxigen. A revenit doar când scafandrii au trebuit să coboare adânc, foarte adânc, ca să lucreze la platforme petroliere maritime. Vedeți dumneavoastră... cu cât cobori mai mult, cu atât e mai mare presiunea; cu cât e mai mare presiunea, cu atât e mai periculoasă pentru tuburile cu oxigen sau alte amestecuri de gaze. Trebuie să stai zile, uneori săptămâni, în camere de decompresie și, dacă din vreun motiv oarecare trebuie să te ridici rapid la suprafață... faci boala azotului, bule de gaz în sânge, în creier, ca să nu mai vorbim de alte afecțiuni care apar pe termen lung, cum ar fi

⁸⁹ John Lethbridge, în anul 1715.

necroza osoasă, când îți înmoi oasele în rahaturi pe care natura n-a intenționat să le pună acolo.

Se oprește să verifice cadranele de bord.

Cea mai sigură cale să te scufunzi și să poți sta mai mult timp acolo jos e să-ți închizi corpul într-o bulă de aer cu presiunea de la suprafață.

Arată spre compartimentele din jurul nostru.

Cum suntem acum — în siguranță, protejați, și, din câte știu organismele noastre, încă la suprafață. Asta face un CSA, iar adâncimea și durata sunt limitate doar de armătură și de sistemul de preservare a vieții.

Este deci ca un submarin personal?

„Submersibil.“ Un submarin poate sta sub apă cu anii, își produce curentul, își fabrică aerul de respirat. Un submersibil se poate scufunda pe durate scurte, precum cele din al Doilea Război Mondial sau asta în care suntem acum.

[Apa începe să se întunece, căpătând o nuanță de tuș vinețiu.]

Însăși natura CSA-ului, faptul că e doar o armură, îl face ideal pentru lupta în apă albastră și neagră. Nu mă iau de costumele moi, de tip antirechin sau cu plasă de metal. Sunt de zece ori mai manevrabile, ai mai multă viteză și

agilitate, dar sunt bune, maximum, în ape puțin adânci, și dacă nenorociții ăia pun cumva gheara pe tine... am văzut scufundători cu brațe rupte, coaste rupte, vreo trei cu gâtul rupt. Te îneci... dacă ți se fisurează tubul de aer sau regulatorul îți e smuls de pe gură. Chiar și cu cască dură, dacă porți un costum securizat, n-au decât să te țină sub apă, să ți se termine aerul. Prea mulți tipi am văzut dând colțul în felul ăsta, sau dând buzna la suprafață și lăsând embolia să termine ce începuse Zack.

S-a întâmplat des celor cu costume securizate?

Uneori, mai ales la început, dar nouă nu ni s-a întâmplat *niciodată*. Nu exista risc fizic. Corpul și masca de respirat sunt încastrate în aluminiu masiv sau în oțel foarte dur. Îmbinările la încheieturi, la majoritatea, sunt de oțel sau de titan. Oricum ți-ar suci Zack brațele, chiar dacă ar reuși să te apuce bine, lucru greu dacă ții seama cât de neted și rotunjit e totul, e imposibil fizic să îți rupă vreun membru. Dacă e nevoie cumva să țâșnești la suprafață, trebuie doar să faci vânt balastului sau să pornești propulsorul, dacă ai așa ceva... toate costumele astea plutesc. Se înalță ca un dop de plută. Singurul risc ar fi să se agațe Zack de tine la urcare. S-a întâmplat unor amici să apară la suprafață cu pasageri clandestini care se agățau de viață... sau de moarte. [*Chicotește.*]

Ridicări din astea bruște nu se prea întâmplă în lupte. Majoritatea modelelor CSA au o autonomie de până la patruzeci și opt de ore. Oricâți înviați s-ar urca pe tine, indiferent că ți-ar cădea în spinare un morman de moloz ori ți s-ar prinde piciorul într-un cablu submarin, poți sta frumușel să aștepți cavaleria să te salveze. Nimeni nu se

scufundă de unul singur, și cred că niciun scafandru cu CSA n-a trebuit să aștepte vreodată mai mult de șase ore. De multe ori, nici nu mai știu de câte, cineva era înhățat, anunța, după care urma spunând că nu există niciun pericol imediat și că restul echipei ar trebui să se ocupe de asta doar *după* îndeplinirea misiunii.

Ați menționat că existau „modele” CSA. Erau mai multe?

Aveam o mulțime: civile, militare, vechi, noi... hm... relativ noi. N-am putut construi altele în timpul războiului, așa că trebuia să lucrăm cu ce era deja disponibil. Unele dintre modelele alea erau de prin anii șaptezeci, le zicea JIM și SAM. Mă bucur nespun că n-a trebuit să operez vreunul. Aveau îmbinări universale și vizoare în loc de hublou în față, cel puțin primele JIM. Știam un băiat de la Serviciul Special Naval Britanic. Avea numai bășici pe interiorul coapselor, pe unde îl pișcau îmbinările. Buni scafandri englezii, dar nu aș schimba slujba cu ei.

Aveam trei modele principale la marină: Costumul Dur 1200, 2000 și Exocostumul Mark 1. Țăsta, exo, era copilășul meu. Dacă tot e vorba de SF, costumul ăsta arăta de parcă ar fi fost făcut să înfrunte termite spațiale gigantice. Era mult mai subțirel decât celelalte două și suficient de ușor cât să și înoți în el. Era avantajul major față de toate celelalte sisteme CSA. Să poți opera deasupra inamicului, fără propulsoare sau vehicul de tractare, compensa din plin faptul că nu te puteai scărpinga dacă te mânca pielea. Costumele erau destul de mari cât să-ți permită să-ți aduci brațele în cavitatea centrală și să operezi echipamentele secundare.

Ce fel de echipamente?

Lumini, video, sonar. Costumele presurizate erau uni-tățile standard, exo-urile erau chilipirul de la colț. Nu-ți băteai capul prea tare cu cadrane și mașinării. Nu erai împiedicat de funcțiile multiple ale costumului dur. Exo era suplu, simplu și îți permitea să te concentrezi pe arma ta și pe zona din fața ta.

Ce armament foloseați?

Am avut la început M-9, un fel de versiune modificată și ieftină a APS-ului rusesc. Spun „modificat“ fiindcă niciun CSA nu avea nimic care să aducă aminte de mâini. Existau ori niște gheare cu patru clești, ori apucătoare simple, industriale. Ambele aveau rol de armă în lupta corp la corp — trebuia să apuci capul unui inamic și să strângi doar — dar era imposibil să tragi cu o armă de foc. M-9 era fixat pe antebraț și putea fi declanșat electric. Avea o cătare cu laser pentru precizie și proiectile care trăgeau cu niște țepușe de oțel de zece centimetri. Problema mare e că erau făcute pentru ape puțin adânci. La adâncimea unde ne trebuiau nouă implodau ca niște coji de ou. După vreun an am primit un model mai eficient, M-11, inventat chiar de același om care inventase și costumul dur și exo-costumul. Sper că afurisitul de canadian a câpătat o droaie de medalii pentru ce-a făcut pentru noi. Singura problemă e că DeStRes a considerat producția lui prea scumpă. Ne tot ziceau că avem ghearele și celelalte, mai mult decât suficient ca să ne răfuim cu Zack.

Ce i-a făcut să-și schimbe părerea?

Invazia de la Troll. Eram în Marea Nordului, unde reparam platforma norvegiană de gaz natural, și brusc și-au făcut apariția... ne așteptam noi la un atac — gălăgia și luminile atrăgeau mereu cel puțin câțiva. Nu știam însă că în apropiere e o hoardă. O alarmă a sunat, am pornit spre baliza ei și am fost, brusc, inundați. Groaznic lucru să lupți corp la corp sub apă. Fundul apei forfotește, vizibilitatea e scăzută, ca și cum ai lupta înăuntrul unui pahar cu lapte. Zombii nu doar mor când îi lovești, în majoritatea dăților se dezintegrează, fragmente de mușchi, organe, bucăți de creier, amestecate cu sedimente și rotindu-se în jurul tău. Puștii din ziua de azi... ce mă-sa, parcă-s bunicul când zic așa, dar e adevărat, puștii din ziua de azi au CSA-uri noi, Mark 3 și 4, cu „SiDeViZ” — Sistem de Detecție la Vizibilitate Zero — imagine color de sonar și augmentare vizuală. Imaginea e transmisă chiar înăuntrul căștii, ca la un avion de vânătoare. Mai băgați la înaintare și niște hidrofoane stereo și aveți un avantaj senzorial real față de Zack. Dar *nu* era cazul cu primele exo. Nu vedeam, nu auzeam — nici măcar nu simțeam dacă încerca vreun inamic să ne apuce pe la spate.

De ce?

Din cauza unui defect fundamental: CSA-ul e lipsit complet de capacitate tactilă. Simplul fapt că e dur înseamnă că nu poți simți nimic din lumea dinafară, chiar dacă un zombi a pus mâinile pe tine. Dacă nu cumva Zack te împinge, te trage sau încearcă să te răsucească, s-ar putea să nici nu știi că-i acolo până ce nu dai nas în nas cu el. În noaptea aceea la Troll... lămpile de la căștile noastre au înrăutățit situația, fiindcă atrăgeau mâinile și

fețele nemorților. Prima dată când am fost și eu speriat... nu înfricoșat, înțelegeți, doar speriat, plutind în creta aia lichidă, cu câte o față care se lipea de casca mea.

Petroliștii civili n-au vrut să se întoarcă la lucru, chiar și amenințați cu represalii, până ce noi, escortele lor, nu eram mai bine înarmați. Deja pierduseră destui oameni, luați prin surprindere în întuneric. Nici nu-mi imaginez cum putea să fie. Ești în costum de scafandru, lucrezi aproape în beznă, ochii te dor de la lumina aparatului de sudură, corpul ți-e amorțit de frig sau îți arde de la apa fierbinte pompată prin sistem. Și deodată simți mâinile alea, sau dinții. Te zbați, strigi după ajutor, încerci să te opui sau să înoți, iar ei se agață de tine. Poate câteva bucăți din corp să se ridice la suprafață; ba chiar se pot prinde de vreun cablu de siguranță retezat. Așa s-a și înființat Corpul Submarin de Luptă. Prima noastră misiune a fost să-i protejăm pe scafandrii utilitari, să menținem fluxul de țiței. Mai târziu ne-am extins la igienizarea debarcărilor și curățarea docurilor.

Ce este igienizarea debarcărilor?

Să-i ajutăm, propriu-zis, pe soldați să ajungă la țarm. Am învățat din Bermuda, la primul nostru desant amfibiu, că zonele de debarcare sunt atacate continuu de zombi aduși de valuri. Trebuia să stabilim un perimetru, o zonă circulară în jurul spațiului de debarcare, suficient de adâncă pentru trecerea vaselor, dar suficient de înaltă ca să-l țină deoparte pe Zack.

Asta era treaba noastră. Cu două săptămâni înainte de o debarcare de trupe, o navă ancora la câteva mile de

țărni și începea să dea drumul la sonar. Era ca să-i atragă pe Zack de pe plajă.

Dar nu atrăgea sonarul și zombi din ape mai adânci?

Șefii ne-au spus că era un „risc acceptabil“. Cred că altceva mai bun n-aveau. De aceea era o operațiune CSA, era prea periculoasă pentru scafandrii obișnuiți. Știai că se adună sub nava aceea care semnaliza și, odată ce nava înceta, erai cea mai vizibilă țintă pe-acolo. S-a dovedit de fapt floare la ureche, sau cam pe-acolo. Frecvența transmisă era de departe cea mai joasă și, când se ridicau plasele, rata de succes era aproape perfectă. Trebuia doar o echipă redusă să stea continuu de pază, poate să doboare câte un zombi care încerca să se suie pe îngrăditură. Nu prea aveau nevoie de noi la asemenea operațiuni. După primele trei debarcări au revenit la scafandrii utilitari.

Și curățarea docurilor?

Asta *nu* era floare la ureche. S-a întâmplat în fazele finale ale războiului, când nu mai era vorba de a deschide calea pentru debarcare, ci de redeschiderea porturilor pentru navigația în ape adânci. Era o operație amplă, combinată: scafandri utilitari, unități CSA, ba chiar voluntari civili înarmați doar cu o mască de scufundare și un harpon. Am ajutat să se curețe Charleston, Norfolk, Boston, al dracu' Boston, și mama tuturor coșmarurilor subacvatice, Orașul Eroilor. Știu că soldații se plâng când e de curățat un oraș, dar închipuiți-vă un oraș sub apă, un oraș de vase scufundate, de mașini și avioane și tot soiul de resturi

imaginabile. În timpul evacuării, când o mulțime de cargouri au încercat să facă cât de mult loc au putut, multe și-au aruncat încărcătura peste bord. Canapele, cuptoare cu microunde, munți întregi de îmbrăcăminte. Tv-urile cu plasmă scrâșneau întotdeauna când pășeau peste ele. Îmi imaginam mereu că erau oase. Și-mi imaginam că-l văd pe Zack după fiecare mașină de spălat și uscător, suindu-se pe orice grămadă de aparate de aer condiționat făcute zob. Uneori era doar imaginația mea, dar alteori... Cel mai rău... cel mai rău era să cureți o navă scufundată. Mereu erau unele care se duseseră la fund în perimetrul portuar. Câteva, ca *Frank Cable*, un vas mare de suport pentru submarine transformat în navă de refugiați, se scufundase chiar la buza portului. Înainte să-l scoatem, a trebuit să facem o verificare compartiment cu compartiment. A fost prima dată când costumul exo mi s-a părut voluminos, greu de manevrat. Nu dădeam cu capul de toate pragurile de sus, dar așa aveam senzația, al naibii. Multe dintre trapele de acces erau blocate de dărâmături. Trebuia ori să ne deschidem drum prin ele, ori prin punți și compartimente etanșate. Uneori puntea era slăbită de coliziuni sau rugină. Tăiam printr-un compartiment deasupra sălii motoarelor de pe *Cable* când, brusc, puntea s-a prăbușit sub mine. Până să înot eu, până să gândesc... erau sute de-ai lor în sala motoarelor. Eram copleșit cu totul, mă înecam în atâtea mâini, picioare și ciosvârte de carne. Dacă aş avea vreodată un coșmar repetat, nu spun că am, nu e cazul, dar, dacă aş avea, ar fi unul în care m-aş întoarce acolo, doar că de data asta gol-puşcă... așa aş fi, adică.

[Mă surprinde viteza cu care atingem fundul. Arată ca un deșert, licărind albicios pe fondul

întunecat. Văd cioturi de coral, rupte și strivite de tălpile morților vii.]

Uite-i.

*[Ridic privirea și văd hoarda, sunt cam șai-
zeci, umblând în noaptea deșertică.]*

Am ajuns.

[Choi manevrează și se poziționează deasupra lor. Se întind spre faruri, cu ochii holbați și fălcile căscate. Văd luminița roșie și palidă a laserului cum se așază pe prima țintă. O clipă mai târziu o săgeată mică este trasă în pieptul acesteia.]

Și avem unu...

[Fixează raza pe alt subiect.]

Doi...

[Se deplasează peste hoardă și marchează fiecare zombi cu un proiectil neletal.]

Mă seacă la culme că nu-i omor. Știu, normal, că toată chestia e să le studiem mișcările, să stabilim o rețea de avertisment timpuriu. Știu că, dacă am avea resursele să scăpăm de toți, am face-o. Și totuși...

[Trage o a șasea săgeată. Ca și ceilalți, țintei nu pare să-i pese de găurica din stern.]

Cum de reușesc? Cum se mențin? Nimic pe lume nu corodează mai mult ca apa de mare. Zombii ăștia ar fi trebuit să dispară cu mult înainte de cei de pe țărm. Hainele le-au dispărut, tot ce-i organic, țesături sau piele.

[Siluetele de sub noi sunt, practic, goale.]

Atunci de ce nu dispare și restul? Oare e temperatura la adâncimile astea, poate e presiunea? Și, oricum, de ce rezistă așa la presiune? La adâncimea asta, sistemul nervos uman se face gelatină. Nici să poată sta în picioare n-ar trebui, dar ei merg și „gândesc”, sau ce-or face. Cum reușesc? Sunt sigur că vreun ștab de foarte sus are toate răspunsurile și că motivul pentru care nu-mi spun e...

[E distras brusc de o clipire luminoasă pe panoul de comandă.]

Hei, hei, hei. Ia uitați aici.

[Mă uit. Nu înțeleg nimic din ce apare acolo.]

Avem unul „fierbinte”, radiații cât cuprinde. O fi din Oceanul Indian, iranian sau paki, sau o fi de pe vasul ăla de atac chinez care a explodat lângă Manihi. Ce părere aveți?

[Lansează o altă săgeată.]

Aveți noroc. E una dintre ultimele scufundări cu echipaj uman. De luna viitoare o să fie doar VOD, sută la sută Vehicule Operate de la Distanță.

Au fost multe controverse în privința utilizării VOD pentru luptă.

N-o să se întâmple în veci. Sturionul⁹⁰ are prea multă putere. N-o să lase Congresul să ne înlocuiască cu roboți.

Au vreo valoare argumentele lor?

Ce, adică dacă roboții sunt mai eficienți ca luptători decât scafandrii CSA? La naiba, nu. Toată pălăvrăgeala despre „limitarea numărului de victime umane” e un rahat. N-am pierdut niciun om în luptă, niciodată! Ăla despre care se tot dă din gură, Cernov, a fost omorât după război, pe pământ, când s-a îmbătat odată muci și a adormit pe niște șine de tramvai. Dă-i în mă-sa de politicieni.

Poate VOD-urile sunt mai avantajoase la cost, dar sub nicio formă nu-s mai *bune*. Nu zic doar de inteligența artificială; zic de inimă, instinct, inițiativă, tot ce ne face să fim așa cum suntem. De aia-s încă aici, și comandantul nostru, și mai toți veteranii ceilalți care s-au scufundat în timpul războiului. Majoritatea suntem încă băgați în asta fiindcă n-avem încotro, fiindcă n-a găsit încă o combinație de cipuri și fire care să ne înlocuiască. Credeți-mă, odată ce-o fac, nu doar că n-o să mă mai uit în veci la un exocostum, dar o să plec din marină și bag un Alpha November Alpha complet.

Ce înseamnă asta?

Acțiune în Atlanticul de Nord e un film vechi cu război, alb-negru. E acolo un tip, îl știți pe „Căpitanul” din

⁹⁰ „Sturionul General”, vechiul nume civil pentru comandantul CSLM.

Gilligan's Island, e babacul lui⁹¹. Avea o replică... „O să-mi pun pe umăr o vâslă și pornesc să cutreier uscatul. Și prima dată când îmi spune cineva «ce-i aia de pe umărul tău?», acolo o să mă opresc să-mi petrec restul zilelor.“

Quebec, Canada

[Micuța fermă nu are ziduri, nici bare la ferestre și nici zăvor la ușă. Când îl întreb pe proprietar despre aceste vulnerabilități, nu face decât să pufnească amuzat și să-și vadă mai departe de prânz. Andre Renard, fratele legendarului erou de război Emile Renard, a cerut să nu dezvălui locul în care se află. „Nu-mi pasă că dau peste mine morții“, zice cu o voce lipsită de emoție, „dar de cei vii îmi pasă prea puțin“. Fostul cetățean francez a imigrat aici după sfârșitul oficial al ostilităților în Europa Occidentală. În ciuda numeroaselor invitații primite de la guvernul francez, nu a dorit să se întoarcă.]

Toți sunt niște mincinoși, toți cei care pretind că luptele lor au fost „cele mai grele din întregul război“. Toți cocoșii ăia ignoranți care se bat cu pumnul în piept și se laudă cu „războaie montane“, „războaie în junglă“ sau „războaie urbane“. Orașele, ah, ce le mai place să se laude cu orașele! „Nimic nu-i mai groaznic decât

⁹¹ Alan Hale senior.

să lupți într-un oraș!“ Ei, serios? Încercați o luptă în subteranele unuia.

Știți de ce cerul Parisului era lipsit de zgârie-nori, mă refer la Parisul propriu-zis, de dinainte de război? Știți de ce au înghesuit toate monstruozițiile alea în La Defense, așa de departe de centrul orașului? Da, rațiuni estetice, continuitate și mândrie civică, nu cum e corcitura aia arhitecturală numită Londra. Dar adevărul, motivul logic, practic, pentru care Parisul a scăpat de monoliții în stil american e că pământul de dedesubt are, pur și simplu, prea multe tunele ca să le suporte greutatea.

Sunt morminte romane, cariere de calcar din care s-a construit o bună parte din oraș, ba chiar și buncăre din al Doilea Război Mondial folosite de Rezistență și, *da*, a *existat* o Rezistență! Avem apoi metroul modern, liniile telefonice, conductele de gaz, țevile de apă... și, peste toate, catacombele. Cam șase milioane de corpuri au fost îngropate aici, luate din cimitirele de dinainte de Revoluție și azvârlite claie peste grămadă. Catacombele conțineau ziduri întregi de cranii și oase aranjate în modele macabre. Ba chiar erau și funcționale, prin locurile unde oasele strânse unele într-altele zăgăzuiau movile de rămășițe de tot felul. Craniile, mi se părea, rânjeau mereu către mine.

Nu cred că-i pot învinovăți pe civilii care au încercat să supraviețuiască în lumea aceea subpământeană. Pe atunci nu existau manualul civil de supraviețuire și nici Radio Pământul Liber. Era Marea Panică. Vreo câțiva, poate, care credeau că știu tunelele, și-au încercat norocul, apoi alți câțiva, și alții. A început să circule zvonul că „sub pământ e sigur“. Un sfert de milion cu totul, așa a reieșit din numărul oaselor, două sute cincizeci de mii de refugiați. Poate dacă ar fi fost organizați, dacă s-ar fi gândit să aducă cu ei

mâncare și unelte, dacă măcar ar fi avut decența să sigileze intrările după ei și să se asigure că oamenii care pătrundeau acolo nu erau infectați...

Cum poate cineva să susțină că a avut o experiență comparabilă cu ce am îndurat noi? Întunericul și putoarea... ochelarii cu vedere nocturnă lipseau aproape cu desăvârșire, doar câte o pereche de pluton, și asta dacă aveai noroc. Nici baterii pentru lanterne nu prea aveam. Uneori funcționa doar una la câte un detașament întreg, doar pentru cel aflat în frunte, care tăia prin întuneric cu raza ei roșiatică.

Aerul era toxic de la deșeuri, chimicale, carne putrezită... măștile de gaze erau o glumă, majoritatea filtrelor nu mai funcționau de mult. Purtam ce puteam, modele militare vechi sau glugi de pompier care-ți acopereau capul cu totul, te făceau să asuzi ca un porc și te surzeau, când orb erai deja. Nu știai niciodată pe unde ești, te chiorai pe vizorul încetoșat, auzai vocile înfundate ale camarazilor din companie, pâ râielile dinspre operatorul radio.

Trebuia să folosim cabluri, fiindcă nu te mai puteai baza pe transmisiile pe calea aerului. Am întrebuințat cablăraie telefonică veche, fire, cupru, nu și fibră optică. Am rupt-o din lăcașurile ei și țineam la îndemână role mari, ca să ne sporim distanța de acțiune. Era singura cale de a menține contactul și, în majoritatea ocaziilor, singura cale de a nu ne rătăci.

Era foarte ușor să te pierzi. Hărțile erau toate antebelice și nu țineau cont de modificările făcute de supraviețuitori, de tunelele și alcovurile ce fuseseră legate între ele, de găurile ce ți se căscau brusc sub picioare. Rătăceai drumul cel puțin o dată pe zi, apoi trebuia să ajungi înapoi la firul de comunicație, să verifici locul pe hartă și să

încerci să pricepi ce nu era în regulă. Uneori dura minute, alteori ore sau chiar zile.

Când era atacată altă companie, le auzeai strigătele prin radio sau răsunând prin tunele. Acustica era răuvoitoare; te provoca. Țipete și gemete se auzeau din toate direcțiile. Nu știai niciodată de unde anume. La radio, măcar, puteai încerca să afli poziția camarazilor. Dacă nu te panici, dacă știau că ești acolo, dacă știai tu pe unde sunt ei...

Fuga: te năpustești pe culoare, dai cu capul de tavan, te târăști în patru labe și te rogi Fecioarei din toate puterile să mai zăbovească acolo un pic. Ajungi la poziția lor, descoperi că nu e bună, o încăpere goală, și strigătele de ajutor se aud încă, în depărtare.

Și când ajungi, nu găsești nimic, decât oase și sânge. Poate ai noroc să-i găsești și pe zombi încă acolo, o șansă de răzbunare... dacă a durat mult să ajungi acolo, răzbunarea asta trebuie să-i includă și pe prietenii tăi reanimați. Luptă corp la corp. Atât de aproape...

[Se apleacă peste masă și-și apropie fața la câțiva centimetri de a mea.]

Fără echipament standard; fiecare cu ce credea el că i se potrivește. Nu aveam arme de foc, înțelegeți? Aerul, gazul, era prea inflamabil. Un foc de armă...

[Imită sunetul unei explozii.]

Aveam Beretta-Grechio, o carabină italiană cu aer comprimat. Era ca modelul de război al unei puști de jucărie cu biluțe. Aveai poate cinci focuri de tras, poate

șase sau șapte dacă le înfingeai bine țeava în căpățâni. Bună pușcă, dar nu erau niciodată destule. Și trebuia să ai grijă! Dacă ratai, dacă bila lovea în piatră, dacă piatra era uscată, dacă se aprindea vreo scânteie... tunele întregi puteau exploda, și exploziile ardeau oamenii de vii, sau mingile de foc le topeau măștile de pe fețe. Corp la corp e mai bine întotdeauna. Uitați aici...

[Se ridică de la masă și-mi arată ceva pe policioară. Mânerul armei e încastrat într-o bilă de oțel semicirculară. Din bilă ies două țepușe de oțel de optsprezece centimetri lungime, dispuse în unghi drept.]

O vedeți, da? Nu era loc să tai cu sabia sau cuțitul. Rapid, în ochi sau în creștetul capului.

[Îmi arată cum, combinând o lovitură rapidă și o împunsătură.]

Concepută de mine, o versiune modernă a baionetei bunicului de la Verdun. Știți de Verdun — *On ne passe pas!* — Pe aici nu se trece!

[Își reia masa de prânz.]

Fără adăpost, fără avertizare, tabără deodată pe tine, îți sar direct înaintea sau te apucă din vreun pasaj lateral de care nu aveai habar. Toată lumea purta un fel de armură... zale sau piele groasă, tăbăcită... aproape mereu era prea grea, prea sufocantă, jachetele de piele și pantalonii, cămașa din zale de metal greu. Încerci să lupți,

deja ești extenuat, oamenii își smulg măștile de pe fețe, gâfâie după aer, inhalează duhoarea. Mulți mureau pînă să-i poți scoate la suprafață...

Aveam jambiere, mă protejam aici (arată spre ante-brate) și aveam mănuși, piele peste care trecusem un lanț, ușor de scos dacă nu eram în luptă. Concepție proprie. Nu aveam uniforme de luptă americane, dar aveam ciubote de pescar ca ale voastre, cizme lungi, impermeabile și întărite contra mușcăturilor. Ne erau necesare.

În vara aceea apele au fost înalte; turna cu găleata și Sena devenise un torent furios. Era întotdeauna umed. Aveam mucegai între degete, între picioare. Apa era pînă la glezne aproape tot timpul, uneori chiar pînă la genunchi sau pînă la brâu. Erai pe picioarele tale, mergeai sau te târai — trebuia să ne târâm uneori în lichid împutit care ne ajungea peste cot. Și deodată pămîntul se surpa. Te duceai cu capul înainte într-una din gropile alea ce nu apăreau pe hartă. Aveai doar câteva secunde să te redresezi, pînă nu ți se umplea masca cu apă. Dădeai din picioare și te zbăteau, camarazii te apucau și te ridicau rapid. Nu înecul ne îngrijora pe noi. Oamenii plescăiau și se chinuiau să se țină la suprafață cu toate fiarele acelea pe ei, vedeai cum li se bulbucă ochii deodată și se auzeau țipete înfundate. Puteai să simți când atacau: un trosnet sau plesnet și te trezeai cu un amărât mușcat în plus. Dacă nu purta cizmele... piciorul era dus cu totul, complet; dacă se târâse și se dusesse cu fața înainte... uneori fața nu mai era.

În momentele acelea ne retrăgeam pe o poziție defensivă și-i așteptam pe alde Cousteau, scafandrii antrenați să lucreze și să lupte în tunelele inundate. Cu o lanternă doar și un costum antirechin, dacă aveau noroc de așa

ceva, plus o oră, maximum două, de aer. Trebuiau în principiu să poarte o coardă de siguranță, dar cei mai mulți refuzau. Corzile aveau tendința să se încurce și să limiteze avansarea scufundătorului. Bărbații și femeile acelea aveau o șansă de supraviețuire din douăzeci, cel mai scăzut procent din orice armă a oricărei armate. Nu-mi pasă ce spun *alții*⁹². E de mirare că primeau automat Legiunea de Onoare?

Și astea toate, pentru ce? Cincisprezece mii de oameni morți sau dispăruți. Nu doar scafandrii, ci noi toți. Cincisprezece mii de suflete în doar trei luni. Cincisprezece mii, când în restul lumii războiul se domolea. „Hai! Hai! La luptă!” Nu trebuia să fie așa. Cât a durat până să fie curățată Londra? Cinci ani, trei ani după ce războiul s-a terminat oficial? Acolo au luat-o metodic, câte o secțiune odată, la viteză mică, intensitate mică și rată mică a victimelor. Încet și sigur, ca în majoritatea orașelor mari. Și noi? Generalul ăla englez, când a zis despre „destui eroi omorâți, suficient până la sfârșitul vremurilor”...

„Eroi”, asta eram, asta voiau liderii noștri să fim, de asta simțea poporul că are nevoie. După toate câte se întâmplaseră, nu doar în războiul de față, dar în cele atât de multe de dinainte: Algeria, Indochina, naziștii... înțelegeți ce vă spun... vă dați seama ce tristețe și compasiune? Înțelegeam ce a zis președintele american despre „recăpătarea încrederii”; mai bine decât mulți. Ne trebuiau eroi, nume noi și locuri care să ne redea mândria.

Osuarul, Cariera Port-Mahon, Spitalul... acolo am avut momentul de strălucire... la Spital. Naziștii îl construiseră

⁹² Cota procentuală cea mai ridicată, în cadrul trupelor aliate, de oameni uciși în acțiune este încă un subiect dezbătut cu aprindere.

pentru pacienți cu probleme psihice, spune legenda, și-i lăsaseră apoi să moară de foame între pereții de beton. În timpul războiului nostru a fost mai întâi infirmerie pentru cei proaspăt mușcați. Mai încolo, când mulți au început să se reanimeze și supraviețuitorii au început să se diminueze la fel ca și lumina lămpilor electrice, au început să-i arunce pe infectați, și cine mai știe câți alții, în tainița aceea pentru reanimați. O echipă de avangardă a intrat fără să-și dea seama ce o așteaptă pe partea cealaltă. S-ar fi putut retrage, să arunce tunelul în aer, să-i blocheze din nou... un pluton înfrunta trei sute de zombi. Plutonul era condus de fratele meu mai mic. Vocea lui a fost ultimul lucru pe care l-am auzit înainte să se instaleze tăcerea radio. Ultimele lui vorbe: *On ne passe pas!*

Denver, Colorado, SUA

[Vremea e perfectă pentru un picnic în apropiere, în Victory Park. Faptul că nu a fost detectat niciun zombi în această primăvară le dă tuturor un motiv în plus să sărbătorească. Todd Wainio stă la prindere în adâncime pe terenul de baseball, așteptând o minge înaltă care, susține el, „n-o să vină niciodată”. Poate că are dreptate, fiindcă nimeni nu pare să fie deranjat că stau lângă el.]

I-au zis „drumul spre New York” și a fost un drum lung, tare lung. Aveam trei corpuri de armată: de Nord, Central și de Sud. Grandioasa strategie era să avansăm toți

ca unul peste prerii, peste Vestul Mijlociu, apoi să trecem peste Apalași, cu manevre de curățare laterală spre nord și sud, expediții spre Maine și Florida, apoi să măturăm coasta și să facem legătura cu AG Center odată ce treceau peste munți. A durat trei ani.

De ce atât de lent?

Omule, ai la alegere: transportul proviziilor, vremea, inamicii, doctrina de luptă... Doctrina era să avansăm în două șiruri strânse, unul în spatele celuilalt, să ne întindem din Canada până în Aztlan... ăă, nu, New Mexico, încă nu eram la Aztlan. Știi când se prăbușește un avion, cum vin pompierii, sau cine vine la locul unui dezastru aerian? Cum se așază într-un șir și înaintează foarte încet, să fie siguri că nu rămâne niciun centimetru necercetat? Ăștia eram noi. N-am ratat nicio bucățică între Stâncoși și Atlantic. Unde dădeam de Zack, în grupuri sau singur, o unitate FRA se oprea...

FRA?

Forță de Răspuns Adecvat. Nu te puteai opri cu toată armata pentru unul sau doi zombi. Mulți înviați mai vechi, dintre cei infectați printre primii, începeau să devină cam dezgustători, dezumflați, cu bucăți de craniu la vedere și oase ieșite de sub piele. Unii nici nu se puteau ține măcar pe picioare, și de ăia trebuia să ai cea mai mare grijă. Se târau pe burtă spre tine, sau înaintau pur și simplu cu fața prin noroi. Opreai o grupă, un pluton, poate chiar o companie, depinde peste câți dădeai, suficient cât să-i dobori pe toți și să igienizezi câmpul de bătălie. Spațiul pe care îl

lăsa unitatea FRA în linia de luptă era înlocuit cu o forță egală din linia secundară aflată la un kilometru și jumătate în spatele tău. În felul ăsta frontul nu era rupt niciodată. Și așa, târâș-grăpiș, am parcurs toată țara. Funcționa, fără îndoială, dar, măi, a durat o grămadă. Și noaptea ne opream. Îndată ce se culca soarele, indiferent cât te simțeai de încrezător și cât de sigură părea zona, spectacolul se termina până a doua zi.

Mai era și ceață. Nu știam că e așa de deasă înăuntrul continentului. Mereu am vrut să întreb vreun climatolog despre asta. Se bloca tot frontul, uneori cu zilele. Stăteam așa, cu vizibilitate zero, și uneori unul din câinii noștri lătra, ori cineva striga „Contact!” Auzai geamătul și apoi apăreau siluetele. Era și așa destul de greu, să stai și să-i aștepti să vină. Am văzut odată un film⁹³, un documentar BBC despre cum, în Anglia, fiindcă era așa ceață mereu, armata britanică nu se oprea. Era și o fază unde camera surprindea niște scene reale de luptă, doar luminițe de la trasoare și siluete cețoase care picau. N-ar fi avut nevoie de muzica de fundal, care te înfiora.⁹⁴ Eram și așa băgat în sperieți, numai din imagini.

Ne-a încetinit și faptul că-a trebuit să ținem pasul și cu alte țări, cu mexicanii și canadienii. Nicio armată n-avea puterea să-și elibereze toată țara. Înțelegerea era că ei ne păstrau granițele curate câtă vreme ne puneam ordine în gospodărie. Odată ce SUA erau sigure, le puteam oferi tot ce le trebuia. A fost începutul forței multinaționale a ONU, dar eu am fost lăsat la vatră cu mult înainte. Pentru mine a fost numai grabă și așteptare, furișat pe teren

⁹³ *Răgetul Leului*, produs de Foreman Films pentru BBC.

⁹⁴ Variantă instrumentală a piesei „How Soon is Now”; piesa originală a fost compusă de Morrissey și John Marr și interpretată de trupa The Smiths.

accidentat sau zone construite. Hm, dacă vrei să vorbești despre mișcat ca ochii mortului, să vezi luptele urbane.

Strategia era să înconjurăm întotdeauna zona-țintă. Amplasam sisteme defensive semipermanente, făceam recunoaștere cu tot ce aveam, de la sateliți la unități canine, făceam ce puteam ca să-l scoatem pe Zack afară și porneam spre el abia după ce eram *siguri* că nu mai urmau să vină și alții. Mda, cum să nu!

În ce privește înconjuratul „zonei“, ar putea să-mi zică și mie cineva unde începea zona de fapt? Orașele nu mai erau orașe, să știi, erau așa, un soi de împânzeală urbană. Doamna Ruiz, unul dintre medicii noștri, le zicea „umplutură“. Lucrase ca agent imobiliar înainte și ne-a explicat că proprietățile cele mai râvnite erau întotdeauna cele plasate între două orașe. A dracului „umplutură“, am ajuns să urâm termenul ăla. Însemna să curățăm cvartal după cvartal de suburbie până să ne putem gândi să stabilim un perimetru de securitate. Gherete de fast-food, centre comerciale, kilometru după kilometru de case ieftine, aidoma toate.

Nici măcar iarna nu era totul în liniște și pace. Eu am fost în Grupul Nord. La început am crezut că l-am apucat pe Dumnezeu de-un picior. Șase luni pe an nu trebuia să văd niciun zombi viu, opt luni de fapt, ținând cont cum era pe atunci vremea. Îmi ziceam eu: frăție, odată ce se răcește o să fim mai mult ca gunoierii: îi găsim, îi pocnim în numele Tatălui, îi marcăm pentru îngropat când se mai înmoaie pământul, nicio problemă. Dar ar trebui să-mi ia cineva capul mie fiindcă am putut să cred că numai Zack făcea probleme pe-acolo?

Aveam de-a face cu quislingi, exact ca zombii, doar că rezistenți la frig. Aveam și niște unități de Control Uman, niște „vânători“ destul de ridicați în slăvi. Se străduiau să tragă cu sedative în orice quisling peste care dădeam, îl

legau și-l trimiteau la clinica de rehabilitare, pe atunci când încă mai credeam că-i putem reabilita.

Sălbăticiții erau mult mai periculoși. Deja mulți nu mai erau copii, unii erau adolescenți, alții adulți de-a binelea. Erau rapizi, deștepți și, dacă alegeau să lupte în loc să fugă, puteau să-ți facă praf ziua. CU încercau mai mereu să-i sedeze și pe ei, evident, și normal că asta nu funcționa întotdeauna. Când se aruncă la beregata ta un sălbatic de o sută de kile, vreo două săgeți cu tranchilizante n-o să-l oprească înainte să-și atingă ținta. Mulți băieți de la CU au pățit-o rău de tot, unii au și ajuns la cutie. Comandanții au trebuit atunci să trimită câte un pluton de soldați cu ei, escortă. Dacă săgeata cu tranchilizant nu oprea un sălbătic, aveam grijă să-l oprim noi. Nimic nu urlă mai tare decât un sălbatic cu o Cireșică arzându-i în măruntaie. Ăștia de la CU aveau o mare problemă cu asta. Erau voluntari toți, aderau toți la codul care spunea că viața umană, de orice fel, merita salvată. Cred că istoria le-a dat dreptate între timp, sunt oamenii ăia pe care au reușit să-i reabiliteze, din cei pe care ți-ar fi venit să-i împuști pe loc. Dacă aveau resurse, ar fi putut, cine știe, să facă la fel și pentru animale.

Omule, haite sălbatice, astea mă îngrozeau cel mai tare. Nu vorbesc doar de câini. Cu câinii te mai descurcai. Câinii te anunțau întotdeauna că te atacă. Eu zic de feline, pisici, pe jumate pume și pe jumate tigri cu colți-sabie din epoca gheții. Poate erau pume, unele așa arătau, sau poate odrasle de pisici domestice care trebuiau să fie negre-n cerul gurii ca să reziste. Am auzit că prin nord creșteau și mai mari, după nu știu ce lege a naturii sau evoluției.⁹⁵

⁹⁵ Nu există în prezent date care să confirme aplicarea legii lui Bergmann în timpul războiului.

Nu prea le am eu cu ecologia, în afară de niște documentare despre natură de dinainte de război. Am înțeles că s-a întâmplat așa din cauza șobolanilor; erau destul de iuți și isteți cât să se ferească de Zack, se hrăneau cu cadavrele, se înmulțeau cu milioanele prin copaci și ruine. S-au făcut și ei destul de răi, așa că cine îi vâna trebuia să fie și mai rău încă. De felinele sălbatice astea vorbesc, de două ori mai mari decât pisicuțele pufoase de dinainte de război, numai gheare și colți, poftitoare tare la sânge cald.

Cred că erau periculoase pentru câinii cercetași.

Glumești? Le plăcea la nebunie, până și terierilor mititei, îi făcea să se simtă câini din nou. Eu de noi zic, când ne săreau în cap de pe o creangă sau de pe acoperiș. Nu te atacau de-a dreptul cum făceau câinii sălbatici, așteptau cu răbdare până ce ajungeai prea aproape ca să mai ai timp să ridici arma.

Plutonul meu făcea curat, odată, într-un mall de pe lângă Minneapolis. Treceam prin geamul unui Starbucks și brusc trei dintre ele au sărit la mine de după tejghea. De unde crezi că am căpătat astea?

[Indică cicatricea de pe obraz.]

Cred că în ziua aia numai chiloții mei au căzut victimă. Cu UL rezistentă la mușcăături și armura pe care începusem s-o purtăm, plus vesta, casca... Nu mai purtasem apărători de mult, și ai tendința să uiți cât de deranjante sunt când ești învățat să umbli cu pieptul gol.

Și sălbăticiții, oamenii adică, știau să folosească arme de foc?

Nu știau să facă nimic omenesc, de aia erau sălbatici. Nu, vesta antiglonț era pentru protecție împotriva unor oameni ca toți oamenii, peste care mai dădeam uneori. Nu mă refer la rebeli organizați, doar câte un ULP, „Ultimul Locuitor de pe Pământ“. În fiecare orășel erau unu-doi, vreun tip sau tipă care reușise să supraviețuiască. Am citit undeva că prin State erau cei mai mulți din lume, ceva de-a face cu felul nostru individualist de-a fi și nu știu ce. Nu mai văzuseră de mult alți oameni, și multe din împușcăturile inițiale au fost doar accidentale sau din reflex. De cele mai multe ori îi convingeam cu vorbă bună. Aia numiți RC, Robinson Crusoe — era termenul politicos pentru cei în regulă.

Ceilalți, ULP-ii, erau învățați să facă ei legea. Nu știu a cui lege, poate a zombilor și a quislingilor și a creaturilor sălbatice și nebune, dar cred că în capul lor duceau o viață faină, și apăruserăm noi să le-o luăm. Așa am încasat-o.

Ne apropiaserăm de Sears Tower din Chicago. Chicago, destul coșmar pentru trei vieți. Era în miezul iernii, vântul șuiera dinspre lac așa de tare că aproape te dărâma, și dintr-odată am simțit că mă trăsnește în moalele capului ciocanul lui Thor. Proiectil de calibru mare, dintr-o pușcă de vânătoare sănătoasă. După aceea nu m-am mai plâns de armura corporală. Gașca din turn își înjghebase un mic regat, și nu voia să cedeze nimănui o palmă din el. A fost una din puținele dăți când ne-am pornit pe ei cu de toate, cu SAW-uri, grenade. Și Bradley-urile au fost bune atunci.

După povestea cu Chicago, comandamentul știa că suntem într-un mediu cu amenințări multiple. Am revenit la armuri și blindaje, până și în timpul verii. Mersi, Orașul Vânturilor. Toate plutoanele au primit pliante cu „Piramida Amenințărilor“.

Ierarhia era după probabilitate, nu după potențialul letal. Zack la bază, animalele, oamenii sălbaticiți, quislingii și în cele din urmă ULP-ii. Știu o groază de gagii din Grupul Sud care îi tot trag că ei au avut mai greu de muncă, din cauză că, adică, la noi iarna a avut grijă de Zack. Da, cum să nu, și în locul lor aveam altă amenințare: iarna!

Cât se spune că a scăzut temperatura medie, zece grade, cincisprezece prin unele locuri?⁹⁶ Da, nu mai puteam de bine, băgați până la brâu în omăt gri, știind că la fiecare Zack pe care-l lichidam era cel puțin încă unul care aștepta dezghețul. Măcar în sud știau că, odată o zonă curățată, curățată rămânea. Noi treceam prin fiecare perimetru de trei ori cel puțin. Foloseam de toate, de la berbeci de spart uși și copoi până la radare terestre sofisticate. Iarăși și iarăși, și toate astea în miezul iernii. De la degerături am avut cele mai multe pierderi. Și cu toate astea, la fiecare primăvară, știi... că o să fie gen „căcat, o luăm de la capăt“. Până și azi, cu toate raziile și grupurile de civili voluntari, primăvara e cum era altădată iarna; natura ne transmite că deocamdată s-a terminat cu viața de huzur.

Spuneți-mi despre eliberarea zonelor izolate.

Mereu au fost lupte grele, la fiecare. Nu uita că zonele alea erau încă asediate, erau sute, poate chiar mii. Oamenii adăpostiți în forturile gemene de la Comerica Park/Ford Field aveau pe capul lor, în total, pe puțin un milion de înviați. A fost un festival cu artificii de trei zile întregi; Hope, prin comparație, era doar o îmbrânceană la colțul străzii. Atunci a fost singura dată când am crezut pe bune

⁹⁶ Cifrele nu au fost încă stabilite oficial.

că o să ne pună capac. S-au strâns în mormane așa de înalte că ni s-a părut că o să ne îngroape într-o puzderie de cadavre. Bătălii de genul ăsta te lăsau așa de terminat, de sleit la minte și la trup, că nu-ți mai trebuia nimic. Voiai doar să dormi și atât, nu-ți trebuia mâncare, baie, nici măcar să ți-o tragi. Căutai numai un loc calduț și uscat unde să închizi ochii și să uiți de toate.

Cum reacționau cei pe care-i eliberați?

Așa și-așa. În zonele militare nu era cine știe ce zarvă. Multe ceremonii oficiale, ridicări și coborâri de drapele, „Vă eliberez din funcție — mă declar eliberat din funcție”, rahaturi din astea. Și multă atitudine gen „cine-o are mai mare”. Faze cu „n-aveam nevoie să fim salvați” și din astea. Înțeleg. Orice pifan vrea să fie ăla care dă asaltul victorios, nu ăla care stă ascuns în fort. Sigur că n-aveați nevoie, frăție.

Uneori era pe bune. Cum a fost cu ăia de lângă Omaha. Aveau acolo un nod strategic pentru transporturi aeriene, zboruri regulate aproape din oră în oră. O duceau de fapt mai bine decât noi: haleală proaspătă, apă caldă, paturi moi. Parcă noi am fi fost salvați, nu ei. Dar pe de altă parte au fost și pușcașii de pe Rock Island. Nu se mai opreau din povestit cât de dur au dus-o, și nouă ne-a convenit așa. După toate prin câte trecuseră, puteam să-i lăsăm să se laude și ei. Eu n-am fost acolo personal, dar am auzit poveștile.

Și zonele civile?

Cu totul altă poveste. Ne ridicau în slăvi! Ovaționau și chiuiau. Era cum te gândeai că ar trebui să fie războiul, cu

soldații ăia de altădată, din filmele alb-negru, mărșăluind prin Paris sau pe nu știu unde. Eram ca starurile rock. Am avut parte de ceva... ăă... dacă or fi niște gagii mititei pe drumul de aici până în Orașul Eroilor care se-ntâmplă să semene cu mine... *[Râde.]*

Dar au fost și excepții.

Da, presupun. Poate nu tot timpul, dar mai adesea era câte unul cu fața încruntată în mulțime, care striga rahaturi la noi. „Ce căcat v-a luat așa de mult?“ „Mi-a murit soțul acu' două luni!“ „Mama a murit așteptându-vă!“ „Am pierdut jumătate din oameni vara trecută!“ „Unde-ați umblat când aveam nevoie de voi?“ Oameni care întindeau spre noi poze, fețe. Când am intrat în Janesville, Wisconsin, cineva avea o pancartă cu poza unei fete care zâmbea. Dedesubt scria „Mai bine mai târziu decât niciodată?“ L-au luat ai lui la bătaie; dar n-ar fi trebuit. Rahaturi din astea vedeam, chestii care te țin treaz și după ce n-ai dormit de cinci nopți.

Rar, rar de tot, intram în câte o zonă în care nu eram deloc bine veniți. În Valley City, Dakota, erau gen „Să vă fut, armată cretină! Ne-ați lăsat baltă, nu avem nevoie de voi!“

Era o zonă secesionistă?

A, nu, aici măcar nu ne-au lăsat înăuntru. Rebelii te primeau cu focuri de armă direct. N-am ajuns eu prin zonele alea. Existau unități speciale pentru rebeli. I-am văzut odată pe șosea, se duceau spre Black Hills. Era prima dată de când traversasem Stâncoșii când vedeam tancuri. Urâtă senzație: știai cum o să se termine.

Au circulat multe legende despre metodele de supraviețuire discutabile folosite în anumite zone izolate.

Așa, și? Întreabă-i pe ei.

Ați văzut așa ceva?

Nț, și nici nu voiam. Mi-a mai spus lumea despre asta, lume pe care am eliberat-o. Erau așa de măcinați, abia așteptau să scape de povară. Știi ce le ziceam? „Ține-o în tine, războiul s-a terminat.“ Nu-mi mai trebuiau și alte greutăți pe umeri, pricepi?

Și după aceea? Ați stat de vorbă cu vreunul?

Mda, și am auzit destule despre procese.

Cum v-ați simțit?

Rahat, omule, nu știu ce să zic. Cine-s eu să-i judec pe alții? N-am fost acolo, n-am avut de-a face. Discuția asta de-acum, întrebările astea cu „ce ar fi fost dacă?“, pe atunci n-aveam vreme. Încă aveam o misiune de îndeplinit.

Știu că le place istoricilor să vorbească despre cât de mici au fost pierderile armatei SUA în timpul înaintării. Compare, adică, cu alte țări. Cu China sau poate cu rusnacii. Mici, fiindcă se socotesc doar victimele lui Zack. Erau un milion de feluri s-o mierlești pe drumul ăla, și mai bine de două treimi din ele nu erau în schema cu piramida.

Erau bolile, genul care ar fi trebuit să fi dispărut de prin Evul Mediu. Da, ne luam pastilele, ne făceam injecțiile

și făceam control regulat, dar erau atâtea mizerii peste tot, în pământ, în ploaie și-n aer. Tot timpul, când intram într-un oraș sau eliberam o zonă, cel puțin câte unul din noi se ducea, ori mort, ori băgat în carantină. În Detroit am pierdut un pluton întreg din cauza gripei spaniole. Comandamentul s-a cam pișat pe el, a pus tot batalionul în carantină o săptămână.

Și-apoi mai erau mine și capcane cu explozibil, unele civile, altele puse când am fugit spre vest. Băgate în pământ, kilometri întregi, să pășească Zack peste ele și să sară în aer. Doar că nu așa merg minele. Nu fac să sară în aer un corp uman, desprind mai degrabă o gleznă, un picior sau te lasă fără bijuteriile de familie. De asta-s făcute, nu ca să omoare, ci ca să rănească, și armata să consume resurse prețioase ca să-i țină vii, după care să-i trimită pachet în scaun cu rotile la mama și la tata, să le aducă aminte de fiecare dată când le cad ochii pe el că nu-i o idee așa de bună să fii de acord cu războiul. Dar Zack n-avea casă, nici mamă și tată. Minele astea convenționale au creat o târlă de înviați schilozi care nu făceau decât să te-ncurce și mai tare, fiindcă vrei să-i ai în picioare și ușor de observat, nu târâș prin tufe, așteptând să calci tu pe ei ca pe niște mine antipersonal. Nici nu știai pe unde erau majoritatea minelor; multe unități care le-au plantat în timpul retragerii nu le-au marcat corect, le-au pierdut coordonatele ori, pur și simplu, nu mai trăiau ca să spună pe unde sunt. Și-i mai aveai și pe scârboșii ăia nenorociți de ULP-i, gropile cu țepușe și carabinele-capcană care se declanșau dacă pășeai pe fir.

Mi-am pierdut un tovarăș în felul ăsta, într-un Wal-Mart din Rochester, New York. Era născut în El Salvador, dar crescut în California. Ai auzit cumva de Băiețașii din Boyle Heights? Erau niște tipi duri care

făceau legea prin LA și pe care i-au deportat înapoi în El Salvador fiindcă, tehnic vorbind, erau emigranți ilegali. Pe amicul meu l-au adus chiar înainte de război. A luptat și a traversat Mexicul, chiar în zilele cele mai rele de Panică, pe jos, doar cu o macetă în mână. Nu mai avea familie, nici prieteni, doar casa adoptivă. Tare mai iubea țara asta. Îmi aducea aminte de bunicul, cu chestia asta de imigrant. Și după aia să iei două bile de doișpe în figură, dintr-o pușcă pusă de vreun ULP care nu mai râsufla de ani întregi... Nenorocite de mine și capcane!

Și mai erau și accidente. Multe clădiri erau slăbite de lupte. Mai pune și anii de neglijare, plus straturi după straturi de zăpadă. Se prăbușeau acoperișurile, fără avertisment, structuri întregi cădeau pur și simplu la pământ. Am mai pierdut pe cineva în felul ăsta. Ea avea o țintă în cătare, un sălbăticit care s-a aruncat la ea dintr-un garaj abandonat de alături. A tras cu arma și atâta i-a trebuit. Habar n-am câte kile de zăpadă și gheață au căzut cu acoperișul ăla. Eram... îmi era... apropiată. N-am făcut nicio-dată nimic în privința asta. Cred că ni s-a părut că ar fi devenit „oficial” sau ceva. Cred că ne-am gândit că ar fi mai ușor așa, în caz că pățeam ceva vreunul.

[Se uită spre marginea terenului și-i zâmbeste soției.]

N-a mers.

[Se oprește o clipă și respiră profund.]

Pe lângă astea erau și problemele la scăfârlie. Mai mult decât toate celelalte la un loc. Uneori ajungeam în zone baricadate și nu găseam decât schelete roase de

sobolani. De zonele care nu erau sufocate de zombi zic, cele care au pățit-o de la foamete sau boli sau de la senzația că ziua de mâine n-avea rost să mai fie trăită. Am spart odată ușile unei biserici din Kansas unde era clar că adulții îi omorâseră mai întâi pe copii. Un tip din pluton, un amish, avea obiceiul să le citească toate biletele de sinucigași, să le bage la cap și să-și facă o tăietură mică, o liniuță de-un centimetru undeva pe piele, ca să „nu uite niciodată“. Gagiul ăsta dus cu pluta era numai tăieturi din creștet până-n tălpi. Când a aflat locotenentul... l-a trimis învârtindu-se la balamuc.

Mulți dintre ăștia cu capul au apărut mai târziu, pe final de război. Nu de la stres au pățit-o, totuși, omule, ci fiindcă le lipsea stresul. Știam toți că o să se termine repede, și cred că o groază de indivizi care s-au ținut tari atâta vreme or fi avut în cap o voce șoptită care le spunea: „Gata, frăție, totu-i bine acum, poți să o lași moale de tot“.

Mai știam un tip, un malac, fost luptător profesionist înainte de război. Mergeam pe autostrada de lângă Pulaski, New York, și deodată vântul a adus, de la un camion cu prelata zdrențe, un miros. Camionul fusese încărcat cu o groază de sticlute de parfum, nimic fișos, parfum normal, de la magazinul din colț. A încremenit și a început să bocească de parcă era un puști. Nu se mai oprea. Era un monstru care lichidase mii de inamici, un căpcăun care apucase odată un zombi și-l folosisese ca bătă în lupta corp la corp. A trebuit să-l care de-acolo patru de-ai noștri, pe targă. Ne-am închipuit că parfumul i-o fi amintit de cineva. N-am aflat de cine.

Altul, deloc ieșit din comun, trecut bine de patruzeci, un pic burtos, ce burtă puteai avea pe-atunci, cu genul de față pe care-o vedeai în reclamele la medicamente

pentru aciditate gastrică de dinainte de război. Eram în Hammond, Indiana, în cercetare, înainte de asediul pentru Chicago. A chitit o casă la capătul unei străzi goale, complet intactă în afară de ferestrele cu scânduri bătute în cuie și ușa din față spartă. Avea expresia asta, ca un fel de rânjel. Ar fi trebuit să știm, înainte să se desprindă din formație și să auzim împușcătura. Stătea în camera de zi, în fotoliul lui uzat, cu arma între genunchi și pe moacă tot cu zâmbetul ăla. M-am uitat la pozele de pe policioară. Era casa lui.

Astea erau exemple extreme, unele de care-mi dădeam și eu seama la prima vedere. Dar cu alții, mulți, nu se știa niciodată. Eu nu mă-ntrebam care o să cedeze următorul, ci care nu. Are vreun sens?

Într-o noapte, în Portland, statul Maine, ne aflam în Deering Oaks Park, și aveam în grijă niște movile de oase albite de pe vremea Panicii. Doi soldați au luat niște cranii și au început să facă o scenetă, una din *Free to Be, You and Me*, cu cei doi bebeluși. Am recunoscut-o fiindcă frate-meu mai mare avea înregistrarea asta, eu nu o prinsesem. Unii dintre soldații mai în vârstă se distrau de minune. A pornit să se adune o mică adunare, și toți se hlizeau și hohoteau la craniile alea. „Hi-hi-hi — sunt un bebeluș. Păi, ce crezi că sunt, o felie de pâine?” Și când s-a terminat, toată lumea a început spontan să îngâne un cântec, „Văd o țară-n depărtări...” cu femururi pe post de banjo. M-am uitat după vreunul din psihiatrii companiei. Nu i-am putut pronunța numele real, doctor Chandra-nu-știu-mai-cum⁹⁷. L-am privit în ochi, gen „doctore, au luat-o razna toți, nu?” Probabil s-a prins,

⁹⁷ Maiorul Ted Chandrasekhar.

fiindcă mi-a zâmbit și a clătinat din cap că nu. M-a luat cu răcori; dacă ăștia care păreau razna nu erau, atunci cum mai puteai să știi cine-i dus și cine nu?

Șefa noastră de pluton, s-ar putea s-o recunoști. A apărut în *Bătălia celor Cinci Colegii*. O mai știți pe amazoana cu satârul, care cânta cântecul ăla? Acum nu mai arăta ca în film. Slăbise mult și-și tăiasse scurt părul ăla des și lucios. Era o șefă bună „sergent Avalon“. Într-o zi am găsit o țestoasă pe câmp. Erau ca unicornii pe atunci, abia dacă mai zăreai câte una. A zâmbit. Ea nu zâmbea niciodată. Am auzit-o cum îi șoptește braștei ceva, mi s-a părut că-s vorbe inventate: „Mitakuye Oyasin“. Mai târziu am aflat că așa se spunea în Lakota la „ești familia mea“. Nici nu știusese că era pe jumătate indiancă Sioux. Nu vorbea de asta, nu zicea nimic despre ea. Și brusc, ca o nălucă, a apărut dr. Chandra, cu brațul ăla pe care ți-l trecea mereu pe după umeri și cu vocea aia a lui, moale și calmă: „Hai, sergent, să luăm o ceașcă de cafea“.

Tot în ziua aia a murit președintele. Cred că și el a auzit vocea aceea șoptită. „Gata, frăție, totu-i bine acum, poți s-o lași moale de tot.“ Știu că multă lume nu-l prea plăcea pe vice, n-avea cum să-l înlocuiască pe Marele Om. Eu mă simțeam apropiat de el, în principal fiindcă eram în aceeași situație acum. După ce-a plecat Avalon, am rămas șef de pluton.

N-a contat că războiul era pe final. Mai erau încă multe lupte de dus, mulți oameni buni de la care mi-am luat adio. Când am ajuns la Yonkers, rămăsesem singurul din gașca veche de la Hope. Nu știu cum m-am simțit când am trecut peste rămășițele alea ruginite: tancuri abandonate, dubițele de știri făcute zob, resturile omenești. Nu cred c-am simțit cine știe ce. Simțeam cum mă pironește

privirea doctorului Chandra. Dar n-a venit, n-a lăsat să se înțeleagă că ar fi ceva în neregulă. Când ne-am suit pe barjele de pe țărmurile râului Hudson, ni s-au întâlnit privirile. A zâmbit și a clătinat din cap. O scosesem la capăt.

Burlington, Vermont

[Zăpada a început să cadă. Fără tragere de inimă, „Țăcănitul“ se întoarce spre casă.]

Ați auzit vreodată de Clement Attlee? Sigur că nu, de ce să fi auzit? Omul era un ratat, o mediocritate de mâna a treia care s-a strecurat în cărțile de istorie doar fiindcă i-a luat locul lui Winston Churchill înainte să se termine oficial al Doilea Război Mondial. În Europa războiul se încheiase și britanicii aveau sentimentul că suferiseră destul, însă Churchill a făcut presiuni ca să ajute Statele Unite împotriva Japoniei, zicând că lupta nu era terminată până ce nu se termina peste tot. Și uitați ce s-a întâmplat cu Bătrânul Leu. Exact din motivul ăsta am decis să declarăm victoria odată ce am securizat Statele Unite continentale.

Dar știa toată lumea că războiul nu s-a sfârșit. Tot mai trebuia să ne ajutăm aliații și să curățăm părți întregi de lume care încă erau dominate de înviați. Era încă multă muncă de făcut, dar odată ce curtea noastră era în regulă trebuia să oferim oamenilor opțiunea de a se duce acasă.

Așa a fost creată forța multinațională, și am fost surprinși în mod plăcut să vedem câți voluntari s-au înscris încă din prima săptămână. Chiar a trebuit să-i refuzăm pe unii, să-i punem pe lista de rezerve sau să-i repartizăm la instrucția recruților tineri care pierduseră marșul prin America. Știu că am luat multe bobârnace fiindcă am apelat la Națiunile Unite în loc să fac o cruciadă complet americană, și, sincer să fiu, nu-mi păsa nici cât negru sub unghie. America e o țară cinstită, populația ei așteaptă o afacere cinstită, și când afacerea se termină pe plajele Atlanticului le strângi mâna, le faci plata și-i lași să-și vadă de viețile lor.

Poate că din cauza asta campania din afara țării a mers un pic cam lent. Aliații noștri s-au pus pe picioare, dar mai avem ceva Zone Albe de măturat: crestele munților, insulele din nord, fundul oceanului, și mai e Islanda... o să fie greu cu Islanda. Aș vrea ca Ivan să ne lase să-l ajutăm cu Siberia, dar, na, Ivan e Ivan. Și se mai întâmplă atacuri și aici acasă, în fiecare primăvară, și uneori pe lângă lacuri sau pe plaje. Le scade numărul, mulțumesc cerurilor, dar asta nu înseamnă că lumea ar trebui să lase garda jos. Încă suntem în război și, până nu eliminăm orice urmă de pe suprafața Pământului, toată lumea trebuie să-și facă partea de treabă. E o lecție pe care am desprins-o din toată nenorocirea. Suntem toți băgați în asta, așa că intră în rând și fă-ți treaba.

[Ne oprim lângă un stejar bătrân. Însoțitorul meu îl măsoară din priviri, îi bate ușor în scoarță cu bastonul. Apoi rostește către copac...]

Tu faci o treabă bună.

[O infirmieră ne întrerupe interviul ca să se asigure că Maria Juganova își ia vitaminele pre-natale. Maria e însărcinată în patru luni. O să fie cel de-al optulea copil al ei.]

Regretul meu cel mai mare e că n-am putut rămâne în armată ca să „eliberez“ și celelalte foste republici sovietice. Scăpaserăm de mizeria reanimaților în țară și acum era vremea să ducem războiul și dincolo de granițe. Aș fi vrut să fiu acolo în ziua în care am reabsorbit oficial Belarusul în Imperiu. Se zice că urmează curând și Ucraina, și după aceea, cine știe? Voiam să particip, dar am avut alte „misiuni“...

[Își atinge pântecul.]

Nu știu câte clinici ca asta sunt prin Rusia. Nu destule, asta sunt sigură. Am rămas tare puține, noi femeile tinere, fertile, care n-am murit din pricina drogurilor, SIDA sau putorii morților vii. Liderul nostru spune că arma cea mai importantă a femeilor rusoaice e uterul. Dacă asta înseamnă să nu-i cunosc pe tații copiilor mei, sau...

[Ochii îi coboară, un moment, spre podea.]

... să nu-mi cunosc copiii, așa să fie. Îmi slujesc patria și o slujesc din toată inima.

[Îmi surprinde privirea.]

Vă întrebați cum poate fi împăcată „existența” asta cu noul nostru stat fundamentalist? Nu vă mai întrebați, că nu poate. Dogmele alea religioase sunt pentru popor. Dă-le opiul și ține-i liniștiți. Nu cred că vreunul de la conducere, ori chiar Biserica, crede serios în ce predică, poate un singur om, părintele Rijkov, înainte să-l trimită în sălbăticie. El, spre deosebire de mine, nu mai avea nimic de oferit. Încă mai am câțiva copii de oferit patriei. De asta sunt tratată așa de bine și mi se dă voie să vorbesc așa de liber.

[Maria aruncă o privire scurtă la ecranul-oglină din spatele meu.]

Ce-or să-mi facă? Până când n-o să mai fiu utilă o să depășesc deja vârsta medie de viață a unei femei.

[Face un gest obscen spre geam.]

Și, în plus, vor să auziți toate astea. De aceea v-au lăsat să intrați în țară, să ne ascultați istorisirile, să ne puneți întrebări. Și dumneavoastră sunteți folosit, să știți. Misiunea dumneavoastră e să spuneți lumii voastre despre a noastră, să-i faceți să priceapă ce s-ar putea întâmpla dacă se iau de noi. Războiul ne-a întors la rădăcini, ne-a făcut să ne amintim ce înseamnă să fii rus. Suntem iarăși puternici, suntem iarăși temuți, și pentru ruși asta înseamnă un singur lucru, că suntem, în sfârșit, *în siguranță*. Pentru prima dată în aproape o sută de ani ne putem cuibări în pumnul protector al unui Cezar, și sunt sigură că știți care e în rusă cuvântul pentru Cezar.

[Barul aproape s-a golit. Majoritatea clienților au ieșit fie pe propriile picioare, fie duși de poliție. Personalul de noapte rămas îndepărtează scaunele rupte, sticla spartă și băltoacele de sânge de pe dușmea. Într-un ungher, ultimul sud-african rămas cântă o versiune plină de emoție, ebrioasă, a piesei „Asimbonaga” a lui Johnny Clegg, varianta scoasă în război. T. Sean Collins fredonează absent câteva măsuri și dă pe gât țoiul de rom, apoi face un semn grăbit pentru încă unul.]

Io-s dependent de crimă, și mai frumos de-atâta nu pot s-o spun. Ai putea zice că tehnic vorbind nu-i ăsta adevăru', că, dacă-s odată morți, nu-i mai poți omorî iar. Un rahat moțat; asta-i crimă, și i-un iureș ca niciunde altundeva. Bun, pot eu să-i disprețuiesc cât vreau pe mercenarii ăia de dinainte de război, pe veteranii din Nam și pe Hell's Angels, dar la punctu' ăsta nu-s altfel decât ei, nu-s diferit de zănaticii ăia din junglă care n-au mai ajuns acasă, chiar și când au ajuns, sau de băiețașii ăia frezați din al Doilea Război Mondial care și-au schimbat Fordu' Mustang pe motociclete. Ești pe așa impuls, așa de montat tot timpu', că orice altceva parcă-i mort.

Am încercat să m-amestec cu lumea, să mă trag la casa mea, să-mi fac prieteni și să ajut la pusu' Americii pe picioare. Dar nu numai că eram mort, în plus nici nu mă puteam gândi decât la ucis. Începusem să cercetez gâturile oamenilor, capetele. Mă gândeam: „Hmm, gagi' ăsta cre'

că are un lob frontal dens, trebuie intrat prin orbită.“ Sau „o lovitură dură-n occipital ar pune-o îndată la pământ pe puicuța aia.“ Când cu prezidentu' cel nou, „Țăcănită“ — Isuse, da' cine-s io să spun așa cuiva? — când l-am auzit vorbind la adunarea aia, cred că m-am gândit la vreo cincizeci de feluri să-l dobor. Am ieșit din poveste după aia, și a fost spre binele meu și al tuturor. Știam că o să-mi ating într-o zi limita, o să mă-mbăt, o să mă iau la bătaie și-o să-mi pierd controlu'. Știam că odată ce mă pornesc n-o să mă mai pot opri, așa că am zis la revedere și m-am înrolat în Impisi, adică Forțele Speciale Sud-Africane. Impisi e zulusu' pentru „hienă“, aia care face curat după cadavre.

Suntem privați, fără reguli, și de aia i-am ales pe ei și nu o treabă normală la Națiunile Unite. Ne stabilim programu' singuri, și armele la fel.

[Arată spre un obiect de lângă el, ce aduce cu o vâslă de metal ascuțită.]

„Pouwhenua“ — o am de la un frate maori care juca pentru echipa All Blacks înainte de război. Răi tare, maorii ăștia. Bătălia aia de la One Tree Hill, în care-au fost cinci sute de-ai lor contra jumate de Auckland reanimat. Pouwhenua e o armă greu de folosit, chiar și dacă asta-i de oțel, nu de lemn. Pe cine-l mai încântă acu' să apese trăgaciul? Trebuie să fie greu, periculos, și cu cât mai mulți zombi ai de terminat, cu atât mai bine. Bun, acuși n-o să mai rămână niciunu'. Și când se-ntâmplă asta...

[E întrerupt de clopotul de pe Imfingo.]

Uite și transportu' meu.

[Face semn chelnerului, apoi aruncă mai multe monede de argint pe masă.]

Io încă sper. Sună a nebunie, dar nu poț' să știi nicio-dată. De aia pun deoparte aproape tot ce câștig în loc să-i întorc țării gazdă sau să-i toc pe mai știu io ce. Se poate-ntâmpla, să scapi odată de povară. Un tovarăș canadian, „Mackee“ Macdonald, chiar după ce au curățat insula Baffin, s-a hotărât c-a avut parte de destul. Aud că-i în Grecia acum, pe la o mănăstire sau așa ceva. Se poate-ntâmpla. Poate o să mai am și eu o viață. Omu' are dreptu' să viseze, nu? Sigur, dacă nu merge așa, dacă într-o zi povara e tot în spinare, dar nici urmă de Zack...

[Se ridică în picioare și-și pune arma la sold.]

Atunci ultima căpățână pe care-o s-o crăp o să fie a mea.

Parcul natural Sand Lakes, Manitoba, Canada

[Jesika Hendricks încarcă ultimele „capturi“ ale zilei în sanie, cincisprezece cadavre și o movilă de membre dispartate.]

Încerc să nu mă înfurii, să nu mă amărăsc de toată nedreptatea asta. Aș vrea să deslușesc vreun rost. Am cunoscut odată un fost pilot iranlian care străbătea Canada căutând un loc unde să se oprească. Zicea că

americanii sunt singurii oameni pe care i-a întâlnit care nu pot accepta că lucrurile rele se pot întâmpla și oamenilor buni. Poate are dreptate. Săptămâna trecută ascultam la radio și întâmplător l-am auzit pe *[nume nementionat din motive legale]*. Își făcea programul obișnuit — glume cu bășini, insulte și sex adolescentin — și țin minte că m-am gândit: „Omul ăsta a supraviețuit și părinții mei nu.” Pfui, încerc să nu mă amărăsc.

Troy, Montana, SUA

[Doamna Miller și cu mine stăm pe podețul din spate, deasupra copiilor care se joacă în curtea centrală.]

Puteți să dați vina pe politicieni, pe afaceriști, pe generali, pe „aparat“, dar serios, dacă e să dați vina pe cineva, dați-o pe mine. Eu sunt sistemul american, eu sunt mașina. Țsta e prețul pentru trăitul într-o democrație; vina e a tuturor. Înțeleg de ce a durat atât până când China să o adopte, și de ce Rusia a zis „să o ia naiba“ și s-a întors la sistemul lor, cum i-o mai spune acum. Ce drăguț să poți spune: „Hei, nu te uita la mine, nu-i vina mea.“ Dar este a mea, și a tuturor din generația mea.

[Se uită spre copii.]

Mă întreb ce vor spune despre noi generațiile viitoare. Bunicii mei au avut de suferit la Criză, în al Doilea

Război Mondial, apoi s-au întors acasă și au construit cea mai grozavă clasă de mijloc din istoria omenirii. Domnul știe că nu erau perfecți, dar s-au apropiat cel mai mult de visul american. Apoi a venit generația părinților mei și-au dat cu mucii în fasole — *baby boomer*-ii, generațiile „eu”. Și-apoi am fost noi, da, am pus capăt amenințării zombilor, dar din cauza noastră a fost o amenințare de la început. Măcar strângem mizeria după noi, și poate e cel mai bun epitaf pe care-l putem spera. „Generația Z a strâns mizeria după ea.”

Chongqing, China

[Kwang Jingshu își face ultima vizită la domiciliu, la un băiețel cu probleme respiratorii. Mama lui se teme că e vorba de un nou caz de tuberculoză. Culoarea îi revine în obraji după ce doctorul o asigură că este doar o răceală. Lacrimile și recunoștința ei ne urmează pe strada prăfuită.]

E liniștitor să vezi iarăși copii, mă refer la cei născuți după război, copii reali care nu știu altceva decât o lume care include morții vii. Știu să nu se joace pe lângă apă, să nu iasă singuri sau pe întuneric pe timp de primăvară sau vară. Nu știu să se teamă, și acesta e darul cel mai de preț, singurul dar pe care li-l putem lăsa.

Mă gândesc uneori la bătrâna aceea din Noul Dachang, la toate prin câte a trecut ea, la poverile grele și nesfârșite care i-au marcat generația. Și uitați-mă și pe

mine acum, un bătrân care și-a văzut țara făcută fărâme de multe ori. Și totuși am reușit de fiecare dată să ne revenim, să reconstruim și să reînnoim națiunea. Și așa vom face iarăși — în China și în lume. Nu prea cred într-o viață de apoi — rămân până la capăt un vechi revoluționar — dar, dacă există cumva, mi-l pot închipui pe Gu, camaradul meu de altădată, râzând de acolo de sus când spun, cu toată sinceritatea, că totul o să fie bine.

Wenatchee, Washington, SUA

[Joe Muhammad tocmai a terminat ultima sa capodoperă, o statueta de patruzeci de centimetri a unui bărbat ce-și târșăiește picioarele, purtând pe el un marsupiu pentru copii rupt și holbându-se cu ochi lipsiți de viață.]

N-o să spun că războiul a fost un lucru bun. Nu-s așa de bolnav la cap, dar trebuie să admiteți că a creat unitate între oameni. Părinții mei spuneau întruna că le lipsește sentimentul comunității de acasă, din Pakistan. Nu vorbeau niciodată cu vecinii americani, nu-i invitau să le intre în casă și abia dacă le rețineau numele, dacă nu cumva era vorba să se plângă de muzica dată prea tare sau lătratul câinelui. Și nu-i vorba doar de vecini sau chiar de țară. Oriunde în lume, pe oriunde te duci, avem cu toții experiența asta puternică și comună. Am fost într-o excursie acum doi ani, cu linia Pan Pacific, prin insule. Erau

acolo oameni de peste tot, și chiar dacă difereau detaliile, poveștile în sine erau destul de aidoma. Știu că las impresia că aș fi prea optimist, fiindcă îndată ce lucrurile o să revină iarăși la „normal“, odată ce copiii și nepoții tăi ajung să crească într-o lume pacificată și confortabilă, o să ajungă iarăși egoiști și plini de prejudecăți și răi unii cu ceilalți, exact ca noi. Dar iarăși zic, toate prin câte am trecut o să dispară pur și simplu? Am auzit odată un proverb african: „Nu poți trece un râu fără să te uzi.“ Aș vrea să cred asta.

Nu mă înțelegeți greșit, nu-i ca și cum nu mi-ar lipsi chestii din vechea lume. În general lucruri, obiecte pe care le-am avut sau pe care credeam că o să le am într-o zi. Săptămâna trecută am avut o petrecere a burlacilor pentru unul dintre tipii tineri din cartier. Am împrumutat singurul DVD player care funcționa și câteva discuri cu pornoșaguri. Era o scenă unde Lusty Canyon era lucrată de trei tipi pe capota unui BMW Z4 decapotabil, de culoare gri perlat, și nu m-am putut gândi decât „Mamă, mașini ca asta nu se mai fac!“.

Taos, New Mexico, SUA

*[Fripturile sunt aproape gata. Arthur Sinclair
întoarce hălcile sfârâind și adulmecă încântat
fumul.]*

Dintre toate slujbele mele, cel mai mult mi-a plăcut să fiu polițist financiar. Când noua președintă mi-a cerut să revin la postul meu de conducător al SEC, mai că am

sărit să o pup. Sunt sigur că la fel ca și cu perioada DeStRes, am munca asta doar fiindcă n-o vrea nimeni altcineva. Sunt încă multe de schimbat, încă o mare parte din țară funcționează pe „mere-n loc de pere”. Să-i faci pe oameni să renunțe la troc, să aibă iarăși încredere în dolarul american... nu-i ușor de loc. Pesosul cubanez e încă rege și mulți cetățeni influenți de la noi au încă conturi bancare în Havana.

Doar încercarea de a rezolva problema surplusului de bancnote și e destul pentru orice administrație. Foarte mulți bani gheață au fost adunați după război, de prin seifuri abandonate, case sau de pe cadavre. Cum să-i diferențiezi pe jefuitori de lumea care chiar și-a ținut ascunși verzișorii adunați cu trudă, mai ales când actele de proprietate sunt la fel de rare ca petrolul? De asta să fiu polițist financiar e cea mai importantă slujbă a mea. Trebuie să-i priponim pe nemernicii care nu lasă încrederea să revină în economia americană, și nu-i vorba de vânătorii de mărunțiș, ci și de peștii mari, scârbele care încearcă să cumpere case înainte să le revendice supraviețuitorii sau care fac campanii ca să se scoată de sub control alimentele și alte bunuri esențiale pentru supraviețuire... și mai e ticălosul de Breckinridge Scott, da, regele Phalanx, care stă tot ascuns ca un șobolan în Fortăreața Antarctică a Nemerniciei. Încă nu știe, dar am negociat cu Ivan să nu-i reînnoiască contractul de închiriere. Multă lume de-acasă abia așteaptă să-l vadă, mai ales Fiscul.

[Zâmbește larg, satisfăcut, și își freacă mâinile.]

Încrederea e combustibilul ce alimentează mașinăria capitalistă. Economia poate merge doar dacă oamenii cred

în ea; cum a zis F.D. Roosevelt: „Nu trebuie să ne fie frică decât de frica însăși.“

Și deja începe, încet dar sigur. În fiecare zi apar mai multe conturi în băncile americane, mai multe afaceri private, alte puncte la indicele bursier. E ca starea vremii. În fiecare an vara e un pic mai lungă, cerul un pic mai albastru. E mai bine. Așteptați și o să vedeți.

[Se apleacă și extrage dintr-un răcitor două sticle maronii.]

Bere fără alcool?

Kyoto, Japonia

[Este o zi istorică pentru Societatea Scutului. Au fost în cele din urmă acceptați ca ramură independentă a Forțelor de Autoapărare Japoneze. Principala lor misiune va fi să-i învețe pe civilii japonezi cum să se apere de morții vii. O altă sarcină, de durată, va implica învățarea unor tehnici de luptă cu și fără arme de la organizații non-japoneze și răspândirea acestora prin lume. Mesajul de respingere a armelor de foc, precum și cel prointernățional au fost deja ridicate în slăvi ca succese imediate, atrăgând jurnaliști și demnitari din aproape toate țările membre ONU.]

Tomonaga Ijiro stă la capătul șirului de primire, zâmbind și înclinându-se, salutându-și

numeroșii oaspeți. Kondo Tatsumi zâmbește și el, privindu-și maestrul din cealaltă parte a încăperii.]

Știți, eu nu cred în chestiile astea spirituale, bine? În ce mă privește, cred că Tomonaga e doar un bătrân hiba-kusha scrântit, dar a început ceva minunat, un lucru pe care-l cred vital pentru viitorul Japoniei. Generația lui voia să conducă lumea, iar a mea se mulțumea să lase lumea, și prin lume înțeleg țara voastră, să ne conducă pe noi. Ambele căi au dus aproape la distrugerea patriei noastre. Trebuie să fie o cale mai bună, o cale de mijloc, unde să ne asumăm responsabilitatea pentru protecția proprie, dar nu atât cât să inspirăm neliniști și animozități printre celelalte națiuni prietene. Nu vă pot spune dacă drumul e corect; viitorul e prea încetățosat și nu vedem prea departe. Dar o să-l urmez pe Sensei Tomonaga pe calea lui, eu și cei mulți care se alătură nouă zi de zi. Doar „zeii” pot ști ce ne așteaptă la capătul celălalt.

Armagh, Irlanda

[Philip Adler își termină băutura și se ridică să plece.]

Am pierdut al naibii de multe, pe lângă oamenii pe care i-am abandonat în ghearele morților. Atâta am avut de spus.

[Terminăm de mâncat, după care Jurgen îmi smulge din mână nota de plată.]

Vă rog, eu am ales mâncarea, eu plătesc. Cândva nu suportam chestia asta, mi se părea că arată ca voma. Echipa mea m-a atras aici, niște tineri născuți în Israel, cu gusturi exotice. „Haide, încearcă, yekke bătrân ce ești“, mi-au zis. Așa mă numeau, „yekke“. Înseamnă „înțepat“, dar definiția oficială e evreu german. Aveau dreptate în amândouă privințele.

Am fost în „Kindertransport“, ultima șansă de a scoate copiii evrei din Germania. Atunci mi-am văzut ultima dată familia. E un iaz, într-un orașel din Polonia, unde azvârleau cenușa. Încă e gri la culoare, chiar și după jumătate de secol.

Știu, se spune că Holocaustul n-are supraviețuitori, că și cei care au rămas, tehnic, în viață au fost atât de ireparabil afectați încât spiritul, sufletul lor, persoanele care ar fi trebuit să fie au dispărut pentru totdeauna. Aș vrea să cred că nu e adevărat. Dar dacă ar fi, atunci nimeni de pe Pământ nu a supraviețuit războiului.

La bordul vasului USS *Tracy Bowden*

[Michael Choi se reazemă de balustradă și privește lung către orizont.]

Vreți să știți cine a pierdut Războiul Z? Balenele. Cred că nici n-au avut cine știe ce șansă, cu câteva milioane de înfometați pe vapoare și jumătate din flotele lumii transformate în escadroane de pescuit. Nici nu trebuie mult, doar să lansezi o torpilă, nu atât de aproape ca să provoci leziuni fizice, dar suficient să le lași năuce și asurzite. Nu observau vasele-fabrică decât când era prea târziu. Se auzeau de la kilometri întregi detonările, țipetele de alertă. Nimic nu conduce mai bine sunetul decât apa.

Mare pierdere, și nu trebuie să fii vreun tocilar mirosind a patciuli ca să îți dai seama. Tata a lucrat la Scripps, nu școala de fete din Claremont, ci la Institutul de Oceanografie de lângă San Diego. De aia am și intrat în Marină și am învățat să iubesc oceanul. Se vedeau mai mereu cenușii de California. Maiestuoase animale, și își reveneau în sfârșit după ce fuseseră aduse aproape la extincție. Nu le mai era teamă de noi și uneori te puteai apropia destul cât să le atingi. Ne-ar fi putut omorî într-o clipită, doar să fi izbit odată cu vârful de patru metri al cozii, doar să se fi întins spre noi cu corpul acela de treizeci și ceva de tone. Vânătorii de balene de altădată le ziceau pești-diavol, din cauza rezistenței îndârjite pe care o opuneau când erau încolțite. Știau că nu le vrem răul, totuși. Ne lăsau chiar să le și mângâiem sau, dacă protejau vreun pui, ne împingeau cu blândețe mai încolo. Atâta putere, atâta potențial de distrugere. Nemaipomenite creaturi, cenușiile de California, și-acum au dispărut, odată cu cele albastre, cu cele cocoșate și așa mai departe. Am auzit că s-au mai văzut niște belugi și narvali care au supraviețuit sub gheața arctică, dar probabil nu-s de ajuns ca să reziste genetic. Știu că mai sunt încă grupuri intacte de balene

orca, dar cu poluarea care este, și cu mai puțin pește decât într-o piscină din Arizona, n-aș fi optimist în ce privește șansele lor. Chiar și dacă Mama Natură le ușurează cumva soarta ucigașilor ălor, dacă îi face să se adapteze, ca pe unii dinozauri, uriașii cei blânzi au dispărut pentru totdeauna. Cam ca în filmul *Oh, God*, unde Atotputernicul îl provoacă pe Om să facă un macrou din nimic. „Nu poți“, zice, și dacă nu cumva vreun arhivar genetic a ajuns acolo înaintea torpilelor, nu poți nici să faci o cenușie de California.

[Soarele se lasă sub linia orizontului. Michael oftează.]

Așa că data viitoare când mai încearcă cineva să vă spună despre cum adevăratele pierderi în război au fost „inocența noastră“ sau „o parte din umanitatea noastră“...

[Scuipă în apă.]

Cum vrei, frăție. Să le-o spui balenelor.

Denver, Colorado, SUA

[Todd Wainio mă conduce la tren, savurând țigările cubaneze din tutun integral pe care i le-am cumpărat ca dar la despărțire.]

Mda, uneori se-ntâmplă să mă ia, câteva minute, o oră poate. Dr. Chandra mi-a zis că e în regulă totuși. E aici

și el, face consiliere. Mi-a zis odată că e un lucru absolut sănătos, cum sunt cutremurele alea mici care micșorează presiunea dintre plăci. Zice că trebuie să fii atent la ăia care n-au „cutremure mici“.

Nu-mi trebuie mult să mă apuce: uneori adulmec ceva sau mi se pare foarte familiară vocea cuiva. Luna trecută, la cină, era un cântec la radio, nu știu dacă despre războiul meu, cred că nici măcar nu era american. Accentul și niște cuvinte sunau mult diferit, dar refrenul... „Vă jur, aveam doar nouășpe ani“.

*[Țignalul anunță plecarea trenului meu.
Împrejurul nostru oamenii încep să se suie.]*

Și chestia aiurită e că amintirea mea cea mai vie s-a transformat cumva în imaginea națională a victoriei.

[Arată cu mâna spre uriașa pictură murală.]

Noi eram, pe malul din Jersey, și priveam cum se ridică soarele peste New York. Tocmai aflaserăm că era Ziua Victoriei. N-am avut nici urale și nici n-am sărbătorit. Pur și simplu părea ireal. Pace? Ce dracu' mai însemna și asta? Mă temusem așa de mult timp, luptasem și omorâsem, așteptasem să mor, încât cred că acceptasem situația ca normală pentru tot restul vieții mele. Mi s-a părut că-i un vis, uneori încă mi se pare că trăiesc într-unul când îmi amintesc de ziua aia, de soarele ăla înălțat peste Orașul Eroilor.

Îi mulțumesc în special soției mele, Michelle, pentru toată dragostea și sprijinul ei.

Lui Ed Victor, pentru că de la el a început totul.

Lui Steve Ross, Luke Dempsey și întregii echipe de la Crown Publishers.

Lui T.M., pentru că mi-a ținut spatele.

Lui Brad Graham de la *Washington Post*; doctorilor Cohen, Whiteman și Hayward; profesorilor Greenberger și Tongun; rabinului Andy; părintelui Fraser; STS2SS Bordeaux (USN fmr); lui „B” și lui „E”; lui Jim, Jon, Julie, Jessie, Gregg; Honupo; și tatei, pentru „factorul uman”.

Și mulțumiri, în sfârșit, celor trei oameni a căror inspirație a făcut posibilă această carte: lui Studs Terkel, răposatului general Sir John Hackett și, evident, geniului și terorii lui George A. Romero.

Te iubesc, mami!

M A X

B R O O K S

R Ă Z B O I U L Z

„Pacientul zero“ al pandemiei apare în China, al cărei guvern încearcă să restricționeze infecția și inventează o criză ce implică Taiwanul pentru a-și masca activitățile. Epidemia se răspândește însă în alte țări prin intermediul comerțului cu organe de pe piața neagră și al refugiaților, înainte ca răbufnirea ei în Africa de Sud să o aducă în atenția publicului... Peste zece ani, peisajul geopolitic al planetei este transformat pentru totdeauna.

„Omenirea s-a clătinat în pragul extincției...”

Maximillian Michael „Max” Brooks (n. 1972) este scriitor și scenarist american, fiul regizorului Mel Brooks și al actriței Anne Bancroft. *Războiul Z* s-a vândut în 600.000 de exemplare și va fi transpusă de Brad Pitt pentru marele ecran în 2013.

S C I E N C E
F I C T I O N

www.edituratrei.ro

ISBN 978-973-707-677-9

